PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, PETEK, 22. JANUARJA 1971
LETO XIII. – ŠTEVILKA 19 – CENA 1 DINAR

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK MITJA GORJUP
ODGOVORNI UREDNIK JAK KOPRIVC

PRVA IZDAJA

Kriva je le opeka (3. stran) – Rim: reforma je startala (4. stran) – Pisani petek – Priloga RTV

„Da" za enotno tržišče

Skupščina gospodarske zbornice meni, da zamisel lahko uresničimo

LJUBLJANA, 21. jan. — Kateri ukrepi bi bili potrebni, da bi lahko uresničili zamisel o enotnosti jugoslovanskega trga? Na to vprašanje so včeraj odgovarjali na skupščini slovenske gospodarske zbornice. Menili so, da bo mogoče uresničiti zamisel o enotnosti jugoslovanskega tržišča, če bodo zožene tiste ekonomske funkcije federacije, ki omogočajo medrepubliško favoriziranje oziroma diskriminacijo in če bodo razširjene in okrepljene tiste pristojnosti federacije, ki bodo preprečevale razne monopole in medrepubliško diskriminacijo. Obširneje o tem poročamo na 2. strani. F. J.

Smrtna kazen v Pensylvaniji odpravljena

HARRISBURG, 21. jan. (AFP) — Vrhovni tožilec ameriške zvezne države Pennsylvanije je odpravil smrtno kazen in ukazal, naj edini električni stol v tej državi (imajo ga v jetnišnici Rockwiew in ga ne uporabljajo že od leta 1962) takoj odstranijo. V tej jetnišnici je 24 na smrt obsojenih jetnikov čakalo na izvršitev kazni v »drevoredu smrti«.

Doslej so v Pennsylvaniji usmrtili 350 oseb, zdaj pa se je ta država pridružila tistim desetim zveznim državam v ZDA, ki so smrtno kazen že odpravile.

NOSILCI ČETVERNE FEDERACIJE. Nimeiri (Sudan), Gadafi (Libija), Sabri (ZAR), El Asad (Sirija) in Sadat (ZAR) v Kairu. Telefoto: UPI

Posvet štirih v Kairu

Včeraj so šefi držav, podpisnic listine iz Tripolija, nadaljevali predsinočnjim začeta posvetovanja o položaju v arabskem svetu - Poročilo Jaserja Arafata

KAIRO, 21. jan. (MENA, Reuter). Predsednik Anvar el Sadat, generalmajor Džafar el Niemiri, polkovnik Moamer Gadafi in letalski maršal Hafez el Asad — šefi držav, podpisnic listine iz Tripolija — so danes nadaljevali delo v palači Kubeh. Pred tem sestankom se je maršal Asad poldrugo uro pogovarjal s podpredsednikom egiptovske vlade Alijem Sabrijem.

Uradnega sporočila o sinočnji seji še ni. Podpredsednik libijske vlade je rekel časnikarjem, da so govorili o položaju v svetu nasploh, zlasti pa o političnem položaju v arabskem svetu. Referat o tem je imel egiptovski zunanji minister Mahmud Riad, o vojaškem položaju pa je poročal egiptovski vojni minister Mohamed Favzi.

Sirska časopisna agencija je medtem sporočila, da bo voditelj palestinskega odporniškega gibanja Jaser Arafat danes prispel v Kairo ter udeležence četvernega posvetovanja seznanil s trenutnim stanjem v palestinski osvobodilni organizaciji, ki po poročilih tujih agencij še zdaleč ni zadovoljivo.

Naši stiki z EGS nespremenjeni

V središču pozornosti na včerajšnji tiskovni konferenci v DSZZ so bili Titov obisk v ZAR in naši odnosi z EGS

OD NAŠE BEOGRAJSKE DOPISNICE

BEOGRAD, 21. jan. Titovo potovanje v ZAR, kandidatura za novega generalnega sekretarja OZN, odnosi Jugoslavije z EGS so pritegnili pozornost tujih in domačih novinarjev na današnji redni konferenci v protokolu DSZZ.

Uradni predstavnik sekretariata ni potrdil informacije MENA, da bo predsednik Tito od 1. do 5. februarja na obisku v ZAR. Vztrajal je pri tem, da točen datum še ni določen. Dopisniku AFP, ki se je zanimal, ali bo predsednik Tito ob tej priložnosti obiskal samo ZAR ali pa tudi kako drugo državo, pa je Dragoljub Vujica dejal, da je trenutno govoril samo o obisku v Kairu.

Na prošnjo, naj bi komentiral izjavo U Tanta, da ne bo vnovič kandidiral za generalnega sekretarja OZN, je Dragoljub Vujica dejal, da je za zdaj še ne bi komentiral, da pa želi poudariti, da smo vselej zelo cenili U Tantovo dejavnost ter da smo zadovoljni s sodelovanjem, ki ga je naša vlada uresničevala z generalnim sekretarjem OZN.

V zvezi z vestjo, ki jo je AP dobil na sedežu EGS, da je Jugoslavija s posebnim pismom zaprosila za sprejem v organizacijo devetih evropskih držav, je dopisnico »Dela« zanimalo, kako si je to informacijo treba razlagati in ali ne nakazuje morda na spreminjanje našega statusa. Predstavnik DSZZ je to odločno zanikal, češ da ne gre za nikakršno spreminjanje kvalitete jugoslovanskih odnosov z EGS, ki temeljijo na lani podpisanem sporazumu o nepreferencialnem in nediskriminacijskem trgovanju (ugibanje, kaj naj bi ta novica pomenila, je nakazalo možnost, da gre v resnici za željo Jugoslavije, da pristopi k sporazumu o evropskem tehnološkem sodelovanju).

VIDA HREŠČAK

U TANT

Igra za Evropo

Kandidat za predsednika ZDA Muskie je po štiriurnem pogovoru s sovjetskim premierom Kosiginom rekel, da je zdaj proti umiku ameriških čet iz Evrope, za kar se je zavzemal prej. Nizozemski minister Luns je dejal, da je treba z evropsko varnostno konferenco čakati, dokler ne bo sovjetsko-zahodnonemškega sporazuma o odrekanju sili ratificiral bonski parlament. Toda to sta le dva iz vrste kamenčkov, ki zadnje tedne padajo vsak na svoj prostor v zarisani skici mozaika.

Evropske članice NATO so konec minulega leta po dolgih trenjih privolile okrepiti svoje prispevke silam pakta. Minuli teden so finančni ministri iz Evropske gospodarske skupnosti v Arnhemu začrtali osnovne obrise sporazuma o monetarni in gospodarski uniji, ki je bila prej obtičala v sporu med Francijo in ZR Nemčijo. Pariz postopno odkriva vrednost možnega zavezništva z Londonom in daje Britaniji vedeti, da ne nasprotuje njenemu vstopu v Skupnost in da je razširitev šesterice v deseterico vse bolj le stvar ekonomsko-politične tehnike. Tako se med Parizom, Bonnom in Londonom oblikuje sozvočje, ki se spreminja v poglavitno gonilno silo širše in globlje integracije. Washington opazuje vse to z mešanimi občutki, med katerimi pa v skrajni konsekvenci le prevladuje podpora, saj gre navsezadnje za moč vsega tabora.

Moskva, kot kaže, zdaj tehta. Vzhodni tabor ima trenutno opraviti s Poljsko in delno še s ČSSR. SEV pripravlja odgovor izzivu iz EGS in napoveduje nov program za široko, globoko in dolgoročno integracijo. Toda igra, ki naj bi privedla k evropski konferenci — tam naj bi sporazumno in uradno potrdili sedanjo geopolitično podobo Evrope — ne teče le na dolgi progi, marveč tudi na kratki.

Kancler Brandt je ratifikacijo sporazumov z Moskvo in Varšavo, ki sta za zgradbo bodoče Evrope temeljna kamna, povezal s pogojem, po katerem je treba prej bistveno napredovati pri ureditvi statusa za zahodni Berlin. Moskva pogojev ne mara in je izrazila nejevoljo, a je hkrati jasno povedala, da je sporazum o Berlinu možen.

Tako se je zgradilo nekakšno obče ravnotežje med silami, kohezijami, interesi in pobudami. Oder je pripravljen, igra se lahko prične.

Berlin je zanjo generalka in uvod. Njena prava vsebina je, v kaj naj se razvija Evropa. Mi k berlinskemu preizkusu nimamo dostopa. A ko bo šlo za Evropo, Jugoslavija ne sme ostati statist. Tudi kadar smo zelo zaposleni z domačimi vprašanji, bi ne smeli pozabljati, da ne živimo v praznem prostoru. Zlasti ne na celini, kjer smo.

DUŠAN DOLINAR

Danes konec

Na konferenci v Singapuru so govorili o nevtralizaciji Indijskega oceana

SINGAPUR, 21. jan. (AP). Tanzanijski predsednik Nierere je na današnji tiskovni konferenci dejal, da afriške države skupaj z večino drugih članic Commonwealtha ostro nasprotujejo vsakemu sodelovanju z Južno Afriko, zlasti pa prodajanju orožja v to državo.

»Rasna diskriminacija ni samo afriški problem, temveč huda rana na telesu vsega človeštva. Upajmo, da Velika Britanija ne bo začela pošiljati orožja v Južno Afriko, dokler študijska skupina članic Commonwealtha ne bo predložila poročila. Naloga te skupine bo poiskati možnost za zagotovitev britanskih interesov, vendar ne na račun prodaje orožja. Britaniji ne nameravamo kratiti njenih pravic. Teorije o omejeni suverenosti, ki jo zagovarja Brežnjev, ne priznavamo. Kljub temu pa zahtevamo, naj Britanija uresničitev sklepa o prodaji orožja ne samo preloži, temveč ta sklep sploh prekliče. Njeno orožje bi ubijalo in bi bilo namenjeno vladi, ki se ohranjuje na oblasti samo z nasiljem.«

Na današnji plenarni seji se je ministrska predsednica Cejlona Sirimavo Bandaranaike zavzela za to, da bi Indijski ocean ostal nevtralno, brezatomsko območje, kakor so zahtevali že šefi držav in vlad neuvrščenih v Lusaki. Večina držav, ki so danes sodelovale v debati — Indija, Pakistan, Mauritius, Zambija in Tanzanija — je njen predlog podprla.

Jutri se bo konferenca končala. Govorili bodo o morebitnem vstopu Velike Britanije v EGS in posledicah, ki bi jih imel ta korak za članice britanske skupnosti. Obravnavali pa bodo tudi poročilo o dejavnosti Commonwealtha v letu 1970 in osnutek listine o načelih te organizacije.

Žalosten dveletni jubilej

Stota plenarna seja četverne konference o Vietnamu v Parizu

OD NASEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 21. jan. — Minila je tudi stota plenarna seja četverne konference o Vietnamu. Dokaj žalosten jubilej, ki so mu danes prisotsvovali na Aveniji Kleber šefi vseh štirih delegacij: ZDA, DR Vietnama, začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama in Saigona.

David Bruce je znova poudarjal Nixonovo »mirovno pobudo« in na nasprotnike valil krivdo za odgovornost, da konferenca ne napreduje. Šef hanojske delegacije Xuan Thuy je obratno pribil, da »Nixonu tudi po dveh letih pritiska ni uspelo zlomiti vietnamskega odpora, zaradi česar še zdaj vsiljuje pot pogajanj.« Hanojski predstavnik je tudi protestiral proti zadnjim izjavam ameriškega državnega sekretarja Lairda oziroma proti ameriškim poletom nad Severnim Vietnamom.

»Pariška konferenca ima danes svojo stoto sejo, ne da bi v dveh letih karkoli prispevala h koncu vojne v Vietnamu, kar je v nasprotju s pričakovanji ljudstev Vietnama, ZDA, in sveta«, je bila zelo črnogleda Nguyen Thi Binh.

Kako bo v drugi stotici? Vsekakor je bila po vietnamskem koledarju danes še zadnja seja v »pasjem« letu, prihodnje seje bodo sodile že v »svinjsko« leto.

B. POGAČNIK

Lon Nol zadovoljen

SAIGON, 21. jan. (Reuter). — Kamboški premier Lon Nol se je danes po dvodnevnem obisku pri saigonskem režimu in ameriških poveljnikih v Južnem Vietnamu vrnil v Phnom Penh.

Lon Nol je dejal, da je bil njegov obisk »zelo koristen«. Z ameriško pomočjo je zadovoljen, le helikopterjev bi potreboval še več. Sicer pa »ne želi«, da bi se ameriške čete udeleževale bojev na kamboškem ozemlju v večjem številu kot doslej.

ZIS in dopolnila

Odbori zbora narodov so razpravljali o stališčih ZIS do amandmajev k resoluciji o družbenogospodarski politiki

BLAGOJ POPOV

BEOGRAD, 21. jan. (Tanjug). Od več ko 140 amandmajev, ki so jih odbori in zbori zvezne skupščine predlagali k osnutku resolucije o temeljih družbenogospodarske politike v tem letu s stabilizacijskim programom, jih ZIS ni sprejel kakih 40, druga dopolnila pa je potrdil ali pa je upošteval stališča, ki jih ti amandmaji vsebujejo. ZIS si je pridržal pravico, da na nekatera dopolnila odgovori pozneje.

O teh stališčih ZIS do amandmajev so danes razpravljali posamezni odbori zbora narodov zvezne skupščine. V daljši razpravi, ki se je razvila v odboru zbora narodov za družbenogospodarske odnose, so sprejeli večino stališč ZIS. Za nekatere amandmaje pa so poslanci zahtevali, da pridejo v osnutek resolucije. Poslancem ni šlo v račun, da je ZIS zavrnil dopolnilo tega odbora, »naj bi se možnosti za razvoj sleherne gospodarsko nerazvite republike, posebej še pokrajine, ustvarjale hitreje, kakor se razvija država v celoti«. Poslancem so pojasnili, da ZIS v načelu nima nič proti temu, meni pa, da je mogoče ta problem urediti samo s srednjeročnim planom.

Poslanci odbora zbora narodov za agrarno politiko pa so danes razpravljali o usodi kakih 20 svojih dopolnil k predlagani resoluciji o gospodarski politiki. ZIS je pet predlaganih amandmajev, pri katerih gre v glavnem za stilizacijo, sprejel, druge pa je zavrnil. Član ZIS Blagoj Popov je pojasnil, da je ZIS ta dopolnila zavrnil zato, ker z resolucijo ni mogoče prejudicirati nadaljnjih ukrepov vlade in da resolucija ne govori konkretno o posameznih gospodarskih panogah.

Odbor se je odpovedal nekaterim svojim amandmajem, vendar pa so poslanci vztrajali pri tistih dopolnilih, ki govore o potrebi, da ima kmetijstvo enake možnosti gospodarjenja kakor druge panoge.

Nevtralci o sodelovanju z EGS

DUNAJ, 21. jan. (Tanjug). Graber in Kirchschläger, zunanja ministra Švice in Avstrije, sta danes na Dunaju nadaljevala pogovore o uskladitvi stališč do evropske integracije. Švicarski minister je prispel včeraj na tridnevni obisk na Dunaj in izjavil, da morata državi poiskati primerno obliko za sodelovanje z EGS, tako da bo v skladu z njunim statusom nevtralnosti. Prva posvetovanja o tem so se začela decembra lani, nadaljevala pa se bodo februarja ob udeležbi Švedske kot tretje nevtralne države.

Nilsson o vojni v Indokini

TORSTEN NILSSON

STOCKHOLM, 21. jan. (AP) — Švedski zunanji minister Torsten Nilson je obsodil ameriško vojno v Indokini kot kršitev mednarodnega prava: »Če se je treba ravnati po mednarodnih zakonih, mora to s svojim zgledom pokazati predvsem najmočnejša država na svetu.«

Priporočilo

ZDA so priporočile Kairu, naj privoli v podaljšanje sedanjega premirja

KAIRO, 21. jan. (UPI, AFP). V zahodnih diplomatskih krogih se je izvedelo, da so ZDA »priporočile« ZAR, naj privoli v ponovno podaljšanje premirja in s tem pripomore k uspehu Jarringove misije.

Ameriško priporočilo je prišlo v Kairo po diplomatski poti iz Washingtona in ni bilo formulirano kot uraden predlog, temveč bolj kot »želja« ali »upanje«. Za zdaj Egipt še ni privolil v podaljšanje premirja.

Izraelski politični krogi sodijo, da je misija Gunnarja Jarringa ogrožena, odkar je Egipt objavil pogoje za sklenitev miru in odkar je predsedniku varnostnega sveta poslal noto, v kateri je obtožil Izrael, da je kriv za »krepitev eksplozivnega položaja na Bližnjem vzhodu«.

Izraelska vlada je danes dobila jordanski odgovor na svoj nedavni predlog o rešitvi krize. Odgovor je verjetno podoben egiptovskemu.

Uvalić pri Šafeiu

KAIRO, 21. jan. (Tanjug) — Podpredsednik ZAR Husein el Šafei je danes sprejel vodjo naše delegacije na jugoslovansko-egiptovskih pogovorih Radivoja Uvalića.

Podpredsednik Šafei in dr. Uvalić pa sta se pogovarjala o nadaljnjem razvoju sodelovanja med državama.

Hočejo odgovor

IO SZDL Maribor o odprtem pismu občanov in dogodkih v bolnišnici

MARIBOR, 21. jan. Sinoči se je sestal izvršni odbor občinske konference SZDL Maribor in poslušal informacijo o zahtevah občanov Dupleka, Dvorjan in Korene, ki jo je posredoval predsednik občinske konference SZDL Stane Gavez.

Izvršni odbor je v razpravi ugotovil, da je most v Dupleku v zelo slabem stanju in da so občani zadnja leta brezuspešno opozarjali na to problematiko. Izvršni odbor pa se ne more strinjati, da postanejo protestna zborovanja stalna metoda za urejevanje nerešenih problemov. Pozvali so predsedstvo občinske skupščine, naj problematiko mostu razčisti z republiškim cestnim skladom, da bi lahko dali občanom na tem območju jasen odgovor. Pozvali so občinsko skupščino, naj prek ustreznih svetov preuči tudi drugo problematiko, ki so jo občani nakazali v odprtem pismu in prek sveta krajevnih skupnosti začne postopno reševati probleme v skladu z objektivnimi možnostmi.

Izvršni odbor je zahteval od predsedstva občinske skupščine pojasnilo, kakšna je usoda stališč o nadaljnjem razvoju krajevne samouprave, ki jih je sprejela občinska konferenca SZDL Maribor decembra 1969.

Izvršni odbor je poslušal tudi informacijo o dogodkih v mariborski bolnišnici in o ukrepih, ki jih je uveljavil svet mariborske bolnišnice za odpravo nekaterih pomanjkljivosti v tej ustanovi.

Na seji izvršnega odbora so razpravljali tudi o pripravah na popis prebivalstva, ki bo aprila letos. MARJAN KOS

Letali strmoglavili

PARIZ, 21. jan. (UPI - Reuter). Na poti iz Pariza v južno Francijo, kjer je vreme izredno slabo, je danes izginilo francosko vojaško letalo. Radijske zveze z letalom, v katerem je bilo 19 ljudi, so prekinjene.

V Andih v bližini Lime pa je sinoči strmoglavilo perujsko letalo. Najbrž je 24 potnikov in sedem članov posadke mrtvih.

Križne vesti iz Jordanije

Palestinci poročajo o napadih Huseinovih čet, Aman pa vest zanika

AMAN, 21. jan. (AFP-UPI) — Iz Severne Jordanije prihajajo nasprotujoča si poročila o ponovnih spopadih, nekatera omenjajo Huseinove čete in palestinske komandose, druga Palestince in izraelske sile.

Predstavnik »Al Fataha« v Bejrutu je dejal, da so se sinoči po 19. uri v Jordaniji začeli boji med kraljevo vojsko in komandosi, predstavnik te organizacije v Kairu pa je omenil, da so Huseinovi vojaki napadli komandose z bombami, lahkim orožjem, topništvom in minometi. Boji v bližini Azluna se še niso polegli. O jordanskem napadu so že obvestili visoki arabski odbor, ki nadzoruje premirje.

Jordanski vojaški predstavnik pa je vesti o teh spopadih danes zanikal.

PROTOKOL V SAIGONU, POKOLI V KAMBODŽI. Lon Nol je prišel na prvi uradni obisk v Saigon v času, ko je v polnem jeku krvava saigonska ofenziva v Kambodži. Telefoto: UPI

„Pripravniške generacije"

Pred dnevi so objavili podatke uradne statistike, iz katerih je razvidno, da je bilo v desetih mesecih lanskega leta pri nas zaposlenih 3640 pripravnikov manj kot v istem času prejšnjega leta. Torej za zaposlovanje pripravnikov je manj možnosti, čeprav število izobražencev narašča. BiH, Hrvatska in Slovenija so v nasprotju z drugimi republikami zaposlile več pripravnikov kot leta 1969, kar pa seveda ne pomeni, da v teh republikah izobraženci ne čakajo na prvo zaposlitev.

Ta teden je komisija za vloge in pritožbe občanov v zvezni skupščini ugotovila, da je pritožb mladine veliko več kot prejšnja leta, ker jo je problematika zaposlovanja oziroma brezposelnosti najbolj prizadela.

Upoštevaje dejstvo, da zaposlovanje ni le mladinski, temveč kompleksen in dolgoročen problem vse družbe v razvoju, je treba klub uspešnim korakom opozoriti, da pri nas marsikod prevladuje prepričanje, kot nekakšen fetiš, da bodo podjetja, služba, dejavnost in tako rekoč ves svet propadli, če ne bomo imeli izkušenih strokovnjakov, takih z več leti službe. Prevladuje torej kriterij službenih let, merilo mojstra in vajenca.

Veliko mladih je dobilo žaljiv vzdevek »pripravniške generacije«, ki se še pripravlja, čaka, dobiva kompleks inferiornosti, tisti z delovnimi leti in izkušnjami pa morajo »garati in se truditi za blaginjo svojega podmladka«. Najbrž smo pozabili na dejstvo, ki ga v bolj razvitih državah vse bolj upoštevajo — da mladina tudi bolj zgodaj doporeva in se nagleje usposablja za samostojno življenje, kot je videti na podlagi šol, pripravniške dobe in podobnega.

ZDRAVKO ILIC

Urejeni nered

Kljub večletnim prizadevanjem nam je torej nelikvidnost, kot jugoslovanski fenomen posebne vrste, še zmeraj ostala. V Sloveniji je nanjo pred dnevi ponovno opozoril poslovni zaplet med železničarji in železarji. Žal se je tedaj izkazalo, da smo nered, ki ga predstavlja nelikvidnost, pravzaprav v našem pravnem redu uzakonili. Točneje rečeno, določili smo pravila družbenega obnašanja ob neredu. Tako si pri nas za zdaj sploh ni mogoče privoščiti, da bi nekdo terjal takšen pravni red, kot je v navadi v tujem poslovnem svetu. Normalno in povsem nesporno plačilo blaga je torej pri nas treba iztožiti in potem potrpežljivo čakati v dolgi vrsti upnikov.

Pa vendar je treba opozoriti, da sedanjega »reda« ne bomo mogli obdržati naprej. Stabilizacija in reformski cilji namreč odločno terjajo tudi večjo urejenost finančnih družbenih tokov. Nelikvidnost je namreč le eden izmed dokazov, da nismo ravnali tako, kot bi v korist reforme morali. Že pred časom pa smo prišli do tega, da bi bilo treba v gospodarstvu doseči toliksno selekcijo in prestrukturiranje, da bi ozdravili ali pa pokopali vse slabe in nesposobne gospodarske organizacije. To bi bilo treba storiti ne glede na močne ekonomske, socialne in politične pretrese ter pritiske.

Šaj ni treba znova odkrivati, kar je bilo odkrito in ugotovljeno že pred dobrim letom, da so slabe organizacije — z rdečimi številkami izgube v bilancah, s fiktivnim dohodkom in nerealnim vrednotenjem zalog — težka cokla za vse gospodarsko sposobne organizme. Pred dobrim letom je bilo takšnih podjetij, ki so gospodarila z izgubo, v državi kar 10 odstotkov, zaposlovala pa so kar 14.5 odstotka vseh zaposlenih v jugoslovanskem gospodarstvu.

FRANCE JERAS

DELO

Mitja Gorjup (glavni urednik), **Jak Koprivc** (odgovorni urednik), **Ante Mahkota** (pomočnik glavnega urednika), **Vlado Jarc** (notranja politika in gospodarstvo), **Miran Šuštar** (zunanja politika), **Sergej Vošnjak** (kultura), **Miro Zakrajšek, Anton Rupnik** (dopisništvo, lokalna kronika), **Evgen Bergant** (šport), **Dušan Trebše** (centralna redakcija), **Jaka Štular** (nedeljska izdaja »Dela«), **France Vrečar** (sobotna priloga), **Bogo Sajovic** (Pisani petek).

Dvoje meril za pomoč družbe

Osnovne gospodarske ugodnosti občinam, ki izpolnjujejo merila o nerazvitosti, drugim delno pomoč za razvoj

LJUBLJANA, 21. jan. Lanske razprave o pospeševanju razvoja manj razvitih območij v Sloveniji so rodile vrsto stališč in pripomb k predlaganim ukrepom. Največ nesoglasij je bilo ob vprašanju, ali naj predvideni zakon zajame občine ali širša zemljepisna območja, ki bi bila deležna določene republiške pomoči. Zadeve so se naposled toliko razčistile, da je predlagatelj zakonskga osnutka obljubil vsa mnenja, ki so jih izrekli razpravljavci. Na podlagi tega je zdaj že izdelal predlog zakona.

Tako je danes skupina za spremljanje razprave in usklajevanje stališč o zakonu o pospeševanju razvoja manj razvitih območij v Sloveniji, katere člane je lani izvolil zbor delegatov občin, razpravljala o zakonskem predlogu izvršnega sveta. Izvršni svet je vztrajal pri tem, da teritorialno osnovo za ugotavljanje stopnje nerazvitosti predstavlja občine in ne širše območje. Vendar je ob oblikovanju besedila uveljavil dvojen pristop k reševanju te problematike: se pravi, da bodo osnovnih gospodarskih ugodnosti deležne občine, ki bi jih določili po že znanih kriterijih, medtem ko naj bi območja, ki jih po istih kriterijih ne bi mogli označiti za nerazvita, dobivala pomoč za izboljšanje pogojev razvoja. To pomeni, da bi ta območja bila posebej stimulirana samo v okviru infrastrukture, izobraževanja, kulture, otroškega varstva ipd. V zakonskem predlogu predvideva izvršni svet posebno komisijo, ki bi jo imenoval sam, in ki naj bi skrbela za izvajanje tega zakona. Povezovala bi pobude zainteresiranih občin, republike, samoupravnih skupnosti, gospodarskih organizacij in poslovnih bank, ki bi hotele vlagati na manj razvita območja.

Predstavnik predlagatelja je menil, da je s tem vključenih v zakon večina najbistvenejših pripomb k prejšnjemu osnutku zakona. Kot posebno ugodnost za manj razvita območja pa izvršni svet ni sprejel posebnih ukrepov za olajšave na področju zasebnega kmetijstva, kajti menil je, da to zadevo urejajo že nekateri veljavni republiški zakoni.

Razprava se je osredotočila na načelna izhodišča predlaganega zakona in jih tudi sprejela, čeprav je bilo slišati tudi mnenja, da bi vseeno kazalo zamenjati občino kot osnovni kazavec stopnje nerazvitosti s širšimi območji, toda razpravljalci so se zavedali, da so republiška sredstva za pomoč omejena in da zato akcija ne bi bila učinkovita. Število razvitih občin bi se s tem namreč povečalo. Več pripomb je bilo na račun, da zakon ni upošteval olajšav tudi na področju zasebnega kmetijstva, češ da so obstoječi zakoni premalo učinkoviti.

Razpravljalci so še z nekaterimi drugimi pripombami predali zakonski predlog v nadaljnjo obravnavo.

JOŽE HORVAT

Zaostajanje je očitnejše

Komisija CK ZKS o založniški politiki pri izdajanju družboslovne literature

LJUBLJANA, 21. jan. Komisija CK ZKS za družbenopolitična in idejna vprašanja znanosti, prosvete in idejnopolitično usposabljanje komunistov je današnji sestanek s predstavniki političnih, znanstvenih institucij in založb posvetila vprašanjem založniške politike pri izdajanju družboslovne literature.

Ob tem, da je zaostajanje pri izdajanju del z družboslovno tematiko vse očitnejše, so na sestanku opozorili tudi na to, da v Sloveniji tudi nekaterih najnujnejših del o tokovih sodobne misli nimamo v prevodih.

V razpravi so eksplicirali nekaj najočitnejših sledi nedomišljenosti in neosredotočenosti dosedanje založniške politike na Slovenskem, pri tem pa ugotovili, da vzrok za zaostajanje ni samo slovenski refleks zamudništva, ampak da ta temelji tudi v premajhnem povpraševanju po tej literaturi, na drugi strani pa tudi pritisk strokovnjakov in prevajalcev na založbe ni bil tak, kakršnega bi ob tokratni zainteresiranosti za »zeleno luč družboslovni literaturi« pričakovali.

Omenjeno je bilo tudi, da je struktura založništva na Slovenskem specifična: tu ne gre toliko računati s knjižnim trgom, kot drugje, ampak se lahko ta vprašanja realizirajo predvsem z družbeno intervencijo, ki pa je, kot so povedali založniki, nezadostna. Menili so, da usklajenost programov založb ne predstavlja domala nikakršne ovire v tovrstnih prizadevanjih, da pa naj bi sklad za založništvo in svet za založništvo pri gospodarski zbornici pripravila analizo problemov.

P. BREŠČAK

V Ljubljanski banki bo tudi svet varčevalcev

O tem so razpravljali na zboru varčevalcev iz vseh podružnic - V svetu delegati odborov iz bančnih podružnic

LJUBLJANA, 21. jan. Hranilne vloge in druga sredstva prebivalstva predstavljajo čedalje večji del skupnih sredstev, s katerimi razpolagajo banke. Pri Ljubljanski banki so znašala vsa sredstva varčevalcev konec lanskega leta 2220 milijonov din, kar je 12 odstotkov bilančne vsote.

Rastoča vloga varčevalcev v poslovanju je dala pobudo banki, da ustanovi poseben svet varčevalcev, ki naj poglobi povezavo banke s prebivalstvom za čim boljše poslovanje, pri podružnicah pa odbore varčevalcev. O tem predlogu so danes razpravljali na sestanku, ki ga je organizirala banka za svoje varčevalce iz vseh podružnic.

V utemeljitvi predloga navajajo, da sredstva prebivalstva naraščajo od leta do leta. Hranilne vloge pri Ljubljanski banki so se samo lani povečale za 344 milijonov ali 22 odstotkov na 1595 milijonov din, in to kljub motnjam, ki so jih povzročile razprave v zvezi s stabilizacijskimi ukrepi. Vloge na deviznih računih pa so narasle za 265 milijonov ali 56 odstotkov na 477 milijonov din. Vsega gre za več kot 600.000 računov varčevalcev.

Zamisel za sodelovanje in povezavo z varčevalci je stara že nekaj let. Varčevanje prebivalstva predstavlja pomemben del poslovne politike banke, zato je treba zamisel o svetu varčevalcev čimprej uresničiti. Po osnutku pravilnika o svetu in odborih varčevalcev bi bila njihova naloga dajati mnenja in predloge o oblikah poslovanja z občani, o izboljšavah poslovanja, o namenskem varčevanju, o kreditiranju občanov in načinu poslovanja.

Predstavniki banke so na sestanku razpravljali o problemih, ki so povezani z varčevanjem, pri čemer je bilo govora zlasti o varčevanju za stanovanjsko graditev. Banka je do konca leta sklenila blizu 24.000 varčevalnih pogodb za gradnjo ali nakup stanovanj. Med drugim so navedli prizadevanja banke, da pomaga varčevalcem pri pridobivanju gradbišč. Da bi banka vplivala na ceno stanovanj, sodeluje pri organizaciji demonstracijskega gradbišča v Kodeljevem. Tako bo posredno ščitila koristi občanov, ki pri banki varčujejo.

Varčevalci, udeleženci sestanka, so živo sodelovali v razpravi, med njimi tudi varčevalci iz Zagreba in Novega Sada, ki so izrazili mnogo priznanja za organizacijo poslovanja z občani. K osnutku pravilnika pa je bilo več predlogov. Tako naj bi člane odbora varčevalcev pri podružnici določili za sestanke varčevalcev pri podružnici. Odbori pri podružnicah bi določili delegate v svet varčevalcev pri banki. Slišati je bilo tudi predlog, po katerem naj bi bili varčevalci po svojem deležu v skupnih sredstvih banke zastopani v zboru ustanoviteljev in v izvršilnem odboru banke. Varčevalci so se tudi živo zanimali za načrt o dodatnih obrestih, ki bi kompenzirale naraščanje življenjskih stroškov. O tem načrtu že dolgo razpravljajo v združenju jugoslovanskih bank, v javnosti pa je predlog znan po objavi poslovne banke v Splitu.

FRANCE SEUNIG

Resna kontrola ni možna

Položaj v republikah zelo slab, ker tržne inšpekcije skoraj ni

BEOGRAD, 21. jan. (Tanjug). — Glavni republiški in pokrajinski tržni inšpektorji so v zveznem tržnem inšpektoratu razpravljali o položaju in organiziji tržne inšpekcije spričo bližnjih sprememb v gospodarskem sistemu. Po njihovem mnenju v republikah ne bi bilo treba čakati na sprejetje kakršnegakoli zveznega zakona ali predpisa o poslovanju tržne inšpekcije. Inšpekcije morajo biti svoj boj do zmage v republikah.

Pisma bralcev

Ali se je ekipi Kamne gorice zgodila krivica?

Oddaje »Spoznavajmo svet in domovino«, ki jih organizira RTV Ljubljana, so izredno priljubljene med mladimi in starimi, letos še posebno zaradi novega sistema, ki omogoča nastop večjemu številu ekip in tekmovalcev.

Tudi mi (MA Kamna gorica) smo se odločili, da sodelujemo. Dne 28. novembra 1970 smo prestopili prag radijske hiše, skupaj s tekmovalci gimnazije Piran, Rudarskega šolskega centra Velenje, MA Vega Ljubljana in MK Gornja Radgona. Za velik uspeh smo šteli že to, da sploh sodelujemo na tako popularni oddaji. Ker smo se tudi temeljito pripravili na predpisano temo o Srbiji, pa smo računali tudi na morebitno uvrstitev v nadaljnje tekmovanje . . .

Na prva tri vprašanja o narodni in zabavni glasbi smo dobili maksimalno število točk in prevzeli vodstvo.

Ko je odgovarjala ekipa G. Radgone (končni zmagovalec), je prišlo do dogodka, ki je razburil večji del poslušalcev, kjer so bili tekmovalci. Ob vprašanju o glasbi, na katerega tekmovalci niso odgovorili, je priskočil na pomoč bobnar orkestra RTV Ljubljana in povedal pravilni odgovor. Prvič je povedal potihoma, toda ker mu tekmovalka iz G. Radgone ni verjela, je ponovil odgovor še enkrat, in to tako glasno in razločno, da so ga slišali tudi naši tekmovalci, ki so sedeli v bližini. To je izzvalo razburjenje, toda ker je tekmovanje teklo naprej, smo se morali sprijazniti z nepravilnostjo. Že pred pričetkom nas je namreč vodstvo oddaje opozorilo, da ne bo med oddajo reševalo nobenih pritožb, sprejemalo jih bo po oddaji.

V drugi podtemi, pri vprašanju iz industrije, je prišlo do drugega, še večjega spora. Vprašanje se je glasilo nekako takole: Povejte dve imeni za srbsko mesto z najbolj razvito tekstilno industrijo v Jugoslaviji. Odgovorili smo, da je to Leskovac, ki je znan tudi pod imenom »jugoslovanski Manchester«. Bili smo popolnoma prepričani, da je odgovor pravilen. Ni bila pa enakega mnenja žirija, ki je trdila, da drugi del odgovora ni pravilen. Po mnenju žirije naj bi se Leskovac namreč imenoval »srbski Manchester«. Kljub pravilu, da se med oddajo ne more nihče pritožiti, smo kršili pravilo in se pritožili. Žirija je še pred zadnjo etapo, ko smo odgovarjali na »vse ali nič«, ugodno rešila pritožbo, kar je pri nas izzvalo veselje.

Med vprašanji o sodobni (povojni) srbski književnosti v tretji tekmovalni podtemi smo dobili tudi srbsko pesnico Isadoro Sekulić, ki sploh ne spada v to obdobje. To dokazuje knjiga M. Ravbarja »Pregled srbske, hrvatske in makedonske književnosti«, kjer je ta pesnica omenjena v prejšnjem predvojnem obdobju. Kljub vsem nevšečnostim smo bili pred zadnjo tekmovalno podtemo še vedno izenačeni s tekmovalci iz Gornje Radgone.

Pred zadnjim vprašanjem, na katerega je odgovarjala Kamna gorica, je imela G. Radgona končno število točk 33, Kamna gorica pa 27. Zato smo se odločili, da pri zadnjem vprašanju odgovarjamo z 9 točkami, kar bi nam prineslo zmago. Vprašanje je bilo: »Kolikokrat je bil VK »Partizan« evropski klubski prvak?« V leksikonu R — Srbija, izdaja 1968, smo na strani 612 dobili podatek, da je bil dvakrat. Tako smo tudi odgovorili, vendar je bilo nepravilno.

Tako smo zaradi naštetih nepravilnosti napake v leksikonu izgubili prvo mesto. Zaradi vseh omenjenih dejstev smo se mladinci MA Kamna gorica pritožili. Ker od RTV Ljubljana ni bilo nobenega odgovora, smo večkrat telefonično vprašali, kdaj bo naša pritožba rešena. Na zadnji telefonski poziv, tik pred zadnjo oddajo SSID, ki je bila 26. decembra 1970, nam je urednica prijazno obljubila, da bomo slišali odločitev na oddaji in da bomo pismeno obveščeni.

Verjeli smo, to pa je tudi naša velika napaka.

Prepričani, da se nam godi krivica, smo vložili pismeno pritožbo dne 6. decembra 1970, a do danes žal še nismo prejeli odgovora.

MILAN KAPUS in še 15 podpisov, Kamna gorica

Bil sem presenečen

V »Delu« z dne 19. t.m. v popularni rubriki »Pisma bralcev« presenečen prebral podpis pod pismom »KJE BO PROSLAVA OBLETNICE PUNTOV?«, presenečen namreč zato, ker se vsi podatki podpisanega ujemajo tudi z mojimi: ime, priimek in bivališče. Ne vem, ali gre za naključno enakost, vsekakor pa drži, da prispevka ni napisal podpisani.

VIKTOR MAJDIČ, Ljubljana, Cesta v Mestni log 5

Odgovori na vprašanja

Dedovanje odškodninske odgovornosti

I. M., Š. — V prometni nesreči, ki jo je povzročil kolesar, je bilo poškodovano vaše vozilo. Zanima vas, ali lahko zahtevate odškodnino od dedičev pokojnega kolesarja?

ODGOVOR: Dediči odgovarjajo za zapustnikove dolgove do višine vrednosti podedovanega premoženja. V tem obsegu so dolžni povrniti tudi škodo, ki jo je povzročil zapustnik. Od vprašanja, ali je imel pokojni kolesar kaj premoženja, je torej odvisno, ali boste lahko uveljavili proti dedičem svoj odškodninski zahtevek.

Zasebni penzioni

N. N., P. — Vaša mati je lastnica manjše kmetije, v svoji stanovanjski hiši pa ima tudi gostilno. Zanima vas, ali lahko odjavi gostinsko obrt in se ukvarja s penzionskimi storitvami?

ODGOVOR: Načeloma se tudi penzioni štejejo med gostinske obrate. Vendar pa lahko po republiškem zakonu o zasebnem gostinstvu tudi občani sprejemajo v svojih stanovanjskih prostorih na prenočevanje turiste in potnike, če imajo za to dovoljenje za gostinstvo pristojnega občinskega upravnega organa. Če imajo posebno dovoljenje, lahko občani dajejo turistom tudi hrano. Zato lahko vaša mati odjavi gostinsko obrt in zaprosi za omenjeni dovoljenji. Najbolje pa bo, da o natančnejših pogojih (zlasti tudi o obdavčitvi) poprej poizve pri pristojnem organu občinske skupščine.

Kupon za pravno posvetovalnico „DELA"

Nepotreben zakon

Odbor IS za samoupravljanje in notranjo politiko obravnaval osnutek zakona o inšpekcijskih službah v SRS

LJUBLJANA, 21. jan. Odbor za samoupravljanje in notranjo politiko republiškega izvršnega sveta je razpravljal danes o osnutku zakona o inšpekcijskih službah v Sloveniji. Osnutek je naročila republiška skupščina, izdelali pa so ga v republiškem sekretariatu za pravosodje in občo upravo.

V obrazložitvi osnutka in pozneje v razpravi je bilo poudarjeno, da gre v tem primeru za organizacijski zakon, ki bi lahko urejal le nekatere organizacijske zadeve, veljavne za vse inšpekcijske službe, kolikor njegove določbe ne bi nasprotovale materialnim inšpekcijskim predpisom, ki jih že imamo.

Republiška skupščina je na črtovala ta zakon zato, ker je bilo ponovno ugotovljeno, da so naše inšpekcijske službe neučinkovite. Nekateri so pričakovali, da bo tak zakon lahko bistveno pomagal zboljšati delo inšpekcijskih služb. Pri izdelavi osnutka pa se je pokazalo, da je bilo v njem možno le zbrati, povzeti in urediti samo najustreznejše sedanje oblike delovanja inšpekcijskih služb in jih izpopolniti z nekaterimi variantnimi rešitvami.

V razpravi se je izoblikovalo deloma enotno mnenje, da ta zakon normativno ne bi imel nobene vrednosti in bi kvečjemu utegnil povzro čiti zmedo, ker so vsa vprašaja urejena že z drugimi zakoni. Edino v primeru, če bi razveljavili dosedanje zakone, bi imel neki smisel.

Na seji je bila sprožena misel, da bi bilo morda dobro pripraviti teze za nekakšen dogovor med republiškimi organi in občinami, s katerimi naj bi uredili nekatere organizacijske zadeve in spodbudili v občinah voljo do razpravljanja o teh zadevah. Tako bi, denimo, enotno ugotovili probleme, ki obstajajo, uredili nekatera materialna vprašanja, morda spet sprožili misel o medobčinski organizaciji inšpekcijskih služb, pretehtali možnosti poenotenja teh ali onih organizacijskih oblik ipd.

MARKO JAKŠE

Kazen se začne — po izpustitvi

Postopne zaščite za tiste, ki so že odsedeli kazen, pri nas skorajda ni

BEOGRAD, 21. jan. (Tanjug). Način izvajanja kazenskih sankcij nad obsojenci, ki jih pošiljajo v kazensko-poboljševalne domove in v zapore, je v Jugoslaviji boljši in bolj human kot kje drugje na svetu. Tako ugotavljajo strokovnjaki, ki so obiskali zapore in druge kazenske zavode v številnih evropskih državah.

To so danes povedali na seji odbora zbora narodov zvezne skupščine za notranjo politiko. Pri tem pa so opozorili še na drugo stran medalje, da je zdaj glavna težava v tem, kaj z ljudmi, ki odsedijo kazen, in kako jim zagotoviti zdravstveno, socialno in drugo varstvo.

Tako imenovane postopne zaščite obsojencev, to je tistih, ki so odsedeli kazen, skorajda ni. Največja težava je v tem, da za obsojence ni lahko najti dela. Ne morejo ga dobiti niti v tujini, ker nekatere države po sporazumu ne sprejemajo ljudi, ki so bili obsojeni.

Predsednik zveznega sveta za pravosodje dr. Josip Brnčič je izjavil, da je pri nas človek na slabšem, ko je obtožen, kakor tedaj, ko je že obsojen. Če bi bilo torej treba kaj spremeniti, potem bi morali spremeniti predpise, ki se tičejo predhodnega postopka, ne samo izvršitve kazni.

Dr. Brnčić je tudi dejal, da se prekrški mladoletnikov nenehno množijo, da pa jih je pri nas še vedno manj kot v drugih evropskih in neevropskih državah.

Člani odbora zbora narodov zvezne skupščine za notranjo politiko so danes zavrnili predlog, naj bi pri nas liberalizirali nakup streliva za revolverje.

Orodni stroji po Siemensu

Trboveljski podjetji bosta s skupnimi sredstvi zgradili tovarno

TRBOVLJE, 21. jan. (Tanjug). Strojna tovarna Trbovlje (STT) in investicijski biroji Trbovlje (IBT) bodo s skupnim denarjem zgradili obrat za industrijsko izdelavo orodnih strojev. STT bo vložila 70 odstotkov, IBT pa 30 odstotkov. Novi obrat bodo gradili v dveh fazah in vanj vložili približno 22 milijonov dinarjev.

Izdelovali bodo orodne stroje po programu zahodnonemške firme Siemens, delavce, ki so sedaj na praksi pri tej nemški firmi, pa bodo zaposlili v novem obratu. Sprva bo delalo v obratu 41 ljudi, ki naj bi ustvarili za 6 milijonov dinarjev skupnega dohodka. K Siemensu bodo poslali na izpopolnjevanje še 14 uslužbencev STT. Novi obrat naj bi začel delati v začetku prihodnjega leta.

Sindikat obvestil ZIS

Predlogi za olajšanje težavnega položaja kmetijskih organizacij

BEOGRAD, 21. jan. (Tanjug). — Centralni odbor sindikata delavcev v kmetijstvu, živilski in tobačni industriji Jugoslavije je obvestil ZIS, zvezni sekretariat za gospodarstvo, zvezno gospodarsko zbornico in ustrezne odbore zvezne skupščine o težavnem materialnem položaju kmetijskih organizacij in nekaterih grupacij živilske industrije. Hkrati je tudi predlagal, kako naj bi omogočili, da bi te organizacije lahko gospodarile. Njihov položaj naj bi čimprej uredili s sistemskimi ukrepi in ukrepi v okviru sedanje gospodarske politike. Centralni odbor meni, da se bodo kmetijske delovne organizacije letos znašle v še težavnejšem finančnem položaju in da je zato nujno treba uvesti moratorij za vse anuitete (odplačila in obresti), ki zapadejo v letu 1971, nanašajo pa se na posojila, ki so bila odobrena kmetijskim organizacijam iz sredstev bivših investicijskih skladov družbenopolitičnih skupnosti (federacije, republik, občin).

Zakonski predlogi o znanosti

LJUBLJANA, 21. jan. — Danes je bila seja odbora prosvetno kulturnega zbora za znanstveno raziskovalno delo. Precej obširen dnevni red je zajemal najprej obravnavo sklepov medrepubliškega sestanka predstavnikov organov za znanost s predlogi za prihodnjo organizacijo in financiranje raziskovalnih dejavnosti na medrepubliški ravni.

D. Z.

Postaja „Luke" v Bakru

Letno bodo lahko pretovorili več kot milijon ton fosfatov

REKA, 31. jan. (Tanjug). — Delavski svet podjetja »Luka« na Reki je sklenil, da bodo v Bakru zgradili postajo za pretovarjanje fosfatov, ki jih v večjih količinah uvažajo podonavske države. Gradnja postaje spada v program modernizacije reškega pristanišča in njenega tehnološkega prilagajanja konkurenčnim evropskim pristaniščem.

Ko bo postaja dograjena, bo na leto pretovorila več kot milijon ton fosfatov, tako da se bo uvrstila med prve v Evropi.

Postajo bodo gradili v dveh etapah. Prva dela bodo opravljena že prihodnje leto. Celotna gradnja bo stala 17 milijonov dinarjev. Denar bo zagotovilo pristanišče iz lastnih virov in s krediti.

Pogoji za enotnost trga

Na skupščini gospodarske zbornice SR Slovenije so sprejeli stališča o enotnosti jugoslovanskega tržišča - Zmanjšanje prispevka za zbornično članstvo

LJUBLJANA, 21. jan. Za današnjo skupščino slovenske gospodarske zbornice je bilo značilno, da na njej niso obravnavali tekočih gospodarskih gibanj, pač pa so zaradi bližnjih sprememb, ki se obetajo glede ekonomskih funkcij federacije, vso pozornost posvetili vprašanju, kakšni sistemski ukrepi bi bili potrebni, da bi v prihodnosti zares lahko uresničili zamisel o enotnosti jugoslovanskega tržišča. Motilo je to, da kljub pomembnosti obravnavane teme, skoraj ni bilo razprave. Tisti, ki pa so se vendarle oglasili, pa so izražali mnenja, da vsebuje referat predsednika Leopolda Kreseta in gradivo o pogojih za zagotovitev enotnosti trga — avtorjev Lada Rupnika in Lojzeta Sočana — tako nesporne ugotovitve in predloge, da jih je vsekakor treba sprejeti in se zavzemati za njihovo uresničitev.

Naj posredujemo nekaj sklepnih ugotovitev in predlogov o pogojih za zagotovitev enotnega jugoslovanskega tržišča! Naš trg je doslej deloval dokaj nepopolno. Ker je enotnost tržišča v največji meri odvisna od ravnanja države, je treba natančno določiti kateri organ in na katerem področju lahko zagotovi ali pa ogrozi enotnost tržišča. Odgovorno nalogo bo federacija lahko uresničila, če bo zaoženo področje tistih njenih ekonomskih funkcij, pri katerih lahko prihaja do mednacionalne diskriminacije ali pa favoriziranja in pa če bodo znatno razširjene in okrepljene pristojnosti federacije za preprečevanje medrepubliških monopolov in tudi nadzor medrepubliške diskriminacije.

Po mnenju zbornice bi kazalo v državi ustanoviti poseben tako imenovani protimonopolni organ. Znatno bi kazalo zožiti tudi zakonodajne funkcije federacije, vendar pa bi med še preostale zakonodajne pristojnosti federacije nujno sodili predpisi, od katerih bi bila odvisna pravna varnost in tržna enakopravnost vseh ekonomskih subjektov v državi.

Na skupščini zbornice so se tudi strinjali, da bi morala imeti federacija lastni kontrolni aparat.

Da bi lahko dosegli enotnost tržišča in enakopravno nastopanje na njem, bo po mnenju zbornice potrebna tudi določena enotnost fiskalnega sistema. Seveda pa je potrebna mnogo večja enotnost pri obdavčevanju gospodarstva, kot pri obdavčevanju prebivalstva v posameznih republikah. Prav tako kot pri obremenjevanju gospodarstva nasploh, bo seveda potrebna tudi enotnost pri prometnih davkih. Po mnenju, sprejetem na skupščini bi bilo tudi z različnostjo javnih izdatkov na posameznih območjih mogoče doseči pravzaprav isto kot z davčno diskriminacijo ali favorizacijo. Prav zato bi morali vsi nosilci javnih izdatkov (federacija, republika, občine itd.) omogočiti pri raznih licitacijah konkurenco gospodarskih organizacij iz vse države. Pri vseh oblikah intervencij, kot so regresi ali pa subvencije, pa bi naj republike, preden bi se odločile za dokončane oblike in obseg intervencij, obvezno informirale javnost.

Če se bo že federacija odločala — ob sporazumevanju z republikami — v svojem instrumentariju za določene privilegije ali pa diskriminacije, potem bi morale takšne izjeme veljati prav za vse istovestne gospodarske subjekte, ki nastopajo na istem tržišču. Tistim, ki bi bili s takimi ravnanji federacije prizadeti, bi lahko izjemoma priznavali tudi kompenzacije. Povsem nesprejemljiva pa je misel, da bi bile kompenzacije lahko regionalne. Sploh pa kompenzacije nasprotujejo tržnemu sistemu in bi jih zato uporabljali le kot izjemen ukrep.

Po zbornicnem stališču tudi ukrepi zunanjetrgovinskega sistema prinašajo bodisi privilegije, bodisi diskriminacijo nekaterim gospodarskim subjektom. Sedanji sistem zunanjetrgovinskih ukrepov je pomembno prispevai k zaprtosti domačega trga, k neskladju cen in k neenotnosti domačega trga. S prihodnjimi ukrepi bo treba zato odpraviti kronično neskladje med izvozom in uvozom in neenake možnosti za gospodarjenje na domačem trgu.

Ker je država z instrumenti kreditne in monetarne politike posameznim bankam ustvarila dokaj različne možnosti, bi bilo treba neenake možnosti za pridobivanje kreditov omiliti, tako da bi razvila konkurenco med bankami in spremenili tudi vpliv države na položaj bank. Tudi kreditno emisijo Narodne banke bi bilo po zbornicnem mnenju treba omejiti v korist večje kreditne emisije poslovnih bank. Kar pa zadeva položaj nekdanjih zveznih bank, bi bilo treba dinarske in devizne kreditne sklade s primernim ključem razdeliti na republike, določen del kreditnega sklada Jugobanke pa na republiške podružnice te banke. Da pa ob opravljanju poslov za republike ne bi nekatere banke prišle v primerjavi z drugimi poslovnimi bankami v priviligiran položaj, bi po mnenju zbornice kazalo ustanoviti posebne republiške finančne zavode, ki bi prevzeli vse posle, ki jih bodo narekovale ekonomske funkcije republik.

Zbornična skupščina je obravnavala tudi vlogo in politiko sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij in sprejela predračun ter smernice za letošnje delovanje.

Omeniti velja, da je skupščina soglašala z odločitvijo, da ob prizadevanjih za razbremenitev gospodarstva, znižajo prispevek, s katerim zbornični člani omogočajo delo zbornice.

F. J.

Švedski sistem v „Iskri"

V Stegnah bodo uvedli nov sistem visokofrekvenčne telefonije

LJUBLJANA, 21. jan. (Tanjug). Združeno podjetje »Iskra« iz Kranja je s švedsko firmo SRT, podružnico velikega mednarodnega koncerna ITT (International Telefon Telegraf), sklenilo sporazum o sodelovanju pri proizvodnji visokofrekvenčnih telefonskih napeljav. Pogodbo so podpisali za pet let, proizvodnja, namenjena predvsem domačemu tržišču, pa se bo začela prihodnje leto.

Na naši strani bo dela prevzela tovarna elektronskih naprav Stegne pri Ljubljani, ki se že dlje časa ukvarja s to vrsto proizvodnje, a po drugem sistemu. Menijo, da je novi sistem bolj moderen in predvsem bolj ekonomičen. Visokofrekvenčne telefonske napeljave uporabljajo predvsem pošta, železnica, vodne in elektroenergetske skupnosti in vojska.

Razmišljanje

Zapečkar hodi na dopust le poleti

Uvajanje dopustov pozimi zanimivo tudi za gospodarstvo - Bolje razporediti in podaljšati zimske šolske počitnice

Sodeč po številu zimskošportne opreme, ki je je čedalje več, lahko predvidevamo, da bodo postale zimske počitnice zmerom bolj sestavni del letnega dopusta.

Za nekatere panoge gospodarstva bi bilo uvajanje dopusta pozimi celo gospodarsko zanimivo; nasplošno pa je znano, da smo v primerjavi z nekaterimi severnimi narodi še zmerom precejšnji zapečkarji. Z zdravstvenega vidika bi bilo posebno ugodno, če bi bilo pozimi na snegu in v naravi čimveč mladine. Zdaj se bližajo zimske počitnice za šolarje, z njimi pa spet stare napake, ki so znane že več let in ki se z razvojem zimskih športov stopnjujejo.

V nekaterih zimskošportnih planinskih krajih so se minule dni oglašali tudi nekateri zapozneli organizatorji zimskih počitnic za šolske otroke. Seveda v kratkem času ni mogoče pripraviti prenočišč in prehrane po sprejemljivih cenah, kakor je to že vpeljano v počitniških kolonijah ob morju. V našem kontinentalnem turizmu zimskošportni planinski kraji še zdaleč niso dograjeni, da bi lahko omogočali tudi načrtno in množično rekreacijo šolske mladine. Vzrok za to je v slabo organiziranem in razporejenem času zimskih počitnic. Večina šol namreč začne s počitnicami naenkrat in njihov čas je kratek. Da bi se zimske počitnice lahko vezale tudi na odrasle, bi bilo po splošnem mnenju treba njihovo trajanje podaljšati. Še bolj bi kazalo zimske počitnice po vrstah šol ali šolskih območij razporediti na ves januar in tudi del februarja. Danes se namreč šolam in posameznim krajem ne izplača, da bi si v planinskih zimskošportnih središčih organizirali kolonije. Investicijska sposobnost komaj razvijajočega se zimskega turizma pa v teh krajih še zdaleč ni tolikšna, da bi lahko uvrstila v svojo ponudbo tudi kolonije za mladino. Tudi ob morju so kolonije nastajale na pobudo zainteresiranih, le da se jim je to bolj izplačalo, ker jih je mogoče izmenično uporabiti skozi dva meseca in pol.

Ponovljene napake opozarjajo, da se je treba vprašanje zimskih počitnic otrok in mladine lotiti bolj načrtno in dolgoročno. Prav gotovo je mladinski zimskošportni turizem za naše razmere osnova, da bodo lahko v bodočnosti bolje zaživela tudi zimskošportna turistična središča.

DRAGO VRESNIK

Popravek

Zadnje čase smo priča pravi poplavi izjav predstavnikov rafinerij, podjetij za promet z naftnimi derivati, uvoznikov in prevoznikov nafte; z njimi si »umivajo roke« zaradi pomanjkanja kurilnega olja, pri tem pa pozabljajo na izjave, ki so jih dali jeseni, ko so predstavniki zvezne gospodarske zbornice opozorili na možnost težav v oskrbi z naftnimi derivati v kritičnih zimskih mesecih. Takrat je na primer direktor »Petrolunione« izjavil: »Tudi v kritičnih zimskih mesecih bo trg dobro preskrbljen s kurilnim oljem, bencinom in plinskim oljem!« Njegov kolega iz »Jugopetrola« pa je dodal: »Zaloge kurilnega olja bomo povečali, ker se lanskoletno pomanjkanje olja ne sme nikdar več ponoviti!«

Kaže, da bo treba znani rek o profesorski pozabljivosti popraviti, tako da se bo glasil: »Pozabljiv — kot direktor podjetja za promet z natfnimi derivati!«

Sodobneje

Včasih so ljudje, ki so se gnali samo za svoje ožje koristi in ki so se pri tem pozvižgali na širše družbene interese, imenovali egoiste; danes jim pravimo — borci za podjetniške interese ...

Ožja specializacija?

Podatek, da je med delegati za kongres samoupravljavcev v Sarajevu izredno majhen odstotek žensk in mladincev, marsikomu nehote vsiljuje vprašanje: ali morda nameravamo posebej organizirati še kongres samoupravljavk in kongres mladih upravljavcev? smo se mar tudi na področju samoupravljanja odločili za ožjo specializacijo?

Tudi embalaža prodaja blago!

Zvezni poslanec Mihailo Švabić je na seji odbora zbora narodov za družbenoekonomske odnose izjavil: »Za resolucijo o ekonomski politiki bom glasoval, ker je zelo lepo napisana ... toda za to, kar se bo izcimilo iz nje, ne morem glasovati!« Morda ne bi bilo napak, če bi predlagatelji poskrbeli še za vabljivo zunanjost resolucije, pa bi estetsko izbirčnejšim poslancem postregli z resolucijo, vezano v usnje ...

Višja stopnja

Primer tistih naših 2TP, ki so kupile električne lokomotive švedske firme ASEA, nam zgovorno priča, da smo v procesu učenja na napakah prešli na kakovostno višjo stopnjo: omenjena 2TP, ki so kupila električne lokomotive, se uče na napakah švedskih proizvajalcev in njihovih kooperantov — in teh napak ni malo: najprej so odpovedali poslušnost gumijasti amortizerji, nato neustrezni zavorni kompresorji, potem deli električne opreme ... Upajmo, da se bomo vsaj pri učenju na tujih napakah nekaj naučili!

Prispevek?

Kot poročajo beograjski časniki, je v tamkajšnjih lekarnah zmanjkalo kontracepcijskih pilul. Morda pa so se beograjske lekarne vključile v akcijo za zaustavljanje trenda upadanja naravnega prirastka prebivalstva pri nas?

PERO:

— Blagor tebi, Vera, ti boš lahko šla nakupovat v Trst, mi pa bomo morali na Švedsko! Ko je Janez prišel v banki na vrsto, so dajali na potne liste samo še švedske krone ...

Mnenje in kritika

Še: Ukrep proti stabilizaciji

V zadnjem četrtletju 1970 je prišlo do neke ekspanzije osebnih dohodkov, ki se bo verjetno nadaljevala tudi letos, zato si je bilo treba začasno pomagati z administrativno omejitvijo

Članek Zorka Jugoviča »Ukrep proti stabilizaciji?«, ki ga je »Delo« objavilo 12. januarja letos, zasluži pozornost. Naj na kratko ponovimo, za kaj gre: s kakšnimi argumenti so zvezni poslanci sprejeli zakon o začasnih ukrepih pri osebnih dohodkih, po katerem se lahko do 30. aprila 1971 osebni dohodki zvišajo tudi za 11 odstotkov. V prejšnjih letih je bilo v prvih mesecih opaziti počasnejše naraščanje osebnih dohodkov.

V Sloveniji so se na primer v mesecih januar — april osebni dohodki v primerjavi s poprečjem prejšnjega leta zvišali: leta 1967 za 5,5 odstotka, leta 1968 za 1,5 odstotka, leta 1969 za 6,5 odstotka in 1970 za 8 odstotkov, torej v vseh teh letih za manj kot 11 odstotkov. Logično je vprašanje, zakaj je bil potreben izreden administrativen ukrep, ki je omejil naraščanje osebnih dohodkov v primerjavi s prejšnjim letom na 11 odstotkov, ko pa so se vsa ta leta plače brez kakršnihkoli administrativnih posegov zviševale za manj.

Nelogičnost pa je vendar le navidezna. Dejstvo, da so se osebni dohodki v prvih štirih mesecih lanskega leta povečali v primerjavi s poprečjem osebnih dohodkov v letu 1969 poprečno za 8 odstotkov, še ne pomeni, da bi se podobne ali enake težnje ponavljale tudi letos. Prej bi bilo mogoče sklepati, da se bo precejšnje naraščanje osebnih dohodkov, ki ga je bilo opaziti v četrtem trimesečju lani, nadaljevalo tudi v prvih mesecih 1971. V lanskih zadnjih treh mesecih so se poprečni osebni dohodki delavca zvišali v primerjavi z mesečnim poprečjem v prvih devetih mesecih istega leta približno za tretjino (v nekaterih dejavnostih tudi za polovico).

Najlešje naraščanje osebnih dohodkov v zadnjih treh mesecih je bilo opaziti tudi

Skrivnostni beograjski grafični zavod

Beograjski grafični zavod namerava letos porabiti za modernizacijo nekaterih obratov približno milijon dolarjev; prenovljeni obrati se bodo po storitvah lahko merili z drugimi po svetu. V zavodu kaj več o modernizaciji niso želeli povedati.

Tudi oni bi radi podražili

Vsa gozdna gospodarstva in lesno-industrijska podjetja v jugovzhodni Srbiji so zahtevala, da zvišajo cene njihovih izdelkov za povprečno 20 odstotkov. Na skupnem sestanku predstavnikov teh delovnih organizacij, ki je bil v niški gospodarski zbornici, so dejali, da so ta podjetja v primerjavi s sorodnimi iz drugih krajev v manj ugodnem položaju; drugod so zvišali cene že pred odlokom ZIS o zamrznjenju. V tem delu Srbije je 13 gozdnih gospodarstev in lesno-industrijskih podjetij.

Če upoštevamo, da mora gospodarstvu ostati več sredstev, zato da se nekoliko razbremeni obveznosti nasproti družbenopolitični skupnosti, če upoštevamo, da smo sprejeli in sprejemamo nekatere ukrepe na področju investicijske in splošne porabe in da je v zadnjem četrtletju leta 1970 prišlo do neke ekspanzije osebnih dohodkov, ki se bo, kakor napovedujejo, verjetno nadaljevala tudi letos — tedaj postanejo ukrepi za omejitev osebnih dohodkov razumljivi. Nimamo pa izoblikovane dovolj konkretne politike delitve dohodka in osebnih dohodkov, ki bi med drugim lahko zavirala inflacijsko povečanje osebnih dohodkov. Zatorej si je bilo treba začasno pomagati z administrativno omejitvijo osebnih dohodkov, vsaj kot varnostnim ukrepom.

Domnevajo, da bo družbeni proizvod v Jugoslaviji letos naraščal (glede na sedanje cene) za okrog 14 odstotkov, zaposlenost pa se bo povečala za okrog 2,5 odstotka. To pomeni, da bi se morali nominalni osebni dohodki na delavca zvišati za okrog 11 odstotkov. Takšne politike pa ne bomo mogli uresničiti brez težav. Upoštevajoč dosedanje težnje v gibanju osebnih dohodkov bi stežka dosegli, da bi stopnja naraščanja nominalnih osebnih dohodkov na delavca ostalo vse leto 11 odstotkov, če se v prvih štirih mesecih povzpno na to stopnjo. Morali pa bi uresničiti takšno globalno razmerje.

Okvir, v katerem se osebni dohodki praviloma lahko povečajo do 11 odstotkov nad povprečnim izplačanim osebnim dohodkom na delavca v letu 1970, bi bilo torej treba ohraniti kot globalno razmerje tudi potem, ko preneha veljati zakon o začasnih ukrepih na področju osebnih dohodkov. Samo v tem primeru, če bomo to uresničili, so začasni ukrepi lahko upravičeni.

Svet kooperantov v Petrinji

Letos bodo kooperanti mesne industrije »Gavrilović« iz Petrinje dobavili tovarni rekordno število pitanih prašičev. Na zborovanjih po vaseh, ki so se pravkar končala, so obljubili, da bodo poslovnemu partnerju poslali 100.000 prašičev. Na zborih kooperantov so izvolili tudi poseben svet, ki bo po statutu petrinjske tovarne imel enake samoupravne pravice kot druga telesa v kolektivu.

V Črni gori modernizirajo letališča

Po večletnem odlašanju bodo v kratkem začeli prenavljati poslopje na titograjskem letališču, kjer bo prostora za 1500 potnikov. Zagotovili so si 10 milijonov dinarjev posojila. V Črni gori bodo modernizirali še tri letališča: tivatsko bo v kratkem končano, v prihodnjih dveh letih pa bodo prenovili še letališči v Ivangradu in na Žabljaku.

Kako to doseči? Rešitev je v tem, da izoblikujemo jasno in konkretno politiko delitve dohodka in osebnih dohodkov ter mehanizem za uresničevanje takšne politike. Pri tem imajo posebno vlogo predvsem socialistične republike. Zakon o začasnih ukrepih na področju osebnih dohodkov je spodbudil njihovo dejavnost in posredno poudaril odgovornost za politiko delitve dohodka in osebnih dohodkov.

Potemtakem je treba začasne ukrepe na področju osebnih dohodkov obravnavati in ocenjevati v okviru trajnejših ukrepov, ki jih pripravljamo na tem področju in ki jih je treba sprejeti. Naposled pa moramo tudi upoštevati, da je bilo neizogibno (in da bo še naprej nujno) z začasnimi ukrepi začrtati dovolj široke in prožne okvire za gibanje osebnih dohodkov, okvire, ki bi v glavnem omogočali, da bodo dohodki naraščali glede na delovne uspehe.

MILIJAN POPOVIC
pomočnik predsednika zveznega sveta za delo

Kriva je le opeka!

Direktor gradbenega podjetja »Stavbar« V. Breznik o ugotovitvah dveh inštitutov o vzrokih poškodb na stavbah

MARIBOR, 21. jan. Direktor gradbenega podjetja »Stavbar« Valentin Breznik, diplomiran ekonomist, je dal v zvezi s polemikami okoli stanovanjskega bloka Ljubljanska 29—31 v Mariboru izjavo in med drugim dejal:

»V Mariboru je naše podjetje doslej zgradilo več kot 4.000 stanovanj. Ugotavljamo, da na stanovanjih, zgrajenih pred uporabo elektrofiltrske opeke, nismo ugotovili nobenih poškodb. Z elektrofiltrsko opeko smo v Mariboru zgradili okoli 800 stanovanj, pri katerih so se pojavile podobne poškodbe. Od teh smo na predlog zavoda za raziskavo materiala v Ljubljani večino stanovanj popravili, vendar so se po določeni dobi poškodbe spet pojavile. Ko smo ugotovili poškodbe na objektih, zgrajenih z elektrofiltrsko opeko, smo prenehali uporabljati ta zidak. Od takrat nimamo več na naših objektih nobenih takih ali podobnih poškodb.

Ker sanacija poškodb ni bila uspešna, smo pri inštitutu gradbevinarstva Hrvatske v Zagrebu že 11. septembra 1968 naročili ekspertizo. Preiskave, ki so tekle 17 mesecev, so pokazale naslednje:

Z mineralokemijskimi, rentgensko-difrakcijskimi, infrardeče-spektroskopskimi in kemijskimi preiskavami na vzorcih zidakov so nedvomno ugotovili več nestabilnih sestavin v zidaku (etringit, monosulfathidrat, mavec, vaterit), ki se pod vplivom vlage in zraka spreminjajo in pri tem povečujejo prostornino. Pri preiskavi so ugotovili tudi količine teh sestavin in neposredno odvisnost velikosti deformacije zidaka od količine nestabilnih sestavin. Navedene kemične spremembe pa potekajo v pogojih osuševanja spet v obratni smeri. Zidak se torej krči in širi v vseh treh smereh, zato nastajajo razpoke v zidu, pri tem pokajo zidaki ter omet na zidovih, ki se kasneje odlušči in odpade.

Razen te raziskave smo seznanjeni tudi z rezultati drugih preiskav, ki jih je opravil zavod za raziskavo materiala v Ljubljani in inštitut za visoke gradnje tehniške visoke šole iz Gradca. Obe raziskavi pa sta bolj ugotavljali posledice odpadanja ometa, ne pa vzroke za to.

Enake poškodbe v večjem ali manjšem obsegu se pojavljajo tudi pri drugih gradbenih podjetjih, ki so gradila s to opeko (Konstruktor« Maribor, »Ingrad« Celje, »Gradnja« Žalec, »Obnova« Ljubljana).

Zaradi enostranskih informacij v javnosti je kolektiv »Stavbarja« utrpel in trpi veliko gmotno in moralno škodo. Zato želimo, da se ta izrazito strokovni problem reši v strokovnih krogih. O rezultatih bomo javnost sproti obveščali. Izjavljam, da si je podjetje »Stavbar« kljub visokim stroškom ves čas intenzivno prizadevalo, da bi popravilo poškodbe na objektih. Sedaj smo naročili tudi projekt sanacije poškodovanih objektov, ker so se dosedanje sanacije pokazale kot neuspešne. V nobeni strokovni ekspertizi inštitutov pa niso strokovnjaki opozorili ali ugotovili, da bi bilo življenje stanovalcev v bloku na Ljubljanski ulici v nevarnosti.«

MARJAN KOS

Pogovor z bralci

Družbeni (ne)interes

PIŠE: MITJA GORJUP

Pred dnevi smo v Delu priobčili pogovor z direktorjem Elektrogospodarstva Maribor; šlo je za sedanja vprašanja elektrogospodarstva. Pogovor je sprožil vse mogoče odzive. Potem smo nekaj dni objavljali odgovore bolj in manj prizadetih. Ene teme, ki jo intervju ponuja, pa se polemika ni lotila. Lotili so se je nekateri naši bralci. Ker ima nedvomno široke družbene razsežnosti, se je želimo lotiti tudi mi.

Direktor Elektrogospodarstva Maribor je med drugim dejal »... Žal pa moramo ugotoviti, da je prav sedež (podjetja) v marsičem sporni kamen, da se o nekaterih vprašanjih integracije elektrogospodarstva Slovenije težko sporazumemo.«

Ne vemo, ali je sedež res tako pomemben. Vzroki za zaplete v slovenskem in jugoslovanskem elektrogospodarstvu so skoraj gotovo pomembnejši in širši. Ne glede na tokratno izjavo pa je res, da ima marsikdo pri nas prepogosto občutek, da se nam v tej deželi o veliko pomembnih rečeh ne posreči dogovoriti prav zato, ker se vodilni ljudje v gospodarstvu, kulturi, pa še kje drugje, ne morejo med seboj dogovoriti kje bo sedež, kdo bo generalni direktor, kdo direktor, kdo pomočnik itd.

Če torej danes o tem pišemo, potem to ne pomeni, da se kakorkoli opredeljujemo, kje naj bo sedež slovenskega elektrogospodarstva. Ne gre za to. O tem bodo morali odločati neposredno prizadeti. Pa tudi obtoževati nočemo nikogar. Citirana izjava je za nas skupaj s pismom našega bralca le izhodišče za razmišljanje. Ko bi namreč šlo samo za določen primer iz elektrogospodarstva, o tem tukaj ne bi pisali. Preveč zapletena je ta tema in preveč razsežnosti ima, da bi se v Pogovorih z bralci lahko spuščali v nadrobna razmišljanja o njej. Ne gre nam niti za to, da bi podžigali dostikrat kratkovidne strasti zoper »direktorski sloj«, čeprav pri nas ob tej temi navadno padamo iz skrajnosti v skrajnost. Direktorje enkrat postavljamo na zatožno klop in jih dolžimo za zadeve, ki jih niso krivi, drugič tožimo, da sposobnih direktorjev nimamo ali da jih je premalo — in že kar očitno je, da je to res.

Zanima nas torej nekaj drugega: Kako je mogoče, da se ob družbeni lastnini proizvajalnih sredstev, ob jasnih interesih te družbe, ob vsesplošnem govorjenju o odgovornosti in priseganju nanjo pri nas tako pogosto dogaja, da lahko prav za fasado »družbenih interesov« prevladajo drugi interesi, ali osebni ali posameznih skupin in skupnosti. Ti pa lahko tudi neposredno nasprotujejo pravim družbenim interesom.

To vprašanje se razmišljajočim ljudem postavlja zelo pogosto, največkrat ob združevanju in razdruževanju gospodarskih organizacij.

V 9. členu ustave SFRJ je rečeno: Samoupravljanje v delovni organizaciji obsega zlasti pravico in dolžnost delovnih ljudi, da odločajo o rabi družbenih sredstev in o razpolaganju z njimi ter jih gospodarsko **smotrno** uporabljajo, da se doseže **čim večji učinek za delovno organizacijo in družbeno skupnost.**

V 19. členu temeljnega zakona o podjetjih piše: Podjetje mora gospodarsko smotrno uporabljati družbena sredstva, da dosega **kar največji učinek zase ter za družbeno skupnost.**

Tako smo se torej dogovorili v ustavi in zakonu. Zdaj pa se vrnimo k izhodiščnemu primeru.

Dne 23. III. 1968 je republiška skupščina sprejela priporočilo za združitev slovenskega elektrogospodarstva. Približno čez eno leto, 1. in 2. aprila 1969, sta republiški in gospodarski zbor skupščine izvršnemu svetu naročila, naj se v sodelovanju z elektrogospodarskimi podjetji še naprej trudi, da se združitev uresniči. Potem sta bila izdelana dva predloga. Podjetjema, ki sta ju izdelali, pa ni uspelo dogovoriti se o enotnem. Izvršni svet skupščine SRS je zato 11. II. 1970 predsedniku gospodarskega zbora skupščine SRS predlagal, naj začne postopek za sklenitev družbenega dogovora v elektrogospodarstvu. Z družbenim dogovorom naj bi rešili tista vprašanja, zaradi katerih je skupščina v letu 1968 sprejela priporočilo. Izdelan je že bil delen družbeni dogovor, po sta ga izvršni svet in republiška gospodarska zbornica zavrnila; utemeljitev je bila, da takšen dogovor pomeni uzakonitev dejanskega stanja, to je gospodarjenja, pri katerem so v ospredju ožji podjetniški interesi. *In tako naprej. Že tri leta.*

Če za mnenja, ugotovitve in priporočila skupščine SRS lahko rečemo, da kolikor je mogoče pristno izražajo interese te družbe, potem se nam zdi gotovo, da je združitev — in ne samo združitev — slovenskega elektrogospodarstva jasna obveznost vseh delovnih ljudi v elektrogospodarstvu, posebno vodilnih.

Mi pa se kar naprej združujemo, razdružujemo, vstopamo in izstopamo, se prerekamo in obtožujemo, električne energije pa lepo primanjkuje in videti je, da je bo še dolgo premalo. Kje je zdaj družbeni interes? Kje ustavna obveznost dobrega gospodarjenja z družbenim premoženjem? Kje nazadnje — odgovornost?

Ob očitnem družbenem interesu, ki je hkrati strokovno utemeljen, pri nas prepogosto izgubljamo energijo, denar in perspektive pa še zaupanje delovnih ljudi; izgubljamo jih samo zato, ker je številnim med nami omogočeno in dovoljeno, da je družbeni interes zanje namišljen, družbena lastnina pa nekako njihova zadeva, tako kot »moje podjetje«, »moji delavci« ali pa »naši interesi«, takrat, ko je komu v prid, če se posebni interesi skrijejo za samoupravne interese delovnih ljudi.

Ne recite, da smo se pač odločili da samoupravni sistem, v katerem so takšne reči nekaj povsem ali skoraj povsem naravnega, da je to otroška bolezen novega. Tudi ne recite, da se zavzemam za trdo roko, za birokratska razmerja, za državno prisilo. Najbrž niti ni mogoče reči, da takšno razmišljanje objektivno pelje v koncept birokratskega socializma. Preveč preprosto in hkrati kar prelepo bi bilo, če bi ves problem lahko rešili tako, da bi rekli: to je črno samo zato, ker ni belo. Prav v samoupravnem sistemu je mogoče temeljito rešiti tudi takšne probleme. Samo delovni ljudje naj imajo vedno možnost zares odločati. Če bi vedno imeli možnost zadeve poznati takšne, kot so, se potem o njih zavestno odločati in pri tem upoštevati vse mogoče posledice svojih sklepov, potem ne sedeži, ne direktorska mesta, ne mojstrski privilegiji ne bi imeli tako pomembne vloge, kot jo imajo danes. In ne bi se zgodilo, če se samo za trenutek vrnem k elektrogospodarstvu, da člani osrednjega delavskega sveta Elektrogospodarstva Maribor iz Termoelektrarne Trbovlje na sejah sveta glasujejo za vse tiste sklepe, ki so bili, kot smo lahko brali, pozneje vzrok za izstop Termoelektrarne Trbovlje iz Elektrogospodarstva Maribor.

Danes vsi govorimo in pišemo o odgovornosti. Ocene gredo največkrat v skrajnosti. Vsi da smo neodgovorni, skoraj vsi tako ali drugače skorumpirani in podkupljeni. Toda smo se morda vprašali, zakaj je tista televizijska oddaja iz Malih oglasov, ki je pripovedovala o »spretnosti« dveh šoferjev »bistrih in uspešnih« tatov, dosegla takšno pritrjevanje in šimpatije? Zaradi simpatičnih igralcev? Zaradi duhovitih dialogov? Ali morda zaradi česa drugega?

Ko človek po tem razmišlja o pismih naših bralcev, ki trdijo, da je hudo biti mali tatič, ugledno pa velik tat družbenega premoženja, se kar ne more otresti vprašanja, ali nismo s svojo pasivnostjo za to po svoje krivi tudi sami, čeprav najbrž ne vsi enako.

Kje je izhod? Ne vem natančno. Prepričan pa sem, da imamo izhod tudi v svojih rokah. Ne gibljimo se nenehno v abstraktnem, zahtevajmo glasno in neposredno izpolnjevanje sprejetih dogovorov in očitnih obveznosti. Naj nas ne bo strah pokazati tudi na ljudi, kajti vsak sistem in vsakršne odnose vendarle ustvarjajo samo ljudje in tudi spreminjajo jih lahko le oni.

Je morda izhod kje drugje? Je sploh potreben? Vas ne zanima?

zdomcev

Naše delavce v tujini je treba spodbujati, da se sami organizirajo

Na seji 18. t. m. je sekretariat CK ZKS razpravljal o problemih v zvezi z zaposlovanjem naših delavcev v tujini in še posebej o organiziranosti teh v času bivanja v tujem okolju.

Čeprav ne moremo reči, da se vsa naša družbena skupnost ne zavzema za pravice naših državljanov na delu v tujini, pa moramo le ugotoviti, da o tem našem življu razpravljamo vse preveč hladno, brez potrebne prizadetosti. Gre vendarle za skoraj milijon Jugoslovanov, oziroma za desetino vseh zaposlenih Slovencev, poleg tega pa še za živelj v najbolj produktivnih letih, je poudaril v diskusiji F. Šetinc.

Zveza komunistov bi morala pojav politično bolj jasno ovrednotiti, izvajanje predpisov in konvencij ter delovanje med našimi ljudmi v tujini pa je stvar državne uprave, sindikatov, kulturnoprosvetnih in drugih organizacij. Pač pa daje ZKS vso podporo stremljenjem za čim boljšo organizacijo dela na tem področju.

Ker pa zavisi vsakršno stalno, torej kvalitetno delo z našimi ljudmi zunaj od tega, ali so organizirani ali ne, smatra sekretariat CK ZKS, da je treba naš živelj v tujini vzpodbujati k temu, da se sam organizira, iz domovine pa dajati klubom podporo, tudi materialno.

A. R.

Podporo klubom

Palestinski „da"

»Palestinska revolucija bo nadaljevala oboroženi boj z namenom, da osvobodi vso Palestino,« je rečeno v sporočilu, ki ga je objavil centralni komite palestinskega gibanja. To ni nič novega. Novo pa je to, da »ta obveznost ne predstavlja ovire poskusom za odpravo posledic junijske vojne, ker ti poskusi ne škodujejo interesom palestinskega naroda.«

Z drugimi besedami — Palestinci poslej ne bodo napadali Egipta, Jordanije ali katerekoli druge arabske države, ki bi si prizadevala urediti sedanjo krizo po mirni poti. To je vsekakor pomembno zlasti zdaj, ko so pogajanja z Jarringovim posredovanjem prišla v uvodno kritično fazo. Približuje se namreč iztek prekinitve ognja ob Sueškem prekopu in prizadevanja tihe diplomacije so zdaj usmerjena predvsem k temu, da bi to prekinitev ognja podaljšali še za določen čas.

ZAR je izjavila, da prekinitve ognja ne bo podaljšala, če se pogovori z Jarringom ne bodo premaknili z mrtve točke. V Kairu se temu stališču niso odrekli; toda po izmenjavi izraelskih in egiptovskih predlogov prevladuje v diplomatskih krogih v New Yorku zmeren optimizem. Stališča ene in druge strani so sicer še vedno daleč vsaksebi, toda ne ena ne druga stran ni, kot se zdi, tako nezadovoljna, da bi zaloputnila vrata za nadaljnje pogovore. Kairo tudi v javnih komentarjih ne kaže želje po zaostritvi, v Jeruzalemu pa so celo naravnost izjavili, da egiptovski predlogi ne zapirajo vrat.

V krogih Združenih narodov menijo, da gre zdaj predvsem za to, s kakšno formulo naj bi podaljšali prekinitev ognja. Očitno je, da ZAR tega ne želi storiti neposredno, ampak je bolj naklonjena temu, da bi premirje podaljšali s sklepom varnostnega sveta ali na priporočilo »štirih velikih«.

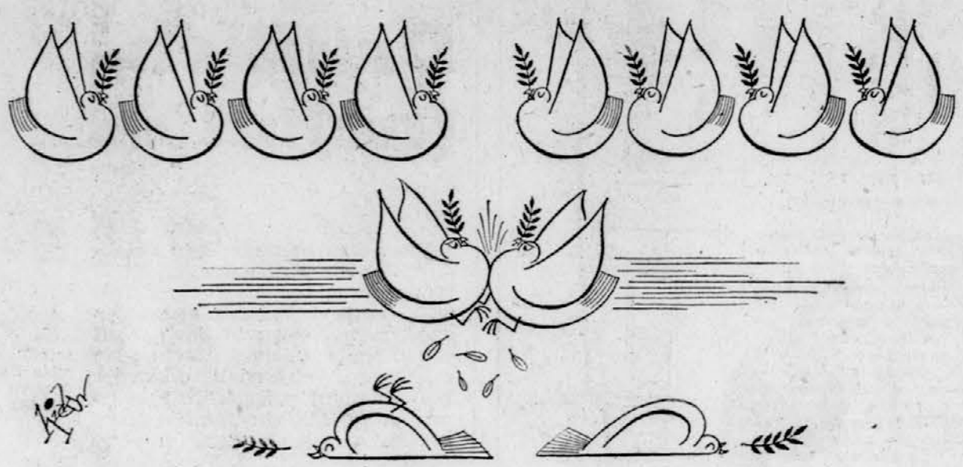
Palestinci vseskozi zavračajo mirno ureditev konflikta z Izraelom. Toda doslej so zavračali tudi kakršnakoli pogajanja za mirno ureditev krize, ki je nastala kot posledica junijske vojne. Zaradi tega so se lani poleti, ko sta ZAR in Jordanija sprejeli Rogersov načrt, zapletli v odprt konflikt.

To je voditelje palestinskega gibanja očitno streznilo. S sedanjo izjavo so zato zelo ugodno razširili manevrski prostor, — Kairu Amanu, pa tudi sebi. Olajšali so si odnose ne le z Egiptom, ampak tudi s kraljem Huseinom, kar je trenutno morda zanje še pomembnejše. Doslej sta se namreč politika jordanske vlade, ki se je pogajala z Jarringom in politika palestinskega gibanja, ki je zavračala vsakršne pogovore, izključevali in konflikt je bil neogiben.

Ta korak seveda še ne odstranjuje vseh ovir za mirno ureditev krize na Bližnjem vzhodu. Jasno je, da bo treba iti zdaj pri urejevanju arabsko-izraelskega konflikta do kraja in pri tem bo treba Palestince tako ali drugače vključiti v sporazum. Zaradi tega se bo v določeni poznejši fazi pogajanj neposredni konflikt med arabskimi državami in palestinskim gibanjem znova odprl. Toda večja prožnost, ki jo zdaj kaže glavnina palestinskega gibanja, utegne Jarringu in arabskim državam pri začetnih korakih, ki bodo morda najtežji, precej olajšati delo.

A. NOVAK

HICKS: GOLOBI MIRU

»Die Welt«, Hamburg

Dve potovanji, en cilj

Schröder v Moskvi, Barzel v Varšavi, CDU pa v oblakih upanja, češ: Vzhod navezuje stike za primer, da bomo na prihodnjih volitvah zmagali mi

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

BONN, 21. jan. (Telex). Zahodnonemški opoziciji raste greben: podpredsednik CDU in bivši minister Gerhard Schröder je bil šest dni v Sovjetski zvezi in sprejel ga je sam Aleksej Kosigin, šef parlamentarne frakcije Rainer Barzel pa je odpotoval v Varšavo z obljubo, da ga bodo sprejeli »vsi« — Gierek, Jaroszewicz, Jendrychowski in Cyrankiewicz. Uradna strankina propaganda razglaša: Vzhod navezuje stike za primer, da se pri naslednjih volitvah opozicijska stranka spremeni v vladno stranko.

Nedvomno gleda sovjetska vlada na zahodnonemško politično sceno brez vsake sentimentalnosti in računa tudi z vsemi morebitnostmi. Tudi za Poljake velja, da si morajo zagotoviti določeno razumevanje tudi pri sedanji politični opoziciji v ZRN, če naj se vprašanje zahodnonemško-poljskih odnosov in zahodne poljske meje ne obnavlja ob vsakih parlamentarnih volitvah.

RAINER BARZEL — članstvo je pomembno

GERHARD SCHRÖDER — z zmernostjo do kanclerstva

Toda v konkretnih primerih gre tudi za nekaj drugega — za dobro pretehtan načrt, podpreti tiste sile v krščansko-demokratski stranki, ki realistično ocenjujejo sedanji zahodnonemški položaj glede odnosov do Vzhoda in ki so kolikor toliko pripravljene priznati, če že ne neobhodnost, vsaj pomen in praktičnost moskovskega in varšavskega sporazuma.

Gerhard Schröder, ki je bil 16 let minister v različnih resorjih desne male koalicije in ki si je kot zunanji minister ustvaril sloves »previdnega realista« (nekateri ga imajo za resničnega začetnika nove vzhodne politike), prav gotovo ne sodi med tiste, ki bi moskovski sporazum zavračali ali ki bi bili za kakršnekoli na hladno vojno spominjajoče oblike politike do zhodnih dežel. Nasprotno, njegovi pogledi se mnogo bolj skladajo s Scheelovimi kot s Straussovimi. V Moskvi to seveda natančno vedo in čeprav si je Schröder svoj razmeroma čisti politični telovnik po nepotrebnem omadeževal pred dvema letoma, ko se je bil pripravljen izvoliti za predsednika republike s pomočjo neonacističnih glasov, je njegov sloves zmernega in razsodnega človeka tudi v Sovjetski zvezi neomajan. Poudarjena ljubeznivost, s katero so ga sprejeli, pa je veljala seveda vsem tistim zdaj še molčečim konservativcem, ki jih iritira Kiesingerjeva in Straussova protikomunistična in protisovjetska napadalnost in ki se zavedajo, da bi se razmere v Evropi močno poslabšale, če bi se v bonskem Bundestagu ne našla zadostna večina za ratifikacijo moskovskega sporazuma.

Rainer Barzel se sicer ne more ponašati s slovesom zmernega in spravljivega politika, toda glede varšavskega sporazuma ga ni mogoče prišteval med »jastrebe«. Barzel se dobro zaveda, da je poravnava s Poljsko možna le s popolnim priznanjem meje na Odri in Nisi, torej z ratifikacijo varšavskega sporazuma. Visoka raven, ki so mu jo »dali« v Varšavi (s sprejemi pri štirih poljskih voditeljih je dobil Barzlov napol privaten obisk malone značaj državnega obiska), naj bi ta način mišljenja v CDU okrepila, pokazalo naj bi se, da so se Poljaki pripravljeni prijazno pogovarjati in sodelovati z vsakim, kdor priznava temeljna dejstva njihove sedanje državnosti.

Seveda imata oba politika tudi svoje zasebne račune. Schröder še ni opustil misli na kanclerstvo, če bi se levoliberalna koalicija ponesrečila, in državniški ugled v Moskvi njegove možnosti povečuje. Posebno špekulira Barzel. Prihodnji teden bo v Düsseldorfu kongres CDU. Če se bo tam pojavil kot nekdo, ki je (kot prvi bonski politik) govoril z novim varšavskim vrhom, bo deloval na delegate gotovo pomembneje, kot bi sicer Dober vtis na članstvo CDU mu je potreben, kajti njegov prvi cilj je predsedstvo stranke in drugi kanclerstvo. Dejstvo, da so v varšavskem hotelu »Evropejski« ustanovili med Barzalovim obiskom na stroške CDU poseben tiskovni center, je zgovoren dokaz, da potrebuje Barzel v tem trenutku čimveč publicitete — ne samo pri Poljakih.

SLAVKO FRAS

Italijanske cevi za Bolgarijo

RIM, 21. jan. (AP) — Italijanska firma »Italsider« je z bolgarskim podjetjem »Rudmetal« iz Sofije sklenila pogodbo o dobavi 90.000 cevi širokega premera. Uporabili jih bodo za naftovod od Sovjetske zveze do Bolgarije in za naftovod od Sabla do Plevena v Bolgariji.

Sporazum o dobavi cevi so sklenili te dni v Sofiji. Gre za doslej največjo pogodbo te vrste med Italijo in Bolgarijo.

EGS: 8 milijonov avtov

Za 8 odstotkov več kot leta 1969 – Proizvodnja narašča počasneje

BRUSELJ, januarja (Tanjug) — Šest držav EGS je lani doseglo rekordno avtomobilsko proizvodnjo — 8,681.000 vozil — ki pa je povprečno naraščala počasneje kot prejšnja leta. Počasnejša rast proizvodnje v tej industrijski panogi potrjuje ocene o zmanjšanju konjunkture in gospodarske rasti v EGS.

Države EGS so lani izdelale za 8 odstotkov več avtomobilov kot leta 1969, ko so naredili 13,6 odstotka več osebnih avtomobilov kot leto dni prej. Lani se je najbolj povečala proizvodnja v Italiji — za 13 odstotkov, v Franciji — za 12 odstotkov, in na Nizozemskem — za 11 odstotkov, v Zahodni Nemčiji pa le za 5 odstotkov. Vendar pa je proizvodnja v ZRN najbolj pomembna za celotno bilanco šesterice, saj je ta država na prvem mestu v avtomobilski industriji v EGS. Lani so izdelali 3,5 milijona osebnih avtomobilov.

»Popoprane« začimbe na Madžarskem

BUDIMPEŠTA, 21. jan. (Tanjug) — Na Madžarskem so se precej zvišale cene uvoženih začimb, strokovnjaki državnega zavoda za cene pa so pojasnili, da so se začimbe zelo podražile tudi na svetovnem tržišču. Menili so, da ne bi bilo prav, če bi razlike med svetovnimi in domačimi cenami še nadalje krili z dotacijami. Izjema pa je poper, ki se je v svetu zadnja leta podražil za 42 odstotkov, a na Madžarskem so cene nespremenjene. To začimbo v mad. žarski kuhinji največ uporabljajo, zato so za poper zmanjšali carine in davek na promet, je rečeno v pojasnilu zavoda za cene.

Je EGS prebila led?

Neuraden kompromis med Parizom in Bonnom: monetarno in gospodarsko unijo je treba pognati v tek — Trikot, ki vleče Veliko Britanijo čez Rokav

Minuli teden so se v nizozemskem mestu Arnhemu sestali finančni ministri in guvernerji centralnih bank iz držav, ki so včlanjene v Evropsko gospodarsko skupnost. Samo srečanje v mestu znanega imena — prizorišču junaškega in nesrečnega desanta zavezniških padalcev med drugo svetovno vojno — je ostalo zavito v misterij, dokler niso ministri po vrnitvi domov jeli namigovati, da se jim je posrečilo »prebiti led«. Decembrski zastoj v EGS naj bi bil premagan, integracija naj bi zdaj lahko spet napredovala v globino in širino. Za kaj je šlo?

Sredi decembra se je ministrski svet, vrhovno politično telo Skupnosti, sestal, da bi zadostil eni najpomembnejših nalog s haaškega srečanja državnih in vladnih voditeljev v začetku decem. 1969; dokončno naj bi pognal v tek mehanizem gospodarske in monetarne unije. Načrt za unijo je bil sestavil poseben odbor pod vodstvom luksemburškega premiera in finančnega ministra Pierra Wernerja.

Po načrtu naj bi članice EGS do konca sedemdesetih let uskladile proračunsko, davčno, konjunkturno, monetarno in celo industrijsko politiko. Začelo naj bi se pri usklajevanju državnih proračunov in davkov, končalo pa s povsem togimi tečaji med posameznimi nacionalnimi valutami in nemara celo z uvedbo »nepreklicno enotne »evropske valute«. Z drugimi besedami, gospodarstva sedanjih šestih in pozneje nemara desetih članic EGS naj bi se praktično zlila v celoto. Seveda pa bi bilo treba v tem procesu prenesti velik del pooblastil za graditev gospodarskih sistemov in politik iz posameznih držav v bruseljsko centralo EGS.

Prav ob tem prenosu suverenostnih pooblastil iz posameznih članic v Bruselj pa se je decembra zataknilo. Zvezna republika Nemčija, ki je najbogatejša in najbolj dinamična članica Skupnosti, hkrati pa industrijsko daleč najkrepkejša, je terjala vgraditi v unijo trdno disciplino ekonomskega upravljanja, kar bi po njenem lahko zagotavljal le res krepak center EGS. Francija, ki mora računati na svoja še težavna kmečka vprašanja in na relativen zaostanek pri reorganizaciji industrije, pa se je zbala prepustiti se avtomatizmu, ki bi jo utegnil nekje sredi desetletja zagrabiti in ponesti v smer, na katero ne bi mogla več kaj prida vplivati. Spor je zagatil glavno nalogo iz Haaga na točki, kjer se je zazdelo, da se utegne ponoviti slovita kmetijska kriza izpred približno dveh let.

Konec decembra in v prvi polovici januarja so tekli mrzlični posveti. V Arnhemu, kamor so se finančni upravljalci prišli posvetovat neformalno, navidez brez zveze s pekočo zadrego EGS, pa so na ministrski delovni večerji, ki je v hotelski jedilnici trajala do enih zjutraj, sklenili predvsem dvoje.

Francija in ZR Nemčija sta se sporazumeli o temeljnem kompromisu v zvezi s prenosom suverenostnih pooblastil za vodstvo ekonomske politike iz posameznih glavnih mest v Bruselj. Kompromis sloni za sedaj le na grobih obrisih. Natančno formulo, ki bo povedala, katera pooblastila naj bi prenesli in kakšni strukturi EGS naj bi jih zaupali — to formulo naj bi skovali osmega in devetega februarja na sestanku ministrskega sveta. Dotlej bo poteklo še mnogo ur v dvostranskih in večstranskih razpravah. Med njimi bodo najpomembnejše one, ki jih bodo skupaj preživeli Georges Pompidou in Willy Brandt ob napovedanem obisku slednjega v Parizu, ter Georges Pompidou in Emilio Colombo, ki bo prav tako prišel v Francijo.

Poleg tega so ministri in guvernerji potrdili, da se je treba lotiti usklajevanja proračunske politike med posameznimi članicami. Za začetek naj bi proučili, kakšna naj bi bila skupna merila za primerjanje in ocenjevanje proračunov. Nato naj bi uskladili posamezne proračunske primanjkljaje in presežke. Odbor EGS za proračunsko politiko pa naj bi hkrati raziskal, po kakšnem zaporedju bi pozneje usklajevali posamezna proračunska območja.

Arnhemski izidi, ki so le počasi pronikali v javnost, so se časovno ujeli z opaznim napredkom EGS na dveh območjih.

Prvo je kmetijsko. Tu od začetka januarja dalje velja novo financiranje skupne politike, ob katerem do konca leta 1974 članice EGS vplačujejo neposredno v proračun Skupnosti 50 ali več odstotkov dohodka, ki nastaja s pobiranjem carin in gibljivih dodatnih davščin na kmetijski uvoz. Delež, ki bo tekel direktno v proračun EGS, se bo vzpenjal in konec leta 1974 dosegel sto odstotkov. Tedaj bo postala EGS finančno povsem neodvisna od prispevkov posameznih članic. Skupnost krije sedaj iz proračuna zagotovljene minimalne cene za kmetijske pridelke, stroške za Evroatom, stroške za administracijo in druge, manjše potrebe. Tudi doslej je šest članic EGS plačevalo devet desetin dohodkov od dodatnih davščin na kmetijski uvoz v proračun Skupnosti, toda ne neposredno in avtomatično, temveč prek posameznih državnih proračunov. To je bil eden najmočnejših vzvodov, s katerim so posamezne vlade lahko pritiskale na Bruselj in na partnerske države; vzvod, katerega pomen pa je zdaj jel plahneti. Seveda bo politika Skupnosti tudi od začetka 1975 dalje odvisna od dogovorov med članicami, toda le za tisti del svojih potreb, ki bo presegal avtomatsko finančno kritje. Ta del pa najbrž ne bo posebno velik.

Drugo območje, kjer EGS napreduje, pa so pogajanja z Veliko Britanijo. London je decembra dal Brusilu podrobno ponudbo o tem, koliko je voljan »plačati za vstopnico«. Januarja pa je francoski predsednik Pompidou javno izrekel tisto, kar je zasebno govoril že leto in pol: »Niti za hip mi ne pride na misel, da ob stvareh, o katerih teče razprava med Veliko Britanijo in šesterno Skupnostjo, ne bi bilo mogoče doseči sporazuma.« In za dobro mero: »Prepričan sem, da bi britanski vstop ustrezal interesom vseh strani, ki se pogajajo.« Ne samo po tej izjavi, vsekakor pa najbolj po njej, je postalo jasno, da francoski državni vrh jemlje vstop Britanije (in drugih treh kandidatov) predvsem kot eno od možnih zavarovalnih polic zoper vse očitnejšo premoč ZR Nemčije v EGS in zoper njeno spogledovanje z vzhodnimi sosedi. Bonn se hkrati še vedno zavzema za »deseterno« EGS predvsem zato, ker vidi v njej širši prostor za ekspanzijo in krepkejšo oporo v odnosih do obeh sil velikank. In tako je nastala navidez čudna, a v bistvu naravna harmonija v trikotu, ki je v zgodovini često bistveno sooblikoval o usodi Evrope: v trikotu Francija — Anglija — Nemčija, ki zdaj deluje zato, da bi Velika Britanija zares čimprej »premostila Rokav«.

Tako ta trikot zdaj deluje, to je res; toda v nemirnem mednarodnem vodovju in v dinamičnih razvojnih tokovih doma. S tem imajo izkušnje in se zato trudijo kovati železo, dokler je vroče. Kaj se jim bo iz njega posrečilo skovati in česa ne, pa utegnejo trdneje napovedati šele prihodnji meseci.

DUŠAN DOLINAR

Longo o KPI

Med našo samostojnostjo in internacionalizmom ni nobenega protislovja

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 21. jan. (Po telefonu). V zvezi s proslavo 50-letnice KPI se mudi v sovjetski prestolnici italijanska partijska delegacija, ki jo vodi član političnega biroja Agostino Novella, ki ima pogovore s predstavniki KP SZ.

Agostino Novella je bil dolga leta na čelu italijanskega sindikalnega gibanja in sodi med tiste člane sedanjega italijanskega partijskega vodstva, ki uživajo v Moskvi največji trden ugled. Izmenjava delegacij med italijansko in sovjetsko partijo je v zadnjih mesecih sploh dokaj živahna.

CK KP SZ je ob jubileju KPI naslovil na italijanski CK poslanico, v kateri je med drugim rečeno, da dajejo italijanski komunisti primer doslednega boja proti desnemu in levemu oportunizmu. Med KP SZ in KPI obstajajo po besedah poslanice »krepke vezi prijateljstva in sodelovanja, ki so postale tradicija«.

Današnja Pravda je objavila tudi članek Luigija Longa, v katerem sekretar KPI predvsem dokazuje, da med samostojnostjo italijanske partije in njenim internacionalizmom ni nobenega protislovja. V pojem internacionalizma vključuje Longo tudi odkrito izmenjavo mnenj med komunističnimi partijami.

Takšno stališče italijanskih komunistov ni novo. Nekaj neposredne aktualnosti pa dobi, ko vidimo, da Pravda poleg Longovega članka prav v sosednih stolpcih objavlja poročila o »vseobčem odobravanju dokumenta, ki je bil objavljen v Pragi kot resolucija decembrskega plenuma CK KPČ«. Pravda navaja med drugim pozitivne reakcije posameznih zahodnoevropskih partij, ne poroča pa o stališču, ki ga je zavzelo glasilo KPI Unità, kakor na primer tudi ne daje publicitete mnenju francoskih komunistov.

TIT VIDMAR

Spodrezani frak

... V predmestju Londona, tem tradicionalnem pribežališču najrazličnejših političnih izgnancev, živi med raznimi bolj ali manj osiromašenimi egiptovskimi pašami in vzhodnoevropskimi emigranti tudi nekdanji jemenski kralj, imam El Badr, s svojim spremstvom in dvema ženama. Drugače, da mu ni hudo, pravi, težava je samo v tem, ker ne more imeti moškega potomca. Če bi se mu rodil sin zunaj Jemena, ne bi po imamovi smrti namreč imel pravice do jemenskega prestola. In tako zdaj izgnani kralj čaka na povratek domov, njegovi dve ženi pa morata skrbno jemati pilule. El Badr, star 39 let, pravi, da se mu ne mudi.

xxx

... Po končani vojni v Nigeriji se je šef Biafre general Ojukwu najprej zatekel na Slonokoščeno obalo, kjer je igral namizni tenis in bral Miltonov »Izgubljeni raj«. Zdaj pa je začel razmišljati o tem, da bi zbral kakšnih 120.000 po svetu razkropljenih Biafrčanov in jih naselil v posebnih naselbinah po prijateljskih afriških državah. Žal pa so se nekdanje prijateljice Biafre vse po vrsti izneverile in že tesno sodelujejo z Nigerijo. Pa tudi sam Ojukwu je ostal brez doma: gostoljubje so mu odpovedale Anglija, Irska in Francija, v zadnjem času pa še Švica.

Madrid: zapori se polnijo

MADRID, 21. jan. (Reuter). V Madridu in okolici so zadnji mesec zaprli približno 200 ljudi, večinoma študentov in članov prepovedanih delavskih komisij. Aretirali so tudi študentska voditelja Pilarja Brava in Leopolda Lovelaceja, ki ju je policija iskala že leto. Približno 157 ljudi je zaprtih v Carabanchelu v Madridu, koliko jih je na policijskih postajah, pa ni znano.

Večine jetnikov sploh niso zaslišali in ne vedo niti tega, zakaj so jih zaprli. Z izrednimi ukrepi vlade ima policija proste roke, aretiranim sploh ne sodijo pred rednim sodiščem. Izredni ukrepi, ki so jih uvedli med nemiri zaradi procesa v Burgosu, veljajo v vsej Španiji pol leta. Policija lahko aretira kogarkoli in ga drži v zaporu šest mesecev brez zaslišanja in sojenja.

Rim: reforma je startala

Parlamentarna debata o razdelitvi državnega denarja in javni potrošnji — Desnica brani kapital, levica delavce, sindikati pa spet grozijo s stavko

OD NAŠEGA RIMSKEGA DOPISNIKA

RIM, 20. jan. (Telex). Predsednik poslaniške zbornice Pertini je v torek s predstavniki parlamentarnih frakcij določil dnevni red zasedanj za prihodnje tedne in del reforme je s tem krenil dolgo parlamentarno pot. Hkrati s tem pa naj bi vlada objavila tudi »belo knjigo« o proračunski potrošnji, ki je za italijanskega državljana prav tako skrivnostna kot je za jugoslovanskega jugoslovanska.

Kar zadeva davčno reformo, je moč pričakovati vneto razpravo. Davčna reforma je neposredno povezana tako z financiranjem deželnih vlad in njihovih stroškov kot tudi z izpolnitvijo obljub, ki jih je Morova vlada dala Italijanom, ko je bil potrjen »veliki dekret«: da jim bo nudila poceni zdravstvo in poceni stanovanja, učinkovit javni promet in kvalitetno šolanje. Ali kot se je izrazil eden od italijanskih jutranjikov: potrebne so milijarde za učinkovito stanovanjsko politiko, za reorganizacijo transporta v velikih mestih, za pomoč italijanskemu Jugu, za obnovo kmetijstva, za obrambo pred naravnimi katastrofami (poplave so v Italiji sezonski pojav), ter za zdravstvo.

Kaže, da med prizadetimi ni bistvenih nesoglasij o tem, kako davke pobirati. Splošni prometni davek naj bi v prihodnje v Italiji odpravili in ga zamenjali z davkom na dodano vrednost, kot to zahtevajo pravila evropskega skupnega trga. Vrsto davkov, ki so po drobcih molzli državljana, naj bi zamenjal enoten davek na dohodek, od česar naj bi imeli korist državljani s fiksnimi dohodki. Modernizirali naj bi tudi davčno službo, ki zatrjuje, da bi z malo boljšo opremo kaj hitro lahko ujela davčne utajevalce, ki so postali pravi italijanski nacionalni ponos (čeprav se za marsikoga ve, da njegov dohodek presega milijardo lir letno, je moč tiste, ki so prijavili več kot deset milijonov lir letnega dohodka, v Rimu prešteti na prste).

Bolj vroča naj bi bila razprava o delitvi državnega denarja. Levica, predvsem pa komunisti, terjajo od nove davčne reforme, da decentralizacijo Italije podpre tudi s finančne plati, to je, da prepusti kar največ virov deželam in po možnosti celo pokrajinam. Takšnega mnenja so tudi lokalni administratorji, ki menijo, da je deželna samouprava platonična, dokler država deželam ne prepusti ustreznih finančnih virov, podpirajo pa jih sindikati, ki sodijo, da je demokratični nadzor nad davčno politiko v deželah, pokrajinah in občinah mnogo bolj učinkovit.

Kar zadeva belo knjigo o javni potrošnji, jo je zahtevala v prvi vrsti republikanska stranka, ki — poenostavljeno rečeno — brani koristi podjetniškega kapitala. Kar zadeva javno potrošnjo, Italijani malo vedo, kako je porabljen denar, ki ga z njih namolze davkarija. Republikancem, ki predstavljajo desno krilo štiristrankarske vladne koalicije, naj bi bela knjiga povedala nekaj več: njim samim in njihovim političnim nasprotnikom v vladi naj bi dokazala, da vseh socialnih reform, ki jih je veliki dekret obljubil levici in sindikatom, naenkrat ni moč uresničiti, ne da bi utrpela škodo bitka za oživljanje konjunkture v gospodarstvu. Povedano na kratko, hočejo republikanci dokazati, da je moč sedanji program reform uresničiti samo z počasno devalvacijo lire, kar pa bi spet udarilo prav delavce.

O vsem tem je v torek razpravljal sestanek treh največjih sindikalnih federacij, ki so se na jesen odločile za vskladeno politiko in tudi nekatere skupne servise. Predstavniki sindikalnih federacij se bodo v petek sešli s premierom Colombom, v torek pa so sklenili, da bodo, če sestanek ne bo zadovoljiv in če ne bodo dobili garancij za socialne reforme, vnovič razmislili o splošni stavki, ki naj bi jo v tem primeru organizirali februarja.

O tem je v torek začelo besedovati tudi vodstvo krščansko demokratske stranke, ki želi vnesti nekaj več soglasja v štiristrankarsko vladno koalicijo, ki je konec decembra v parlamentu izbojevala veliki dekret. Zdi se, da sestanek krščanskih demokratov svojih apelov ne naslavlja samo na partnerje v vladi, marveč tudi — ali pa morda celo predvsem — na vse mogoče tokove in podtokove v stranki sami. Levica te stranke stoji s sindikati in socialisti ter terja uresničitev ukrepov v korist delavcev brez posebnega ovinkarjenja. Prav eden od voditeljev levega krila stranke Donat-Cattin je minuli teden ostro napadel kapital, češ da z napadi na sindikate blokira reforme. Strankin center in razcepljena desnica pa po drugi plati koketirata z republikanci (in deloma socialnimi demokrati, ki terjajo isto kot republikanci, samo malo manj glasno) belo knjigo o javni potrošnji, ki naj bi dokazala, da je moč v bližnjem času uresničiti samo del reform v korist delavcev, sicer se proizvodnja ne bo dvignila. Tem pritrjujejo tisti, ki so zunaj vlade in še bolj proti desni in ki trdijo, da je poglavitni vzrok recesije sindikalno »nasilje«, zaradi katerega se podjetniki ne odločajo več za nove investicije.

Tako premier Colombo kot tudi sekretar krščansko demokratske stranke sta po sestanku, ki se je začel v torek, stranko in partnerje pozvala k učinkovitejšemu sodelovanju. V zadnjem času se je nekaterim državnim funkcionarjem v resnici dogajalo, da so nastopali kot bi ne bili člani italijanske vlade, to pa je odnose med štirimi strankami levega centra močno skalilo. Vznemirilo je republikance, ki so sporočili, da so močno razočarani, pa tudi sindikate, ki si ne dajo vzeti rezultatov vroče jeseni. Oboji pa so tisti, ki Colombu lahko gladko zakuhajo nadvse nezaželeno vladno krizo: prvi z izstopom iz vladne koalicije, drugi pa s splošno stavko, s katero že grozijo.

MARJAN SEDMAK

MOZAMBIŠKI GVERILCI — Osvobodilno gibanje FRELIMO se srdito upira gradnji jezu na Zambeziju. Foto: arhiv Dela

Beli jez orjak

Jez Cabora Bassa v Mozambiku bo dajal 45 milijard KWh - FRELIMO grozi

Če bo zgrajen 170 metrov visok in 300 metrov dolg jez Cabora Bassa na reki Zambezi v pokrajini Tete v portugalskem Mozambiku, bo iz njega privrelo 45 milijard kilovatnih ur. Nedavno zgrajeni asuanski jez, visok 111 metrov, z 10 milijardami kilovatnih ur, bo v primerjavi s Caboro Basso kot škrat: če bo jez zgrajen,

H gradnji velikega jezu na Zambeziju je Portugalska povabila močna zahodnoevropska finančna združenja. Zdaj sodelujejo v finančnem konzorciju ZAMCO nemški »Kredit Anstalt für Wiederaufbau« s kakšno milijardo dinarjev, francoska »Banque de Paris et des Pays Bas« z 900 milijoni in južnoafriške ter portugalske banke s 1200 milijoni.

Jez velikan, ki bo največji v Afriki in eden največjih v svetu, je dobil oznako »belega« oziroma »rasističnega« jezu. Električno energijo bo namreč dajal predvsem Južni Afriki in Rodeziji, v samem Mozambiku pa bo pomagal pri izkoriščanju bogatih rudnih nahajališč. Površju tega kanjo z vodo iz jezu namakati poldrugi milijon hektarov okolišne zemlje, na katero bi Portugalska pripeljala kakšen milijon belih kolonov, izselila pa ondotno domače prebivalstvo. Prvih 40.000 domačinov so že izselili, v bližnji prihodnosti pa nameravajo izseliti še več stotisočev drugih.

Prav zavoljo teh portugalskih kolonizatorskih naklepov so proti jezu najostrejše nastopile mnoge afriške države, predvsem Zambija in Tanzanija. Mozambiško osvobodilno gibanje FRELIMO pa je zagrozilo, da bo z nenehnimi napadi skušalo gradnjo preprečiti.

Kajpada bi bilo za Afričane najenostavnejše, da bi pustili Portugalcem zgraditi jez, ki bo nekoč vendarle njihov, toda Cabora Bassa prerašča očitno v trdnjavo kolonialne- razmišljati o umiku iz Afrike. Navkljub vse silovitejšemu razplamtevanju osvobodilnih gibanj tako v Portugalski Gvineji kot v Angoli in Mozambiku še nič ne kaže, da bi Portugalci jeli razmišljati o umiku z Afrike. »Beli« jez velikan, v katerega priteka tuj kapital, ki pričakuje obrestovanje z obetanimi 45 milijardami kilovatnih ur, jih bo verjetno še bolj trdno priklenil na afriška tla.

TIT DOBERŠEK

Novice

LJUBLJANA: **Roussin v Sentjakobskem gledališču** — »Lokomotiva«, komedija francoskega avtorja Andréja Roussina, prihaja v izredni spored letošnje jubilejne sezone v Šentjakobskem gledališču. Prvič jo bodo ponovili v soboto. Na sliki: prizor iz prvega dela s Sonjo Pavčičevo in Vero Ravnikarjevo.

ZAGREB: **Študija o A. B. Šimiću** — Zgodaj umrli hrvatski pesnik in kritik Antun Branko Šimić (1898—1925), doma iz zahodne Hercegovine, je s svojim delom in delovanjem močno vplival na razvojno pot hrvatske književnosti. Zlasti po zadnji vojni je postal eno najbolj raziskovanih imen. Pred kratkim je o njegovem pesništvu in ustvarjanju izdal posebno študijo v samostojni knjigi pod naslovom »Približevanje« tudi znani pesnik in znanstvenik dr. Jure Kaštelan (izšla v založbi revije »Razlog«).

Nušić v Trstu

Jutri bo v Slovenskem gledališču v Trstu nova premiera. V režiji Maria Uršiča bodo uprizorili komedijo Branislava Nušića »Kaj bojo rekli ljudje« (Svet). Igrajo: Jožko Lukeš, Zlata Rodoškova, Miranda Caharijeva, Lidija Kozlovičeva, Rado Nakrst, Bogdana Bratuževa, Mira Sardočeva, Stane Starešinič, Silvij Kobal, Leli Nakrstova in Mira Lampetova. Besedilo je prevedel Slavko Belak, scenografija je delo Vladimira Rijavca, kostume pa je zasnovala Marija Vidau. Premiera bo ob 21. uri.

ZAGREB: **Skokov etimološki slovar v tisku** — Akademik Petar Skok (1881—1956) je veljal za najbolj razgledanega etimologa hrvatskega oziroma srbskega jezika, saj je na tem področju deloval celih petdeset let. Velikemu slovarju hrvatskega ali srbskega jezika (etimološkemu, seveda) je in continuo posvetil zadnjih petnajst let svojega življenja. Kljub temu dela ni dokončal, rokopis, ki obsega kakih 6000 tipkanih strani, pa je dobila Jugoslovanska akademija. Tam so ga dokončali dr. Valentin Putanec, dr. Mirko Deanović in dr. Ljudevit Jonke. Od lani je končani rokopis v tiskarni in 1973. leta naj bi izšli hkrati vsi štirje zvezki na čez 3000 straneh. Tako bo domača in svetovna slavistika dobila v roke delo, ki ga težko čaka že trinajst let.

ZAGREB: **TV serija o Supilu** — Konec lanskega leta je minilo sto let od rojstva Franeta Supila, politika in izjemnega časnikarja, urednika »Crvene Hrvatske« (Dubrovnik) in »Riječkega lista« (Reka), ki ni uspel s svojimi idejami o ureditvi Jugoslavije. Ive Štivičić, ki je pripravil že dolgo vrsto televizijskih dram, se je odločil, da bo dramo Supilovega javnega delovanja prikazal v nadaljevanki v sedmih delih.

SPLIT: **nova revija »Baščina«** — Prva številka naj bi v kratkem izšla. Gre za revijo, ki bo posvečena raziskovanju stare hrvatske književnosti, posebej še problemom čakavščine. V njej bodo tiskane razprave s področja lingvistike, teatrologije, toponomastike, muzikologije itd. za celotno obrežno področje našega Jadrana. Revijo so s prispevki podprli posebej znanstveniki zadrske filozofske fakultete.

SKOPJE: **svetovni klasiki v makedonščini** — Makedonci si očitno prizadevajo, da bi v najkrajšem mogočem času napravili čim večji korak v kulturnem razvoju. Sem spadajo tudi prevodi najveljavnejših del svetovnih literatur. Tako izide letos med drugim šest zvezkov izbranega Shakespeara (Hamlet, Macbeth, Othello, Romeo in Julija, Kralj Lear, Beneški trgovec) v prevodih Ace Šopova, B. Koneskega, G. Todorovskega, G. Staleva in B. Đuzela, pa Goethejev »Faust« (Gane Todorovski), Tolstojeva »Vojna in mir« (S. Drakul), izbor Majakovskega »Na ves glas« (S. Mickoviić), »Tihi Don« Šolohova (E. Manev), »Quo vadis« Sienkiewicza (D. Biljanovski) in še nekaj drugih, vse pri založbi »Makedonska knjiga«. Založba »Misla« pa bo izdala v 20 zvezkih tako rekoč večji del prcze Dostojevskega.

Palace Hotel
PORTOROŽ

Hotel PALACE
PORTOROŽ

nudi vsem domačim gostom do 31. marca 1971. leta priložnost zdravljenja v svojih termalnih kopelih.

Cena celodnevnega penziona (prenočišče, zajtrk, kosilo in večerja) v ogrevanih sobah od 45.— do 50.— din po osebi. V tej ceni je vključena uporaba pokritega plavalnega bazena (25 x 12,5 m) s toplo morsko vodo in ena od termalnih storitev dnevno: kopanje v morski vodi ali slanici, blatna kopel ali inhalacija.

Zdravljenje je pod nadzorstvom hotelskega zdravnika — balneologa specialista. Izkoristite ugodne cene za zimske počitnice. Vsakodnevno glasba in ples v novi kavarni pod bazenom. V nočnem baru prvorazredni mednarodni artistični program. Zahtevajte prospekte. 529

Pomagati učencem posebnih šol

Prizadevanja za poklicno usmerjanje učencev posebnih šol na Gorenjskem so dala ugodne rezultate - Še problemi

Na Gorenjskem se šola na posebnih osnovnih šolah okrog 640 učencev. Vsako leto jih odhaja delat, v življenje od 50 do 60.

Kam in kako jih vključiti? Kako visoke cilje si lahko postavijo, da jih bodo mogli doseči? Kdo jim pri tem lahko pomaga in mora pomagati?

Če danes menimo, da je ena glavnih nalog zavoda za zaposlovanje poklicno usmerjanje in pomoč pri vključevanju učencem, ki šolanje zaključujejo, potem lahko rečemo samo nekaj: Vse tesnejši stiki zavoda za zaposlovanje iz Kranja in posebnih osnovnih šol po Gorenjskem so že rodili svoje sadove.

In kakšne so te oblike sodelovanja?

Predvsem imajo fantje in dekleta, ki posebno osnovno šolo zaključujejo, osem do deset let skoraj individualiziranega pouka. Pouka, pri katerem so pridobili spretnosti in razvili sposobnosti za mnoga dela. Učiteljski zbori teh šol namreč s svojo strokovnostjo, prizadevnostjo in domiselnostjo sistematično razvijajo in utrjujejo delovne navade svojih učencev v tolikšni meri, da teh fantov in deklet ni težko priporočati za sprejem v delovno razmerje. Teže je le vnaprej prepričati tistega, ki naj bi ga sprejel.

Da učenci posebne osnovne šole zaradi subjektivnih vzrokov ne morejo uresničevati kakšnih visokih ambicij, je dejstvo, ki ga ne gre zanikati. Zato staršem že ob začetku zaključnega šolskega leta poklicni svetovalec ali psiholog z zavoda za zaposlovanje in učitelji prav tako dopovedujejo, da je nesmiselno otrokom vcepljati ali dopuščati željo, da bi se prek redne poklicne šole izučili poklica. Prevečkrat se je namreč izkazalo, da učenec, ki zaključi posebno osnovno šolo, ni kos teoretičnemu programu poklicne šole. Zakaj? Program na poklicni šoli se začne tam, kjer je zaključila osnovna šola; tega nivoja pa učenec posebne osnovne šole v svojem učnem programu ne doseže. Že tako in tako zmanjšana dojemljivost učenca je potemtakem izpostavljena dvojni obremenitvi: pomanjkljivemu predznanju in dejansko pretežki snovi za tega učenca. Tako postane prenekaterikrat tarča posmeha v razredu poklicne šole.

Smo s tem fantu ustregli? Je potreben odgovor? — Težko pridobljena samozavest na posebni osnovni šoli se razblini. Nikjer je ni več. In problem manjvrednosti učenca je kot na dlani!

Mar bi šel v isto stroko v **priučitev**! Brez težke teorije in seveda pod primernim nadzorstvom bi se ta isti fant lahko v delavnici odlično počutil in bil popolnoma enakovreden svojim delovnim tovarišem. Izkušnje te trditve še kako potrjujejo.

Sodelovanje zavoda za zaposlovanje in posebnih osnovnih šol je kontinuirano skozi vse leto. V času odločanja za poklic, oziroma delo, to je okrog začetka novega koledarskega leta, se začne timska obravnava vseh učencev, ki bodo poleti končali šolanje. Želje vsakega posameznega učenca skupno premlevajo razredni učiteljski zbor, poklicni svetovalec in svetovalec zaposlitve z zavoda za zaposlovanje ter kandidati sami in starši. Na razpolago so tudi izvidi zdravnika.

Tako se soočajo želje otrok, staršev, oznaka učenčevih sposobnosti (kar dajo učitelji), zdravstvene sposobnosti učenca in — na drugi strani možnosti vključitve, kot jih nakažeta sodelavca zavoda za zaposlovanje. Vsemu temu sledi še psihološki pregled, ki da dokončno sliko o kandidatovih sposobnostih.

Tem pripravam naj bi sledila dejanska vključitev v delo, se pravi zaposlitev. Da bi učence bolje prilagodili kasnejšim delovnim razmeram, je nujno, da to delo tudi v naprej spoznajo. Zato šola in zavod vzajemno poskrbita tudi v tem oziru za vsakega učenca. V prvih mesecih koledarskega leta gre vsak učenec za dva tedna v podjetje, kamor se želi vključiti.

Z delovno prakso navadno ni težav. Podjetja imajo posluh tudi za te učence, zlasti še, ker so to običajno otroci njihovih delavcev. Poleg tega pa so dostikrat pozitivno presenečeni nad kandidati. Zanimivo, da mnoga podjetja z veseljem sprejemajo te učence na delo po prvih izkušnjah.

Kolikor podjetje za učenca ni pravo, ga v poletnih mesecih preusmerijo v drugo podjetje, kjer začne znova.

Ob vsem našem skupnem prizadevanju želimo samo to, da bi gospodarske organizacije še naprej z razumevanjem sprejemale učence posebnih šol. Saj so to fantje in dekleta, ki so za delo pridni, za dobro besedo hvaležni in za opomine bolj dojemljivi kot njihovi »neproblematični« vrstniki. To so mladi ljudje, ki svojega stanja niso sami prav nič krivi. Pa tudi njihovi starši ne. In zakaj ne bi tisti, ki je bolj nadarjen (ne po svoji zaslugi), kaj dal tistemu, ki je manj in mu pomagal živeti!

ANTONIJA KRIŽAJ

Šolske počitnice

Prišel je čas, ko se bodo šolska vrata za nekaj dni zaprla, da se učenci in učitelji odpočijejo ter da si oboji naberejo novih moči za pouk v spomladanskih mesecih. Letošnja bela zima bo zato zelo prav prišla vsem ljubiteljem smuk in sani in ljubiteljem belih poljan, saj se lahko spominjamo, da nekaj zadnjih zim ni bilo zmeraj tako belih kot letošnja. Pričakujemo torej lahko, da bodo prosti dnevi koristno izrabljeni za rekreacijo šolarjev in učiteljev.

Vendar se pa ob teh dnevih spet lahko vprašamo, zakaj je neobhodno potrebno, da so počitnice v vseh šolah pravzaprav v istem času. To se marsikdo vpraša zaradi tega, ker je že ničkolikokrat sam skusil pretirano veliko gnečo v mnogih zimsko športnih središčih in ko je ob dolgih kolonah pred žičnicami premišljal, koliko bolje bi bilo, če bi vso to gnečo nekoliko razdelili, če bi, denimo, napravili tako, da bi imeli učenci nekaterih šol počitnice dva ali tri tedne prej, učenci nekaterih šol pa dva ali tri tedne kasneje. Skratka tako, da bi čas osnovnošolskih in srednješolskih počitnic ne bil samo na meji med januarjem in februarjem, ampak bi imele šole možnost počitnice premakniti ali na sredo januarja ali pa tudi nemara na konec februarja.

Tako velik razmak zelo verjetno pedagoško ni upravičen in skoraj gotovo obstajajo neki strokovni razlogi za to, da se šolske počitnice že desetletja in desetletja tako zvesto držijo zgolj tistih dni ob koncu januarja in začetku februarja. So samo možnosti, da šola počitnice premakne za nekaj dni naprej ali nazaj, kaj več pa ne.

Pedagoške razloge, ki kažejo, da so počitnice za otroka najprimernejše prav ob koncu januarja, je sicer mogoče in treba sprejeti na znanje in jih tudi razumeti. Vendar se pa človek ob tem vseeno vpraša, če je to načelo tudi praktično, namreč ali je praktično danes, ko se ljudje množično prevažamo iz kraja v kraj in ko imamo tudi v finančnem oziru več možnosti kot pred dvajsetimi leti, da učenci s starši ali s kakšnimi organizacijami odhajajo smučat na Pohorje, na Gorenjsko ali kam drugam. Ali ne bi bilo bolj praktično, da bi čas za počitnice tako razporedili, da bi tudi učenci imeli od počitnic več kot zdaj, ko se v množicah drenjajo na smučiščih in ko starši komaj dobijo, če sploh dobijo, tudi zase prostor v zimskošportnih središčih. Če pa bi bila zima s snegom bolj skopa kot letos, bi bilo pa vprašanje šolskih počitnic za marsikoga gotovo še bolj aktualno.

J. S.

Sodelovanje med univerzo in višjo šolo

Pravna fakulteta ljubljanske univerze je pripravljena stimulirati in omogočiti določanje pravnega študija diplomantom Višje pravne šole v Mariboru. Le-tį bodo morali opraviti diferencialne izpite iz rimskega prava, pravne zgodovine in statistike, ki so pogoj za vpis v tretji letnik pravne fakultete. Trenutno si 40 diplomantov Višje pravne šole želi nadaljevati študij na ljubljanski pravni fakulteti, pa nimajo predpisanih izpitov.

V Mariboru bosta predavala snov iz rimskega prava dr. Viktor Korošec in dr. Ciril Kržišnik. Predavanja se bodo začela 25. januarja v prostorih Višje pravne šole v Žitni ulici v Mariboru. Pričakujejo, da se bodo vabilu za sodelovanje odzvali tudi drugi profesorji ljubljanske pravne fakultete.

M. K.

„Rdeči revirji", I

Izšel je prvi del zbornika o bojih delavstva v zasavskih revirjih

Pred dnevi je izšel prvi del zbornika fotografskih dokumentov ter zapiskov iz življenja in boja delavstva v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju — »Rdeči revirji«. To je hkrati tudi prva knjiga iz ciklusa izdaj o delavskem gibanju v revirjih, ki jih pripravljajo revirski in občinski komiteji ZK ter muzeji ljudske revolucije v treh zasavskih občinah.

Doslej revirji kljub svoji dolgoletni in bogati revolucionarni preteklosti niso imeli publikacij, kjer bi bila zbrana in zapisana zgodovinska dogajanja, tako značilna za te revirske kraje v obdobju med obema vojnama. Zato je hvalevredna pobuda revirskega komiteja ZK ter prizadevanja zasavskih družbeno-političnih organizacij, muzejev in občinskih skupščin, da se slovenski javnosti, zlasti pa mladim generacijam, ohrani v pisani besedi pretekla zgodovina ter zgodovina delavskega in partijskega gibanja rudarskih krajev ob Savi.

Po dveh letih intenzivnega dela in skupnega sodelovanja številnih predvojnih revolucionarjev in komunistov iz Zasavja ter raznih zgodovinskih ustanov je prišla na slovenski knjižni trg pomembna publikacija: prvi del zbornika »Rdeči revirji«. V celotnem zborniku, njegov drugi del je še v tisku, ki zaobsega obdobje od leta 1918 do 1941, bo objavljenih 2.400 dokumentov in fotografij ter zapiskov. Gre za publikacijo, ki bo slovenskemu bralcu razgrnila bolj ali manj znane dogodke v tem času.

Prva knjiga zbornika »Rdeči revirji«, ki je že izšla, sega v obdobje revolucionarnega vzpona revirjev po letu 1918, pa vse tja do znamenite gladovne stavke rudarjev v letu 1934. Na 400 straneh, opremljenih z več kot tisoč dokumenti in fotografijami, je strnjen prikaz boja in življenja delavstva v tem, nekoč največjem rudarskem središču Slovenije.

Številni avtorji — pri zbiranju in zapisovanju gradiva za obe knjigi je sodelovalo več kot sto ljudi — v prvem delu zbornika opisujejo najznačilnejša in pomembna dogajanja tistega časa v revirjih. Pišejo o delavstvu po prevratu leta 1918, revolucionarnem vrenju v naslednjem letu, ustanovitvi Komunistične partije Slovenije in letu velikih delavskih stavk (1920), zmagovitem rudarskem štrajku od decembra 1920 do januarja 1921, največjem rudarskem štrajku 1923 leta, o generalni stavki steklarjev Zagorja in Hrastnika, spopadu zasavskega proletariata s fašistično Orjuno 1. junija 1924 leta, o akciji brezposlenih in rudarskih žena, pa o Komunistični partiji, delavsko izobraževalnem društvu Vesna, rudarskem delu in življenju, itd.

Drugi del zbornika »Rdeči revirji« bo vključeval dogodke v revirjih od leta 1934 do 1941. V revirskem muzeju ljudske revolucije v Trbovljah pa smo izvedeli, da s sodelavci zbirajo že gradivo za knjigo »Revirji med NOB« in publikacijo o 25-letnem povojnem socialističnem razvoju tega območja. V načrtu pa imajo še nekatere druge knjižne izdaje.

P. BURKELJC

Bienale pred vrati

Deveti mednarodni grafični bienale, ki bo zaznamoval likovna dogajanja na Slovenskem v tem letu, je vzbudil v slovenskih, jugoslovanskih in tudi likovnih krogih drugje po svetu živahno vrenje. V Ljubljani se je ta teden sestal pripravljalni odbor za bienale, da bi razmotril najnujnejše naloge, ki so pred organizatorji tega velikega pregleda najboljših dosežkov v svetovni grafiki. Sklenjeno je bilo, da bo z jugoslovanskega področja sodelovalo na bienalu 26 vabljenih avtorjev ter devet, ki jih bo na osnovi natečaja izbrala selekcijska žirija. To žirijo, ki bo izbrala tudi dela, prispela iz tujine, sestavljajo Janez Bernik, Riko Debenjak, Aleksander Bassin, Melita Stele, Ješa Denegri, R. Gotthardi-Škiljan in Zoran Kržišnik, v mednarodni žiriji, ki bo podeljevala nagrade, pa so Leymarie (Francija), Mahlow (Nemčija), Lieberman (ZDA), Argan (Italija), Stanisawsky (Poljska), Homma (Japonska), Alley (Velika Britanija) ter Protić in Kržišnik iz Jugoslavije. Na sliki: Giuseppe Capogrossi — Površina št. 3. Capogrossi je bil častni nagrajenec zadnjega ljubljanskega grafičnega bienala. Letos se bo predstavil z večjo osebno razstavo

P. B.

Atelje 212

Odprtost, prožnost, sproščenost in razumevanje časa so poglavitne značilnosti tega beograjskega gledališča

Nekoč je bilo 212 sob, od tod ime, sedaj je moderna zgradba, z lepim foyejem, steklenim stropom v sprehajalni veži, povsod reklame tovarn, ki ga sofinancirajo, moderni plakati, dolgolasi mladenič igra na harmonij klasiko, zunanja vrata, ki zbujajo občutek zaprtosti, nedostopnosti, skrivnostnosti, oder še vedno klasičen, balkon z železno ograjo, starinsko-moderno — takšen je zdaj Atelje 212. In kot bi atmosfera arhitektonskega mešanja stilov vplivala tudi na programski izbor, lahko tu vidite čisto klasično režijo in igro pa tudi neobvezen ples mladih množic. Kajti geslo Ateljeja je postaviti na oder vse, kar je doživelo v svetu uspeh, je zanimivo, kvalitetno, modno, eksperimentalno, lahko je tudi klasika v novi preobleki, kakor letošnji Bitef. Atelje je kot nekakšna posredovalnica novih hotenj, novih poskusov, novih in mladih igralcev, največkrat zelo znanih iz filmov in televizije. Tudi mladi dramski pisci in režiserji imajo tu proste roke, vendar pa ne čisto proste, kajti toliko eksperimenta si tudi pri njih ne privoščijo, pač pa gre za določene kalupe, sistematizacijo modernizma, vsak ima svojo določeno stilsko pot, posebno igralci.

Kdor od gledalcev želi intimnega kontakta z igralci in delom se lahko odpravi v kletni prostor, kjer je prostora za 70 ljudi in kjer trenutno na izredno željo občinstva še vedno igrajo igro »Gluhi in nemi« francoske pisateljice Margueriet Duras, nekakšno psihološko, kriminalko, ki naj bi dala gledalcu izhodišče za ugibanje, zakaj je stara gospa Claire Lane zagrešila umor. Igra se dotika predvsem problema osamljenosti in je izredno igralsko doživetje trojice nastopajočih: Desa Dugalić, Sima Janičijević in Dejan Čavić.

Med takoimenovanimi one-man show uspeva Pavle Minčić z lepljenko Pišem, pišem verze, Američana Nasha. Dragoslav Andrić je dobil za ta prevod nagrado »Miloš Djurić«, 1969. Kdor kupi program, dobi zraven tudi nekaj listov iz knjige, v cirilici. Predstava je pevsko-recitatorska in je pronicljiv in ironičen, s tem pa tudi prizadet pogled na ameriško družbo izpred kakih 40 let, velja pa tudi za danes, s tipičnim vrednotenjem družine, predmetov in dejanj. Rešitev pred vsemi negativnimi elementi družbe, ki jih je v Evropi poimenoval predvsem eksistencializem, pa je beg v naravo, junak bo odšel lovit lame v Tibet. In začuda prav ta pesem ima pri občinstvu največji odziv, kar samo dokazuje, kako romantičen ostaja človek, kljub vsemu eksperimentiranju in modernizmu.

Na veliki sceni in v veliki dvorani še vedno najbolj vlečeta oba musicala, Lasje in Ziger-Zager. Medtem ko je prvi svoboden v okviru svojih aktivističnih omejenosti, pa drugi nima niti začasne udarnosti, ampak prikazuje mladeniča Harryja, ki išče svoj lastni jaz, ki je razpet med malomeščansko angleško življenje in navidez svobodno in močno množico navijačev nogometnega kluba, ki ga na koncu pože vase, v njej se zgubi, najde trenutno lažno moč in zaščito, potem ko propade v poskusu ustvariti si samostojno življenje in družino. Seveda bi pomenil uspeh takšnega dejanja vračanje v malomeščanski krog življenja, iz katerega beži, vendar pa tudi brezobličnа, brezskrbna in brezčutna množica ni nobena rešitev, ampak ima le večjo magično moč nad njegovo nemočjo, zbeganostjo in razočaranjem. V smislu starega in modernega je tudi stilizacija predstave; vsi nastopajoči so ves čas na odru, v začetku gledamo celo profesionalce igrati nogomet, potem pa se menjuje moderno: petje, ples navijanje in staro: družina Filton s svojimi problemi. Tisto, kar odlikuje to igro, ni toliko vsebina, ki ne presega melodramatike, ampak predvsem igra glavnih igralcev (Mihajlo Kostić, Dragan Nikolić, Mija Adamović, Jelisaveta Sablić), ki je tako sproščena in prirodna, da nas prav nič ne moti, če se kdo zmoti, zasmeje nerodnosti soigralca, sede na tla ali oblizne prst, ko poje torto.

Prav oba omenjena musicala sta gotovo pomembna prelomnica v odnosu do gledališča, spreminjata sakralni prostor v vsakdanje življenje, plesišče, naše domovanje, nogometno igrišče. Tudi v odnosu angažiranja gledalcev lahko pričakujemo nove možnosti in ne le pritrjevanje melodiki in ritmu kot doslej. Tako te predstave sledijo ali pa že kar potrjujejo vse bolj glasno težnjo spremeniti življenje v umetnost oz. pokazati, da je umetnost življenje. Treba je le dojemljivosti in odprtosti sodelujočih. Kakršni že so poskusi v to smer, ki — kot vemo — v Ameriki dosegajo prav drastične izpade, ko igralci fizično obračunavajo z gledalci ali pa vsaka predstava zahteva eno žrtev (dobesedno razumevanje umetnosti kot resničnega življenja), je treba priznati, da se rojeva novo gledališče, ki podira stare mite in ki bi ga morda morali začeti imenovati tudi kako drugače. Generacija gledalcev se je zamenjala, nekateri iz gledališča bežijo, morda bo ostalo celo brez občinstva, ali pa se bo umirilo in zaplavalo v mirne vode, zlato sredino, kakor na primer Atelje 212, ki ohranja eksperimentalno zmernost in se ne pusti (ali se ne upa) zapeljati ekstremistom. Poleg tega pa tudi vemo, da se ob strani modernizma v skoraj vseh svetovnih centrih pojavljajo klasična dela, kar daje misliti, da je eksperiment zašel v slepo ulico ali pa človek ni zmožen dalj časa lebdeti v negotovosti in tudi, da improvizacija brez trdnih osnov ni možna. Kam se bo razvoj zasukal, bo pokazal čas, mi pa smo lahko hvaležni vsem tistim, ki nam omogočajo, da sledimo temu razvoju. Med njimi je tudi Atelje 212.

NEVA MUŽIČ

Televizija

Registracija, toda s predznakom

O oddaji »Ljubezen, ki je ni«

Dorica Makuc je v oddaji »Ljubezen, ki je ni« povzela že samo po sebi hvaležno temo o človeški in socialni zapostavljenosti in zavrženosti v naši družbi, tokrat iztirjenih mladoletnic. Hvaležno zato, ker daje prizadetemu, občutljivemu in pogumnemu avtorju veliko možnosti, da s konkretnimi primeri nadleguje našo zasebno in družbeno vest in ji ne pusti samozadovoljno dremati na lovorikah formalno uresničenih socialnih in celo socialističnih načel. Izkazalo se je, da avtorica ima te lastnosti in da ji je v nagrado, če se sme osebno zastaviti za resnico in zanjo morda žrtvovati tudi od svojega. To nikakor ne pogosto moralno odliko velja ob »Ljubezni, ki je ni« najprej poudariti.

Avtorica pa je v družbi z realizatorjem Andrejem Stojanom povzela tudi način prikazovanja. Mogoče bi ga smeli imenovati že kar monitorski glede na zadnje podobne televizijske oddelave Sandija Čolnika. Vendar pa je Dorica Makuc pri tem tvegala korak v smeri večjega ustvarjalnega napora in s tem tudi večje učinkovitosti, ne da bi se bistveno prekršila nad monitorsko opazovalsko brezosebnostjo in objektivnostjo.

Pustila je namreč TV aparature registrirati posamezne pojave, le-te pa je soočala oziroma montirala tako, da so sami sebe kritično osvetljevali. Brez neposrednega vsiljevanja lastnega mnenja je, skratka, dosegla, da so stvari dobile v očeh televizijske publike tak ali drugačen moralni predznak. Navedimo v ilustracijo en sam vzgled: odnos do male lepotičke s Portoroške noči (ne do nje osebno, temveč do nje kot posobitve značilnega pojava) se v gledalcih izoblikuje šele ob izjavah njenega očeta. Ni treba posebej pripominjati, da je bil razgrnjen do skrajnje plitvine. Treba pa je opozoriti, da v izpraševalkinem glasu ni bilo najmanjše čustvene sugestije za tako ali drugačno sodbo. Vrednotenje skozi objektivno registracijo pojavov je torej druga oblika te oddaje.

Tretja, ki navezuje na opisani vzgled, je v tem, da je avtorica nadaljevala z raziskavo moralno etičnih nevralgičnih točk sodobne potrošniške družbe tam, kjer jih dvoličneži ne marajo videti. Našla jih je, končno vendarle že eden, tudi v lepotnih tekmovanjih, teh legaliziranih, komercialno vzpodbujanih, sejmarsko mešetarskih avtodafejih resničnih ženskih vrednot, zreduciranih na tiste, ki jih je mogoče meriti — s centimetri.

Avtorica je hotela vzbuditi odpor do legaliziranega prodajanja belega blaga tudi z inserti iz barov in drugih nočnih zabavišč. Ker pa pri tem, razumljivo, ni mogla v prikazovanje odvratno drznih skrajnosti, ki šele bi dosegle zaželeni učinek, je pač ostala pri kratkih prebliskih golote z — morda — ravno nasprotnim odzivom pri delu publike. Tveganosti v tem smislu bi zato morda lahko rekli spodrsljaj med odlikami te oddaje.

JOŽE SNOJ

Razpisna komisija pri
STANOVANJSKEM PODJETJU SEŽANA
razpisuje
delovno mesto
DIREKTORJA

POGOJI so naslednji:
da ima visoko, višjo ali srednjo izobrazbo gradbene ali ekonomske stroke in 5 let prakse v stroki, od tega 2 leti na vodilnih delovnih mestih.
Pri imenovanju direktorja se v smislu prejšnjega odstavka daje prednost kandidatu s prakso s področja stanovanjskeoa gospodarstva.
Ponudbo oz. prijave kandidatov naslovite na razpisno komisijo na Stanovanjsko podjetje v Sežani in prijavi priložite prepise dokazilnih listin. Rok prijave velja 15 dni po objavi razpisa. 560

SODOBNEJŠE ČIŠČENJE ULIC — V Ljutomeru so se delavci prejšnje zime večkrat kar z lopatami spopadali z belim vsiljivcem. Komunalci imajo zdaj stroj in obljubljajo, da bodo sneg odslej sproti čistili z ulic.
Foto: P. Potočnik

Krompirček iz Mirne

Tovarna hranil Kolinska bo v sodelovanju s Knorrom začela graditi tovarno za predelavo krompirja na Mirni - Pogodbe s kmeti bodo sklepali že februarja

Ljubljanska tovarna Kolinska bo v sodelovanju s Knorrom začela spomladi na Mirni graditi prvo našo tovarno, ki bo krompir predelovala v krompirjeve lističe (krompirjev pire) in krompirjevo moko. Za prvo leto bodo predvidoma predelali približno 6 milijonov kilogramov krompirja, kasneje pa bodo tovarno še povečevali v skladu z možnostmi prodaje in izvoza.

Zaradi stalne negotovosti, kako bo s prodajo krompirja, ki je v trebanjski občini že leta in leta najvažnejši tržni presežek, je že vseskozi mnogo upanja v industrijski obrat. Pred leti je KZ Trebnje sama poskusila s predelavo krompirja v krompirjeve rezine (chips), vendar se pozikus ni posrečil, ker zadruga ni imela denarja, da bi obrat premagal začetniške težave.

Za predvideno tovarno na Mirni, ki bo veljala nekako 28 milijonov dinarjev, stoji veliko in močno podjetje, ki ima, kar je posebno važno, vpeljano trgovsko mrežo in strokovne službe, ki bodo nov izdelek znale uveljaviti, tako kot se uveljavlja drugod v industrializiranem svetu. Industrijska priprava hrane zajema ponekod že tolikšen obseg, da predelajo polovico in več celotnega pridelka krompirja, pri nas pa smo glede tega še čisto na začetku.

Nič več kuhanja

Zanimiva anketa, ki so jo med gospodinjami izvedli že ob prvih zamislih za tako tovarno, je dala presenetljivo ugodne rezultate. Večina anketiranih je odgovorila, da bi se odločila za vnaprej pripravljen krompir, zakaj čas postaja vse bolj dragocen zlasti za zaposlene žene. Priprava krompirjevega pireja iz industrijsko predelanega krompirja, ki traja kakih 5 minut, je bolj praktična kot navadno kuhanje.

Predstavniki podjetja zagotavljajo, da bo začela tovarna obratovati sredi septembra in da bo tri četrtine potrebnega krompirja odkupila že do konca decembra 1971. Pridelovanje bo organizirala KZ Trebnje, ki se je tako znašla pred izredno zahtevno nalogo, ker je treba skleniti trdne pogodbe s kmeti, da bo tovarna zagotovo imela surovino.

Trdne pogodbe in trdne cene

Trdne pogodbe pa morajo vsebovati tudi trdne cene. Kolinska je pristala, da bo kmetu plačevala kilogram industrijskega krompirja (v poštev pridejo sorte dobrin, igor in desire) po 50 par. Na mnogih sestankih, ki se v vaseh trebanjske občine vrstijo takorekoč vsak dan, se kmetje, zlasti tisti z manjšimi hektarskimi pridelki, z določeno ceno težko strinjajo. Drugačnega mnenja pa so večji pridelovalci, ki se zavedajo, da cena resda ni visoka, omogoča pa jim, da intenzivirajo pridelovanje in skušajo doseči kar največje hektarske donose. Izračuni zgovorno pokažejo, da je bistvena razlika v polni lastni ceni, če znaša pridelek le kakih 150 centov, kolikor je zdaj, ali če znaša 250 in več centov, kar je v naših razmerah ob povečanih vlaganjih sorazmerno lahko dosegljivo. Površin posajenega krompirja zaradi tovarne niti ni treba povečevati.

Ugodnosti pri prodaji

Nista pa le cena in zagotovljen odkup tisto, kar naj bi pritegnilo zasebne kmete. Ugodnosti, kot so: prodaja krompirja v razsutem stanju, zagotovljen odkup večinoma jeseni, prodaja vsega nad 40 mm debelega krompirja in regresiranje cene semena (kar vse bo zagotovila tovarna, oziroma zadruga in bo vpisano v pogodbah), te znašajo še skoraj 10 par za en kilogram krompirja. To pa pomeni, da bo krompir v primerjavi s sedanjimi zahtevami pri prodaji v bistvu skoraj po 60 par.

S prvim februarjem bo zadruga začela sklepati pogodbe s kmeti. Računa, da bodo razumeli, kaj se jim ponuja in kakšne možnosti daje vnaprej zagotovljena prodaja. Ker bo tudi zadruga sklenila v okviru dolgoročne pogodbe o proizvodnem sodelovanju trdno letno pogodbo s Kolinsko, namerava zastaviti vse moči, da bo sklenila pogodbe za vse predvidene količine. Da bi spodbudila pridelovanje, bo vpregla v ta prizadevanja vse svoje strokovne in denarne zmožnosti.

MARJAN LEGAN

V nekaj vrstah

MARIBOR

Konferenca mladih — Občinska konferenca ZMS Maribor bo pripravila v okviru programa kluba mladih turni smuk na prizorišče zadnjega boja pohorskega bataljona. Mladinci bodo krenili na pot v soboto, prenočili pa bodo na Ruški koči na Pohorju. V nedeljo se bodo udeleženci smuka udeležili komemoracije na prizorišču zadnje bitke 1. pohorskega bataljona.

Izvolili so predsednike — V četrtek se je na svojem prvem sestanku sestal novoizvoljeni izvršni odbor študentske skupnosti mariborskih študentov in izvolil predsednike posameznih specializiranih komisij izvršnega odbora.

VUZENICA

Občni zbor Rdečega križa — Krajevna organizacija Rdečega križa bo 24. t. m. v dvorani kina pripravila občni zbor, kjer bodo pregledali delo te organizacije v lanskem letu. Sestavili bodo tudi načrt dela za prihodnje obdobje in izvolili novo vodstvo.

Smučarski tečaj — Osnovna šola in TVD Partizan sta pripravila smučarski tečaj za pionirje in mladince. Ob zaključku tečaja bodo priredili tudi tekmovanje.

RADLJE OB DRAVI

Bo kruh dražji — Pekarna Radlje je poslala občini zahtevek za povišanje cene kruha za približno 20 par kilogramu. V radeljski občini je bil namreč doslej kruh cenejši kot v drugih občinah v Sloveniji. Z dohodkom iz povišanih cen kruha bi izboljšali lokal in opremo pekarne. S takšnim predlogom ne soglaša občinsko sindikalno vodstvo, vendar bo o tem odločal svet za gospodarstvo in finance, ki ima ustrezna pooblastila od občinske skupščine.

O osnutku občinskega statuta — Krajevne organizacije Socialistične zveze v radeljski občini prav te dni kritično obravnavajo osnutek novega občinskega statuta in pravila svoje organizacije. Največ pripomb imajo na sedanji način financiranja ter pristojnosti krajevnih skupnosti in dejavnosti SZDL. Menijo, da bo treba za delovanje krajevnih skupnosti v prihodnje nameniti več denarja.

MARIBOR

Pogrebi danes — Elizabeta Malenšek, 74 let, upokojenka; Stanko Gabravec, 36 let; Alojzija Span, 45 let, upokojenka.

Dvodnevni seminar v Mariboru

MARIBOR, 21. jan. — Danes se je v domu družbenih organizacij začel dvodnevni seminar o metodi merjenja časa, ki ga je pripravil ekonomski center Maribor. Udeležuje se ga okoli 60 tehnologov, tehničnih direktorjev in drugih strokovnjakov, ki se ukvarjajo s to problematiko. Na seminarju je predaval inž. Staab iz Augsburga.

M. K.

M. Hrkač noče pričati

Pravi, da ne bo spregovoril vse dotlej, dokler bo tožilec procesa V. Lešnjak, ki je umaknil tožbo zoper Marušiča

MARIBOR, 21. jan. Na smrt obsojeni Miljenko Hrkač, ki naj bi pričal zoper ali za svojega brata Boža in soobtožene, je danes pred nabito dvorano mariborskega okrožnega sodišča predsedniku senata Radu Javorniku in porotnikom izjavil, da ne bo pričal vse dotlej, dokler bo sedel na stolu tožilca procesa Viktor Lešnjak. V dvorani je završalo. »Pričal bom le, če bo zapustil dvorano tisti, ki je izpustil iz zapora Stanka Marušiča«, je s svojim značilnim smehljajem dejal Miljenko.

Kot je znano, je tožilec Viktor Lešnjak umaknil tožbo zoper Stanka Marušiča, ki naj bi po Miljenkovem pripovedovanju namestil mino na Mirogoju. Kljub temu pa je Marušič dejanje priznal. Na podlagi dokazov namreč tožilstvo meni, da je ta poskus diverzije Miljenkovo delo in da obtožbe Miljenka Hrkača, ki je neštetokrat spremenil pričevanje, niso dovolj za nadaljnji pregon proti Marušiču.

Predno so v dvorano pripeljali Miljenka Hrkača, je predsednik Rado Javornik zaukazal dodatne ukrepe. Četverica oboroženih je sedla na mesto, kjer običajno sedé miličniki, ti pa so se izjemno preselili na zatožno klop. To zato, ker se je v Beogradu Miljenko večkrat lotil prič s pestmi. Miljenku so sneli lisice šele, ko je stopil pred senat. Ozrl se je nazaj po dvorani. Ko ga je brat Božo zagledal, je pijunil na tla. Opazili smo, da se je njegov brat Božo, ki se je vedel te dni zelo mirno, živčno presedal na klopi.

Predsednik Rado Javornik je Miljenka takoj po tem, ko je izustil presenetljive besede, ki pa niso bile nepričakovane, ker je na to namignil že v pismu, ki ga je iz Beograda poslal mariborskemu sodišču, opozoril Miljenka, da kot priča ne more postavljati ultimatov, da sodišče resnično potrebuje njegovo pomoč in da je v Beogradu obljubil pričanje.

Tožilec Lešnjak: »Obtožbo zoper Marušiča sem umaknil iz utemeljenih in iz zakonov določenih razlogov. Če se med procesom ugotovi, da je Marušič vendarle upleten, jo bom spet dvignil. Ničesar nimam proti vam, Miljenko . . .« Miljenko Hrkač pa je trmasto vztrajal kljub temu, da ga je predsednik Javornik še dvakrat opozoril, kako pomembno bi bilo za obravnavo njegovo pričanje in da mora pričati — razen če noče »oper brata.

Ko so Miljenka peljali iz dvorane, se je še enkrat značilno ozrl.

Senat in tožilec sta nato sklenila, da bodo zoper Miljenkove odločitve v nadaljnji razpravi ukrepali kot določa člen 305 I/2 zakon o kazenskem postopku. Ta pravi, da lahko, če priče zakonito odbijajo pričevanje, uporablja njihove prejšnje izpovedi. Delo ne bo lahko, saj je znano, da je Miljenko neštetokrat menjal izpovedi o posameznih dogodkih in ljudeh, ki so ali niso vpleteni v afero Hrkač.

Mariborski proces, ki se bo nadaljeval v ponedeljek z nastopom izvedencev, je postal tako še bolj zapleten.

MARJAN BAUER

VELENJE

Po poteh XIV. divizije

Predsedstvo občinske konference ZMS Velenje pripravlja skupaj z občinskim odborom ZZB NOV Velenje 20. in 21. februarja že tradicionalni dvodnevni pohod mladih iz Šaleške doline po poteh XIV. divizije. Pohod bodo začeli v Paki pri Velenju, končali pa, kot je za zdaj predvideno, v Belih vodah.

V začetku februarja pa bo pripravilo predsedstvo CK ZMS Velenje, v okviru prizadevanj za ohranitev in obujanje tradicij NOB, tekmovanje ekip mladinskih aktivov iz 8. razredov osnovnih šol iz občine Velenje na temo »Šaleška dolina v narodnoosvobodilni vojni«.

M. L.

MARIBOR

Statuti v zamudi

MARIBOR, 21. jan. — Sinoči je predsedstvo občinskega sindikalnega sveta Maribor razpravljalo o tistih delovnih organizacijah, ki še do danes niso pripravile statutov ter niso razpisale volitev v samoupravne organe. Ugotovili so, da v vrsti delovnih organizacij še niso sprejeli sistemizacije delovnih mest. Predsedstvo je sklenilo, da bo sklicalo sestanek predsednikov sindikata iz teh delovnih organizacij in z njimi razpravljalo o vzrokih za takšno zamujanje. Skupščini občine Maribor so predlagali, naj zoper te delovne organizacije ukrepa po zakonu, kolikor se stanje ne bo hitro zboljšalo.

M. K.

Moravci - zlata jama

V Moravskih toplicah pri M. Soboti lani že nad osemnajst tisoč nočitev - Gostje predvsem tujci - Za ureditev termalnega kopališča novih 20 milijonov dinarjev

Termalno kopališče v Moravcih, ki ga je doslej urejal pretežno s lastnimi močmi kolektiv soboškega gostinskega podjetja Zvezda, postaja resnično zlata jama za gospodarstvo v soboški občini. Lani je obiskalo te danes že sodobno urejene toplice skupaj blizu dvesto tisoč kopalcev, od tega kar stotrideset tisoč tujcev. Med gosti prevladujejo Avstrijci.

Tudi število nočitev v Moravskih toplicah naglo raste. Lani so imeli že nad osemnajst tisoč nočitev (zvečine tujci), ta številka pa bi bila še znatno večja, če gostov zaradi stiske s prenočišči v poletnih mesecih ne bi zavračali.

To je dovolj tehten razlog, da so v Moravcih že začeli z urejanjem novih deset montažnih hišic v tako imenovanem panonskem naselju, kjer bodo zmogli po prvem juniju letos že 212 ležišč. V te objekte bo vložil kolektiv Zvezda dva in pol milijona dinarjev.

Če navedemo še 230 postelj v turističnih sobah domačinov v Moravcih, kjer prav tako raste iz leta v leto število ležišč pri zasebnikih, potem v soboški občini danes upravičeno govorijo o majhnem čudežu, ki je pomagal na noge množičnemu zdraviliškemu turizmu v tem nekoč povsem neznanem kraju blizu Murske Sobote.

Izredni uspehi tega termalnega kopališča, ki je z Moravci vred dobilo lani status zdraviliškega kraja, so pomagali kolektivu Zvezde do kredita v višini 17,4 milijona dinarjev. Ljubljanska kreditna banka je pred kratkim odobrila to posojilo za dograditev zdraviliško turističnega središča v Moravcih na podlagi temeljito preučene ekonomske analize.

Razen novih osemdeset postelj v značilnem panonskem naselju hišic z ogrevanjem in vsem komfortom, ima v programu nadaljnjega urejanja in modernizacije Moravskih toplic posebno mesto nova restavracija z blizu petsto sedeži, z delno pokrito teraso (270 sedežev) in z glavno kuhinjo.

S tem se bo število sedežev v gostinskem delu termalnega kopališča več kot podvojilo, kar je nadvse pomembno, saj sta bili tesna restavracija in majhna kuhinja doslej glavni vzrok, da veliko gostov, ki jih je včasih v poletju tudi do šest tisoč dnevno, niso mogli postreči.

Z urejanjem teh objektov bodo začeli v Moravskih toplicah že to pomlad, hkrati pa se pripravljajo na montažo sodobnih čistilnih naprav v bazenih. Napovedujejo, da bodo potem vsake štiri ure zamenjali termalno vodo, ki doslej zaradi stika z zrakom ni bila vedno najbolj čista. Posebne čistilne naprave bodo namenili tudi za pitno vodo in odplake.

Tudi ni bojazni, da bi zaradi večje porabe termalne vode v odprtih in pokritih bazenih ter kopalnih kabinah zmanjkalo tega naravnega bogastva. Za še boljšo preskrbo kopališča bodo prihodnje leto vendarle uredili nov cevovod iz sosednjih Mlajtinec, kjer je sedaj neizkoriščen bogat vrelec termalne mineralne vode.

Po načrtih graditeljev napovedujejo tudi ureditev sodobne razsvetljave, nasadov in zelenih površin, da bi lahko v prihodnje ustregli še večjemu številu tudi bolj zahtevnih domačih in tujih gostov.

B. BOROVIČ

Pravljica o soncu

V mariborski vzgojnovarstveni ustanovi »Boris Peče« sedaj prostora za 265 otrok - Oddelek za mentalno prizadete

V soboto 23. januarja bodo odprli nove prostore otroškega vrtca »Boris Peče« v Tomšičevi ulici. S tem bo lahko uprava vrtca opustila dosedanje prostore, ki jih je imela v stari stanovanjski zgradbi kot pomožne, ki pa za potrebe vrtca niso ustrezali. Povpraševanje staršev, ki so želeli oddati svoje otroke v vzgojo in skrb tega otroškega vrtca, je bilo že nekaj časa vedno večje in je moralo vodstvo vrtca neprestane prošnje vedno znova odklanjati.

V novo dozidanih prostorih, za katere je napravila načrt inž. arh. Magda Kocmut, bo prostora za 265 otrok. Ti so v glavnem že zasedli nove prostore; kljub povečani kapaciteti pa je v upravi vrtca še 25 prošenj, ki jih niso mogli ugodno rešiti.

Vrtec bo razpolagal s 13 oddelki dopoldne ter s prav toliko popoldne. Razen tega bo imel poseben oddelek za mentalno prizadete otroke, v katerem bo 12 otrok. Otroški vrtec »Boris Peče« bo edini vrtec v Mariboru, ki bo imel otroke v varstvu od pol šeste ure zjutraj do 19.30 zvečer. V drugih vrtcih je »obratovalnik« čas popoldne le do 16., ponekod tudi še do 18. ure. S tem bo uprava vrtca — je povedala njegova upravnica Rajka Petrović — ustregla mnogim staršem, ki imajo deljen delovni čas, želijo pa še popoldne stopiti po trgovinah.

V novih prostorih vrtca bodo našli prijeten prostor otroci iz krajevnih skupnosti Košaki, Ivana Cankarja in deloma še z Rotovža, prihajajo pa tudi iz drugih predelov mesta.

Novi prostori so sodobno urejeni in funkcionalni, imajo velike, svetle igralnice, izdelane po normativih, v njih je tudi dovolj igrač, prostore za dva oddelka za otroke od dveh do treh let, kar je novost v tem vrtcu — povpraševanje za varstvo otrok v tej starostni dobi je namreč precejšnje — dalje telovadno lopo, pokrito 102 m² veliko, kjer bodo otroci lahko v deževnem in zimskem času, zatem zelo čiste in prijetne garderobe, umivalnice ter sanitarne prostore. Vrtec je z dozidavo dobil tudi novo kuhinjo, ki ima tolikšne kapacitete, da lahko prevzame kuhanje obrokov še za drugi vrtec.

Dozidavo otroškega vrtca »Boris Peče« je financirala temeljna skupnost otroškega varstva v Mariboru in je stala približno štiri milijone dinarjev. Gradbena dela je opravilo podjetje Konstruktor iz Maribora. Dozidava tega vrtca sodi v okvir programa otroškega varstva v Mariboru. Z njegovo uresničitvijo bodo mariborski otroci naposled vendarle dobili primerne prostora, čeprav je seveda še dela veliko in stroškov nemalo.

F. ŠRIMPF

Brez zapletov

Letos bodo v Pomurju prispevali za zdravstveno varstvo več kot 45 milijonov din

MURSKA SOBOTA, 21. jan. Na skupni seji izvršilnih odbor skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov ter predstavnikov zdravstva v Pomurju, so se danes dogovorili o pogodbah za financiranje zdravstva v letošnjem letu.

Uvodoma je Lojze Valenčič, direktor Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje v Murski Soboti seznanil udeležence z dosedanjimi dogovori na ravni služb (zdravstvene službe in zavoda za socialno zavarovanje). Dejal je, da ni bistvenih razlik med zahtevami zdravstvene službe in ponudbo sklada za zdravstveno zavarovanje, kar pomeni, da tudi ni več ovir za sklenitev pogodb.

Tako bo letos za zavarovance v Pomurju po sedanjih podatkih na razpolago skupaj 45,2 milijona dinarjev, od tega samo za delavsko zdravstveno varstvo 31,744.000 dinarjev.

B. B.

Obogatitev sodelovanja

V kooperacijskem obratu Kmetijskega kombinata Ptuj bodo februarja s kmeti sklenili pogodbe za odkup jabolk, krompirja, zelja, goveje živine, prašičev

Marsikje še sedaj kmetje, ki sodelujejo s kmetijskimi organizacijami, ne vedo, kaj bi se jim letos splačalo pridelati na svojih posestvih. Tudi obrat za zadružno kooperacijo Kmetijskega kombinata Ptuj se je doslej za prodajo kmetovih pridelkov in živine zanimal, ko je bil pridelek s polj pobran, živina pa spitana. Letos tega ne bodo storili.

Tako so se pred dnevi dogovorili, da bodo v februarju s ptujskimi sadjarji sklenili pogodbe za odkup letošnjih jabolk, v katerih bodo zagotovili najnižjo odkupno ceno 0,70 dinarjev za kilogram jabolk, kot so jonatan, delišes, kanada, krivopecelj, mošanka, rdeči astrahan in druge znane sadne sorte sadja. Kmet, ki bo s kooperacijskim obratom ptujskega kombinata sklenil to pogodbo, pa bo moral sadovnjak primerno zaščititi pred zajedalci. Pogodbeni način sodelovanja sadjarjev in kmetijske organizacije pa pomeni tudi pot za preureditev starih kmečkih sadovnjakov, ki kmetom že več let prinašajo samo izgube.

V obratu za zadružno kooperacijo pri ptujskem kombinatu predvidevajo, da bodo prav tako prihodnji mesec sklenili pogodbe s kmeti za proizvodnjo krompirja, ki mu zagotavljajo najnižjo odkupno ceno 0,50 dinarjev za kilogram ter zelja, po najnižji odkupni ceni 0,15 dinarjev za kilogram. Pogodbe bodo sklenili za 1,2 milijona kilogramov krompirja in 500 tisoč kilogramov zelja.

Letošnji kooperacijski program zadružnega obrata Kmetijskega kombinata Ptuj zagotavlja pogodbeno sodelovanje z večjimi in manjšimi kmetijami ter je za kmete posebno vabljiv za sklepanje živinorejskih pogodb. Predvidevajo namreč, da bodo v kmečkih pitališčih spitali 1800 govejih pitancev. Za dosego tega cilja bo kombinat živinoreje preskrbel z 200 kilogramskimi teleti. Na kmetijah pa želijo spitati 2500 telet do 200 kilogramov žive teže.

Za specializacijo 200 kmetij, kjer bi želeli rediti odojke, so na obratu za zadružno kooperacijo že ustanovili strokovno službo, ki jo sestavljajo inženirji agronomije, kmetijski tehniki in veterinarji.

V ptujski občini je od približno 4000 kmetij, ki sodelujejo s kombinatom, 300 kmetij specializiranih. S programom, s katerim je kombinat seznanil kmete že lani, pa imajo kmetje — člani obrata za kooperacijo pri kombinatu, v celoti zagotovljene pravice sodelovanja in odločanja v samoupravnih organih obrata in proizvodnih okoliševi, kjer so zbori članov obrata proizvodnega okoliša temeljni samoupravni organ kmetov. V ptujskem kombinatu pravijo, da ima vsakdo od 12.000 kmetov ptujske občine pogoje za sodelovanje z njimi.

Zato bodo naslednji mesec, ko bodo sklicali zbore članov obrata proizvodnih okolišev v Cirkulanah, Vidmu, Podlehniku, Majšperku, Juršincih, Trnovski vasi, Destenniku in v Ptuju, kmete seznanili z jasnim programom nadaljnjega razvoja kmetijstva in sodelovanja med kombinatom in kmeti. In kdor bo s kombinatom pripravljen sodelovati, bo dobil zeleno izkaznico kmečkega obrata, kjer bodo napisane tudi pravice in dolžnosti kooperantov.

P. POTOČNIK

Pretep med mladimi

MARIBOR, 21. jan. — Včeraj ob 21. uri je prišlo v gostilni v Spodnji Polskavi do pretepa med dvajsetletnim Francem Podvršnikom iz Cele 14 in mladoletnim L. B. iz Zgornje Bistrice. V gostilniški sobi so igrali karte Podvršnik Franc, mladoletni P. A. in gostilničar Vinter Stanko. Tedaj je prišel v sobo L. B. iz Zgornje Bistrice in zaklical: Pohorci pridite ven. Podvršnik Franc je vstal in hotel oditi domov. V hodniku pa ga je počakal L. B. in med njima se je začel pretep. Podvršnik je potegnil iz žepa nož in večkrat zabodel L. B. Ko je to opazil prav tako mladoletni S. D., ki je bil v družbi z L. B., mu je pritekel na pomoč in večkrat udaril Podvršnika, ta pa ga je z nožem zabodel v nogo. Oba poškodovana mladoletnika so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

S. M.

Vlado Beznik obiskal Maribor

MARIBOR, 21. jan. — Sekretar republiške konference SZDL Slovenije Vlado Beznik se je dopoldne sestal z vodilnimi predstavniki občinske konference SZDL Maribor, ki so ga seznanili z nekaterimi perečimi družbenopolitičnimi problemi v mariborski občini. Zvečer se je v Rušah udeležil sektorskega posveta SZDL, na katerem so sodelovali predstavniki krajevnih odborov SZDL Ruše, Pekre-Limbuš, Kamnica, Selnica in Lovrenc na Pohorju, popoldne pa se je pogovarjal tudi s političnim aktivom Dupleka, Korene in Dvorjan.

M. K.

Gvido Gulič - 85-letnik

Danes praznuje naš znani strokovnjak in znanstvenik na termoenergetskem področju, dipl. str. inž. Gvido Gulič svojo 85-letnico.

Rodil se je na Cresu, vsa svoja mlada leta do mature pa je preživel v Trstu. Od tod je šel na tehniško visoko šolo v Prago, kjer je leta 1912. diplomiral za strojnega inženirja. Najprej je služboval v patentni pisarni v Trstu, kjer je dosegel prve uspehe. Pozneje je tudi sam patentiral več izboljšav pri parnih kotlih. Med prvo svetovno vojno je delal v avstrijskem letalskem centru, kjer se je seznanil z mladim letalskim strokovnjakom inženirjem Stankom Bloudkom. Pozneje se je vključil v koroške dobrovoljce kot izvidnik na vojnih letalih. Po demobilizaciji, leta 1919, je prišel v Ljubljano in prevzel vodstvo urada za pospeševanje obrti, hkrati pa se je začel temeljito ukvarjati s tedanjo inšpekcijo parnih kotlov, ki jo je dvignil na visoko organizacijsko in tehniško raven. Pri tem je vzgojil dober tehnični kader; začel je organizirati tečaje za strokovno izpopolnjevanje kurjačev in strojnikov, ki jim je postal nepogrešljiv učitelj.

Prav zdaj poteka 50 let, odkar je inž. Gulić izdal prvo slovensko knjižico o parnih kotlih na 100 straneh z 52 slikami. Tej knjižici je dodal slovensko-nemški tehnični slovarček za to področje.

V kratkem obdobju se je inž. Gulič uveljavil kot dober strokovnjak in znanstvenik v termoenergetski stroki, za kar je dobil vrsto priznanj doma in na tujem. Leta 1939 je bil premeščen za načelnika v gradbenem ministrstvu, vendar je še naprej delal v svoji stroki, in bil v stalnem stiku s Slovenijo.

Po okupaciji Beograda (leta 1942) je šel v pokoj, ker se ni hotel podvreči okupatorjevim ukazom. Odtlej je pisal strokovne knjige in prispeval mnogo tehtnih člankov za domače in tuje strokovne revije. Doslej je izšlo šestnajst njegovih strokovnih knjig iz termoenergetske stroke, ki so požele največji uspeh prav pri naših termoenergetikih.

Njegov neutrudljivi duh neprenehoma išče v vseh najnovejših strokovnih publikacijah novosti in izboljšave na področju kotlogradnje in termoenergetike. Sam pravi: »Če me bo usoda še nekaj let pustila na tem planetu, bo tretja izdaja moje knjige Sagorevanje imela najmanj 400 strani in bo sodila med najobsežnejše strokovne publikacije o izgorevanju nasploh.«

Inž. Gvidu Guliču, ki prebiva v krogu svoje rodbine v Beogradu, želimo še veliko zdravja in ustvarjalnega dela.

A. D.

Milan Kučan v Mariboru

MARIBOR, 21. jan. — V domu družbenih organizacij je član sekretariata CK ZKS Milan Kučan govoril prosvetnim delavcem o urejevanju problemov med samoupravno družbo in cerkvijo.

M. K.

ZA VAŠ DOM - ZA VAŠ DOM

TRAJNO ŽARNE PEČI

Emo 5 kamin	1.300 din
Kreka-Wesso, R 12	1.400 din
Kreka-Wesso, R 10	1.260 din
Küppersbusch	1.837 din
Gorenje TG 250	1.200 din

TRAJNO ŽARNI ŠTEDILNIKI

Küppersbusch SL 7.4	1.750 din
Küppersbusch S 7.3	1.260 din
Emo-4	1.250 din

KOMBINIRANI ŠTEDILNIKI

Over All-Elra (5 plin, 2 elektr.)	4.032 din
Gorenje EP-516 — G-Lux	1.337 din
Gorenje E-416 — G-Superlux	2.096 din
Gorenje P-316 — G-Superlux	2.096 din

PEČI NA GOSP. OLJE
z električnim vžigom in brez električnega vžiga
Emo-3, 5, 8

ŠTEDILNIKI NA GOSP. OLJE
Emo-6

supermarket Ljubljana odprto od 7,30 do 21. ure

ANKETOMANIJA Foto: Miloš Švabić

Djerdap

Adut Srbskega morja

Djerdap z okolico bo postal tudi turistična veleindustrija pa hkrati tudi nacionalni park - Ko bo Donava zajezena, bodo nastala manjša jezera itd. - A denar?

Hidroelektrarna Djerdap nastaja v najbolj slikovitem delu Srbije. Kanjonska Donava pa je sploh lepotica med rekami. Iz oljnega miru v razpenjene valove spreminjajočo se gladino ponuja ribičem, mornarjem, bežnim turistom, lovcem in dopustnikom, ki si lahko postavijo šotor kjerkoli na njenih bregovih. Med redkimi zaselki z obeh bregov in še redkejšimi mesti je dovolj očarljive divjine za obiskovalce, ki se v miru neoskrunjene prirode dobro počutijo.

Hidroelektrarna v gradnji Djerdap ima obsežne in lahko bi rekli visokoleteče načrte turistično ureditev celega Djerdapa. Ko bo zgrajen jez, bodo v Donjemilanovski, Oršavski in Ljubovi kotlini nastala jezera, podobna alpskim. Ker se bo gladina vode vzdignila, bo zalila ustja pritokov in naredila majhna udobna pristanišča ...

Obrežja tesni zaraščajo gozdovi z bujno podrastjo. V senci prek 200 let starih bukev s spoštovanja vrednimi debli odraščajo vitki javori, lipe, jeseni in še veliko listavcev. Tod si je že davno izbrala prijetno domovanje različna divjad. Srnam, jelenom, divjim svinjam, zajcem in perjadi so pogosti streli divjih in nedivjih lovcev že precej razredčili vrste. Zato novi gospodar resno misli na rezervate.

»Srbsko morje« je bogato z ribami. Ščuke, somi in jeseter so trofeje tudi za najbolj domišljave ribiče. Pred kratkim so izvlekli soma, ki se mu je do 90 kilogramov teže uspelo skrivati v motno modrih globinah Donave.

Zgodovinski spomeniki na obeh bregovih pričajo, da je bilo življenje tod že v pradavnini. Antika, stari Rimljani, Bizanc, Srednji vek, stari Slovani, Turki in drugi prebivalci in osvajalci so prav tako gradili pa zapuščali sledove lastne bitnosti.

Djerdap – nacionalni park

Izvršni svet Srbije je pripravil načrt zakona, s katerim bo celotno djerdapsko tesen razglasil za nacionalni park. Tako se bodo morda ohranile vse naravne lepote, kulturno zgodovinski spomeniki pa flora in favna. Nacionalni park bo segal od začetka djerdapske tesni do jezu. Pričakujejo, da se bo v naslednjih letih v enega največjih turističnih središč Srbije.

Hidroelektrarno so pooblastili, da skupaj z bližnjimi občinami prevzame skrb za ureditev teh lepih zamisli. Na novo osnovano podjetje se bo ukvarjalo z gostinstvom pa z drugimi turističnimi in rekreativnimi nalogami: z rečnim prometom od Beograda do Kladova, rent a carom na vodi, z jahting klubi in vodnimi športi ...

V prvi etapi bodo zrastli hotelski in drugi turistični objekti v Tekiji, Gradištu in Donjem Milanovcu, v drugi pa v Kostolcu, Golubovcu, Kladovu in Prahovu.

Menjalnice, turistične agencije, prodajalne spominkov, razglednic, pijač in cigaret so prav tako že predvideli, pa seveda kulturno zabavne manifestacije, vključno s prijateljskimi srečanji Romunov in Jugoslovanov.

Za celotno območje nameravajo uvesti center za šolanje kvalificiranih in polkvalificiranih turističnih in gostinskih delavcev. Za potrebe novega turističnega centra bodo zaposlili 244 delavcev, od tega 44 z visoko šolsko izobrazbo. Na vseh področjih bodo veljale enotne davčne stopnje za prodajo alkohola in spominkov. Osem desetin dohodkov bo turistično podjetje porabilo za svoj razvoj. To, pravijo, je prav gotovo eden prvih primerov takšnega poslovanja v Jugoslaviji.

Račun in skrivnostni »krčmar«

Djerdap bo dobil tudi radijsko postajo v Kladovu, ki bo sproti obveščala turiste o vsem, kar jih zanima, od vremena do najema ribiških palic.

Številni hoteli in moteli bodo predvidoma nudili že 1990 leta okoli deset tisoč postelj (leta 1965 jih je bilo samo 524).

V načrtu za naslednje leto pa so že hidrohoteli — ladje z 80 do 220 posteljami in seveda z bazeni, kinematografi in igralnicami.

Ves turistični razvoj bo potekal v tesnem sodelovanju z Romuni, ki bodo podobno uredili svoj breg donavske tesni. Naša hidroelektrarna ima v načrtu tudi letališče v Kladovu, seve, ko bo za to dovolj denarja.

Ko smo že pri denarju: v razgovoru s šefom turističnega oddelka hidroelektrarne Djerdap Radetom Tepavcem se je kar samo ponujalo vprašanje: Kdo bo vse te lepe zamisli financiral? Odkod bodo pritekle težke milijarde, potrebe že za prvo etapo del?

Pokazalo se je, da je vprašanje veliko prezahtevno, da bi že takoj dobilo odgovor. Ta je baje odvisen od različnih dejavnikov in na debelo zavita skrivnost.

MARINA DRAŠČIČ

Nasilje

Otrokovo življenje za dinar

Mladoletni gangster je v Beogradu ubil enajstletnega dečka, ker mu ta ni mogel plačati novega dinarja »davka« - Nasilje, ki ga je uvedla beograjska mafija, je s tem doseglo vrh? - Kje je milica!

Milijonski Beograd postaja vedno bolj prvo mesto v državi tudi po »razvitosti« kriminala; povsem je že potrjeno dejstvo, da Zagreb, ki je nekaj časa nosil zastavo na tem neslavnem področju, ni več jugoslovanski Čikago. V Beogradu je te vrste »dejavnost« široko razvejana in zelo raznolika, tako po načinih kot učinkih, po vzrokih in posledicah. Iz zadnje številke »Ilustrovane politike« povzemamo sestavek Mihajla Mladenovića o grozljivem terorju skupin beograjskih mladoletnikov nad malimi šolarji.

Kaj takega Beograd še ni doživel. Že več dni preplašeni starši odhajajo ob koncu pouka pred šolo »Bratje Baruh« in čakajo svoje otroke, da bi jih varno pripeljali domov. Strašna tragedija jim je nagnala strah v kosti. Vse tisto, o čemer so prej le govorili, je dobilo svoj strašni epilog: takorekoč pred šolo, sredi belega dne je bil ubit enajstletni Slobodan Pavlović, učenec petega razreda.

Najhuje je v četrti Dorčola

Direktor šole Dragoslav Popović me je sprejel ves potrt:

»Izgubili smo našega dragega Bobana, bil je dober, pameten in miren učenec. Postal je žrtev nasilja, ki že dve leti ogroža učence naše šole. Barabini iz okoliških obmestnih četrti čakajo v zasedah naše učence in jih javno ropajo.«

Že precej časa je javna skrivnost, da samosvoja »mafija« terorizira in strahuje celo četrt Dorčolo. Že precej časa je glavna skrb otrok, ko gredo domov, da imajo pri sebi en novi dinar. Toliko stane namreč »odkupnina«, da bi jih pobalini ne pretepli in jim ne vzeli šolskih potrebščin.

Preplašeni otroci so se bolj poredko pritoževali pri starših in učiteljih. Bali so se. Vendar je vodstvo šole le marsikaj izvedelo in o tem obvestilo sekretariat za notranje zadeve pri beograjski občini Stari grad. Ko je milica začela delovati, se je mafija umaknila. Nekaj časa je bil skoraj mir. Potem pa so nasilneži spet prišli iz podzemlja. Bolje pa so se organizirali; v svojih vrstah imajo predvsem mladoletnike in celo — kot obveščevalce — učence omenjene šole.

Pred nekaj dnevi je v šolo »Bratje Baruh« prišel oče enega izmed učencev in povedal, kar mu je sin zaupal: da mu dva sošolca iz njegovega razreda grozita in zahtevata od njega denar. Šolsko vodstvo je raziskalo primer in med zaslišanjem obeh zatožen je prišlo na dan, kako pravzaprav deluje mlada dorčolska mafija.

»Vem nekaj imen,« je priznal zaslišani deček, »iz naše ulice, a tega ne smem povedati, ker bi me sicer ubili. Starejši tovariši goljufajo in kradejo ljudem na najrazličnejše načine, mladi pa pazijo, da ne pridejo miličniki, zato dobe, če je lov dober, po 25 dinarjev dnevno. Dobro so speljali tudi organizacijo kraje v samopostrežbah, sedaj pa so naučili mlajše, da iz zasede ustavljajo učence in jim jemljejo denar.«

Šola je zaposlila miličnika

Res, da nekajkrat dnevno pelje mimo šole miličniški avto. Toda, kaj to pomeni, če je mafija dobro organizirana? Svoje prste imajo povsod. Ko se je jeseni skupina otrok vračala s Kalemegdana iz Vojnega muzeja ter se le malo oddaljila od učitelja, so jih huligani zvabili v past in okradli »do gole kože«.

Seveda pa Dorčole ni edini del mesta, kjer delujejo mladi kriminalci. V vseh beograjskih šolah imajo domala vsak dan podobne primere. Mnogi starši so sprejeli to dejstvo, takšno, kakršno je. Otrokom dajejo vsakič, ko gredo v šolo, po dinar, da plačajo davek mafiji. Pred šolama »Moše Pijade« in »Sveti Sava« pa mafija vsem v brk neovirano zbira ta davek! Če deček ali deklica nočeta plačati, sledi kazen, ki je odvisna od dobre volje »dežurnega« pobalina. Trenutno je v Beogradu še sneg in neubogljivi morajo za kazen pojesti nekaj kep snega.

Učiteljici glasbe v že omenjeni dorčolski šoli so huligani ukradli torbico s 700 dinarji. V srednji šoli kemične stroke so sprejeli v službo miličnika, ki stalno straži pred poslopjem. Pred kratkim so hišnika prve beograjske gimnazije huligani pretepli, ko je hotel braniti dve deklici, od katerih so jemali denar. Hišnika so morali prepeljati v bolnišnico! Nekaj dni potem je podobna usoda — obležal je na tleh v krvi — doletela učenca te gimnazije, ker ni hotel plačati davka.

V Beogradu se vprašujejo, kaj naj store?! Mar naj šole dajo v svoj budžet še vzdrževanje lastnih miličnikov? Vsekakor, vsi pravijo, je zakon do mladoletnikov tako blag, da ga je treba čim prej spremeniti.

Ljudje pa nikakor ne morejo pozabiti dogodka, v katerem je izgubil življenje mali Boban. Vprašujejo se, kakšna kazen bo doletela njegovega morilca, šestnajstletnega D. M.-»Čora«?

»Ubil sem nekega dečka«

Kakor vsak dan je mali Slobodan Pavlović-Boban odšel tudi usodnega dne v šolo, poslušal je pouk in ob pol dvanajstih krenil proti domu, ki je od šole oddaljen komaj dobrih sto metrov. Toda nedaleč od domače hiše mu je stopil na pot Čora:

»Daj mi dinar!« je zagrozil s pestjo.

»Nimam!« je prestrašeno jecljal Boban.

»Z menoj se ne šali! Daj denar, če ne ...«

»Glej da nimam,« je jokaje dejal Boban in obrnil vse žepe. Bili so prazni. Potem pa je začel teči.

Čora ga je dohitel, ga spotaknil in začel dečka silovito tepsti z rokami in brcati.

Na cesti, v snegu je Boban obležal ves v krvi. Nihče mu ni prišel pomagat. Morda res ni nihče videl dogodka? Doslej se še ni priglasila nobena priča. Ali pa se vsi boje maščevanja mafije?

Čora je pobegnil. Šele naslednjega dne, ko je slišal, da so mu miličniki na sledi, je odšel v center za socialno delo na občini in se prijavil: »Ubil sem nekega dečka«.

Mati ubitega Bobana mi je skozi solze pripovedovala:

»Včasih me je Boban, predno je šel v šolo, prosil naj mu dam dinar, češ da bi rad kupil čaj. Včasih, ko je šel po kruh, mi je ob povratku dejal, da je izgubil dinar in da naj ne bom huda. Niti slutila nisem, da zbira denar za mafijski davek. Usodnega dne je vstal kakor ponavadi in odšel z mlajšim bratom Predragom v šolo. Okrog poldne se je vrnil. Bil je ves krvav. Šolsko torbico je pustil spodaj pod stopnicami. Ni imel moči, da bi jo nesel gor.«

»Mama, nabil me je Čora iz ‚Sonde'!« je dejal materi, ki je planila v kopalnico po brisačo. Medtem je deček padel na tla. Mati ga je dvignila. Imel je široko razprte oči. Tiho je dejal:

»Mama vse vidim tako čudno, kakor dvojno. Sleci mi pulover. Daj mi čaja.«

Mati je poklicala reševalce. Potem je deček nenadoma zaprl oči in krvava pena mu je prišla na usta. Bil je mrtev.

Neka ženska, soseda Bobanove matere mi je potem pravila:

»Tri šolarje imam, vsi hodijo v šolo na Karaburmo. Že nekajkrat so jih mladi gangsterji prebutali, sedaj jim vedno dam vsakemu po dinar in jim rečem: ‚Če bodo zahtevali, dajte jim!'«

Toda — kaj dela milica!

OSTAL JE LE SPOMIN — Pa ta slika: mali Boban z očetom.

Novinarska

PARIZ, januarja (Tanjug). — Zveza francoskih novinarjev je objavila dokument, v katerem ugotavljajo, da je za novinarje položaj po uredništvih vedno težji, ker jim lastniki listov ne dopuščajo, da bi sodelovali pri oblikovanju politične linije in pri financiranju svojih listov in drugih sredstev informiranja. V nekaterih uredništvih, tako tudi v pariškem »Figaro« in »Express«, je prišlo do pravih »eksplozij nezadovoljstva«.

Novinarji predvsem ne soglašajo s tem, da jih nikdar ne vprašajo za mišljenje, ko gre za zamenjavo lastnika časopisa. Take spremembe da zmerom grozijo tudi neodvisnosti časopisa, v katerem bi morali novinarji zagotoviti zares objektivno poročanje. Novinarji so zahtevali od francoskega parlamenta, naj začne obravnavati statut novinarskega poklica, ki bi v vsej državi zagotovil kakovost in neodvisnost informacij. Tak statut so predlagali že takoj po vojni — toda zaradi razlogov, ki so bili izven vplivnega območja tiska in novinarskih hiš, o njem še doslej parlament ni razpravljal.

Življenjepis

OSIJEK — Zvonimirja Sabljića, starega 39 let iz Vukovarja so obsodili na smrt z ustrelitvijo, ker je v jeseni 1968 na dvorišču svoje hiše z nožem ubil ženo Marijo. Njeno truplo je nato skril v zapuščen vodnjak, kjer so okostje in obleko, po katerih so identificirali Marijo Sabljić, našli šele maja lani.

Kazen pa je sodišče izreklo hkrati še za tri kazniva dejanja: zato ker je nosečo ženo polil z bencinom in zažgal, zato ker ji je neprestano grozil s smrtjo in zato ker je mladoletnega sina udaril s sekiro po glavi.

Ko je bil Zvonimir Sabljić še sam mladoleten, so ga že obsodili — ker je ubil svojega očeta.

Novci

Poslanski „ogenj" zoper korupcijo...

Pred skupščinske odbore je zdaj prišlo z analizo in prvič s konkretnimi primeri korupcije zvezno javno tožilstvo

Ko je poslanec v družbenopolitičnem zboru zvezne skupščine Zdenko Has iz Našic nedavno zahteval, da uvedemo neke vrste družbeno »preiskavo« o korupciji, so se vsi strinjali z njim, da se je to družbeno zlo preveč razbohotilo, vendar pa niso bili prepričani, da bo mogoče storiti še kaj več od tega, kar sicer redno ukrepajo pristojni organi. Videti je bilo, kakor da celo molče dopuščajo, da gre ta stvar mimo — kot da ne gre za hude materialne, politične in moralne posledice, ki jih poraja korupcija v vsaki družbi.

Poslancu Hasu samemu pa je uspelo zbrati precej podatkov o korupciji, vtem ko je tudi zvezno javno tožilstvo zdaj prišlo pred skupščinske odbore z analizo in prvič tudi s konkretnimi primeri podkupovanja in sprejemanja podkupnine, te klasične oblike korupcije. Tudi ZIS je v posebnem spremnem pismu poslancem predlagal izčrpno družbeno razpravo o tem analitičnem poročilu.

Po zbranih podatkih je na leto obtoženih korupcije približno — dvesto ljudi! Samo toliko!

Toliko kršiteljev namreč odkrijejo pristojni organi po redni, običajni poti, z inšpekcijo in kontrolo. Tu gre menda samo za tiste »dejanske« prekrške, tiste »očitne« prestopke, tiste oblike raznih vrst korupcije, ki jih registrirajo po zakonu in ki jih zakon kot takšne tudi označuje.

Vse številne druge, najraz. ličnejše oblike sprejemanja podkupnine in sploh korupcije so pa zunaj tega ozkega kroga »dosegljivosti zakona«. So neoprijemljive, neidentificirane, neopredeljene in ostanejo nekaznovane. Tako je v resnici, čeprav so naši pravniki na vsejugoslovanskem simpoziju o kriminalu v gospodarstvu že pred dvema letoma opozorili, da čedalje bolj prevladuje neke vrste »gosposki kriminal«, ki je v sedanjih razmerah in tržnih odnosih dobil nekakšen družbeni »vizum«. Celo kadar se te stvari ne pletejo samo »na štiri oči«, je težko s prstom pokazati na korupcijo, pa čeprav sodi sem denimo tudi »skupna večerja predstavnikov dveh poslovnih partnerjev, da bi se pogovorili o kupoprodaji blaga.«

Medtem ko se o tem samo načelno razpravlja, češ podkupovanje je, podkupovanja ni, si poglejmo nekaj primerov, čeprav so deloma še anonimni.

Nekaj ‚polkonkretnih' primerov

Ker že vemo, da po Jugoslaviji križari cela vojska trgovskih potnikov, začnimo kar pri njih. V nekem podjetju, ki ima za 7,5 milijona dinarjev blaga, je delavski svet sklenil, da bodo dajali trgovskim potnikom osemodstotno provizijo. Ta zares nenavadno visoka provizija je podžgala trgovske potnike, da so se lotili dela, in tako je blago romalo iz skladišč.

Referent za nabavo v nekem drugem podjetju je na račun provizije za blago dobil posebej na roko 30.000 dinarjev, čeprav je za svoje delo redno plačan. »Če bi se naši odnosi še naprej tako razvijali,« piše ta referent podjetju, svojemu poslovnemu partnerju, ki ga izsiljuje, »bi jaz forsiral vaše blago. V nasprotnem primeru pa ne bi več poslovno sodeloval z vami.« V kratkem mu bodo sodili.

Komercialni direktor nekega podjetja (tožilstvo ni navedlo imen ljudi in podjetja) je za razne usluge nekemu drugemu podjetju dobil avto »record 1700«. Tisto drugo »ubogo« podjetje je moralo dati avtomobil, da je komercialni direktor prvega podjetja prevzel 45 varilnih aparatov, ki niso šli v prodajo. Zdaj bo preiskava pokazala, ali so ti aparati koristili njegovim delavcem.

V kratkem bodo sodili dvema obrtnikoma, ker sta v tujini kupila za skoraj 200 milijonov dinarjev raznih rezervnih kovinskih delov in jih prodajala podjetjem v državi, tako da sta podkupovala voditelje teh podjetij. Sicer pa zasebni obrtniki, kadar kaj prodajajo podjetjem, navadno na videz zvišujejo cene izdelkov, tako da se z razliko v ceni okoriščajo tisti, ki se dogovarjajo v imenu podjetij.

Neka tovarna daje vsakemu prodajalcu po trgovinah po 40 dinarjev za vsak prodani televizor — čeprav so prodajalci plačani prav za tako delo. Poslovodjem po trgovinah dodaja neka tovarna hladilnikov po 10 dinarjev na vsak prodani kos ... Če take reči kupec še nekako »zastopi«, pa ne more razumeti dejstva, da dajejo tovarne zdravil celo s posebnim normativnim aktom lekarnam poslovna darila velikih vrednosti. Bolan občan je tako obsojen, da mu ponudi lekarnar v takem primeru slabše zdravilo, čeprav so v prodaji dosti učinkovitejša zdravila.

Nič koliko zelo hudih primerov korupcije je tudi v zunanji trgovini, v gradbeništvu, v kmetijstvu, industriji pa tudi v upravnih službah. Neki poslanec je vzkliknil, da je bolje, če si »na položaju«, kakor pa če imaš kakršnakoli druga sredstva »za lahko življenje«. Kako naj uspešno preprečujemo korupcijo, če, denimo, privatni obrtnik ne zmore plačati davkov, hkrati pa gradi hišo milijonskih vrednosti.

Najhujša in najmanj človeška pa je podkupnina, ki jo vzame kdo za to, da drugemu priskrbi delovno mesto, če jo torej vzame za pravice, ki gredo vsakemu občanu po ustavi. Zdravniki sprejemajo podkupnine za zdravniška spričevala, učitelji za pozitivne ocene ...

Doklej bo še tako!?

MEHMED MALKOČ

Žeparska

BEOGRAD, januar (Tanjug). — Posebna skupina beograjskega sekretariata za notranje zadeve, ki se ukvarja s pobijanjem žeparstva, je neposredno pred novoletnimi prazniki in na samem novoletnem »Beograjskem sejmu« polovila »na delu« 54 žeparjev, med njimi kar 38 mladoletnikov!

Vsi so bili že stari znanci kriminalistov in sodnikov. Razen devetih mladoletnikov so se vsi ti žeparji združili v večje ali manjše skupine, delovali pa so predvsem na linijah mestnega prometa, na sejmišču in na železniški postaji.

Pop glasba

Babica in strah

Ko je Jim spoznal Briana, je Barry zlasal Alanovo sestro in tako se je izcimil - »Brian Auger's Oblivion Express«

Prijateljeva stara mama, ki se je v petdesetih letih preselila v Anglijo, ima razrahljane živce. Prvič jo je prestrašil njen novi sosed v Londonu, ki je skozi njeno kuhinjo navadno divjal za trdo gumijasto žogico za golf, drugič se je zgrozila v kleti, kjer je opazila nekaj starih duhov, ko so mirno pisali prošnje za sprejem v dom onemoglih, tretjič, tretjič pa je bilo najhuje.

Če je šla stara mama v prvo nadstropje po lesenih stopnicah, na katerih se je ubil njen prvi podnajemnik, je prišla do okna. Skozi okno je bil zlasti v nemeglenih dneh čudovit pogled k sosedu, kjer so navadno igrali karte ali pa božali cucke, ki so ponoči tudi lajali. In še vražjega mulca so imeli pri Mullenovih — Jima. Jim je po pouku navadno prihuljeno zlezel na kakšen kamion in počakal, da je odpeljal. Na prvem križišču je Jim preskočil v naslednji kamion in tako se je zabaval navadno vse popoldne, dokler ga ni ujel stražmojster in ga za uho odvlekel domov. Doma so jima pretepli, ker je policaj zaplenil karte, ker je pač domneval, da je Jimi zašel v prepovedano igralnico. Tako je bil Jimov oče večina leta preskrbljen v mestnih zaporih, mama pa je iskala socialno podporo.

Jim reši Briana

Jim je v nekem trenutku nepazljivosti pri skakanju zgrešil kamion in padel na gasilski avto, ki je drvel proti Temzi, kjer se je nekdo utapljal. Ker pa je bil Jim že navajen skakati, so ga gasilci porabili za reševalca. Iz vode je privlekel Briana Augerja, ki pa se sploh ni potapljal. V vodi je nabiral lokvanje za svojo zaročenko. Na nesrečo pa ga je opazil prodajalec turbin (preiskušal jih je v Temzi) in poklical gasilce.

Jim je Briana odpeljal domov. Jimov oče je kot brez uma planil iz hiše, ker je domneval, da se z Jimom bliža preoblečeni policaj. Stari Mullen je med tekom pomendral vso solato na vrtu prijateljeve stare mame in se skril v bližnjo gostilno, kjer je oštir pretepel psa, ker je ugriznil Barrija Deana. Barry je bil slaboten otrok, zato ga je mama poslala v pristanišče za težaka, kjer pa je kmalu dobil kilo in se je nato posvetil boksu.

Alan zgrabi Keitha

Keith Bailey, ki je iz kante za smeti opazoval premočenega Briana in Jima in beg Jimovega očeta, je zaslutil, da se bo pri Mullenovih igralo karte. Zlezel je iz kante (s seboj je vzel še uporabno prazno škatlo pralnega praška) in pomigal obema kopalcema. Iz žepa je izvlekel popolnoma nove karte iz Hondurasa, ki jih je ukradel razvažalcu jogurta. Vsi trije so sedli pri Jimu v kleti za prazen pomarančni zaboj in vrgli prvo igro. Nenadoma je v klet planih Alan Skidmore in zgrabil Keitha, ker je domneval, da je njegovo sestro nekdo pretepel. Ker pa je imel le Keith take navade, da je pretepal mlade punce, je Alan predvideval, da je zgrabil pravega. Toda Keith je kmalu pojasnil, da je dopoldne preživel v kanti, začetek popoldneva pa pri kartah. Tako je Alan zaslutil, da je njegovo sestro pretepel Barry, ki trenira boks.

Barryja ugrizne pes

Barry je sedel na domačem pragu s štirinajst metrov dolgo obvezo (ugriznil ga je namreč pes) in prigrizoval rahatluk. Ko je Alan ugledal kri, je ugotovil, da je Keith pravilno sklepal, zato je brcnil Barrija še v drugo nogo in zahteval, da se pretepač opraviči sestri in jo popelje v kino. Barry je bil tako razočaran, da je hotel s prvo ekspedicijo na Antarktiko. Vendar še ni imel zimske obleke.

Jim je rekel, da ne bo več igral karte. Odšel je v gostilno po očeta, ki je razlagal, da je jetniški paznik in ga odpeljal domov. Ker pa se je Barry Alenu zasmilil, sta šla skupaj k Jimu, kjer sta bila Brian in Keith, oba že kar zaspana.

Brian je dal lokvanje pretepenemu Barriju, Alan je začel igrati na orglice in tako je vseh pet ugotovilo — da krasno igrajo in pojejo.

Prijateljeva stara mama je sklenila, da bo odprla gostilno. Želela je orkester, ki bi igral kake domače viže. Domačnost viž pa je takoj izginila, ko so začeli igrati Brian, Barry, Jim, Keith in Alan. Tako glasno so namreč razbijali, da — je stara mama tretjič izgubila živce!

Brian Auger je s svojimi fanti razočaran odšel iz gostilne stare mame in sklenil, da bodo vsi odšli na gostovanje v Jugoslavijo. Dvaindvajsetega januarja zvečer bodo igrali v dvorani Tivoli ob osmih zvečer.

A. LUCU

Razočarana riviera

Francoski košarkarski prvak Olimpique v povratni tekmi premagal Olimpijo s 74:67 - Olimpija je osvojila dve točki s skupnim rezultatom 156:155

LJUBLJANA. »Cachemire koš — 74:67! Rabimo še dve točki. Olimpija ima žogo. Out. Še enkrat žoga v rokah gostov, Marter vodi žogo na polovico Olimpiqua. Še štiri sekunde! Tri, dve, ena, konec! Kakšna katastrofa!« Pravi pravcati krik reporterja radia Monte Carlo je izrazil vse razočaranje domačih košarkarjev in francoske športne javnosti. Po pičli ljubljanski razliki kaj takega v Antibesu res nihče ni pričakoval. Olimpija je osvojila točki v prvem dvoboju četrtfinala pokala evropskih prvakov.

Boj v nabito polni dvorani Olimpiqua je bil res izredno dramatičen in poln preobratov. Najbolj zgovorno o tem priča spreminjanje rezultata med tekmo. Naj ga ponovimo: 1. minuta 4:0 za domačine, 7. — 13:6 za Olimpijo, 13. — 18:13 za Olimpique, ki je potem povedel za 15 točk, prednost ob prvem polčasu 11 točk — 34:23. Ob dokaj slabi igri Olimpije so domačini že skoraj slavili. Toda . . .

V prvih petih minutah drugega dela 16:4 za Olimpijo in njeno ponovno vodstvo — 39:38. Jelovac je zadeval vse. 30. minuta — 52:47 za Olimpique, 36. min. — 61:54 za Olimpijo. Nato 12:0 za domačine — 66:61 v 19. min. Marter in Božič s po enim zadetkom iz prostih metov zbijata prednost domačinov, ki se s pressingom le približujejo velikemu cilju. Toda zmanjkalo jim je časa.

»Gostje so telesno močnejši, zato se bomo izogibali neposrednemu stiku. Z normalno igro moramo osvojiti točki,« je trener Kiledijan izjavljal pred tekmo. »Olimpique žal zelo niha v formi, toda vseeno lahko pričakujemo zmago s 15 točkami 'razlike,« je pisal tisk na dan tekme.

Francozi so Ljubljančane kar zasuli z gostoljubnostjo in rožami, ko so prišli na Cote d'Azur. Tudi pred tekmo ni manjkalo rož, naših zastav, poskočne in simpatične »maržoretke« so na igrišču obdarile gostujoče košarkarje z ličnimi lutkami. Po dvorani sta se razlegli državni himni. Vse je bilo pripravljeno za slavje domačinov. V dvorano z 2.500 mesti so spustili 4.000 gledalcev.

Za košarkarje Olimpije in kakšnih 40 njihovih privržencev vzdušje ni bilo prijetno. Tudi jugoslovanski generalni konzul iz Marseillesa Branko Biljanović, ki je prišel na tekmo, je bolj zaskrbljeno vračal pozdrave gostiteljem. V huronskem vpitju ob vsakem košu domačinov v prvem delu se ni slišalo prav nič. Niti piščalk sodnikov Schobra in Aldee, ki sta imela težko delo; nalogo sta vseeno opravila neprimerno bolje kot njuna kolega pred tednom dni v Tivoliju.

Prvi polčas je Olimpija zaigrala nepričakovano slabo. Obramba je bila še dokaj dobra, toda s statično igro v napadu niso mogli Ljubljančani proti domači coni napraviti prav nič. Poleg tega je bil še koš, na katerega so metali gostje malo postrani in nihče od zunanjih igralcev ni mogel zadeti, kljub mehkim tablam. Domačini to poznajo in so v drugem delu metali le iz kotov, vzporedno s tablo, kajti meti od zunaj so bili prava umetnost.

Ljubljančani so se v drugem delu razigrali. »Nočejo zmagati, nočejo!« se je po koncu prvega dela jezil Daneu na svoje fante. V nadaljevanju je bilo drugače. Jelovac je zadeval z vseh razdalj, prodiral, lovil žoge in spravljal domačine ob živce. Gvardjančič je sijajno zamenjal Bassina, ki je imel že štiri osebne napake, Logar se je boril, toda premalo je napadal na koš, Žorga je dosegel nekaj odločilnih točk, Marter pa je tokrat zaigral zelo zanesljivo, odigral vseh 40 minut in v zadnjih treh minutah držal vso igro gostov v svojih rokah. Marter je bil tisti, ki je moral in je pripeljal žogo v napadalno polovico. Nedvomno je Marter prikazal eno izmed svojih najboljših iger v zadnjem času in ima velike zasluge za uspeh na francoski azurni obali.

Olimpija je v pravem trenutku zamenjala cono s posamično obrambo in tudi izredna igra Cachemira in Američana Fieldsa v finišu Francozom ni pomagala. Rodriguez in Guerin sta razočarala, Bonato ni ponovil igre iz Tivolija. Vse skupaj je prineslo Olimpiji zaslužen uspeh, ki ga je le malokdo pričakoval. S srčnostjo in borbenostjo pa se le da premostiti še tako težavna naloga.

Prijazni carinski uslužbenec na Brniku tako ni imel zacariniti drugega kot dve dragoceni točki in dva velika zavoja nageljnov, ki so jih Francozi še pred tekmo poklonili gostom za tolažbo. Te so si vsi potniki iz letala kapetana Majcna hitro razdelili med seboj in zadostili predpisom. Sproščenost in veselje se je poleglo šele ob 3. uri zjutraj, ko je avtobus z »azurno ekspedicijo« ustavil sredi Ljubljane.

S. TRBOVC

Olimpique : Olimpija 74:67 (34:23)

ANTIBES — Dvorana Olimpiqua, gledalcev 4.000, sodnika Schober (ZRN) in Aldea (Rom).

OLIMPIQUE: Guerin 8, Rodriguez 10, Borges 4, Bonato 10, Cachemire 24, Fields 18.

OLIMPIJA: Bassin 2, Marter 9, Božič 1, Jelovac 29, Gvardjančič 4, Logar 4, Žorga 18.

NOVO NA TUJEM

VARŠAVA — Na košarkarskem turnirju ob obletnici osvoboditve glavnega mesta Poljske je zmagala reprezentanca Moskve, ki je v zadnji tekmi premagala ekipo AZS (Varšava I.) s 101:79 (50:36). Ekipa beograjskega Radničkega, ki je nastopila pod imenom Beograda, je bila peta po zmagi nad reprezentanco Dunaja s 108:75 (45:33). Drugi izidi: Sofija : Praga 75:49, Varšava III : Budimpešta 122:111, Bukarešta : Varšava II 103:95.

Izjave

PAUL KILEDIJAN, trener Olimpiqua: »Priznam, da smo računali na prvi točki, saj smo bili prepričani, da bomo nadomestili razliko iz Ljubljane. Razočaran sem nad igro naših igralcev, ki se niso ravnali po navodilih, predvsem ne v drugem polčasu. Odločila je boljša telesna pripravljenost gostov, med katerimi je bil najboljši Jelovac.«

JACKQUES CACHEMIRE: »Olimpija nas je v drugem delu nadigrala. Prepozno smo začeli s pressingom in nismo znali ustaviti visokega Jelovca.«

DON RODRIGUEZ: »Telesno močnejši gostje so nas presenetili tudi doma. Igrali so taktično odlično in borbeno, zato so tudi zaslužili točki v dvoboju, ki je bil res le za dobre živce.«

IVO DANEU, trener Olimpije: »Odločila je borbenost in požrtvovalnost naših fantov. V drugem polčasu so zaigrali, kot smo se v slačilnici med odmorom dogovorili. Ob razmeroma dobrem sojenju smo v finišu tako le obdržali prednost iz Tivolija.«

VINKO JELOVAC: »Skrbela me je poškodba, vendar se je vse srečno izteklo. Zdaj je pred nami Slavija in upam, da nam bo še enkrat uspelo.«

PETER MARTER: »Razigrali smo se v drugem polčasu, vendar smo prezgodaj začeli čuvati razliko, kar bi bilo skoraj usodno. K sreči se je le vse srečno končalo.«

MARKO GVARDJANČIČ: »Presrečen sem. Osvojili smo točki, čeprav je bila prednost iz Ljubljane precej skromna. Potrudili se bomo tudi na naslednjih tekmah, saj si vsi želimo uvrstitve naprej.«

B. ŠKAPIN

Slalom - Clifford

Druga zmaga Kanadčanke v letošnji sezoni - Kombinacijo za »Zlati ključ« Montafona dobila Drexel, 2. Famose

SCHRUNS TSCHAGUNS, 21. jan. Po telefonu). Betsy Clifford se je komaj vrnila iz Kanade in že je pobrala novo zmago. V petih slalomih letošnje sezone je edina, ki je bila dvakrat prva. Konkurenca v današnjem slalomu za svetovni pokal v Schrunsu je bila huda. V eni sekundi se je po prvem teku gnetlo na prvih devetih mestih devet smučark! Prvi tek je zahteval dve žrtvi iz prve skupine: Korokovo in Pröllovo. Drugi tek je postavil na glavo prej ugodne pozicije Avstrijk.

Pred drugim tekom so imele Avstrijke prvo, tretje in četrto mesto, po drugem pa tretje, četrto in sedmo. Cliffordova je prehitela Gablovo, Rauterjeva pa je imela drugi najslabši čas med deseterico. Le Drexlova je bila dorasla za končno tretje mesto, kar ji je prineslo tudi zmago v kombinaciji.

Američanke so spet plačale davek svoji napadalni brezkompromisnosti. Obe sestri Cochran, Barbara in Marylin, sta bili — namesto plasmaja med prvih deset — diskvalificirani. Marylin je zapravila šesto mesto, Barbara pa deveto. Njuna najmlajša sestra Lindy je delno ublažila neuspeh s tem, da je z visoko startno številko 49 prišla na 16. mesto.

Za presenečenja tokrat ni bilo možnosti. Progi (480 m, 180 m višinske razlike, 50 vratic) sta bili mehki in poškodovani, ko so prišle na vrsto višje številke. Puigova, Schranzova in Perillatova tako niso mogle ničesar storiti. Še več: forsirale so in doletela jih je diskvalifikacija.

Rezultati: 1. Clifford (Kanada) 93,50 (47,20, 46,30), 2. B. Laforgue (F) 94,03 (47,62, 46,46), 3. Drexel (A) 94,04 (47,29, 46,75), 4. Gabl (A) 94,09 (46,99, 47,10), 5. Mittermaier (ZRN) 94,32 (48,37, 45,95), 6. Famose (F) 94,64, 7. Rauter (A) 94,78, 8. Steurer (F) 95,17, 9. Macchi (F) 95,27, 10. Crawford (Kan) 96,35, 11. Treichl (ZRN) 96,75, 12. Matthew (F) 97,08, 13. Hathorn (VB) 97,37, 14. Boydstun (ZDA) 97,75, 15. Raner (A) 98,23.

Startali nista dve tekmovalki, odstopilo jih je 10, diskvalificiranih pa je bilo 25. Tako se je uvrstilo samo 30 smučark.

V kombinaciji je zmagala Avstrijka Drexlova, v svetovnem pokalu pa še vedno vodi Jacotova.

M. TREFALT

Nejasno do konca

Ekipno prvenstvo Slovenije v judu pred koncem - Branik bo novi prvak - Hud boj za drugo mesto na lestvici

LJUBLJANA. Konec tedna bodo v Celju, Kranju in Ljubljani turnirji zadnjega kola I. republiške lige v judu. Skorajda z gotovostjo lahko trdimo, da bo novi republiški prvak mariborski Branik, ki doslej ni izgubil še nobenega srečanja. Toliko bolj pa je zanimiv boj za drugo mesto. Kandidata sta predvsem stara rivala Maribor in bistriški Impol.

Morda najbolj pomemben je turnir v Celju, kjer se bodo pomerili Branik, Impol in domači klub »Ivo Reya«. Težko je napovedovati, kdo ima sedaj boljšo ekipo, ali Mariborčani ali Bistričani, ki bodo po letu in pol nastopili spet z Vidmarjem. Branik ima najboljše tekmovalce v težjih kategorijah, pravo nasprotje pa so Bistričani, ki imajo odlične lahkaše«. V nekaj zadnjih srečanjih so bili judoisti Impola boljši od Branika, to pa seveda ni dovolj, da bi lahko napovedali, da so favoriti tudi to pot. Če bi upoštevali zadnje nastope na tekmovanju za »pokal pohorskega bataljona«, potem bi lahko dali malo prednost Impolu, za katerega bodo med drugimi nastopili Topolčnik, Rebernak, Vidmajer, Štern in Prelog. K njim pa moramo pridati še najboljše Mariborčane: Ranerja, Mithansa, Šauprla in verjetno veterana Zaviršska; torej imena, ki obetajo, da bo v Celju zares zanimivo.

Domači judoisti bodo le težko enakopravni nasprotniki, saj zelo dober Maruša ob sebi nima tekmovalcev, ki bi lahko presenetili.

Vroče bo tudi v Kranju, kjer se bodo pomerili Maribor, Velenje in domači Triglav. Letos so prijetno presenetili predvsem Velenjčani, ki imajo zelo izenačeno ekipo. Mariborčani imajo težave s poškodovanimi judoisti, podobne zadrege pa imajo tudi Kranjčani.

Izid turnirja v Kranju je torej nejasen, možnosti za končni uspeh pa imajo prav vse tri ekipe.

V Ljubljani bo le dvoboj med Olimpijo in Jesenicami, ker je Alpina sodelovanje odpovedala. Jeseničani so pričeli odlično. V prvem kolu so odščipnili točki favoriziranima Mariboru in Impolu, potem pa so popustili. Olimpija, klub zveznega kapetana Škrabe, bo to pot nastopila z mlajšimi tekmovalci, ki so že ničkolikokrat dokazali, da je z njimi treba resno računati.

D. UTENKAR

Partizan zaprosil za preložitev troboja

LJUBLJANA. — V nedeljo bi se moral končati zadnji turnir zvezne lige, vendar bo konec verjetno teden dni pozneje. Uprava Partizana (Bgd), prireditelja enega izmed turnirjev, je zaprosila vodstvo JK Mladosti in Olimpije za preložitev zadnjega turnirja za teden dni. V prošnji navaja, da so vsi zvezni sodniki odšli na mednarodni sodniški seminar v Francijo in je realizacija turnirja nemogoča. Olimpija je na odložitev pristala, kaj pa bo storila Mladost, je še neznanka. Olimpiji bi ta nepredvideni odmor prišel kar prav, saj je Franjić, eden izmed najboljših tekmovalcev lige, resneje poškodovan in bi Ljubljančani v odločilnem srečanju bili močno handicapirani, saj že tako nastopajo z močno pomlajeno vrsto. Zato bi jim ta »rešilni« odmor več ko koristil.

J. S.

Osrednje zveze - forum enakopravnih delegacij

BEOGRAD, 21. jan. (Tanjug) — Pogovor o temi »Nekatera aktualna vprašanja telesne kulture, posebno nogometa«, ki ga je organiziralo »združenje športnih novinarjev Jugoslavije, je deloma odgovoril na to, kako se bosta telesna kultura in šport vključila v bližnje ustavne spremembe, pobanje negovati odnose, ki izhajajo iz pokrajin.

Jugoslovanske športne zveze morajo biti skupnost ustreznih republiških in pokrajinskih zvez, saj mora tudi telesnokulturno gibanej negovati odnose, ki izhajajo iz razvoja splošne družbene skupnosti. Najvišji organ vsake jugoslovanske športne zveze naj bi bil sestavljen iz enakopravnih delegacij republiških in pokrajinskih zvez. Koliko članov naj bi imela nova struktura, predlagatelji — zvezna konferenca SZDL in JZTOK — niso obrazložili podrobno. Nove težnje bo mogoče uresničiti v marsikaterih organizacijah, v nekaterih pa bo praktično neizvedljivo, denimo v smučanju: ali je prav, da imajo v razpravi in odločanju o problemih smučarskega športa enako besedo zastopniki Slovenije, kjer je ta šport najbolj razvit, ali Vojvodine in Kosovega, kjer je smučanje šele v povojih, so se spraševali zborovalci. Takih primerov je še več. Ali: zakaj bi iskali novih rešitev za tiste športe in zveze, ki nimajo prav nobenih organizacijskih problemov, kot na primer košarka in namizni tenis.

Prva tekma na »novem« Starem vrhu

SKOFJA LOKA, 21. jan. — SK Transturist bo priredil v nedeljo (24. t. m.) na Starem vrhu meddruštveni veleslalom za člane in članice, ki bo štel za kategorizacijo.

Start prve večje prireditve na preurejenem Starem vrhu bo ob 11. uri. Če prireditelje zaradi slabega vremena ne bodo mogli pripraviti veleslaloma, bodo uredili za tekmo vsaj slalomišče.

P. P.

Žakelj absolutni zmagovalec

LJUBLJANA — Podjetje IMP iz Ljubljane je pokrovitelj letošnjega tekmovanja gradbincev v smučanju, ki bo v Kranjski gori od 12. do 15. februarja. Tekmovanja se bodo udeležili tudi smučarji pokrovitelja, zato so se že pomerili med seboj v veleslalomu v soboto 16. t. m. na kranjskogorski Brsnini. V kategoriji članov do 33 let je zmagal Žakelj, do 40 let inž. Geršak, nad 40 let pa Kobal. Žakelj je postal tudi absolutni zmagovalec prvenstva IMP.

M. D.

Slalom na Krvavcu preložen

KRANJ — SK Triglav sporoča, da je meddruštveni slalom, ki je bil napovedan za soboto, 23. t. m., preložen.

SMUČARSKI TEKI

Istiničev memorial 28. t. m.

LJUBLJANA — Smučarski klub Olimpija je preložil tradicionalno tekmovanje za Istiničev memorial, ki naj bi bilo 23. t. m. v Žlebeh pri Medvodah, na črtrtek, 28. t. m. Klub je preložil tekmovanje zato, ker so najboljši smučarji na tujem, vrh vsega pa je imel težave s snegom.

Začetek tekmovanja 28. t. m. v Žlebeh bo ob 14. uri. Klub sprejema prijave do 27. t. m., ko bo ob 18. uri v motelu v Mednem žrebanje štartnih številk.

Priprave v Žlebeh

LJUBLJANA — Kandidati za mladinsko evropsko prvenstvo v tekih, ki bo prve dni februarja v ZRN, se bodo v soboto zbrali v motelu v Mednem in ne v Ravnah, kakor je bilo prvotno predvideno. Od 23. do 30. t. m. bodo trenirali na progah za Istiničev memorial v Žlebeh pri Medvodah, 31. t. m. pa se bodo udeležili tekme v Paluzzi (Italija). Po tem novem načrtu mladinci tudi ne bodo tekmovali v Forni di Sopra 24. t. m.

Kandidati za EP so Šimnic, Tajnikar in Mozgan, ki so domala že zanesljivi potniki, ter Burger, Ugrin in Sardi, medtem ko je Jelenc zamudil 12-dnevni trening in — kot menijo strokovnjaki — domala nima več priložnosti, da bi na tekmah z dobrimi uvrstitvami opravičil kandidaturo za EP. Manj možnosti ima tudi kombinatorec Grosar, kandidatka pa je še Milena Kordeževa.

SMUČARSKI SKOKI

Štefančič drugi v ZRN

BERCHTESGADEN, 20. jan. — (po telefonu) — Nenavadno dolg odskočni most je na današnjem tekmovanju prav vsem delal težave.

REZULTATI: 1. Golser (A) 201,6 (72, 73), 2. Štefančič (J) 198,5 (74, 72,5), 3. Salhofer (A) 197,4 (73, 72,5), 4. Lichtenegger 196,0 (72, 72), 5. Bruthart (ZRN) 193,2 (70, 73,5, 6. Schwinghammer (ZRN) 193,1 (73, 72), 7. Jurman (J) 191,6 (70, 72,5), 8. Bachler (A) 190,3 (67,5, 74,5), 9. Kröll (A) 190,2 (69, 72), 10. Köller (ZRN) 189,4 (72,5, 68), 11. Smolej (J) 188,7 (72,5, 68,5); **drugi Jugoslovani:** 15. Demšar 182,7 (69,5, 69), 16. Dolhar 180,9 (66, 69,5), 27. Prelovšek 151,6 (63, 62); **mladinci:** 3. Danilo Pudgar 164,4 (65, 63); Drago Pudgar se s padcema uvrstil na 29. mesto s 147,7 točke.

O. GIACOMRELLI

NAMIZNI TENIS

Kje bosta SP in EP?

BEOGRAD, 21. jan. — Na sestanku izvršnega odbora namiznoteniške zveze Jugoslavije, ki bo v soboto, 23. t. m. v Beogradu, bodo določili prireditelja svetovnega prvenstva leta 1973 in evropskega prvenstva leta 1974. Organizacijo teh dveh prvenstev je Jugoslaviji zaupala mednarodna namiznoteniška zveza (ITTF).

Za prireditelja 32. svetovnega prvenstva v namiznem tenisu so kandidirali Beograd, Zagreb, Ljubljana in Sarajevo. Za organizacijo si še posebno prizadevajo Sarajevčani, ki imajo ustrezno športno dvorano »Skenderijo«, vendar pa nimajo zadostnih hotelskih kapacitet. Na drugi strani pa Zagreb daje odlične možnosti za namestitev, nimajo pa še ustrezne dvorane. Kolikor bi dobili organizacijo SP, so v Zagrebu pripravljeni zgraditi dvorano v rekordnem času, kot je bil to primer ob velikih namiznoteniških tekmovanjih v Ljubljani, Skopju, Novem Sadu, Sarajevu in Subotici.

Kot prireditelj evropskega prvenstva 1974 ima največ možnosti Novi Sad, ki je prvi kandidiral in izpolnjuje vse pogoje.

V povojnem obdobju je Jugoslavija organizirala dve najkvalitetnejši mednarodni namiznoteniški prvenstvi: evropsko prvenstvo 1960 v Zagrebu in svetovno prvenstvo 1965 v Ljubljani.

Na sestanku IO NTZJ bodo razpravljali tudi o rezultatih ankete o novem sistemu tekmovanja za državno prvenstvo, izvolili pa bodo tudi nove zvezne kapetane za člane, članice in mladince.

IVER DNEVA

Protest proti »gledalcem«

Halifox Town, klub tretje angleške lige, je menil, da je našel recept, kako bi svojo prvo enajsterico spodbujal na prvenstvenih tekmah, toda nogometna zveza se z domiselnim predlogom ni strinjala. Klub, ki ima na svojih tekmah povprečno 4.300 gledalcev, je nameraval na prvenstveni tekmi proti Burlyju med napadom domačih igralcev na nasprotnikova vrata prek zvočnikov predvajati magnetofonski trak, na katerem je bilo slišati podžiganje 100.000 gledalcev na lanski finalni tekmi za angleški pokal med Chelseo in Leeds Unitedom. Ekipa Burlyja je protestirala proti tem »nevidnim gledalcem«.

Razočarani funkcionar Halifaxa je po »vetu« nogometne zveze izjavil: »Kar smo poskusili, je bilo samo, da bi telesa nadomestili z glasovi. Ko mi igramo v Villa Parku, imamo 35.000 gledalcev proti nam. To je nefer. Mi te prednosti nimamo.«

Ni kaj, domiselni so funkcionarji Halifaxa že . . .

PO DOMAČIH KRAJIH

N. GORICA — Vodstvo NK N. Gorica si je pred začetkom nove prvenstvene sezone omislilo precej pester program priprav. Tako bo že v soboto, 30. t. m. v italijanski Gorici prvo uradno srečanje s Pro Gorizio.

R. V.

BEOGRAD — V nadaljevanju hokejskega prvenstva v III. skupini je Crvena zvezda premagala Mladost s 4:1 (1:0, 1:1, 2:0).

CAŽANJEVCI — SSD »Strelec« na osnovni šoli Cezanjevci pri Ljutomeru je priredilo ondan tekmovanje v smuku in sankanju. V smuku so se izkazali Mirko Ravter, Branko Štefanec, Vlasta Zupančič, v sankanju pa Brunčič, Zorman, Horvatova in Repova.

D. B.

ODBOJKA

Bovec: uspehi kljub težavam

BOVEC — V Bovcu se je mladina ukvarjala le s smučanjem in planinstvom, dokler skupina fantov pred štirimi leti ni ustanovila odbojkarskega kluba. Odbojarska žoga je odslej sredi pozornosti ljubiteljev športa.

Prav temu gre pripisati, da se je bovška sedmerica hitro povzpela do druge slovenske lige, jesenski del prvenstva pa so lani zaključili s kar štirimi točkami naskoka pred drugimi tekmeci. Tako Trampuž, Zorč, Cuder, Spanželj, Perino, Gašperšič, Sulin, Komac in Della Bernardina že letošnjo jesen skoraj gotovo nastopili med najboljšimi v Sloveniji. Uspehu v ligi pa so fantje lani pridali še vrsto zmag na raznih turnirjih. Kot edini zastopnik druge slovenske lige so se uvrstili v finale pokalnega prvenstva Slovenije v Ljubljani, na mednarodnem srečanju v Trbižu v Italiji so zasedli prvo mesto, dvakrat so premagali Breg iz Trsta, mladinci pa so zasedli prvo mesto na turnirju v Bohinju.

Kljub številnim uspehom pa se morajo odbojkarji iz Bovca boriti s težavami. Pozimi trenirajo v oddaljenem Kobaridu, saj v Bovcu še nimajo svoje telovadnice, čeprav občani že nekaj časa plačujejo prostovoljni prispevek zanjo. Tudi igrišče na prostem, bi potrebovalo novo asfaltno prevleko, toda za te razveseljive načrte zmanjkuje denarja. Zato bi bilo treba čimprej, že pred nastopom v prvi slovenski ligi, urediti materialne razmere, v kateri dela odbojkarski klub iz Bovca.

BORIS JEŽ

KEGLJANJE

Kvalifikacije v Hrastniku

HRASTNIK, 21. jan. — Na štiristeznem avtomatskem kegljišču bodo 23. in 24. t. m. ter 30. in 31. t. m. kvalifikacije za vstop v republiško kegljaško ligo.

Na kvalifikacijah bodo sodelovale ekipe Elektro (Kranj), Tehnika in Litostroj (Ljub), Maribor in Lokomotiva (Marib), Rudar (Trb), Aero (Ce), Koper (Kop) in Novo mesto ter Nova Gorica.

S. KIRN

NOGOMET

Poljaki v Kopru

ZENICA — V Kopru se bo 27. t. m. začel večdnevni nogometni turnir, ki ga prireja domači republiški ligaš Koper. Sodelujejo Olimpija iz Ljubljane, reprezentanca Poljske, ki je na pripravah v Istri, ter zeniški prvoligaš Čelik. Varagić, trener Čelika, je izjavil, da je ljubljanska Olimpija tradicionalno neugoden nasprotnik njegove ekipe in si jo bolj želi premagati kot Poljake, obenem pa bo to odlična priložnost za obe moštvi, da za nadaljevanje prvenstva ustalita formo.

H. D.

ŠAH

Tudi Sokolova na čelu

RADENCI, 20. jan. — V nadaljevanju prekinjenih partij na ženskem državnem šahovskem prvenstvu je Sokolova premagala Kudrno in na čelu lestvice dohitela Švarcerjevo. V drugi partiji je Srebrićeva premagala Dudićevo.

Vrstni red: Sokolov in Švarcer 3,5, Ršajski 3, Vujanović in Prokopović 2,5, Miolski, Serianz, Dudić, Kureš, Merlini in Kušmić 2 itd.

Štart slab

Poraz dvigalcev uteži Olimpije v prvem kolu prve zvezne lige v N. Sadu

LJUBLANA. Tekmovanje v prvi zvezni ligi in obeh drugih zveznih ligah v dviganju uteži je steklo te dni. V I. ligi tekmuje iz Slovenije samo ljubljanska Olimpija, v II. ligi, ki je razdeljena v dve sedemčlanski skupini — vzhodno in zahodno — pa tekmujejo trije slovenski klubi, to je Rudar (Velenje), Partizan (Celje) in TAK Prevoje.

Olimpija iz Ljubljane v prvem kolu v Novem Sadu ni pokazala vsega svojega znanja. Po novem sistemu — od skupne dvignjene teže odštevajo dvigalci odslej trikratno telesno težo vse ekipe — je zbrala razmeroma malo (kg) točk, po »nogometnih« točkah, ki odločajo najprej, pa je zaradi poraza ostala celo praznih rok. Res je tudi, da je ekipa Novega Sada med favoriti za 1. mesto, razlika pa je le prevelika, saj so vsi dvigalci Olimpije dosegli rezultate, ki so slabši od običajnih. Odkupil se je edinole Švara v najlažji kategoriji, ki je imel tudi najboljšo razliko.

Olimpija je bila pred gostovanjem v N. Sadu zelo previdna, v boj pa je poslala tudi preveč pomlajeno ekipo. V moštvu ni bilo zanesljivega Smoliča, manjkali pa so tudi Šega, Rojc in Kovačič. Podobnik je ekipo spremljal samo kot trener.

Pri Olimpiji menijo, da še ni ničesar zgubljenega, zlasti ker ekipa v II. kolu počiva in bo imela dovolj časa, da se bo temeljito pripravila za dvoboj z Metalcem iz Zagreba.

Drugi klubi v I. ligi so dosegli zelo dobre rezultate. Predvsem velja to za TAK Rijeka in Novi Sad; obe ekipi sta nastopili doma. Slavonija iz Osijeka, ki je bila dolga leta najboljši klub, se je morala v I. kolu zadovoljiti s skromnejšim rezultatom in porazom v Baču. Metalac (Zgb) je dvoboj na Reki odpovedal vnaprej, ker so baje zboleli nekateri dvigalci. Tehnična komisija osrednje zveze bi morala podobne primere zatreti že v kali in narediti red že na začetku tekmovanja.

Lestvica po I. kolu:

1. Rijeka	1	1	0	0	587,80	2
2. Novi Sad	1	1	0	0	569,30	2
3. Herkules (B)	1	1	0	0	509,00	2
4. Slavonija (O)	1	0	0	1	497,65	0
5. Olimpija	1	0	0	1	431,80	0
6. Metalac (Zgb)	1	0	0	1	0	0
7. Bosna (S)	0	0	0	0	0	0

Sarajevska Bosna je bila v I. kolu prosta.

Pari II. kola (7. februarja): Metalac — N. Sad, Slavonija — Rijeka, Bosna — Herkules, Olimpija je prosta.

J. GROŠELJ

PISMO IZ TRSTA

Seminar za nogometne trenerje

TRST, 21. jan. — V organizaciji pred kratkim ustanovljene zveze slovenskih športnih društev v Italiji se je nocoj pričel v Trstu šestdnevni seminar za nogometne trenerje. Na tem tečaju bosta sodelovala znana slovenska nogometna delavca Božo Pilej in Janez Pišek.

Pred dnevi je italijanska odbojkarska zveza objavila seznam 16 odbojkarjev, ki pridejo v poštev za sestavo članske reprezentance, za letošnjo evropsko prvenstvo, ki bo konec septembra v Italiji. Na seznamu izredno obširnih zahtevnih skupnih priprav in nastopov na petih mednarodnih turnirjih je tudi članica športnega društva Bor Sonja Pernartičeva. Za mlado Pernartičevo, ki je bila v minulih letih stalna članica mladinske izbrane vrste, kot tudi za Bor, je to veliko priznanje.

J. FURLANIČ

UTRINKI

SANKANJE OSVAJA NOVI SVET — Organizatorji olimpijskih zimskih iger 1967 v Denverju, kjer bodo tudi olimpijska tekmovanja v sankanju, se že sedaj ubadajo z umetno progo, zato bodo na bližnje, 14. SP, ki bo v Valdaori — Olangu v Italiji poslali pet svojih uradnih opazovalcev. Poleg tega bo 14. SP obiskalo iz ZDA še 20 športnikov, trenerjev in opazovalcev.

DOSMRTNA DISKVALIFIKACIJA — Popolno nogometno moštvo sardinijskega kluba Acli Sant'Elia je bilo dosmrtno diskvalificirano, ker so skoraj vsi igralci, če ne vsi, hkrati napadli sodnika. Sodnik ni priznal 11 m za ekipo Acli, z igrišča pa je spodil tudi enega izmed igralcev. Dosmrtna diskvalifikacija vsega moštva je tudi v italijanskem nogometu enkraten primer.

NA LEDU — Prvič po letu 1933 bodo 7. februarja na jezeru Eibsee (ZRN) priredili avtomobilske dirke. Prireditelj je klub iz Garmisch-Partenkirchna. Eibsee, leži 1.000 m visoko, ima sedaj 30 cm debelo plast ledu.

Med deseterico

Nataša Urbančič je v Avstraliji dosegla nov jugoslovanski rekord – 60,18 m, kar je najboljši letošnji rezultat na svetu

Oče ene najboljših jugoslovanskih atletinj Nataše Urbančič je sporočil veselo novico, da je njegova hčerka 20. t. m. na tekmovanju v Avstraliji, kjer sedaj živi, dosegla nov državni rekord v metu kopja. Prvič je presegla za ženske magično mejo šestdesetih metrov — 60,18 m in tako skoraj za tri metre izboljšala svoj državni rekord. S tem rezultatom se je dokončno uvrstila v najožji vrhunski krog metalk kopja in še enkrat dokazala, da bo na letošnjem evropskem prvenstvu med kandidatinjami za kolajne. Izvrstni rezultat je sicer malce presenetljiv, toda nikakor ne senzacionalen, kajti že na zadnjih tekmovanjih je metala zelo blizu starega rekorda, strokovnjaki pa so ves čas trdili, da je sposobna za največje dosežke. Takoj po uspešnem tekmovanju je poslala očetu brzojavko, danes pa je starše poklicala tudi telefonično. Povedala je, da je zelo zadovoljna s svojo formo, meni pa, da bo rekordni met še izboljšala. Urbančičeva bo ostala v Avstraliji do konca maja, nato pa se bo dokončno vrnila v domovino.

Šestindvajsetletna plavolasa Celjanka že vrsto let stopnjuje svoje najboljše dosežke. Na olimpijskih igrah v Mexicu je bila šesta, na evropskem prvenstvu v Atenah ji je za las ušla bronasta kolajna. Lani je dvakrat popravila svoj državni rekord, ki je bil doslej 57,34 m. S tem rezultatom je bila na lanski lestvici najboljših rezultatov sedma. Njen novi rekord je seveda najboljši letošnji rezultat na svetu, vendar pa druge najboljše metalke še niso nastopile. Urbančičeva pa se je sedaj uvrstila tudi med deset najboljših metalk kopja vseh časov. Njen rezultat je deseti po vrsti — tako so v najožjem krogu le tekmovalke z daljavami nad 60 m — vendar pa je v tej lestvici tudi obilica zelo starih rezultatov, s čimer je dosežek naše šampionke še bolj bleščeč.

LANSKA LESTVICA NAJBOLJŠIH

61,76 — Rivers (Avstralija)
61,44 — Jaworska (Poljska)
60,60 — Fuchs (NDR)
59,34 — Moskalenko (SZ)
59,18 — Vidos (Madžarska)
58,37 — Schmidt (ZDA)
57,34 — Urbančič (Jugoslavija)
56,74 — Saulite (SZ)
56,31 — Calveri (ZDA)
56,10 — Kaladerine (SZ)

NAJBOLJŠE VSEH ČASOV

62,40 — Goršakova (SZ) 1964
61,76 — Rivers (Avstralija) 1970
61,44 — Jaworska (Poljska) 1970
61,38 — Ozolina (SZ) 1964
60,60 — Fuchs (NDR) 1970
60,58 — Ranky (Hong Kong) 1969
60,55 — Friedrich (ZDA) 1967
60,54 — Penes (Romunija) 1964
60.18 — Urbančič (Jugoslavija) 1971

12 let rekorder

Nekdanji atlet Jože Bručan iz Kamnika, ki je te dni praznoval šestdesetletnico, je bil vedno skromen športnik

Na državnem atletskem prvenstvu v Zagrebu je jeseni leta 1933 za barve ljubljanskega športnega kluba Ilirija nastopil tudi droben in slaboten atlet iz Kamnika. Pravkar je bil odslužil vojaški rok, pa zato na tekmovalnih stezah ni bil poznan. Malokdo se je spomnil, da je dve leti prej — 15. septembra 1931 v Ljubljani v enournem teku osvojil za zmagovalcem Špornom drugo mesto, potem pa je bil 1. decembra tretji na teku čez Ljubljanski grad. Zdaj je skromno stal med najboljšimi jugoslovanskimi atleti, ki so se zbrali v Zagrebu na državnem prvenstvu. Na splošno presenečenje je v teku na 5 km osvojil drugo mesto, na 10 km pa je postal državni prvak z novim jugoslovanskim rekordom. Čez 14 dni je že oblekel majico z državnim grbom na IV. Balkaniadi. Tako hitrega vzpona se Jože Bručan iz Kamnika najbrž tudi sam ni nadejal.

Te dni je Jože Bručan praznoval 60. rojstni dan. Ob kopici pokalov, odličij, diplom in nagrad, med katerimi so tudi tri zlata in eno bronasto odličje iz balkaniad, smo z Jožetom še enkrat prehodili njegovo uspešno športno pot.

— Katerega tekmovanja se najraje spominjaš?

»Balkanske igre leta 1935 v Carigradu so mi ostale v najlepšem spominu, saj sem osvojil naslov dvakratnega balkanskega prvaka. Zmagal sem najprej v teku na 5 km. Romun Rinu Cristea je bil favorit, vendar je zaostal na cilju dobrih 30 metrov. Tudi na 10 km sem zmagal z veliko prednostjo a slabim časom, ker je bila tekmovalna steza blatna in težka. Na peti in sedmi balkaniadi v Atenah pa sem se slabo odrezal. Tudi tretje zlato odličje sem dobil v Carigradu leta 1940, ko je v Evropi že besnela vojna. To je bila nepričakovana zmaga naše reprezentance v gozdnem teku v okviru balkanskega prvenstva.«

JOŽE BRUČAN

— Kje si dobil bronasto odličje balkaniade?

»To je bil moj prvi uspeh na balkanskih igrah, in sicer leta 1934 v Zagrebu. Na 5 km sem bil tretji za Romunom in našim Krevsom.«

— Tvoj stalni tekmec je bil član Primorja Ive Krevs. Kaj nam lahko poveš o vajinih bojih za naslov državnega prvaka?

»S Krevsom sva bila dobra športna tovariša toda nespravljiva tekmeca na atletski stezi. Takrat smo v teku na dolgih progah gospodovali slovenski tekmovalci. Krevs je bil rekorder na 5 km, jaz pa na 10 km. Krevsa je bilo težko premagati na njegovi stezi, vendar pa sem dvakrat osvojil državno prvenstvo tudi v teku na 5 km: leta 1934 v Zagrebu v Krevsovi odsotnosti, leta 1935 pa sem ga premagal v Ljubljani. Tisto leto sem bil zares na vrhuncu uspehov, saj sem takoj nato izboljšal rekord na 10 km za 41 sekund, v Carigradu pa sem bil tudi na obeh progah prvi. Za poraz na državnem prvenstvu v Ljubljani se mi je Krevs maščeval naslednje leto v Zagrebu, ko je pred menoj zmagal na gozdnem teku in sem s tem izgubil prehodni pokal, ki sem ga bil že dvakrat zaporedoma osvojil. Tudi v Pragi je leta 1936 Krevs zmagal pred menoj, v Kolinu pa sem bil jaz prvi. Tekmovanje med klubi in poedinci pomeni napredek športa!«

— Bil si nad 12 let državni rekorder v teku na 10 km!

»V treh letih sem štirikrat izboljšal državni rekord v tej disciplini, skupaj za več kot 2 minuti. Moj prvi rekordni čas v Zagrebu leta 1933 je bil 34 minut in 11 sekund. Leta 1936 pa sem v Zagrebu na državnem prvenstvu tekel 32 minut in 28 sekund. Ta rekord je šele 10 let kasneje potolkel Franjo Mihalić.«

— Da, s tem pa je bil tudi konec premoči slovenskih atletov v tekih na dolgih progah. Kaj si se nehal ukvarjati s športom?

»Ko sem se leta 1945 vrnil iz NOB, sem še redno gojil tek, da bi navdušil mladino za to vrsto športne dejavnosti. Redno sem jih vodil v Ljubljano na Tek republike in še leta 1951 sem tekel s svojim naslednikom Mihalićem, za vzpodbudo mlajšim. Bil sem šesti. Zdaj sem planinec in rad delam dolge sprehode po planinah.«

—a

SGP »GRADITELJ« KAMNIK

razglaša prosta delovna mesta

1. V SKLADIŠČU
2. KNJIGOVODSTVU
3. TAJNIŠTVU

POGOJI:

pod 1. se zahteva trgovski prodajalec
pod 2. srednja ekonomska šola
pod 3. srednja strokovna šola

— za vsa mesta praksa zaželena, toda ni pogoj za sprejem
— delo za nedoločen čas
— nastop dela je mogoč takoj
— polni delovni čas

Pismene ponudbe sprejema splošna služba podjetja. Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 343

TURISTIČNA AGENCIJA
LJUBLJANA
TRANSPORT
TRDINOVA 3, tel. 310-933

VABIMO VAS NA NASLEDNJA POTOVANJA:

4 dni MÜNCHEN — BAUMA: ogled mednarodnega sejma gradbenih strojev in opreme
odhod avtobusa 26. II.

3 dni VICENZA — ogled 25. mednarodnega sejma keramike
odhod avtobusa 26. II.

1 dan CELOVEC — ogled drsalne revije »Parada na ledu«

5 dni LONDON — odhod letala 15., 19., 23., 27. februarja

Za dan žena z letalom v toplo SICILIJO — 5.—7. III.

ZA ZIMSKE POČITNICE SMO PRIPRAVILI:

smučanje na PECI (Avstrija) — polni penzioni, neomejeno število voženj z žičnico in vlečnicami;
še nekaj prostih mest za 30. I. in 6. II.

turistične pakete na BLEDU — 7 polnih penzionov, kopanje v bazenu s termalno vodo, vožnja s sanmi: GOLF (500.—), PARK (390.—).

Vsako soboto in nedeljo se lahko peljete z našim avtobusom v Kranjsko goro.
Odhod ob 7.30, povratek ob 16. uri.

VELIKA PLANINA — turistični smučarski paketi za 20.— (prevoz z avtobusom, žičnice, enolončnica).

Na željo organiziramo šolske avtobusne prevoze na smučišča.

Vse podrobne informacije dobite v naših poslovalnicah TURIST-a v Ljubljani, Šentvidu, Domžalah, Kamniku, na Vrhniki, v Ljutomeru in Zagrebu. 532

WD-40
NAGRAJUJE

BERITE
JUTRI !

Vrtimo globus

Žrtve kolere

LAGOS — Po najnovejših podatkih nigerijskega ministrstva za narodno zdravje je doslej umrlo za kolero 26 ljudi. V Lagosu je bilo 14 smrtnih žrtev bolezni.

Japonska raketa

TOKIO — Z oporišča v Utinouriju so Japonci izstrelili 5.2 metra dolgo (premer 21 centimetrov) in 260 kilogramov težko raketo »ES-210« z instrumenti za proučevanje ionosfere. Raketa je dosegla višino 115 kilometrov, instrumenti so delovali v redu.

Visoka odškodnina

WASHINGTON — Deset milijonov dolarjev odškodnine zahteva vdova po astronavtu Virgilu Grissomu, ki se je bil konec januarja 1967 skupno z Whitom in Chaffeejem ponesrečil na Cape Kennedyju. Vdova je vložila tožbo dva tedna pred novim poletom »Apollo«.

Tatovi umetnin

COURTRAI — Skupina dobro organiziranih tatov je dobesedno opustošila hišo izdelovalca preprog Carla de Poortera. Odnesli so slike in zbirko japonskih slonokoščenih kipcev iz 16. stoletja, ki so vredni 20 milijonov frankov in ki jih je Poortere nedavno kupil na državi v Londonu.

Ukradeni avtomobili

NAPOLI — Policija je izsledila večjo skupino tatov avtomobilov. Med racijo je našla 148 ukradenih vozil, nekaj ton nadomestnih delov in 672 registrskih tablic.

Voda na Luni?

SAN DIEGO — Po pregledu vzorcev, ki so jih prinesli astronavti, sodijo ameriški znanstveniki, da je v notranjih plasteh Lune precej vode. Tega mnenja je tudi dr. Engel, geolog na Scrippsovem oceanografskem inštitutu v San Diegu (Kalifornija). Dr. Urey, nobelovec leta 1934 za odkritje težkega vodika, je izjavil, da bi z vodo lahko pojasnili razlike v kompaktnosti posameznih plasti v Luninih tleh.

Laboratorij v vagonu

MOSKVA — Laboratorij v vagonu na reaktivni pogon so preiskusili v Kalininu, mestu nedaleč od Moskve. Vagon z dvema reaktivnima motorjema »Jak-40« (potisna moč znaša tri tone) je dosegel hitrost 250 do 300 kilometrov na uro.

Švedski prirastek

STOCKHOLM — Konec leta 1970 je imela Švedska 8.1 milijona prebivalcev oziroma 79.000 več kot leto dni prej. Priselilo se je 78.000, izselilo pa 28.000 ljudi. Na Švedskem se rodi 135 otrok na vsakih 10.000 prebivalcev.

Zapeljive slaščice

LONDON — Britanski poslanec je zahteval od vlade odgovor na vprašanje, ali slaščice v obliki cigaret zavajajo otroke h kajenju. Če bo raziskava ugotovila vzročno zvezo, se lahko zgodi, da bodo prepovedali proizvodnjo čokoladnih cigaret.

Avtomobili v Italiji

RIM — Po podatkih avtomobilističnih klubov so lani registrirali v Italiji 1.45 milijona novih avtomobilov oziroma za 10 odstotkov več kot v letu 1969.

Švedi na dopustu

STOCKHOLM — Dvaindvajset odstotkov Švedov je lani preživelo vsaj teden dni dopusta v tej ali oni tuji deželi, ugotavlja švedska turistična zveza. Večino dopusta je preživelo na tujem sedem odstotkov, vsega pa le trije odstotki prebavlstva.

Poljaki v številkah

VARŠAVA — Po ljudskem štetju konec lanskega leta ima Poljska 32.7 milijona prebivalcev. Več kot polovica ljudi (52.2 odstotka) živi v mestih in industrijskih naseljih.

Število besed

LONDON — Iz neke britanske industrijske revije: »Očenaš« v angleščini ima 56 besed, deset zapovedi tristo, ameriška deklaracija o neodvisnosti 3.000, nedavna vladna uredba o cenah premoga pa 26.911 besed.«

Srečno pot!

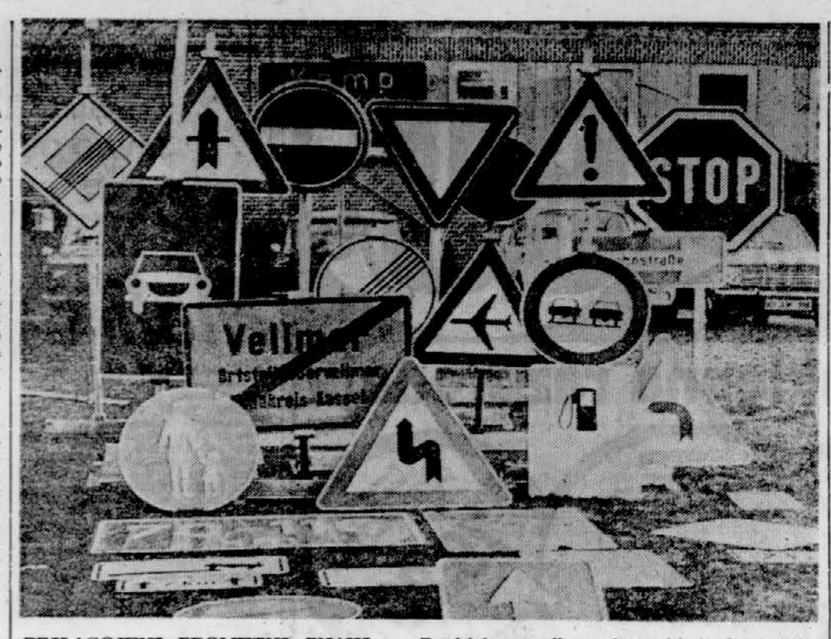
LONDON — Bratranca Donald in Geoffrey Allum sta se z barko na vesla »Queen Elizabeth III« odpravila iz Vanterasa na Kanarskih otokih. Njun cilj je Miami na Floridi. Plovba bo trajala tri mesece in pol.

Zaprti lokali

RIM — Petnajst rimskih nočnih lokalov je začasno zaprtih, ker niso upoštevali predpisov o zaščiti pred požarom. Lastniki teh lokalov govorijo o milijonskih izgubah.

Plačilo z drobižem

PARIZ — Alain Roussolet je plačal 883 frankov davka z drobižem, ki ga je potrpežljivo zbiral. Na davčni upravi je oddal 25 kilogramov drobiža, potrdila pa ni dobil takoj, ker sta uradnika prešteval denar več ur.

PRILAGOJENI PROMETNI ZNAKI — Z zbirko novih znakov, ki bodo začeli veljati v marcu hkrati z novim prometnim zakonom, se bo Nemčija prilagodila znakom, ki jih imajo že številne druge dežele. Telefoto: UPI

Odplaka v vodi

V rekah in jezerih z močno industrijo na obrežju pogine na milijone rib

MOSKVA. »Ni druge poti, naravno okolje je v nevarnosti.« S temi besedami je utemeljil gospodarski izvedenec Oldak nujnost akcij za zaščito narave v Sovjetski zvezi. Po njegovi izjavi so ukrepi nujni, pa čeprav bi se zaradi tega dosedanji tempo gospodarske rasti zmanjšal za 7 do 10 odstotkov.

Vsaj glede odplake in raznih drugih primesi v vodi je že dolgo znano, da na stanje na sovjetskih industrijskih področju nič boljše kot v podobnih pokrajinah drugod po svetu. Voda v Volgi, Kami, Oki in Irtišu je prav tako umazana kot v nemških in ameriških rekah in jezerih. Samo v Volgo steče letno več milijonov kubičnih metrov strupene odplake; fenol v njej je že nekajkratno presegel dovoljeno mejo.

V rekah z velikimi tovarnami na obalah pogine vsako leto na milijone rib. Nekatera jezera tudi že uradno veljajo za biološko mrtva. V Aralskem jezeru je za 80 odstotkov, v Azovskem morju, ki je pravzaprav le zaliv Črnega morja, pa za več kot 90 odstotkov manj rib kot nekoč. O severnem delu razmeroma plitvega Kaspijskega morja pravijo, da je ena sama oljnata, mastna gmota.

Na pristojnih mestih so resno poprijeli. Vrhovni sovjet je pred kratkim sprejel zakon, ki naj reši dva problema hkrati: zagotovitev vode, ki je primanjkuje na velikih področjih SZ, in preprečevanje umazanije v njej. Že pred vrsto let so začeli izdelovati čistilne naprave — v obdobju 1963—67 so jih montirali okoli 2.000 — vendar jih je še vedno premalo. Med drugimi ukrepi, ki naj preprečijo nadaljnje okuževanje rečne, jezerske in morske vode z industrijsko odplako, omenjajo tudi to, da bi uporabljali zrak namesto vode pri raznih ohlajevalnih postopkih v proizvodnji.

Zakon prepoveduje graditev novih tovarn brez ustreznih čistilnih naprav. Za odvajanje odplake je potrebno dovoljenje krajevnih oblasti, ki so dolžne zagotoviti, da razne škodljive primesi v njej količinsko ne presegajo varnostne meje. Predvidene so tudi kazni. Kršilci bodo morali poravnati škodo.

V številkah je seveda težko izraziti škodo v naravnem okolju zaradi industrijske odplake. Kakor poročajo listi, so sodišča doslej odmerjala kazni, ki niso presegale sto rubljev, ta vsota pa seveda ni imela pričakovanega zastraševalnega učinka.

Računalnik za analize

Neko britansko podjetje je izdelalo računalnik za avtomatično biokemično analizo krvi in urina. Prototip je na preizkušnji v neki londonski bolnišnici. Njegovo elektronsko oko bere na fiolah z vzorci krvi ali urina zaznamovane šifrirane podatke in jih upošteva pri analizi.

Bolnik si želi mamo

Psiholog o strahu pred bolnišnico: pacient hoče, da ga upoštevajo kot odraslega človeka, hkrati pa tako skrbijo zanj, kakor mati neguje svojega otroka

NEW YORK. Kdor nenadoma zboli, se mora sprijazniti z dejstvom, da je z njegovim želodcem, srcem itn. nekaj narobe. Hkrati mu po glavi rojijo misli, ki zanje ni časa v vsakdanjem vrvežu. To se zdi povsem naravno, čisto drugače pa je z njim v hipu, ko izve, da bo moral za nekaj tednov v bolnišnico, iz toplega družinskega okolja v tuji svet belih bolniških sob, pritajenih šumov in vonja po razkužilih. Skorajda vsakemu se zrcali z obraza strah pred zdravstveno organizacijo, ki ga bo zaprla v eno svojih stavb, kakor je že mnoge pred njim.

Velika industrijska podjetja proučujejo ocene, nezadovoljstvo in pripombe svojih potrošnikov, zakaj se ne bi temu posvetile tudi zdravstvene ustanove, so se vprašali na strokovni zvezi ameriških zdravnikov. Pooblastili so psihologa Ernesta Dichterja, ki je prosil sto in sto pacientov, naj mu povedo, kaj jih teži, seveda pa je govoril tudi s številnimi zdravniki.

»Večina ljudi izgubi duševno ravnotežje, ko slišijo, da bo treba v bolnišnico,« poroča Dichter. »Popade jih tak strah, da zdravniki ugotavljajo simptome, ki nimajo nič opraviti z boleznijo. Marsikateri odrasli človek, ki mora začasno pustiti poklicno delo, ležati v postelji in se v vsem ravnati po navodilih, je duševno razdvojen in se pogosto vede kot otrok. Vénomer nerga in se pritožuje čez hrano in hrup, čez sestre, ki jih ni, kadar pritisne na zvonec, čez dolgčas, skratka nestrpen je in razdražljiv. V resnici se ne jezi zaradi grenke kave ali hladne juhe, to je zgolj pretveza, kajti v srcu skriva čisto drugačno željo: hoče, da bi z njim ravnali tako, kakor je mati negovala in skrbela zanj.

Materina vloga pa je zelo zahtevna. Bolnik bi rad zdravnikom zaupal svoje skrbi, želi si, da bi ga negovali kot otroka, hkrati pa ga upoštevali kot zdravega odraslega človeka.

Marsikateri izmed bolnikov, ki je z njimi govoril psiholog Dichter, je tožil o občutku, da je bil v zdravniških očeh samo »zanimiv primer«. Mnogi so slišali zdravnikov glas le takrat, kadar je naročal rentgenski posnetek, elektrokardiogram ali injekcijo. »Hočem pomeniti nekaj več kot samo motor, ki se je pokvaril in ga je treba popraviti,« je rekla neka ženska. »Namesto pričakovanega sočutja sem dobila penicilin.« Razen točne diagnoze si želi bolnik predvsem to, da mu zdravnik razloži bolezen in način zdravljenja v razumljivi govorici. Pacientom so najbolj všeč tisti zdravniki, ki izčrpno odgovarjajo na vprašanja.

Pripombe v drugi skupini se ne nanašajo na morebitne organizacijske ali higienske pomanjkljivosti, marveč na brezosebni odnos medicinske osebja. Tudi tu gre v glavnem za malenkosti, do katerih prihaja v splošni delovni vnemi, bolniki pa so zanje zelo občutljivi. Moti jih, če sestra z ukazovalnim glasom omeni injekcijo ali odvzem krvi za pregled, prav tako jim ni všeč, če vse to opravi brez besed. Vznemirja jih snažilka s pripovedjo o zmešnjavi, ko je v sosednji sobi nekdo umrl. »Mnoge bolnišnice bi se lahko zgledovale po osebju letalskih družb,« pravi Dichter. »Tam dobro vedo za strah, ki muči novince med potniki, zato jih znajo z vedrim obrazom in s prijazno besedo spraviti na druge misli.«

Uporna nevesta

Dekle s Sicilije odklanja poroko, zato so ugrabitelji pred sodniki

RIM. Pred leti je Franca Viola dvignila z uporom proti stari šegi precej prahu, zdaj italijanska javnost ponovno razpravlja o taki zadevi. Rosa Cassara, 24-letna medicinska sestra, je odklonila poroko s 33-letnim trgovcem Sanziferom, ki jo je sredi lanskega maja v nedeljo zvečer ugrabil in posilil, s čimer jo je hotel prisiliti k sklenitvi zakonske zveze.

Po starem običaju »ženin« ni kaznovan, če se dekle — večinoma iz strahu pred »sramoto« — z njim poroči, kar se je na Siciliji tudi redno dogajalo vse do nedavne preteklosti. Rosa Cassara je poročno ponudbo odklonila in tako se je Giuseppe Sanzifero s prijatelji znašel pred sodnikom. Zagovarja se tudi Caterina Ciolimo, 37-letna mati devetih otrok, ki je po navedbah obtožnice pomagala »pri ugrabitvi, katere cilj je bila zadovoljitev spolne sle«.

Glavno osebo na sodni obravnavi obdaja dvojni nadih tragike: Rosa, ki ji je pred nekaj tedni umrl oče, hodi v črnem. »Skrb za hčer ga je spravila v grob,« pravijo v Terrasini pri Palermu, kjer živi Cassarova družina.

Ugrabitelj in trgovec z ribami Sanzifero je izjavil na sodišču, da je Roso poprej dvakrat videl in da je opazil pri njej znamenja naklonjenosti.

»To ni res,« mu je medicinska sestra segla v besedo, »tisti majski večer sem prvič videla tega človeka.« Poprej ji je obtožena Caterina Ciolimo pokazala trgovčevo sliko. Odgovorila je, da ji ni všeč.

Sanziferova prijatelja in sorodnika — nečak in stric — ki sta obtožena sodelovanja pri ugrabitvi, spočetka nista razumela predsednika sodišča. Ko je sodnik spregovoril v sicilijanskem narečju, sta se v odgovorih na vprašanja kmalu zapletla v protislovja. Nečak je trdil, da sploh ni sodeloval pri nasilni ugrabitvi, stric pa je izjavil, da je »nevesta« prostovoljno šla z njimi. Soobtožena Caterina skuša na obravnavi, ki še ni končana, prevaliti svoj del krivde na ugrabitelje.

Ljubezen med tednom

Ljubezen ne le ob sobotah, marveč tudi med tednom, ob delavnikih, svetuje vzhodnoberlinski psiholog dr. Schnabel. Tako je odgovoril na pritožbo neke ženske, da je njen mož vnet za ljubezen samo ob sobotah. Schnabel je pozval zakonske pare in še posebej može, naj opustijo »sobotni kult« in zastarelo mnenje, da samo mož odloča o pogostnosti telesne ljubezni. Žena z vso pravico pričakuje ljubezen tudi ob delavnikih, ne samo ob sobotah.

Nobelovec ocenjuje koruzo

Odporna in rodna sorta bo zboljšala prehrano prebivalstva po svetu

MEXICO — Lanski Nobelov nagrajenec za mir prof. Norman Borlaug je izjavil na tiskovni konferenci, da so sodelavci mednarodnega inštituta za proučevanje žita v Mexicu pridobili novo sorto koruze, o kateri trdijo, da bo povzročila pravcato revolucijo v sedanjih pridelovalnih metodah.

Borlaug dela v Mehiki 26 let. Na poskusnih parcelah inštituta v Apisapanu je s križanjem pridobil nekaj pšeničnih sort, ki so povzročile »zeleno revolucijo« v kmetijstvu nekaterih dežel v razvoju. Vztrajno dolgoletno delo je kronal uspeh, ki mu je prinesel Nobelovo nagrado. Izvedenci upravičeno upajo, da bo nadaljnje izpopolnjevanje kmetijske proizvodnje v tej smeri zagotovilo svetu dovolj hrane.

Nobelovec Borlaug pravi, da je nova koruzna sorta, pridobljena v sodelovanju z laboratorijem mehiškega ministrstva za kmetijstvo, odpornejša proti rastlinskim boleznim in škodljivcem. Razen tega je manj občutljiva za neugodne vremenske razmere, povrhu pa daje še večji pridelek.

Za dobro voljo

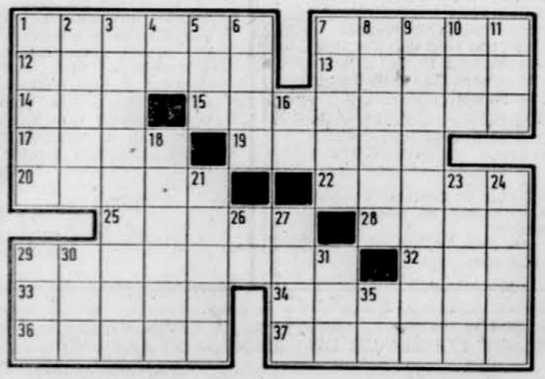

»Ali je še kaj novega?«

»Posli gredo tako dobro, da sem v sosednji ulici odprl podružnico . . .«

Križanka

VODORAVNO, 1. pripomoček za hojo po visokem snegu, 7. starodaven narod na Pirenejskem polotoku, ki se upira Francovi oblasti, 12. pred leti odličen slovenski atlet (Stanko), 13. pavza, premor, 14. reševalni čoln v planinah, 15. nadzor, pregled, 17. vrsta sodobne glasbe, ki je nastala pod vplivom črnskih duhovnih pesmi, 19. sprožitev orožja, 20. kratica najvišjega političnega predstavništva Jugoslavije po 27. novembru 1942. leta, 22. delujoči vulkan na Japonskem (2535 m), 25. izvedenec v čem, poznavalec kake vede, 28. Ober, 29. gonilni del stroja, 32. glina, ilovica, 33. velikan, titan, 34. bajeslovni grški lepotec, ki se je zaljubil v lastno podobo, 36. vrsta tropske palme, 37. zlitina iz bakra, cinka in niklja.

NAVPIČNO: 1. krma za živino, 2. del obleke, 3. naslov literarnega dela Arthurja Londona, po katerem je režiser Gavras posnel znamenit film, 4. začetnici vodilnega hrvaškega lirca, 5. kovinski odmev, 6. grški bog ljubezni, 7. kuma, 8. naslov, 9. smolnata zemlja, 10. debela palica, 11. rimska boginja ježe, 16. začetnici jugoslovanskega izumitelja na področju radio-tehnike in elektrotehnike, 18. pas dvanajstih ozvezdij z večinoma živalskimi imeni, 21. iglasto drevo, 23. idol, 24. zimsko-športno središče v Švici, 26. kratica na pismih, 27. okrajšano žensko ime, 29. nekdanja portugalska kolonija v Indiji, 30. škotski strokovnjak za prehrano, ki je leta 1949 prejel Nobelovo nagrado za mir (John Boyd), 31. klica, 35. kratica na receptih.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. lapsus, 7. Knosos, 13. afront, 14. Latina, 15. fračа, 16. Kotor, —m, 17. figa, 18. Plzen, 19. MA, 20. oka, 21. Grieg, 22. bar, 23. Ra, 24. trakt, 25. tank, —g, 26. slava, 27. Tonga, 28. Uhland, 30. Vartan, 31. epakta, 32. korund.

NAVPIČNO: 30. V(uk) K(aradžić).

hammond innes
ZRAČNI MOST

24. nadaljevanje

»Tako torej!« Oči so se ji nenadoma zasvetile. »In potem boste šli na zračni most. Upam, da bo vaš prijatelj Saeton potem srečen.« Glas se ji je nenadoma zatresel. Bila je vsa napeta in vznemirjenje v očeh se ji je prelilo v bridkost.

»Zakaj se tako zanimate za Saetona?« sem vprašal.

»Zanimam — za Saetona?« Videti je bila presenečena, skoraj osupla.

»Ali ste zaljubljeni vanj?« sem vprašal.

Obraz ji je otrpnil in ugriznila se je v ustnico. »Kaj pa je govoril?«

»Nič,« sem odvrnil.

»Zakaj pa me potem sprašujete, ali sem zaljubljena vanj? Kako pa naj bi bila zaljubljena v človeka, ki ga sovražim, ki je . . .« Obmolknila je in me jezno pogledala.

»Oh!« je vzkliknila. »Tako neumni ste. Ničesar ne razumete — ničesar.« Ko je iskala besede, je tako stiskala pecelj kozarca, da so ji prsti pobledeli v členkih.

»Zakaj pa ga tako sovražite?« sem vprašal.

»Zakaj? Zato, ker mu ponujam edino stvar, ki jo še lahko ponudim, zato, ker se plazim pred njim kot pes . . .« Nenadoma je pobledela od jeze. »On se pa samo smeje. Smeje se mi v obraz, povem vam, kakor da bi bila navadna — nutte.« Izpljunila je to vesedo, kakor da bi sovražila samo sebe prav tako kot Saetona. »In potem ti pride ta Carterjeva ženska. Ta človek je hudič,« je zašepetala, potem pa se je brž obrnila proč in se nesrečno zagledala v gnečo ob točilni mizi. »Vi govorite o osamljenosti! To se pravi biti sam. Tu, sredi vseh teh ljudi. Daleč od lastnih ljudi, tujec v . . .«

»Vi mislite, da tega ne razumem,« sem rekel nežno. »Veste, bil sem osemanjst mesecev v jetniškem taborišču v Nemčiji.«

»To ni isto. Tam ste bili še vedno s svojimi ljudmi.«

»Potem, ko sem pobegnil, nič več. Tri tedne sem bil čisto sam v Nemčiji, na begu.«

Pogledala me je in rahlo vzdihnila. »No, potem mogoče veste, kaj se pravi biti sam. Ampak tukaj niste sami.«

Ototavljal sem se, potem pa sem le rekel: »Bolj sam sem, kot sem kdaj bil.«

»Bolj sam kot . . .« Obmolknila je in me nejeverno pogledala. »Kako neki?«

Prijel sem jo pod roko in jo odpeljal do najbližjega stola. Zdaj sem ji moral povedati. Nekomu sem moral povedati in ona je bila Nemka, sama v Angliji — moja zgodba bo pri njej na varnem. In ko sva tako sedela v kotu blizu prasketajočega ognja in nama je šumelo v glavi od zvokov orkestra, sem ji povedal vse, čisto vse. Ko sem končal, mi je položila roko na mojo. »Zakaj ste mi povedali?«

Zmignil sem z rameni. Saj še sam nisem vedel. »Zapleševa,« sem rekel.

Po tem nisva več veliko govorila. Zdelo se mi je, da sva se kar izgubila v glasbi. In potem je prišla gospa Ellwoodova in rekla, da moramo iti, ker mora polkovnik naslednjega dne zgodaj na delo. Ko smo se peljali nazaj, je Else spet molčala, vendar se ni več stiskala v svoj kot. Z ramenom se je naslonila name in ko se je moja roka sklenila okrog njene, se ni upirala. »Zakaj molčiš?« sem rekel.

»Razmišljam o Nemčiji in kako lepo bi se lahko imela tam — vstarih časih. Ali poznaš Wiesbaden?«

»Samo iz zraka,« sem odgovoril, a v istem trenutku mi je bilo žal, kajti videl sem, kako je stisnila ustnice.

»Da, seveda — iz zraka.« Odmaknila je roko in videti je bilo, kakor bi zlezla vase. Šele, ko se je avto začel vzpenjati po klancu proti Memburyju, je spet spregovorila. »Ne prihajaj več k meni, Neil,« je rekla.

»Jasno, da bom,« sem odvrnil.

»Ne.« To je rekla skoraj divje in njene oči so strmele vame iz teme. Zgrabila me je za roko. »Prosim, poskusi razumeti. Midva sva kot dva človeka, ki sta za hip zagledala drug drugega skozi špranjo v zidu. Jaz sem še vedno Nemka ne glede na to, kaj je SS storil mojemu očetu. Tega se moram držati, kajti to je vse, kar mi je ostalo. Nemka sem, ti pa Anglež in razen tega delaš . . .« Obmolknila je in me tesneje stisnila za roko. »Preveč te imam rada. Nikar ne prihajaj več, prosim. Bolje bo tako.«

Nisem vedel, kaj naj rečem. A že je avto obstal. Bili smo pri stezi, ki je držala do naše hiše. »Obleko lahko vrnete zjutraj,« je rekla gospa Ellwoodova. Izstopil sem in se ji zahvalil.

Ze sem hotel zapreti vrata, ko se je Else sklonila k meni in rekla: »Ali v Angliji ne poljubite svojih spremljevalk za lahko noč?« Njen obraz je bil bled krog v temi, iz katerega so zrle široko razprte oči. Sklonil sem se, da bi jo poljubil na lice, našel pa sem njene ustnice. »Zbogom,« je zašepetala.

Ko so se odpeljali, sta se Ellwoodova veselo hahljala. Stal sem na poti in zrl za rdečimi lučkami, dokler niso zavile na privoz na posestvu, potem pa sem jo ubral po poti proti hiši in razmišljal o Else.

Skoraj tri tedne je minilo, preden sem spet videl Else, zakaj naslednjega dne se je vrnil Saeton iz Londona z novico, da hoče imeti letalsko ministrstvo letalo na zračnem mostu do 10. januarja. Domenili so se, da bodo preskusi 1. januarja.

ČASOPISNO IN GRAFIČNO PODJETJE
» D E L O «
LJUBLJANA, TITOVA 35

vabi k sodelovanju kandidate, ki si želijo pestrega dela pri organizaciji prodaje časopisnega in revialnega tiska za delo na delovnem mestu

UPRAVNIKA PODRUŽNICE
S SEDEŽEM V KOPRU

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še tele pogoje:

uspešno končana srednja šola z večletnimi delovnimi izkušnjami in aktivnim znanjem italijanskega jezika. Prednost imajo kandidati z lastnim vozilom in stanovanjem v Kopru.

Pismene ponudbe z navedbo z dokazili o šolski izobrazbi in navedbo dosedanjih zaposlitev sprejema kadrovska služba podjetja.

PODJETJE ZA PTT PROMET
64001 KRANJ

Podjetje za PTT promet v Kranju obvešča vse telefonske naročnike, da bodo dne 25. 1. 1971 spremenjene telefonske številke vsem telefonskim naročnikom central Jesenice in Mojstrana, zaradi zamenjave telefonske centrale na Jesenicah.

Nove telefonske številke naročnikov centrale Jesenice in Mojstrana, pa so objavljene v telefonskem imeniku v oklepajih pri centralah Jesenice in Mojstrana.

S preključevanjem bodo pričeli dne 22. 1. 1971 popoldne in so od 22. 1. do 24. 1. 1971 možne tehnične motnje za kar prosijo naročnike za razumevanje.

528

BOLEX
MACROZOOM 155

SUPER 8, 129.000 lir

NIZO SUPER 8, 125.000 lir
YASHICA SUPER 60, 110.000 lir
EUMIG CINE SUPER 8, 48.000 lir
CANON SUPER 8 518/2 Zoom, 62.500 lir
CANON SUPER 8 518 Auto Zoom, 83.500 lir
CANON SUPER 8 814 Auto Zoom, 135.000 lir
Projektor Bipasso EUMIG MARK 8, 74.000 lir
Projektor Bipasso EUMIG 501, 52.000 lir
Fotoaparat POLAROID, 19.000 lir

Film barvni 2 × 8, 1.200 lir
Film barvni SUPER 8, 1.700 lir

FOTOTECNICA CARDUCCI – TRST –
Via Carducci 25, tel. 61101

SKUPŠČINA MESTA LJUBLJANE
SVET ZA URBANIZEM

Po 11. členu zakona o urbanističnem planiranju (Uradni list SRS, št. 16/67) ter 21. in 163. člena statuta mesta Ljubljane (Uradni list SRS, št. 14/70)

JAVNO RAZGRINJA

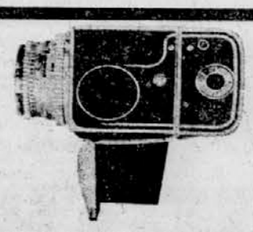
predlog urbanistične dokumentacije, ki v detajlu ponazarja urbanistični načrt mesta Ljubljane za območje Tivoli—Rožnik,

predlog urbanistične dokumentacije, ki ponazarja območja za pridobivanje gramoza na območju Ljubljane,

predlog urbanistične dokumentacije, ki v detajlu ponazarja urbanistični načrt mesta Ljubljane glede dolgoročnega programa izgradnje bencinskih črpalk.

Razgrnitev bo od 22. januarja do 20. februarja 1971. v razstavnih prostorih »Arkade« v Ljubljani, Trg revolucije 18 — ob delavnikih od 10. — 19. ure, ob nedeljah pa od 10. — 13. ure.

549

HASSELBLAD
500 C
kompleten
372.000 lir

NOVA MAMIYA REFLEX 6 x 7
MAMIYA PROFESIONAL C 330, 139.000 lir
MAMIYA SUPER 23 6 x 9, kompleten 145.000 lir
ROLLEIFLEX TESSAR 3,5, 116.000 lir
EXAKTA VX 1000 1 : 2 Prisma, 72.000 lir
CANON SUPER 8 518/2 Zoom, 68.500 lir
CANON SUPER 8 518 Auto Zoom, 83.000 lir
CANON SUPER 8 814, 135.000 lir
NOV FILM EUROCHROME
HKRATI Z RAZVIJANJEM
2 x 8 – 1.200 / Super 8 – 1.700 lir
FILM PERUTZ 2 x 8, 1.480 lir
FILM PERUTZ SUPER 8 – 1.950 lir

FOTOTECNICA CARDUCCI – TRST –
Via Carducci 25, tel. 61101

PETEK, 22. januarja 1971

Gledališče

DRAMA SNG

Petek, 22. januarja, ob 15.30 — Vitomil Zupan: ALEKSANDER PRAZNIH ROK. Abonma Popoldanski in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.
Petek, 22. januarja, ob 20. uri — Vitomil Zupan: ALEKSANDER PRAZNIH ROK. Abonma Dijaški 4 večerni in izven. Nekaj vstopnic je tudi v prodaji.
Sobota, 23. januarja, ob 19.30 — Peter Ustinov: PHOTO FINISH (komedija). Izven. Vstopnice so v prodaji, danes in jutri od 10.30 do 12. ure in od 18. ure do začetka večernih predstav (tel. 20-712 ali 21-402).

MALA DRAMA SNG
(vhod iz Igriške ulice)

Petek, 22. januarja, ob 20. uri — Jean Anouilh: ORKESTER (Igra — koncert). Izven abonmaja. Vstopnice so v prodaji pri blagajni v Drami.
Sobota, 23. januarja, ob 20. uri — Dušan Jovanović: ZNAMKE, NAKAR ŠE EMILIJA ... Izven. Vstopnice so v prodaji pri blagajni v Drami. Mladini do 18 let neprimerno. Petinsedemdeseta predstava.
Nedelja, 24. januarja, ob 20. uri — Jean Anouilh: ORKESTER (Igra — koncert). Izven abonmaja. Vstopnice so v prodaji pri blagajni v Drami.

OPERA IN BALET SNG

Petek, 22. januarja, ob 15.30 — Foerster: GORENJSKI SLAVČEK. Zaključena predstava za Tovarno Iskra-Avtomatika, Pržanj — ob 20-letnici tovarne. (Razprodano).
Sobota, 23. januarja, ob 19. uri — Verdi: TRAVIATA. Zasedba: Violeta — Nada Vidmar, Alfred — Rajko Koritnik, George Germont — Samo Smerkolj. Abonma red Sobota in izven. Nekaj vstopnic je v prodaji.
Nedelja, 24. januarja, ob 15. uri Verdi: TRUBADUR. Abonma red N in izven. Nekaj vstopnic je v prodaji.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Gledališka pasaža

Petek, 22. jan. ob 19.30: Labiche — Petan — Fritz: Gospod Evstahij iz Šiške (komedija). Gostovanje v Kranju.
Sobota, 23. jan. ob 19.30: W. D. Home: Igra v štirih — kdo dobi (komedija). Abonma kolektivi D in izven. (Vstopnice tudi v prodaji) Molly: Grbčeva.

eksperimentalno gledališče

glej

vabi na predstavo Edward Bond Rešen, v nedeljo, 24. januarja ob 22. uri v Mestnem gledališču. Predprodaja vstopnic pri blagajni MG.

MLADINSKI CENTER TIVOLI

STOP KLUB

STOP DISCO KLUB je danes zaradi gostovanja enega najboljših pop ansamblov Velike Britanije zaprt. Odprt bo jutri od 19.30 do 23.30.

BRIAN AUGER'S OBLIVION EXPRESS danes ob 20. uri v Hali Tivoli. Kot gost bo nastopil ansambel DELIAL. Vstopnice za ta enkratni glasbeni dogodek sezone še dobite v poslovalnici Ljubljana Transporta, Trdinova 3 in od 17. ure dalje pri blagajni Hale Tivoli.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
ROČNE LUTKE, Resljeva c. 36

Petek, 22. jan. ob 16.30: G. Vladičina: RADOVEDNI SLONČEK — izven.
Sobota, 23. jan. ob 17. uri: G. Vladičina: RADOVEDNI SLONČEK — izven.

Marionete, Levstikov trg 2

Sobota, 23. jan. ob 11. uri: Vida Taufer— Lily Novy: MOJCA IN ŽIVALI — izven; ob 15. uri: Jan Malík: ČAROBNA VREČKA — izven.

Predprodaja vstopnic za obe gledališči je vsak dan, razen nedelje in praznika, od 8. do 12. ure v upravi gledališča, Resljeva c 36 in pol ure pred pričetkom predstave pri blagajni gledališča.

Rezervacije vstopnic za obe gledališči so vsak dan, razen nedelje in praznika, od 8. do 13. ure po tel. štev. 312-020.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA bo v času polletnih šolskih počitnic od 21. jan. do vključno 4. febr. 1971 uprizarjalo lutkovne predstave za izven vsak delavnik ob 16.30 uri — ob sobotah tudi ob 11, 15 in 17. uri — izmenoma v gledališču ROČNIH LUTK in v MARIONETNEM GLEDALIŠČU.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Sobota, 23. januarja ob 19.30: Friedel-Polgar: GOETHE in Linhart: ŽUPANOVA MICKA. Izven abonmaja. Zadnjikrat v Celju. Vstopnice bodo v prodaji dan pred predstavo od 18.30 do 19.30 in na dan predstave dve uri pred začetkom.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR

Petek, 22. januarja, ozb 19.30: Andrej Šuster Drabosnjak — Hartman: IGRA O IZGUBLJENEM SINU — gostovanje na Ravnah.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 22. jan., ob 19.30: E. Labiche, Ž. Petan: GOSPOD EVSTAHIJ IZ ŠIŠKE. Abonma za red KOLEKTIVI — PETEK. Predprodaja vstopnic v Prešernovem gledališču Kranj. — Gostuje Mestno gledališče ljubljansko.

Koncert

Koncert zbora in orkestra SLOVENSKE FILHARMONIJE ZA ZELENI ABONMA bo v ponedeljek, 25. t. m. Na sporedu: Honegger — Kralj David. Solisti VERA LACIĆ, BOŽENA GLAVAK, MITJA GREGORAČ, recitatorja ŠTEFKA DROLČEVA in JOŽE ZUPAN. Dirigent OSKAR DANON, zbor pripravil JOŽE HANC.

OGLEJTE SI
MODNE REVIJE
od 16. I. do vključno 23. I. 1971
ob 16.30 in 20. uri
v Festivalni dvorani pri Gospodarskem razstavišču.
Prodaja vstopnic vsak dan od 14. ure dalje pri blagajni pri Gospodarskem razstavišču. 410

Obvestila

Proizvajalec Trimer glavnika za striženje in depilacijo se zahvaljuje za številna naročila, pohvale in čestitke za 1971. leto, ki so jih prejeli iz številnih krajev Slovenije.

Zares smo zadovoljni, da so tudi uporabniki zadovoljni s tem izdelkom.

Nove interesente prosimo, da kupujejo glavnik z žiletkami v trgovinah. Če ga te nimajo, pa naj nam pišejo in jim ga bomo poslali po pošti z brezplačno poštnino. Cena glavnika je 25 din. Čakamo vaša naročila.

Trimer, Zagreb, Boškovićeva 40. 107-0

transturist
ŠKOFJA-LOKA

PRIPOROČA VSEM ŠOLAM

Enodevni mladinski smučarski paket na VOGLU.

Cena po osebi 35,00 din (avtobusni prevoz Ljubljana—Bohinj in nazaj, hladni obrok hrane, neomejena uporaba celotnega sistema žičnic).

Enodevni mladinski smučarski paket na STAREM VRHU nad Škofjo Loko.

Cena po osebi 22,00 din (avtobusni prevoz Ljubljana—žičnica in nazaj, hladni obrok hrane, neomejeno število voženj na sedežnici in vlečnici).

Oba mladinska paketa organiziramo samo v dnevih od ponedeljka do petka.

Informacije in rezervacije: Transturist Ljubljana, Šubičeva 1, telefon: 20-316 in 20-188. 499

ANGLEŠČINO IN NEMŠČINO poučujem po najsodobnejši avdiovizualni metodi. Tečaji za odrasle in otroke. Informacije od 9. do 12. ure tel. 314-182. 1458-O

ČE BOLEHATE NA ŽELODCU ali jetrih, žolču in črevesju, če vas muči zaprtje ali hemoroidi in vam umetna zdravila ne pomagajo, se posvetujte z zdravnikom in poizkusite zdravljenje z učinkovitim naravnim sredstvom — rogaškim »DONAT« vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe v Ljubljani pri »PREHRANI« in »MERCATORJU«.

PUTNIK

Ljubljana, Trg OF št. 15
tel. 31-542

MONTE BONDONE (Dolomiti) Italija — SMUČANJE v januarju in februarju
SVETA DEŽELA PALESTINA — potovanje z letalom 15. februarja
KAIRO — LUXOR — DOLINA KRALJEV — 4-dnevni izlet z letalom 20. februar
MÜNCHEN — »BAUMA« mednarodni sejem gradbeništva — 2-dnevni izlet z letalom 6. marca
LEIPZIG — mednarodni spomladanski velesejem — 6-dnevno potovanje z avtobusom 16. marec
VERONA — mednarodni kmetijski sejem — 3-dnevni izlet z avtobusom 19. marec

Pišite nam in poslali vam bomo programe vseh naših izletov za 1971 leto 179.O

Predavanja

GOBARJI! Predavanje z diapozitivi »GOZD-GOBE« (Mycorrhiza) bo 25. jan. t. l. ob 18. uri v prostorih SZD, Komenskega ul. 4. Predava Savelj ing. Marjan. Vabljeni. P

Dežurne službe

Nočna zdravniška dežurna služba je za nujne obiske na domu od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih ves dan in to v naslednjih enotah Zdravstvenega doma — Ljubljana.

Bežigrad: Kržičeva 10, telefon — 310-533.
Center: Miklošičeva c. 24, telefon 313-063.
Moste—Polje: Prvomajska ulica 5, telefon 316-155.
Šiška—Šentvid: Derčeva ulica 5, za občinsko stavbo — telefon 55-221.
Vič—Rudnik: Postojnska 24, telefon 61-121.
Medvode: Medvode, telefon 71-215.
Grosuplje—Ivančna Gorica: začasno v stavbi bivšega ZD Ivančna gorica, telefon 78-439, telefon LM šte. 87-402, 77-141 in 78-464.

Služba stalne pripravljenosti je na območju Črnuč — telefon štev. 314-317. Dobrava — Polhov Gradec, Vnanje gorice, Horjul in Velike Lašče.

Nočna nedeljska in praznična dežurna zobna ambulanta je v zobni ambulanti v Nebotičniku, Kidričeva 1, II. nadstropje, soba štev. 5. Ambulanta nudi prvo pomoč v nujnih primerih in to vsak dan, od 19. do 7. ure naslednjega dne, ob nedeljah in praznikih ves dan.

LJUBLJANA
Centralna lekarna.
MARIBOR
»Center«, Gosposka 12.

ZNIŽANE CENE DO 60%

Zimska sklepna razprodaja

Modni damski športni puloverji težke akrilne kakovosti; velike pentljaste strukture, spredaj širok obšiv, prej 279, sedaj samo 179.-

Moški nepremočljivi anoraki iz najlonskega materiala z vdelano kapuco, prej do 439, sedaj samo 198.-

Prvorazredne moške srajce iz poliestra in bombaža, prej 99, sedaj samo 79.80

Modne damske hlače, oblike za vitko linijo, iz 100-odstotnega kodrastega najlona, prej do 30.90, sedaj že od 18.90

Mikavne ženske spalne jopice iz merino volne, prej 93, sedaj samo 75.-

Praktična damska oblačila za gledanje televizije in za spanje, prvorazreden bombaž, mednarodna kakovost, prej do 84, sedaj samo 58.-

Damski predpasnik z naramnicami iz dobrega pisano potiskanega blaga, čednih vzorcev, samo 19.80.-

Damsko perilo z znamko, iz najlona in kuprese, mnogih barv in oblik, prej do 95, sedaj že od 49.80

Športni damski plašči čednih odtenkov, prej do 998, sedaj samo 598.-

Damske dnevne obleke, visoko zaprte, izbrane mešane kakovosti, prej do 218, sedaj samo 155.-

Damska krila z naramnicami iz akrilnega jerseya, z žepom na prsih, prej 255, sedaj samo 98.-

Damske dečve z naramnicami, spredaj obrobljene z modnim trakom, dobre volnene kakovosti, prej do 289, sedaj samo 139.-

Sodobni ljudje kupujejo pri

Moden Müller

GRAZ FELDBACH LEIBNITZ

»BOSANKA«
TOVARNA LESENIH PLOŠČ
V BLAŽUJU

JAVNO OBVEŠČA

poslovne prijatelje — javne in zasebne institucije na območju SFRJ, da je po spremembi telefonskih številk **dobila novo številko telefona 621-555.** 548

Mali oglasi

SPREJMEM takoj mizarskega pomočnika, vajenca ali za priučitev. Franc Markun, mizarstvo, Ribno, pošta Bled. 537-1
ENOSOBNO stanovanje za dobo enega leta iščem za 3 osebe. Mir in poštenost ter velika odsotnost. Ponudbe pod »Ceno navedite vi«. 1800-6
SVET SVETLOBE in BARV — Adlešič, kupim. Klemenčič, Glavarjeva 48, tel. 317-167. 1796-5
ZAKONCA brez otrok iščeta opremljeno sobo v kuhinjo. Ponudbe pod »Nekaj plačam vnaprej«. 1797-6
ZAKONSKI PAR brez otrok išče sobo za Bežigradom, v Mostah, Šiški ali Črnučah. Plačamo po dogovoru. Ponudbe pošljite na naslov: Radoslav Stojanović, Ljubljana, Tržaška 340. 1745-6
SLUŽBO dobi sobarica in natakarica (kvalificirana). Restavracija Zibert, Celovška 333. 1443-1
IŠČEMO gospodinjsko pomočnico takoj. Pogoji ugodni. — Zglasite se osebno ali pišite na naslov: Emilija Košenina, Ljubljana, Rožna dolina C. VI/17. 1475-1
USLUŽBENKA — izredna študentka išče ogrevano sobo s posebnim vhodom v centru ali na Viču. Ponudbe pod »Reden plačnik«. 1588-7
IZGUBIL sem šop ključev od Miklošičeve do Kongresnega trga. Poštenega najditelja prosim, da jih odda pri vratarju »Dela«, Tomšičeva 1. 1675-8
INSTRUIRAM praktično vožnjo za voznike kandidate B-kategorije. 100-odstoten uspeh. Tel. 21-236. 1794-8
IŠČEM enosobno stanovanje v Ljubljani. Cena in ostali pogoji po dogovoru. Ponudbe pošljite pod »Dragan«. 1790-6
EKONOMIST — izredni študent išče ogrevano sobo pri prijazni družini. Ponudbe pod »26 let«. 1359-6
DEKLE z dežele, pridno in pošteno, ki se želi zaposliti v gostilni, dobi službo takoj. Hrana in samsko stanovanje v hiši. Zglasite se v gostilni »Borišek«, Litija. 1415-1
INŠTRUIRAM francoščino in angleščino za vse razrede gimnazije. Zglasile se po telefonu na številko 312-623. 1506-8
POSTEN fant išče opremljeno sobo s posebnim vhodom, Šiška. Ponudbe pod »200 N din«. 1621-66
KUPIM zastavo 750, letnik 69-70. Plačam vsako ceno v mesečnih obrokih z obrestmi. Ponudbe pod »1000«. 1705-3
ZAROČENCA iščeta sobo v Centru, Šiški ali za Bežigradom brez predplačila. Po možnosti s posebnim vhodom in možnost kuhanja ter pranja. Ponudbe pošljite pod »Nujno«. 1601-6
MIRNA družina brez otrok potrebuje večjo neopremljeno sobo, možnost kuhanja in pranja, kjerkoli v Ljubljani. Plačamo 350 do 400 din mesečno. Ponudbe pošljite pod »Nujno«. 1573-6
PRODAM dvostanovanjsko vilo z dvema komfortnima trisobnima stanovanjema, kletno in podstrešno. Velik vrt. Primerno za obrtnika. Ponudbe pod »Njegoševa cesta, bližina Poliklinike«. 1552-7
NUJNO potrebujem za graditev hiše 40.000,00 din. Rok vrnitve 6 mesecev. Ponudbe pod »Obresti po dogovoru«. 1498-8
PSICO, mlado, nemško ptičarko, prodam. Jereb, Vižmarje, Plemljeva 5. 1492-4
DEKLE išče ogrevano sobo v bližini centra. Ponudbe pod »Čimprej«. 1788-6
BODOČA zakonca potrebujeta sobo, po možnosti kuhanja in pranja. Ponudbe pod »Ljubljana«. 1787-6
ZAKONCA z enim otrokom nujno potrebujeta sobo in kuhinjo v Ljubljani. Ponudbe pod »Poštena in mirna«. 1786-6
SOBO, mirno, išče študent — absolvent. Plača dobro. Ponudbe pod »Takoj«. 1782-6
PODJETJA — ZASEBNIKI! Soboslikarska, pleskarska, tapetniška dela opravljam solidno. Ponudbe pod »Obrtnik 71«. 1779-8
DAMSKA zapestna ura »Delbana« je bila izgubljena 19. I. 1971 v središču mesta. Najditelja prosim, da jo vrne na naslov Klopčič, Streliška 1. 1777-8
POMOČ za pospravljanje stanovanja 2-krat tedensko v centru iščem. Telefon 311-221. 1773-1
INSTRUKTORJA za matematiko za gimnazijo potrebujem. Ponudbe pod »Takoj«. 1772-8
ŠTUDENTKI oddam sobo s kopalnico. Ponudbe pod »Takoj«. 1761-6
MIRNO DEKLE nujno potrebuje sobo s posebnim vhodom. Ponudbe pod »Šivilja«. 1711-6
KUPIM motor za fiat 1100, letnik 1960. Milan Marič, Tomačevska 13/a, Ljubljana. 1708-3
PRODAM televizor »Ambasador super«, fotoaparat flexaret in več okrasnih svetilk. Zore, Pražakova 8. 1701-4
ELEKTRIČNI bojler — Tiki — 8 litrov, rabljen, prodam. Informacije na S-6, Lubejeva 3, stan. 19, Šiška — popoldne. 1683-4
PRODAM fiat 750, letnik 1961, ki je vozen. Ponudbe pod »5.500 N din«. 1682-3
MIRNI USLUŽBENKI iščeta sobo s souporabo kopalnice, svoj vhod. Plačilo po dogovoru. Ponudbe pod »Nujno«. 1722-6
IŠČEM sobo v Ljubljani, najraje v centru, ogrevano s souporabo kopalnice, poseben vhod. Lahko tudi neopremljena. Ponudbe pod »Hitro«. 1721-6
GREM za sostanovalca. Ponudbe pod »Resno«. 1717-6
GARSONJERO ali enosobno stanovanje (vsaj delno opremljeno) iščeta zakonca brez otrok. Ponudbe z navedbo najemnine pod »Možnost predplačila«. 1720-6
FIAT 850 Coupe kupim. Ponudbe pod »Ugodna cena« v oglasni oddelek. 1703-3
OBRTNIKA — specialista iščem za opravljanje del na električni instalaciji, vodovodni instalaciji ter centralni kurjavi (plinski), po projektu na enostanovanjski hiši v Kosezah v Ljubljani. Ponudbe pošljite v oglasni oddelek pod oznako »Izvedba z garancijo«. 1704-8
VESTNEGA zidarskega mojstra s svojo delovno skupino iščem za gradnjo enostanovanjske hiše v Kosezah v Ljubljani od I. do III. gradbene faze. Cenjene ponudbe pod oznako: »Streha maj 71«. 1702-8
STUDENTKA išče ogrevano sobo s posebnim vhodom. Možnost inštrukcij za osnovno šolo. Ponudbe pod »Dobiček«. 1831-6
KUPIM osebni avto R8 ali VW, letnik 1965, lahko malo karamboliran — čimprej. Ponudbe pod »15.000 ND«. 1681-3
FANT IN DEKLE iščeta primerno in ogrevano sobo kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe pod »Dobra plačnika«. 1679-6
INSTRUIRAM angleščino za osnovne in srednje šole. Interesenti naj se zglasijo od 14. do 17. ure na naslov: Hedi Cirnski, Jamova 17, Ljubljana. 1676-8
SAMEC išče sobo kjerkoli v Ljubljani, prednost ima Trnovo in Dravlje. Ponudbe pod »Čimprej«. 1757-6
MLAD PULI — hrvaški ovčar, samček, se je zatekel dne 13. I. 1971. Zglasite se pri Tvrdy, Verovškova 43, vsak dan, razen ob sredah, od 16. do 19. ure. 1758-8
KUHARICO, kvalificirano, sprejmemo v stalno zaposlitev. Stanovanje in hrana v hiši, plača dobra. Gostilna »Rožnik« Ljubljana, Cankarjev vrh, tel. 24-391. 1671-1
SOBO iščeta mlada zakonca. Možnost pranja in kuhanja. Ponudbe pod »V Ljubljani ali okolici, čimprej«. 1755-6
KARAMBOLIRAN avtomobil »Skoda 1000 MB«, razstavljen, naprodaj kompleten ali po delih. Cene Moder, Videm, Dol pri Ljubljani. 1753-3
KVALITETNO in po konkurenčnih cenah polagamo zidne tapete in opravljamo vsa pleskarska dela. Pismena naročila — Markioli, Trubarjeva 93. 1820-8
MIRNA MLADOPOROČENCA nujno iščeta prazno sobo in kuhinjo. Plačata vnaprej 3000 din, po možnosti Moste, Vič, Šiška. Ponudbe pod »Poseben vhod«. 1804-6
KRZNEN PLAŠČ, črn, pravi ameriški Seal, ugodno prodam. Laško 67, pritličje, desno. 118-1
ČISTIM, popravljam in postavljam peči in gorilce na olje. Pridem na dom. Kličite po telefonu 316-126. 1822-8
POPRAVLJAMO pralne stroje, bojlerje, štedilnike in peči na olje. Sporočite z dopisnico — Repovž, Svetosavska 6. 1815-8
PRODAM ami-6, dobro ohranjen, letnik 1967. Naslov: Mali Dol 4, pošta Komen. 1844-3
NUJNO potrebujem sobo kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe pod »Uslužbenka«. 1741-6
18-LETNO dekle z redno zaposlitvijo gre za sostanovalko kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe pod »Pomagam v gospodinjstvu ali plačam z denarjem«. 1739-6
MLADA uslužbenka išče opremljeno sobo s posebnim vhodom. Ponudbe pod »Reden plačnik«. 1736-6
PRODAM nekaj modernih umetniških in nekaj slik naivnega slikarja. Kocbek, Tržaška 12, Ljubljana, popoldne. 1732-4
SPORTNI avto kupim. Ponudbe pod »Najraje fiat 850 spider«. 1733-3
DROBILEC — čeljustni, 1—3 cm, silos 50 kub. metrov 8 mm, sod 3 kub. m 10 mm do 10 Atm. cevi 4 cole Manesman, ugodno naprodaj. Lojze Bučar, Zaverstnik 17, Šmartno — Litija. 1725-4

Magazzini

FELICE

TRST, Via Carducci 41
(nasproti pokrite tržnice)

so ponovno odprti in popolnoma obnovljeni.

V veliki izbiri:
moška in ženska konfekcija, jopiči, hlače, moške srajce v modnih krojih, dežni plašči, vetrni jopiči, bunde itd.

stop danes vaš stop

RTV Ljubljana

SPORED ZA PETEK

4.30—8.00 Dobro jutro! Poročila — vmes ob 5.00 Poročila; 5.30 Danes za vas; 5.45 Informativna oddaja; 6.00 Jutranja kronika; — 6.30 Informativna oddaja; 6.50 Rekreacija; 7.00 Poročila — Dobro jutro, otroci! 7.15 Informativna oddaja; 7.25 Naš današnji radijski in TV spored; 7.45 Informativna oddaja; 8.00 Poročila; 8.10 Operna matineja; 9.00 Poročila; 9.05 Za šolarje — Moj vnuk; 9.35 Slovenske narodne v priredbi Emila Adamiča; 10.00 Danes dopoldne; 10.15—12.00 Pri vas doma — vmes ob 11.00—11.15 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.00 Poročila — Na današnji dan; 12.10 Prizori in razpoloženja v glasbi; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Zvone Miklič: Tehnično izobraževanje v posebnih tečajih; 12.40 Po domače; 13.00 Poročila; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam ... 14.00 Poročila; 14.10 Z izvajalci skladb za mladino — Fedja Rupel in Igor Dekleva; 14.30 Pet minut za EP; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 14.55 Pet minut za EP; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Napotki za turiste; 15.35 Glasbeni intermezzo; 15.40 »V tempu landlerja«; 16.00 »Vrtiljak«; 16.40 »Rad imam glasbo«; 17.00 Poročila; 17.10 Človek in zdravje; 17.20 Operni koncert; 18.00 Poročila — Aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Leoš Janáček: Iz klavirskega cikla »Po zaraslí stezici« — Pianistka Magda Rusy; 18.50 Ogledalo našega časa; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Vilija Petriča; 19.25 Pet minut za EP; 19.30 Radijski dnevnik I. programa; 20.00 »Naj narodi pojo ...«; 20.30 »Top pops«; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.00 Poročila, našim rojakom po svetu; 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih; 23.00 Poročila; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz pred polnočjo; 24.00 Poročila in konec oddaje.

TELEVIZIJA

16.40 MADŽARSKI TV PREGLED (Beograd)
17.40 A. Lindgren: ERAZEM IN POTEPUH — III. del — (Ljubljana)
18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 GLASBENI DNEVNIK — (Beograd)
19.00 ZAKAJ? — dokumentarnofeljtonska oddaja (Ljubljana)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.25 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 IZKAŽIMO SE! — quiz — (Zagreb)
21.45 NEPREMAGLJIVI — »Bančni ropi«, serijski film — (Ljubljana)
22.35 POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:

17.30 POROČILA (Zagreb)
17.35 RASTIMO (Beograd)
18.15 KRONIKA (Zagreb)
18.30 GLASBENI DNEVNIK — (Beograd)
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 II. SPORED ITALIJANSKE TV

Druge oddaje:

16.55 ALBANSKI TV PREGLED (Beograd)
17.30 POROČILA (Beograd)
21.45 SERIJSKI FILM (Zagreb)
22.35 INFORMATIVNA ODDAJA — (Zagreb)

RADIO ŠTUDENT*

12.00—12.05 Poročila, obvestila; 12.05—13.00 Glasbeni avtomat; 16.00—16.15 Glasba iz studija; 16.05—16.15 Novice, aktualnosti; 16.15—16.30 Glej; 16.30—18.00 Top 30 RŠ in Mladine.

188M

Kino

SPORED ZA PETEK

FILMSKO GLEDALIŠČE — KRIŽANKE
ameriško-italijanski barvni film ENA ROŽA ZA VSE. Režija: Franco Rossi. Igrajo: Claudia Cardinale, Nino Manfredi, Mario Adorf, Akim Tamiroff. Ljubezenska zgodba o dekletu, ki se težko odloči za zakonski stan. Predstavi samo danes ob 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred predstavo.

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28
ob 16, 18.15 in 20.30 amer. barvni film MOŽ, KI JE PREVEČ VEDEL. Režija: Alfred Hitchcock. Glav. vl.: James Stewart, Doris Day, Daniel Gelin, Brenda De Banzie, Bernard Miles, Ralph Truman.
Prodaja vstopnic od 14. ure dalje.

KINO UNION:
ne zamudite pretresljivega ameriškega barvnega akcijskega CS westerna MOŽ Z IMENOM KONJ. Dramatična zgodba iz leta 1825, ko je v roke Siouxov padel prvi belec ... Režija: Elliot Silverstein. Igrata Richard Harris in Carinna Tsopei. Brez tednika! Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

KINO KOMUNA:
podaljšujemo termin prikazovanja francosko-italijan. barvnega CS erotskega filma z Anno Moffo LJUBEZENSKA IGRA. Režiser: Michele Lupo. Film ni za torke! Brez tednika! Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.
Ob 10. uri matineja ameriškega barvnega CS vohunskega filma SMRTONOSNI STRELI NA BROADWAYU. Zadnjikrat!

KINO SLOGA:
francoski barvni WS kriminalnoljubezenski film »ASTRAGAL«. Režiser: Guy Casaril. Igrajo: Marlene Jobert, Horst Bucholz, Georges Geret, Magali Noël in drugi. Tednik »Skozi svet« št. 11. Film ni primeren za otroke! Predstave ob 16, 18 in 20. uri.

KINO VIČ:
ameriška barvna VV western-komedija SEDEM ŽENA ZA SEDEM COWBOYEV. Režiser: Frank Giraldi. Igrajo: David Bailey, Agatha Fieri, Margareth Orowitz in drugi. Tednik št. 2. Predstave ob 16, 18 in 20. uri. — Predvidoma zadnjikrat!

KINO ŠIŠKA:
REVIJA FILMOV AVALA GENEX: ameriška barvna komedija »TA NEMOGOČA LETA ...« (The impossible Years). Režiser: Michael Gordon. Igrajo: David Niven, Lola Albright, Chad Everett, Ozzie Nelsen in drugi. — Brez tednika! Predstave ob 16, 18 in 20. uri.

KINO SAVA:
samo še danes francoski barvni CS pustolovski film GUSARJI MALEZIJE. Režiser: Umberto Lenzi. Igrajo: Steve Reeves, Jacqueline Sassard, Pierre Cressoy in drugi. Tednik št. 1. — Predstavi ob 17. in 19. uri. — Zadnjikrat!

Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 14. ure dalje, za matografih od 14. ure dalje, za pred pričetkom.

KINO TRIGLAV:
angleški barvni CS film OPERACIJA GROM, film napetih pustolovščin Jamesa Bonda — samo ob 16. uri; ob 18. in 20. uri predvajamo italijansko barvno kavbojko ZASEDA V GRAND CANYONU.
Prodaja vstopnic je od 15. ure dalje!

KINO VEVČE:
ameriška barvna komedija o starih Rimljanih SMEŠNE STVARI SO SE ZGODILE NA POTI V FORUM, ob 20. uri. Igrajo: Zero Mostel, Phil Silvers in Buster Keaton.

COLLOSAL — hitro in uspešno odstranjuje kurja očesa in debelo kožo. Prodajata »Nama« in »Supermarket« — Ljubljana.

KINO VRHNIKA:
zahodnonemški barvni western STO PEKLENSKIH DNI, ob 20. uri.

POTUJOČI KINO DOMŽALE:
amer. film TARZAN, GOSPODAR DŽUNGLE — gostovanje v Horjulu, ob 19. uri.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA:
španski barvni film BALKON NA MESEČINI, ob 18. in 20. uri.

KINO RADOVLJICA:
ameriški barvni vojni film MOSTIŠČE, ob 20. uri.

KINO CENTER, KRANJ:
amer. barv. CS pust. film NEVARNEJŠE OD MOŠKIH, ob 16. uri; franc. ital. barv. CS film V PREPADU STRASTI, ob 18. uri; premiera amer. barv. VV westerna RIO BRAVO, ob 20. uri. Vstopnina zvišana!

KINO STORŽIČ, KRANJ:
amer. pust. film POROČNIK INDIJSKE BRIGADE, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO TRŽIČ:
premiera amer. barv. CS krim. filma HIŠA IZ KART, ob 17.30 in 19.30.

KINO DOM KAMNIK:
premiera amer. barv. CS vojnega filma IZKRCEVANJE PRI ANZIU, ob 17.30 in 19.30.

KINO ČRNOMELJ:
francosko-italijanski barvni film BARBARELLA, ob 20. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA:
ameriški kinotečni film BRATJE MARKS v CIRKUSU, ob 19.30.

KINO »SOČA«, NOVA GORICA:
ameriški barvni film KRVAVA LUNA, ob 18. in 20. uri.

KINO »SVOBODA« ŠEMPETER:
francoski barvni film SANATORIJ ZA ŽENSKE, ob 18 in 20. uri.

KINO DELAVSKI DOM TRBOVLJE:
amer. barv. vojni film MORILEC V ČETI, ob 17 in 19. uri.

MARIBOR

KINO GLEDALIŠČE:
ob 15.45, 18. in 20.15 — ameriški film POSLEDNJI KRIK. V glavni vlogi: Spencer Tracy.

KINO UNION:
ob 15.30, 17.45 in 20. uri angleški barvni VV pustolovski film KJE JE JACK? V glavnih vlogah: Tommy Steele, Stanley Baker, Fiona Lewis.

KINO PARTIZAN:
ob 15.30, 17.45 in 20. uri premiera francoske barvne kriminalne komedije SANATORIJ ZA ŽENE. Režiser: Dave Young. Igralci: Robert Hossein, Marisa Mell.

KINO UDARNIK:
ob 15.30 francoski barvni VV ljubezenski film LJUBEZENSKO IZZIVANJE. Zadnjič!
Ob 17.45 in 20. uri — slovenski barvni film RDEČE KLASJE. Zadnjič! Tednik št. 2/71.

KINO POBREŽJE:
ob 17.45 in 20. uri — ameriška barvna CS glasbena komedija VESELA DEKLETA. V glavni vlogi: Elvis Presley.

Vsako nedeljo v DELU
VELIKA NAGRADNA KRIŽANKA DARWIL

Inštitut za elektroniko in vakuumsko tehniko,
Ljubljana, Teslova 30

sprejme na delo

VODJO prodajne službe

visoka izobrazba ekonomske smeri in praksa v komercialnih poslih ali višja strokovna izobrazba in 7 let prakse v komercialnih poslih.

Poskusno delo 2 meseca.

Kandidati naj se osebno zglase v inštitutu. 551

stop
RTV ljubljana
nova TV oddaja
NAGRADNA TV KRIŽANKA
22. januarja v reviji **stop**
23. januarja na **tv** programu

Sporočamo, da bomo na območju Poreč – Špadiči gradili

INDIVIDUALNE STANOVANJSKE HIŠE

na lepi legi s pogledom na morje in oddaljenosti približno 200 m od obale.

Objekte bomo z vso potrebno dokumentacijo in urejenimi komunalijami prodajali interesentom.

Vse potrebne informacije dobite pri

SGP »TEMELJ«
Ljubljana, Titova c. 282 — priprava dela — telefon 341-055. 559

ZAVAROVALNICA SAVA,
POSLOVNA ENOTA V KOPRU

posreduje prodajo karamboliranih vozil:

1. **osebni avto NSU 1200 C,** letnik 1969, ev. št. KP 209-59, prevoženih km 31.000. Izklicna cena Ndin 11.000.—
2. **osebni avto ŠKODA 1000 de lux,** letnik 1968, ev. št. KP 183-59, prevoženih km 59.000. Izklicna cena Ndin 5.000.—
3. **osebni avto ŠKODA 1000 MB,** letnik 1966, ev. št. KP 117-34, prevoženih km 85.000. Izklicna cena Ndin 2.000.—
4. **FIAT 750, obnovljen,** letnik 1961/70, ev. št. KP 263-90, prevoženih km 1000 po generalnem popravilu. Izklicna cena Ndin 1.500.—
5. **osebni avto FIAT 1100/103,** letnik 1954, ev. št. KP 141-52, prevoženih km 17.000 po generalnem popravilu. Izklicna cena Ndin 1.500.—
6. **dostavni AZU CITROEN,** letnik 1968, ev. št. KP 184-59, prevoženih km 52.100. Izklicna cena Ndin 2.500.—

Kupec tega vozila mora ob prevzemu vozila plačati na izklicano ceno prometni davek.

Vozila pod 1., 2. in 5. so na dvorišču Gasilskega doma v Kopru, Prečna ul. 3. Vozilo pod 3. je v delavnici KZ Lucija; vozilo pod št. 4. v delavnici Trgoavto Portorož; vozilo pod št. 6 pa v garaži PTT podjetja Koper.

Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe najkasneje do 28. 1. 1971 do 12. ure Zavarovalnici SAVA, poslovni enoti Koper, Koper, Prečna ul. 3, in sicer v zaprti ovojnici pod oznako »Ponudba«. 561

Komisija za sklepanje delovnih razmerij

»ITEKS«
INDUSTRIJA TRIKOTAŽE ILOK

razpisuje

natečaj

za izpopolnitev delovnega mesta

šefa oddelka za oblikovanje

Pogoji: akademija likovne umetnosti — smer tekstila s prakso od 7 do 10 let del v trikotažni industriji pri kreiranju in modeliranju kosovnega in metražnega materiala, ali končana srednja umetniška šola ali VKV delavec s prakso od 10 do 15 let v trikotažni industriji pri kreiranju in modeliranju kosovnega in metražnega materiala.
Poskusno delo bo 2 meseca.

Osebni dohodek po pravilniku o razdelitvi osebnih dohodkov. Dvosobno stanovanje bo zagotovljeno v 6 mesecih.

Prijave z obširnimi biografskimi in delovnimi podatki, dokazili o strokovni izobrazbi in dosedanjem službovanju pošljite na naslov:
»ITEKS« Industrija trikotaže Ilok, M. Tita 24.
Natečaj velja do izpopolnitve delovnega mesta. 563

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega moža, očeta, brata in starega ata

Josipa Mostarja

se zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in sočustvovali z nami. Posebno se zahvaljujemo dobrim sosedom za pomoč ob bolezni, zdravniku dr. Malu, nevrološkemu oddelku v Ljubljani za njihov trud, duhovščini iz Rakovnika, za ganljive poslovilne besede, njegovih koroških soborcev, kakor tudi njihovemu odboru za pozornost. Vsem, ki ste dragega pokojnika imeli radi in ga boste ohranili v lepem spominu še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči:
žena, sin, hčerka z družinami in drugo sorodstvo

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNA SLUŽBA LJUBLJANA, ŠUBIČEVA 1, TELEFON 21-896 — ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 20-463, ZA ZUNANJE NAROČNIKE 311-897, POŠTNI PREDAL 29 — EKSPEDIT TELEFON 321-489 — BRZOJAVNI NASLOV DELO LJUBLJANA — ŽIRO RAČUN PRI SLUŽBI DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA LJUBLJANA 501-1 167/2 — MESEČNA NAROČNINA 20 DINARJEV (2000 STARIH DINARJEV) ROKOPISOV NE VRAČAMO

telefon dežurnega urednika 20-646

Turistične informacije

VREME

Obširno ciklonsko področje zajema severozahodni del Evrope in Britansko otočje. Z dotokom hladnega zraka v zahodno Sredozemlje pa nastaja v Genovskem zalivu samostojno področje nizkega zračnega pritiska, ki je usmerjeno proti Balkanu.

Tako bo predvidoma v petek še deževno, v soboto ali nedeljo pa bodo padavine prenehale. Ob koncu bo dež ponekod prešel v sneg.

Gorenjska:

V **Bohinju** imajo prostor samo v hotelih Bellevue in Stane Žagar. Nekaj prostora je v zasebnih turističnih sobah. Vsi drugi hoteli so zasedeni do 2. februarja. Do 3. februarja je tudi na **Pokljuki** vse zasedeno. Žičnica na Vogel redno obratuje. Od bohinjskih hotelov do spodnje postaje žičnice na Voglu vozi takoimenovani ski-bus. Vsako soboto imajo ples v hotelu Zlatorog, vsak dan razen ob torkih pa v Ski hotelu na Voglu. Vsak dan razen ob ponedeljkih je odprt dancing bar v hotelu Jezero. Na **Bledu** so do konca januarja zasedeni vsi hoteli, razen hotela Jelovica in hotela Trst. Jezero je zamrznjeno, vendar ni primerno za drsanje. V **Kranjski gori** je trenutno vse zasedeno, samo v zasebnih turističnih sobah bo od 28. januarja dalje še nekaj prostora. V **Martuljku** in **Podkorenu** so zasedeni hoteli; nekaj prostora je še v zasebnih turističnih sobah v **Martuljku**. Žičnice v Kranjski gori redno obratujejo. V Erjavčevi koči na Vršiču je še nekaj prostora. Koča na Gozdu in Mihov dom sta odprta samo ob sobotah in nedeljah. Na **Jesenicah** in v okolici je še prostor. Prostor je tudi v Domu pod **Golico**. V **Kranju** je prostor v vseh hotelih in v zasebnih turističnih sobah. Dovolj prostora je v **Preddvoru** in na **Jezerskem**. Na **Krvavcu** je vse zasedeno do konca januarja. Vse žičnice na Krvavcu normalno obratujejo.

PRIREDITVE

Na Bledu bo v soboto 23. jan. tekmovanje gostov v veleslalomu za pokal hotela Jelovica; tekmovanje bo na Straži. V hotelu Jelovica na Bledu bo 23. januarja ob 20.30. uri nastopila folklorna skupina TD Bled s slovenskimi narodnimi plesi. Na Bledu imajo v programu za nedeljo 24. januarja medklubsko tekmovanje v kegljanju na ledu, koncert godbe na pihala na zamrznjenem jezeru in drsalno revijo na jezeru. Vendar še ni povsem gotovo, če bodo lahko prireditve organizirali zaradi slabega ledu na jezeru. Na Jesenicah bo 23. januarja ob 19. uri tekma v hokeju na ledu za državno prvenstvo med Jesenicami in Medveščakom.

Primorska:

V **Kopru**, **Portorožu** in **Piranu** je dovolj prostora v vseh hotelih in v zasebnih turističnih sobah. Odprti so nočni bari v Portorožu in Piranu. V restavraciji Taverna v Luciji je odprt disco klub. Gostom sta na voljo avtomatični kegljišči v hotelu Punta v Piranu in v Luciji.

KOPALNI BAZENI: V Portorožu imajo kopalni bazen v hotelu Palace in sicer z ogrevano morsko vodo. Odprt je od 7. do 21. ure vsak dan, razen ob torkih. Vstopnina je 20 dinarjev na osebo. V Žusterni v Kopru imajo bazen z ogrevano morsko vodo, ki je odprt vsak dan, razen ob ponedeljkih od 15. do 22. ure, ob sobotah pa od 9. do 22. ure. Za tri ure kopanja je treba plačati 10 dinarjev. Ob bazenu imajo tudi kegljišče.

Ljubljana z okolico:

V **Ljubljani** je zaseden hotel Slon. Hotel Ilirija bo zaseden 22. in 23. januarja. Hoteli Lev, Turist, Union, Bellevue in Ljubljana transport bodo zasedeni do 24. januarja, potem pa bodo imeli dovolj prostora. Prostor je v zasebnih turističnih sobah. Dovolj prostora je v campingu na **Ježici** in v motelu **Medno**. Prostor je v gostilni Pri Mihovcu v **Pirničah**, v penzionu Canu ob Zbiljskem jezeru pri Šmledniku in pri zasebnikih v **Mednem**. Hotel Planinka v **Kamniku** je zaseden. Zaseden je tudi Šimnovec na **Veliki planini**. Prostor pa je v domu v **Kamniški Bistrici**. Prenočišča v restavraciji Pri pošti v **Domžalah** so do 25. januarja zasedena; prostor je v zasebnih turističnih sobah. Prostor je na **Vrhniki**, v **Litiji** in **Logatcu**. Motel Turist v **Grosupljem** ima še nekaj prostih postelj; prenočevanje v enopostelji sobi stane 50 dinarjev, v dvopostelji sobi pa 40 dinarjev. Dovolj prostih postelj ima tudi motel Jasnica pri **Kočevju**. Enopostelna soba stane za prenočevanje 37.5 dinarja, dvopostelna soba 67,5 dinarja in tropostelna soba 90 dinarjev.

PRIREDITVE: V ljubljanskih muzejih in galerijah so odprte stalne in občasne zbirke. V slovenskem etnografskem muzeju je odprta razstava o Vietnamu. V Moderni galeriji razstavlja avstrijski kipar Fritz Wotruba. V Mali galeriji je razstava grafik Lojzeta Spacala. Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je do 24. januarja odprt sejem »Moda 1971«. V dvorani Tivoli bo 21. januarja ob 20. uri koncert organista Briana Augerja in njegovega ansambla Oblivion Express. V soboto 23. januarja ob 18. uri bo v dvorani Tivoli hokejska tekma med Olimpijo in Slavijo. Istega dne dopoldne in popoldne bo v dvorani Tivoli državno prvenstvo v drsanju; prvenstvo se bo nadaljevalo 24. januarja popoldne. Tekma v hokeju na ledu med Olimpijo in Jesenicami bo 26. januarja. Tekma v košarki za evropski pokal med Olimpijo in Slavijo iz Prage bo v tivolski dvorani 28. januarja ob 19.30 uri.

SMUČIŠČA V OKOLICI LJUBLJANE: V **Guncljah** imajo smučišče oddaljeno 15 minut od trolejbusne postaje v Vižmarjih. Vlečnica vozi vsak dan od 8. do 17. ure. Na **Blaževem griču na Golovcu** imajo dve vlečnici. Do smučišča pridemo po litijski cesti mimo gostilne Kregar, kjer je treba zaviti na desno. Smučišče je zvečer razsvetljeno. Za 15 voženj z žičnico je treba plačati 4 dinarje, zvečer pa je cena dvojna. Na smučišču imajo organizirane tudi smučarske tečaje. V **Preski** pri Medvodah je smučišče čeren oddaljeno približno 150 m od šole, vlečnica je dolga 400 m in kadar je lepo vreme obratuje vsak dan od 12. do 17. ure. Ena vožnja za žičnico stane 0.50 dinarja. Na **Kureščku** imajo dve smučarski vlečnici, ki pa jih bodo odprli, kakor predvidevajo, 24. januarja. Trenutno bosta namenjeni samo skupinam, ki se bodo prijavile pri Počitniški skupnosti Alpe-Adria v Ljubljani. Alpe-Adria organizira prevoz z avtobusi s Trga revolucije v Ljubljani vsak dan ob 9. uri. Avtobusi se bodo vrnili ob 17. uri. Gostom bodo na voljo tudi smučarski učitelji; v domu na Kurešču bodo smučarji lahko dobili tudi toplo hrano. Prenočišča na Kurešču pa so trenutno zasedena. Na **Zaplani — Ulovki** imajo dve smučarski vlečnici; ena vožnja stane za odrasle 0.80 dinarjev, za otroke pa 0.40 dinarjev. Ob smučarski progi je tudi okrepčevalnica. Vlečnici vozita od 9. do 17. ure. Redno obratuje tudi sistem žičnic na Veliki planini. Do spodnje postaje žičnice vozilo redni avtobusi podjetja Ljubljana transport.

Notranjska:

V **Cerknici** in okolici je povsod dovolj prostora. Gostilna v **Rakovem Škocjanu** je zaprta. Do 21. marca je zaprt tudi Dom na **Slivnici**. Dovolj prostora je v **Idriji** in na Vojskem. Na **Črnem vrhu** in v **Cerknem** je prostor v zasebnih gostilnah in v zasebnih turističnih sobah. V **Godoviču** in **Idriji** imajo smučarske vlečnice. Vlečnice obratujejo od 10. do 19. ure in od 13. ure dalje. Ena vožnja stane 0.50 dinarja. Vlečnica v Godoviču je primerna tudi za smučarje začetnike. Cesta na Vojsko je prevozna za osebne avtomobile, ki so opremljeni z zimsko opremo.

PRIREDITVE:

Smučarski klub Loška dolina in občinski sindikalni svet Cerknica prirejata v nedeljo 24. januarja tekmovanje v smuku in slalomu za vse sindikalne organizacije v cerkniški občini. V nedeljo 30. januarja bo v Idriji pionirsko tekmovanje v veleslalomu za conško prvenstvo Primorske.

Dolenjska:

V **Novem mestu** je prostor v obeh hotelih. Dovolj prostora je na **Otočcu** in v **Dolenjskih Toplicah**. **Šmarješke Toplice** so zasedene. V **Čateških Toplicah** imajo nekaj prostora v dependansi in v letoviških hišicah. Dovolj prostora je v **Črnomlju**, **Metliki**, v gradu **Mokrice**, **Brežicah**, **Krškem**, **Sevnici** in **Trebnjem**. Prostor je v planinskih domovih na **Lisci**, **Bohorju** in **Frati**. Zaprti so Dom na **Mirni gori**, **Gospodična** na Gorjancih in Dom pri Miklavžu.

KOPALNI BAZENI:

V Dolenjski Toplicah sta odprta dva bazena s termalno vodo. Kopanje stane 5 dinarjev. V Čateških Toplicah je odprt olimpijski kopalni bazen s termalno vodo na prostem in manjši bazen v zaprtem prostoru. Kopanje v bazenu na prostem stane 6 dinarjev, v pokritem kopalnem bazenu pa 5 dinarjev. Otroci plačajo polovično ceno.

PRIREDITVE:

V Črmošnjicah bodo imeli 24. januarja občinsko šolsko prvenstvo v veleslalomu. Občinsko sindikalno prvenstvo v veleslalomu pod naslovom »Delavske športne igre« bo v Črmošnjicah 30. januarja.

SMUČIŠČA:

Nad motelom v Trebnjem v bližini avtomobilske ceste je urejeno novo smučišče, ki ima tudi vlečnico. Vlečnica je dolga 300 m. Smučišče je primerno tako za začetnike, kakor tudi za bolj zahtevne smučarje. Teren je primeren za smučanje tudi kadar je malo snega. Kadar je več snežnih odej, je smučišče zvečer razsvetljeno.

Štajerska:

V **Mariboru** je dovolj prostora v vseh hotelih in v zasebnih turističnih sobah. Na **Mariborskem Pohorju** je še nekaj prostora v Pajkovem domu, Kagarjevem domu, v Domu na Glažuti in v Ruški koči. Vsi drugi hoteli in domovi so zasedeni. Nekaj prostora je tudi v **Lovrencu na Pohorju**. Dovolj prostora je v **Ptuju** in **Ormožu**, grad **Štatenberg** pa je zaprt. Dovolj prostora je v **Rogaški Slatini**, na **Dobrni**, v **Laškem**, **Velenju**, **Mozirju** v **Logarski dolini**, **Solčavi**, **Lučah**, na **Ljubnem** in v **Celju**. Nekaj prostora je tudi v **Gornjem gradu**. V Kajuhovem domu v **Šoštanju** imajo prostor samo ob sobotah in nedeljah, med tednom pa so nujno potrebne rezervacije. Odprti so domovi v **Podolševi**, na **Svetini**, **Andrejev dom nad Slemenom**, **Mozirska koča**, **na Gori Oljki**, **Celjska koča**, planinski dom v **Logarski dolini** in izletišče **Stari grad nad Celjem**. Smučarjem so na voljo naslednje žičnice in vlečnice: Celjska koča, Golte, Svetina, Mozirje, Ljubno ob Savinji, Gornji grad in Ljubno. Povsod pa prevladuje južno vreme. Odprta sta pokrita kopalna bazena na Dobrni in v Laškem.

PRIREDITVE: V razstavnem salonu Rotovž v Mariboru je odprta razstava dokumentacije Zidanškove-Pohorske brigade. V Umetnostni galeriji v Mariboru je odprta razstava, ki prikazuje 50 let organizirane likovne dejavnosti v Mariboru. V Celjskem likovnem salonu razstavlja kipar Peter Černe.

Koroška:

V **Slovenj Gradcu** je dovolj prostora v hotelih Pohorje in Koroški. Penzion stane od 42 do 45 dinarjev, medtem ko je cena penziona z uporabo žičnice od 57 do 60 dinarjev. Iz Slovenj Gradca pa sporočajo, da obe vlečnici trenutno ne obratujeta zaradi razmočenega snega. V **Ravnah na Koroškem** je odprt zimski kopalni bazen. Kopanje s prevozom od Slovenj Gradca stane za odrasle 10 dinarjev, za otroke pa 6 dinarjev.

Pomurje:

V vseh krajih v **Pomurju** je dovolj prostora. Prostor je tudi v letoviškem naselju v **Moravcih**. V Moravcih je odprt zimski kopalni bazen s termalno vodo.

PRIREDITVE: V Radencih je te dni žensko šahovsko prvenstvo Jugoslavije, ki bo trajalo do 5. februarja.

OBIŠČITE

zdravilišče čateške toplice

ki nudijo ob ugodnih cenah:

- kopanje v odprtem olimpijskem bazenu s temperaturo vode 32 — 35 stop vsak dan razen ponedeljka
- prenočitvene možnosti v hotelih »Zdravilišči dom« in »Toplice« ter v novem centralno ogrevanem počitniškem naselju
- posebne popuste za skupinske obiske z enodnevnimi izleti, seminarje, konference, vse s predhodnim naročilom

INFORMACIJE: tel 72-010 in 72-011

Jugoslovanska loterija

Neuradno poročilo o žrebanju 3. kola srečk dne 21. I. 1971:

srečke s končnicami	so zadele din
0	6
10960	506
19240	1.006
62010	1.006
289640	10.006
295130	10.006
41	10
45551	500
93141	510
777781	10.000
52	20
82342	1.000
87912	500
313102	10.000
374132	10.000
452782	10.000
93	30
13143	2.000
33663	500
196713	10.000
474733	10.000
4	6
93194	506
94704	506
077954	10.006
669844	50.006
85	10
4125	200
9065	200
81415	500
150255	10.000
675315	10.000
66	10
86	10
32906	1.000
055856	10.000
320996	10.000
553286	10.010
7	6
39707	506
208627	10.006
98	10
878	100
48078	500
538508	150.000
680918	10.000
59	20
699	50
14049	1.000
92259	2.020

Večji dobitki v Sloveniji: 2.000 din v Ljubljani na štev. 413143; po 1.000 din v Ljubljani na štev. 119240, v Celju na štev. 032906, v Trbovljah (PTT) na štev. 062010 in v Novem mestu na štev. 382342.

Loto

1. Končno poročilo za 2. kolo — I. žrebanje:

Žrebanje je bilo 12. I. 1971.

Peterke	47.150.—
Četverke	428,65
Trojke	16,85

Rok za izplačilo dobitkov je do

2. Začasno poročilo za 3. kolo — I. žrebanje:

Žrebanje je bilo 19. I. 1971.

Izžrebane številke: 7, 15, 18, 31, 35 in dodatna 14. Začasna vrednost dobitkov

4 + 1	16.745,35
Četverke	405,10
Trojke	18,85

DOBITKI V SLOVENIJI

Četverke

Ljubljana 1 — 428896-4; **Celje 23** — 927645-4; **Kranj 46** — 651770-4; S-M-470797; S-M-470797; **Ptuj 70** — 655054-4; **Velenje 105** — K-458555-4; **Ljubljana 14** — A-084450-2; **Jesenice 39** — 409943-4; **Maribor 55** — S-M-470797; **Maribor 57** — M-505491-4; **Sežana 81** — 409242-4.

3. Končno poročilo za 2. kolo — II. žrebanje:

Žrebanje je bilo 12. I. 1971.

Peterke	50.000.—
Četverke	530,75
Trojke	19,20

Rok za izplačilo dobitkov je do 13. III. 1971.

4. Začasno poročilo za 3. kolo — II. žrebanje:

Žrebanje je bilo 19. I. 1971.

IZŽREBANE ŠTEVILKE: 6, 31, 32, 33, 35 in dodatna 21.

Začasna vrednost dobitkov:

4 + 1	32.608.—
Četverke	407,60
Trojke (konč. vredn.)	23,50

DOBITKI V SLOVENIJI

Četverke

Ljubljana 1 — 829578-4; 829594-4; **Ljubljana 14** — 824968-4; **Radovljica 72** — 413760-4; **Sevnica 80** — 647130-4; 647130-4; **Slov. Gradec 83** — A-089018-2.

ELEKTRO MARIBOR

razglaša

za dne 25. I. 1971 ob 8. uri v Remontnih delavnicah v Mariboru, Engelsova 57

javno dražbo

za prodajo:

1. **Osebni avtomobil MERCEDES 190 C**, leto izdelave 1961. Vozilo je vozno. Izklicna cena 19.800 din. Imamo tudi nekaj rezervnih delov.
2. **Poltovorni avtomobil ZASTAVA 615 B**, leto izdelave 1960. Vozilo je vozno. Izklicna cena 5.500,— din.

Vozili si interesenti lahko ogledajo dnevno od 6. do 8. ure, razen v soboto. Ob licitaciji morajo položiti varščino v višini 10% izklicne cene. 535

V 87. letu starosti je umrla naša draga mama, babica in prababica

Ana Liker

rojena BRATINA

Do pogreba, ki bo v petek, dne 22. januarja 1971, ob 13.45 na pokopališču na Viču, leži v Jakobovi mrliški vežici na Žalah

Žalujoči:

hčerke Milka, Slavka in Marija z družinami, vnuki, vnukinje in pravnuka

Ljubljana, Ajdovščina, Predmeja, 20. januarja 1971

Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustila naša draga mama, tašča, babica in prababica

Leopoldina Petrič

stara 88 let

Pogreb bo v soboto, 23. januarja 1971, ob 15. uri izpred mrliške vežice na kranjskem pokopališču

Žalujoči:

sinovi Leopold, Anton, Vili, Karel in Avgust z družinami, hčerka Hilda z družino, vnuki in pravnuki

Kranj, Beograd, Banjaluka, Pula, Wesseling, 20. januarja 1971

Ugodnost za naročnike Dela

NEZGODNO ZAVAROVANJE PRI ZAVAROVALNICI SAVA

DELO

PRIVREDNI PREGLED

informativni gospodarski dnevnik

KAKO BODO UPORABLJALI ZAKON O »ZMRZOVANJU« OSEBNIH DOHODKOV?

- to je vprašanje, pred katerim so vse organizacije združenega dela

Odgovore s praktičnimi navodili boste dobili edino v časopisu

PRIVREDNI PREGLED

Časopis je v številki 4.436 dne 20. I. 1971 objavil članek:

»IZVAJANJE ZAKONA O ZAČASNIH UKREPIH V PODROČJU OSEBNIH DOHODKOV«

ki obsega praktična navodila o:

- načinu določanja izplačanja osebnih dohodkov in sredstev skupne potrošnje delavcev v letu 1970
- določevanju števila zaposlenih za 12 mesecev
- katere organizacije lahko izplačajo višje osebne dohodke od 11%
- podatkih in elementih za poročila Službi družbenega knjigovodstva in drugih

»PRIVREDNI PREGLED« bo svoje predplačnike in nove naročnike informiral o uporabi tega zakona in drugih ter drugih predpisov. »PRIVREDNI PREGLED« je najpopolnejši vsakdanji informator in sodelavec poslovnih ljudi ter strokovnih kadrov. Prinaša več kot 30.000 informacij letno iz jugoslovanskega in svetovnega gospodarstva.

NAROČITE »PRIVREDNI PREGLED«, Beograd, Maršala Birjuzova 3, žiro račun 608-1-287-1. 583

V globoki žalosti sporočamo, da nas je zapustila ljubljena soproga, mama, tašča, teta in svakinja

Marija Koprivšek

Pogreb nepozabne bo v petek, 22. januarja 1971, ob 15.30 na pokopališče v Kočevju.

Njeni:

mož Simon, hčerka Stefka, zet Stanko in drugo sorodstvo

Kočevje, 21. januarja 1971

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame

Margherite Dudine

roj. PUGLIESE

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo spremili ob njeni zadnji poti, dne 14. januarja 1971. Posebna zahvala zdravnikom dr. Šumenjaku, dr. Kralju, dr. Maziju, dr. Milutinoviču in bolniškemu osebju bolnice Ankaran.

Žalujoči:

sinova Ivan in Giuliano

Izola, 18. januarja 1971

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše dobre mame

Marte Kolenc

roj. INTIHAR

se lepo zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem ter vsem, ki so jo imeli radi in ki so jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti ter prekrili njen hladni grob z venci in cvetjem. Iskrena zahvala zdravniku dr. Viktorju Volčjaku, zdravstvenemu osebju internega oddelka Vojne bolnice v Ljubljani in zdravstvenega doma Zagorje, pevcem »Loškega glasu« ter še posebej tov. Francetu Šobru za tople poslovilne besede ob odprtem grobu, kakor tudi vsem, ki so nam ustno ali pismeno izrazili sožalje. Vsem še enkrat prisrčna hvala

KOLENČEVI

Zagorje, dne 17. januarja 1971

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, sestre in tete

Ivane Rupnik

roj. HRIBAL

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki z nami žalujejo, ki so ji darovali cvetje in so jo pospremili na njeni zadnji poti ter izrazili ustno ali pismeno sožalje.

Žalujoči:

hči Bernot Maruša, družine Heidegger, Maček, Lavrič, Hribal

Ljubljana, 22. januarja 1971

ZAHVALA

ob nenadni izgubi našega ljubega moža, očka, sina ter brata

Janeza Peterca

se iskreno zahvaljujemo poslovni enoti avto parka »Petrol« ter združenju šoferjev in avtomehanikov Domžal in Ljubljane in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetje.

Žalujoči:

žena Frida, sin Janko, hčerka Metka, mati Alojzija, brat Vinko z družino ter sestra Ani z družino.

Sporočamo žalostno vest, da je po dolgotrajni in mučni bolezni umrl moj ljubi mož, oče, brat, stric, ded in praded

Jože Kukman

iz Ručetne vasi pri Črnomlju

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 23. januarja 1971, ob 15. uri izpred hiše žalosti na pokopališče v Petrovi vasi.

Žalujoči:

žena Neža, otroci: Vinko, Jože, Lojze, Tončka, Danica, Malka z družinami, brat Matija z družino ter drugo sorodstvo

Ručetna vas, Črnomelj, Metlika, Ločna, Maribor

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, sestre in tete

Ivane Rupnik

roj. HRIBAL

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki z nami žalujejo, ki so ji darovali cvetje in so jo pospremili na njeni zadnji poti ter izrazili ustno ali pismeno sožalje.

Žalujoči:

hči Bernot Maruša, družine Heidegger, Maček, Lavrič, Hribal

Ljubljana, 22. januarja 1971

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE PO DOLGI IN MUČNI BOLEZNI UMRLA

MARA SANCIN

ROJ. BUNC

POGREB DRAGE POKOJNICE BO V SOBOTO, 23. JANUARJA 1971, OB 14. URI NA MESTNEM POKOPALIŠČU V PTUJU, NAKAR JO BOMO PREPELJALI V MARIBOR NA POBREŠKO POKOPALIŠČE

ŽALUJOČI:

MOŽ CEZAR IN SINOVA SAŠA TER SMILJAN Z DRUŽINAMA

PTUJ, MURSKA SOBOTA, MARIBOR, 21. JANUARJA 1971

Tiho nas je za vedno zapustil naš ljubi mož in očka

Janez Pregelj

upokojeni strokovni učitelj

Pokojnika bomo spremili na njegovi zadnji poti, dne 22. jan. 1971 iz Andrejeve mrliške veže ob 14.30.

Žalujoči:

žena Elizabeta, hčerka Breda z družino in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ob smrti našega dragega moža, očeta, ljubega dedija

JANKA GUČKA

počastili njegov spomin in sočustvovali z nami, ga spremili na zadnji poti in prekrili njegov grob s cvetjem. Posebno zahvalo dolgujemo dr. Štalcerju Branku in Vidi za dolgoletno zdravstveno nego in skrb v najtežjih trenutkih. Zehvaljujemo se tudi Skupščini občine Center, Temeljni izobraževalni skupnosti Center, Občinski konferenci SZDL občine Center, ZB in ZK Stara Ljubljana, krajevnim odborom SZDL, DPM in RK Stara Ljubljana, Konjeniški zvezi Slovenije in sosedom, ki so počastili njegov spomin in tovarišema Packu in Rozmanu za tople besede ob grobu pokojnika. Iskrena hvala tudi vsem, ki ste nam izrazili ustno in pismeno sožalje.

žena Fani Kveder-Guček, sin Marjan Guček

Ljubljana, 20. januarja 1971

Sporočamo žalostno vest, da nas je v cvetu mladosti po kratki bolezni zapustil naš dragi mož, oči, sin, brat, bratranec

RADO TOPOLŠEK

mornar

Pogreb nepozabnega pokojnika bo 23. januarja 1971, ob 16. uri na žalah iz Nikolajeve mrliške vežice

Za njim žalujejo:

žena Majda, hčerka Lotrina, oče Franc, mama Lojzka, sestra Tanja, tete, strici, družina Šterk in drugo sorodstvo

Ljubljana, Kamnik

Umrla je naša draga sestra in teta

ANKA KAMBIČ

Pogreb bo v soboto, dne 23. januarja 1971, na Sodjem vrhu

Žalujoči:

brat Janez, dr. Jože, sestri Marija in Neža, nečakinja Jasna, nečak Mirko, drugi nečaki in nečakinje ter sorodniki

Ljubljana, Sodji vrh pri Semiču, Cranbrook, 21. januarja 1971

Potrti sporočamo žalostno vest, da nas je v 30. letu starosti nepričakovano zapustil naš vzoren član kolektiva

JOŽE LENIČ

zapakovalec

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 23. jan. 1971, ob 15. uri iz hiše žalosti, Pleševica 36 na pokopališču v Notranjih Goricah.

Vestnega in priljubljenega člana našega kolektiva bomo obdržali v trajnem spominu

Uprava podjetja in Sindikalna podružnica DROGERIJA, Ljubljana

DELEGACIJA KP SZ V LJUBLJANI — Študijska delegacija, ki jo vodi član centralnega komiteja KP SZ I. K. Lutak, se je včeraj pogovarjala s predstavniki CK ZKS, ki jih je vodil sekretar sekretariata Andrej Marinc. Pogovarjali so se predvsem o organizaciji, načelih delovanja, sestavi in izobraževanju kadrov v republiki.
Foto: M. Švabič

VISOKA NAGRADA ZA ARETACIJO MENGELEJA — Tuvia Freidman, vodja dokumentacijskega centra za nacistične vojne zločince v Haifi z dvema fotografijama dr. Josefa Mengeleja, imenovanega »angel smrti«, potem ko so obljubili nagrado 50.000 dolarjev nagrade za tistega, ki bi pomagal ujeti nacističnega zločinca, ki živi v Paragvaju.
Telefoto: UPI

STROKOVNJAKI O KRIVCU — Ker gradbeno podjetje »Stavbar« ne more odpraviti odpadanja ometa v stanovanjih na Ljubljanski 29-31 v Mariboru, je naročilo ekspertizo v dveh inštitutih (Zagreb, Gradec). Strokovnjaki so ugotovili: krivi so elektrofiltrski zidaki, ki se širijo in krčijo zaradi nestabilnih sestavin. Omet pa še vedno odpada (na sliki) ...
Telefoto: B. Čerin

Elizejski pogledi

Pompidou ne izključuje druge kandidature - Evropa postaja »evropska« - Stvarne in varne meje za Izrael

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 21. jan. (Po telefonu). Na današnji tiskovni konferenci v Elizejski palači pred kakimi 250 francoskimi in tujimi novinarji je dal Georges Pompidou z nasmeškom razumeti, da bi utegnil po preteku predsedniške dobe še enkrat kandidirati za predsednika. Tokrat je prvič govoril brez živega de Gaulla in zdelo se je, da je nastopal bolj samozavestno in v svojem imenu, hkrati pa je bil v marsičem bolj podoben de Gaullu kot poprej.

V zunanjepolitičnih vprašanjih je najprej odgovoril, zakaj je Francija zavrnila Wernerjev načrt o skupni evropski valuti ... Pompidou je zelo izrazito povedal, da je bila Evropa po koncu druge svetovne vojne »bolj last vseh drugih kot Evropejcev«, predvsem ZDA. Po njegovem ima danes Evropa vse več lastne fiziognomije, pa tudi gospodarske in politične pobude. Pri tem pa ne gre preskakovati etap.

»Važne odločitve morajo biti zato sprejete soglasno, ker gre bolj za politično kot za juridično vprašanje.«

Glede prizadevanj za še večjo oblast evropskega parlamenta, je menil, da so to špekulacije in da se ta oblast lahko povečuje samo vzporedno s povečano oblastjo izvršne oblasti. »Če govorimo o haaškem duhu,« je dejal Pompidou, »je treba ločiti voljo in metode. Kar zadeva voljo, se pravi pogoditi to evropsko skupnost, Francija to voljo ima. Kar pa zadeva metodo menimo, da je treba to poglabljanje dosegati z dejanji, ne pa s frazami.«

Samo bežno je govoril o pripravah na konferenco o evropski varnosti. V nekem drugem odgovoru na podobno temo je menil, da bi bilo bolje, če bi bila ta konferenca čimprej.

Z veliko pozornostjo se je predsednik Pompidou ustavil ob sredozemski politiki Francije. »Naš cilj je, da predvsem tu uveljavimo zmago miru in da to področje izdvojimo iz območja obeh atomskih supersil.«

O Jarringovi misiji za mir na Bližnjem vzhodu je izrazil zelo rezervirano upanje v uspeh, čeprav je poudaril, da ne želi opustiti upanja. Poudaril je, da Francija vztraja pri svojih načelih, da je treba ohraniti pravico obstoja Izraela v stvarnih in varnih mejah, Izrael pa obvezati, da izprazni zasedena ozemlja.

Posebej zanimiv pa je bil njegov pododgovor glede na usodo palestinskega prebivalstva. Menil je, da bi bilo to možno urediti s svobodno samoodločbo prebivalstva v trenutku, ko bi bil mir vzpostavljen. »Jordanski kralj Husein mi je to sam zagotovil,« je pristavil Pompidou.

B. POGAČNIK

Dr. Leopold Edgar-Lavov odlikovan

LJUBLJANA, 21. januarja. — Podpredsednik republiške skupščine dr. Jože Brilej je danes zvečer v vili Podrožnik izročil dr. Leopoldu Edgarju-Lavovu, bivšemu dolgoletnemu priorju kartuzijanskega samostana Pleterje, red zasluge za narod z zlato zvezdo, s katerim ga je ob njegovi 90-letnici odlikoval predsednik republike Josip Broz Tito za posebne zasluge in dosežene uspehe pri delu, pomembne za socialistično graditev države.

Slovesnosti ob podelitvi odlikovanja so se med drugimi udeležili tudi Miha Marinko, Josip Vidmar, Janez Vipotnik, Boris Ziherl in Janko Rudolf, nadalje dr. Stanko Cajnkar, predsednik Društva slovenskih duhovnikov, dr. Maks Miklavčič, dekan teološke fakultete in Janez Drolc, prior kartuzije Pleterje, kakor tudi nekateri borci NOV, s katerimi je dr. Leopold Edgar-Lavov sodeloval med narodnoosvobodilnim bojem in jim nudil zavetišče.

Češkoslovaški veleposlanik v Ljubljani

LJUBLJANA, 21. januarja. — Podpredsednik republiškega izvršnega sveta dr. France Hočevar je danes opoldne sprejel na vljudnostni obisk veleposlanika ČSSR v naši državi inž. Jozefa Nalepko, ki ga je spremljal češkoslovaški konzul v Zagrebu Rudolf Martiško.

Zatem je veleposlanik Nalepka obiskal univerzitetnega profesorja dr. Jovana Hadžija in mu izročil ob navzočnosti predsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti Josipa Vidmarja zlato častno plaketo Češkoslovaške akademije znanosti in umetnosti G. J. Mendela za zasluge v razvoju bioloških znanosti.

Spremenjen statut ZK Beograda

BEOGRAD, 21. jan. (Tanjug). Na današnji seji mestne konference ZK Beograda so spremenili statutarna določila ZK Beograda; na vsaki seji konference bodo izvolili delovno predsedstvo, ki bo pripravilo prihodnjo sejo in iz svoje srede izbralo predsednika zanjo. S tem so ukinili funkcijo predsednika konference ZK Beograda. Mnenja so bili, da bo delovno predsedstvo živahneje razpravljalo o nekaterih problematiki in tesneje sodelovalo s komisijami mestne konference.

Zavarovanci ne plačajo prispevka

VRANJE, 21. jan. (Tanjug). — Zavarovanci iz Vranja in z območja te občine v prihodnje ne bodo več prispevali za zdravniške preglede in zdravila; tako so sklenile skupščine skupnosti socialnega zavarovanja delavcev in kmetov.

Heinemann kliče Toureja

Predsednik ZR Nemčije direktno posredoval v zadevi aretiranih Nemcev

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

BONN, 21. januarja — Opozicija zahteva prekinitev diplomatskih odnosov z Gvinejo, pa tudi vlada sama ima resne pridržke glede dobočega razmerja s to zahodnoafriško republiko. Na današnji vladni seji so sklenili ponovno zahtevati od gvinejske vlade pojasnila v zvezi s »samomorom« zahodnonemškega državljana Hermana Seibolda.

Seibold je vodil zahodnonemški izobraževalni center v Kankanu (800 kilometrov od Conakryja). Skupaj z njegovim pomočnikom Adolfom Marxom so ga pred nedavnim zaprli pod obtožbo, da sta sodelovala s Portugalci, ko so organizirali invazijo iz portugalske Gvineje. Tik pred začetkom sodne obravnave je napravil samomor, kakor so sporočili iz Conakryja, toda v Bonnu so prepričani, da je Seibold umrl za posledicami mučenja.

Gvinejska vlada trdi, da je bila tudi bonska vlada udeležena pri novembrski invaziji in da je samomor zahodnonemškega veleposlanika v Lisboni Schmidta-Horixa s tem v neposredni zvezi. Seibold je bil osebni prijatelj predsednika republike Sekou Touréja. Prijateljstvo se je razbilo, ko je Gvineja uradno priznala Nemško demokratično republiko in so vzhodni Nemci odprli v Conakryju veliko veleposlaništvo z okrog sto uslužbenci. V Bonnu trdijo, da je NDR soodgovorna za sedanji kritični trenutek odnosov med ZRN in Gvinejo in da so vzhodni Nemci tudi poskrbeli za vse (po tukajšnjem mnenju falzificirane) dokumente, s katerimi v Conakryju dokazujejo Seiboldovo in Marxovo krivdo.

Predsednik republike Heinemann je danes telefoniral predsedniku Sekou Toureju in ga prosil za posredovanje pri urejevanju nastalih problemov.

S. FRAS

Ni spremembe

Palestinske odporniške organizacije odklanjajo miroljubno ureditev krize

BEJRUT, 21. jan. (Tanjug). Palestinsko odporniško gibanje je odklonilo miroljubno ureditev bližnjevzhodne krize, češ da se njegova politika ni nič spremenila. Na drugi strani pa nima nič proti, če si arabske vlade prizadevajo odstraniti posledice izraelske agresije in dobiti nazaj ozemlje, ki ga je Izrael zasedel.

Tak je odgovor centralnega odbora palestinskega osvobodilnega gibanja na včerajšnje poročilo iz Amana, objavljeno v kairskem »Al Ahramu«, ki trdi, da je v politiki palestinskega gibanja nastal preokret in da je centralni odbor gibanja »soglasno« sklenil podpreti politične korake arabskih držav za mirno ureditev.

Tudi palestinske organizacije komandosov so objavile posebna sporočila, v katerih izpodbijajo navedbe v »Al Ahramu«.

»A Ahram« pa ugotavlja, da je sporočilo centralnega odbora mnogo zmernejše, in vidi ravno v tem pomemben preokret v politiki palestinskega gibanja. To potrjuje, da so vodstva palestinskih organizacij ponovno razmislila o svojem stališču do prizadevanja arabskih držav za politično ureditev krize. To kaže, da se palestinsko gibanje ne želi zaplesti v politično konfrontacijo z ZAR, saj je ta v septembrski in nedavni krizi v Jordaniji odločno obsodila jordanske ekstremistične kroge, na drugi strani pa je palestinsko gibanje s sporazumi iz Kaira in Amana priznalo jordanski vladi pravico, da se samostojno pogaja o odstranitvi posledic izraelske agresije.

Pomoč britanskim poštarjem

BRUSELJ, 21. jan. (AP) — Generalni sekretar mednarodne poštne organizacije Stefan Nedžinski je pozval vse sindikate poštnih uslužbencev po svetu, naj podpro stavko njihovih tovarišev v Veliki Britaniji. Njegov poziv, naslovljen na sindikate 82 držav, ki imajo skupno dva in pol milijona članov, je odgovor na zahtevo britanskih poštnih uslužbencev, da jih v svetu podpro.

Iz včerajšnje zadnje izdaje

V izraelskih predlogih ni poglavitnih elementov

Egiptovsko spomenico naj bi objavili kot dokument varnostnega sveta in GS

ZDRUŽENI NARODI, 20. jan. (Tanjug). ZAR je predlagala, naj bi varnostni svet sprejel ustrezne ukrepe, da bi pomagal Gunnarju Jarringu nadaljevati z misijo. Sugestija je v ed-memoaru, ki so jo izročili Jarringu pred petimi dnevi, danes pa tudi U Tantu. Zaprosili so, da bi bil egiptovski ed-memoar objavljen kot dokument varnostnega sveta in generalne skupščine.

Egipt ni formalno zahteval sklicanja varnostnega sveta niti predlagal ukrepov, ki naj bi jih varnostni svet sprejel. Prav tako tudi ni zavrnil zadnjih izraelskih predlogov in jih ocenjuje kot »ponavljanje prejšnjih izraelskih stališč«.

V ed-memoaru je med drugim rečeno, da zadnji izraelski predlogi Jarringu »ne upoštevajo poglavitnih elementov, brez katerih ni mogoča nobena trajna in pravična rešitev na Bližnjem vzhodu«. Ti elementi so umik Izraela z arabskih ozemelj, ki jih je okupiral v julijski vojni 1967. leta in dosega pravične rešitve palestinskega problema.

V egiptovskem ed-memoaru je tudi v 6 točkah egiptovski načrt za dosego pravičnega in trajnega miru.

Kar zadeva aranžma za varnost vseh držav na tem področju, je egiptovska vlada predlagala, da bi ti aranžmaji lahko med drugim upoštevali vzpostavitev mirovnih sil OZN, v katerih bi sodelovale štiri stalne članice varnostnega sveta in organiziranje demilitariziranih con vzdolž meja.

Kongres afriških sindikatov

KAIRO, 21. jan. (Tanjug) Danes se je začel četrti kongres vseafriške zveze sindikatov, v katero so včlanjene sindikalne organizacije 20 afriških držav s skupno 7,5 milijona člani.

V imenu jugoslovanskih sindikatov spremlja delo kongresa sekretar sveta ZSJ Raif Dizdarević.

Židje spremenili taktiko

NEW YORK, 21. jan. (AP) — Vodja židovske obrambne zveze rabin Meir Kahane je danes dejal časnikarjem, da bo njegova organizacija spremenila taktiko: odslej ne bo več vznemirjala in nadlegovala sovjetskih državljanov, temveč bo prirejala protestne »sedeče« stavke in bojkote.

»Zadnja dva tedna je v naših akcijah prevladovalo nasilje. Zato mislim, da lahko za nekaj tednov taktiko spremenimo. Tudi druge židovske organizacije so se zavzele za uporabo manj nasilnih metod, češ da bi z njimi Sovjete laže pripravili do tega, da bodo dovolili izseljevanje Židov v Izrael,« je dejal Kahane.

Izrael bo dajal podatke ZDA

WASHINGTON, 21. jan. (AFP) — ZDA so sklenile Izraelu poslati najmodernejše orožje, tako da bodo Izraelci z njim kos protiletalski obrambi, ki jo je Egiptu dala Sovjetska zveza, piše ameriški časopis Aviation Week. Izrael bo Washingtonu v nadomestilo za to dostavljal vse podatke, ki jih bodo njegove sile zbrale o delovanju in učinkovitosti egiptovske oborožitve, če bodo vojne operacije obnovljene.

Waldheim brez komunističnih glasov

DUNAJ, 21. jan. (Tanjug). CK KP Avstrije je pozval člane partije, naj na aprilskih predsedniških volitvah ne glasujejo za kandidata Ljudske stranke Waldheima. Resolucijo, v kateri je tudi ta sklep, je sprejel plenum CK na dvodnevnem posvetovanju (19. in 20. januarja na Dunaju).

Centralni komite poudarja, da so avstrijski komunisti na dosedanjih volitvah za predsednika republike volili kandidate socialistične stranke in da je odvisno samo od socialistične stranke in njenega kandidata, ali bodo to storili tudi letos. Socialisti so za svojega kandidata sprejeli sedanjega avstrijskega predsednika Franza Jonasa.

Pomen enotnega tržišča

Slovenija lahko pomembno prispeva k snovanju sistemskih rešitev

LJUBLJANA, 20. jan. — V tezah za bližnjo sejo centralnega komiteja ZKS so bila jasno postavljena slovenska stališča o najpomembnejših vprašanjih ekonomskega sistema in še posebej o novih pristojnostih federacije. Tako so ocenjevali nocoj na pogovoru, ki sta ga pripravila komite ljubljanske mestne konference ZK in ljubljanski klub poslancev. Sedanji trenutek pa bo treba tudi na seji CK ZKS dodobra izkoristiti, da bi dali kar največji prispevek k razreševanju vprašanj pomembnih za ves jugoslovanski prostor. To pomeni, da so sedanja prizadevanja tudi preizkus slovenskih državnotvorniških sposobnosti, so poudarili udeleženci pogovora.

Predmet obravnave je bil tudi predlog resolucije zveznega izvršnega sveta o temeljih družbeno ekonomske politike v prihodnjem letu in stabilizacijskega programa. Posebej so udeleženci pogovora poudarili kako izredno pomembna je prihodnja opredelitev ekonomskih pristojnosti federacije in še posebej njena vloga pri zagotovitvi enotnega jugoslovanskega tržišča. Tudi nelikvidnost gospodarstva je pravzaprav samo eden izmed dokazov, je bilo rečeno, kako slabo je doslej funkcioniral trg.

F. J.

Laird o bojih v Kambodži

WASHINGTON, 20. jan. (AP, Reuter) — Obrambni minister Laird je izjavil na današnji tiskovni konferenci, da bodo ZDA nadaljevale z angažiranjem svojih letalskih in pomorskih enot v Kambodži. »Dokler bom na tem položaju«, je dejal »bomo uporabljali naše letalske sile kot dopolnilo južnovietnamskim enotam v Kambodži«.

Telegrami

ČAŠULA PRI ALVARADU — LIMA. Prvi veleposlanik SFRJ v Peruju Kole Čašula je perujskemu predsedniku Alvaradu izročil poverilnice. Alvarado je med pogovorom izrazil priznanje jugoslovanski politiki neuvrščanja in poudaril željo po razvoju sodelovanja med državama na vseh področjih.

HUSIEN SPET DOMA — LONDON. Jordanski kralj Husein se je po šestnajstdnevnem zdravljenju v neki londonski kliniki (zaradi manjšega srčnega obolenja) vrnil v domovino.

KOMUNISTI V VOJSKI — VARŠAVA. Danes se je izvedelo, da so najvišji partijski voditelji v poljski vojski v ponedeljek imeli posvet o krepitvi političnega in ideološkega dela v armadi.

PREURANJENE KANDIDATURE — NEW YORK. Ameriško odposlanstvo pri OZN je sporočilo, da bo treba s kandidaturo za položaj novega generalnega sekretarja počakati, dokler se ne bodo končala dolga in zapletena posvetovanja med vladami in člani OZN.

ITALIJANSKI DUHOVNIKI V SOVJETSKI ZVEZI — RIM. V torek se je okrog sto italijanskih duhovnikov odpeljalo na enotedensko turistično potovanje po Sovjetski zvezi.

KOLIKO JE POLJAKOV? — VARŠAVA. Po statističnih podatkih ima Poljska 32,7 milijona prebivalcev (3 milijone več kot pred desetimi leti). Žensk je 16,8 milijona, moških pa 900.000 manj. V mestih živi 17,1 milijona ljudi (52,2 odstotka).

BOJ PROTI NEPISMENOSTI — BAGDAD. Irak se je letos prvič pridružil boju proti nepismenosti v arabskem svetu. Do leta 1986 želijo v Iraku nepismenost popolnoma odpraviti.

MAMILA IN VOJAKI — SAIGON. Ameriško poveljstvo v Saigonu je sporočilo, da se je jemanje mamil med vojaki izredno razpaslo. Zapadlo jim je kar 45 odstotkov vojakov v Južnem Vietnamu.

NOVO PREMIRJE — SAIGON. Saigonska vlada je razglasila, da bodo vietnamski praznik novega leta počastili s 24-urnim premirjem, osvobodilne sile pa bodo počivale štiri dni, začenši s torkom.

LADJEDELNIŠKI REKORD — BERLIN. Ladjedelnice v NDR so lani končale kar 120 različnih ladij (skupna nosilnost znaša skoraj 350.000 brutto registrskih ton).

AVTOMOBILSKEGA SEJMA NE BO — FRANKFURT. Združenje zahodnonemških proizvajalcev avtomobilov je sporočilo, da septembra ne bo priredilo tradicionalnega avtomobilskega sejma, ker proizvajalci sprično velikega povečanja cen za surovine ne bodo imeli dovolj sredstev za ta namen.

OBSOJENI UGRABITELJI — MÜNCHEN. Zahodnonemško sodišče je obsodilo tri Madžare na dve leti in pol zapora, ker so prisilili posadko nekega romunskega letala k spremembi smeri in pristanku v Münchnu.

UBOJ PRI BELEM DNEVU — MEXICO. Sredi Gvatemale, glavnega mesta istoimenske države, so štirje oboroženi mladeniči z 9 streli ubili telesnega stražarja britanskega konzula v Gvatemali — 20-letnega Joseja Bonnergesa de Leona. Napadalci so žrtvi odvzeli orožje, nato pa se odpeljali v neznano smer.

Pa še to:

POZABLJEN KNEZ MILOŠ? — »Če ljudstvo glasno godrnja zoper davke, tedaj privijte davčni vijak; če pa molči — ga hitro odvijte!« Tako je učil knez Miloš svoje davkarje.

Naše gospodarstvo je vrsto let glasno terjalo razbremenitev. Ko so na včerajšnji skupščini slovenske gospodarske zbornice obravnavali temo »Enotnost jugoslovanskega tržišča«, se ni nihče prijavil k razpravi. Zato so odredili kratek predih, toda tudi po odmoru ni nihče hotel črhniti ne bele ne črne ...

Še pomnijo davkarji Miloševi nauk?

SOBOTNA PRILOGA

Dr. Stane Možina
ODGOVORNOST, OBVEZNICE IN POTROŠNJA
Uresničevanje družbene in ekonomske reforme

*

Dr. France Černe
TROŠIMO »PREVEČ«, KER NE PROIZVAJAMO, TRGUJEMO IN INVESTIRAMO DOVOLJ UČINKOVITO
V luči mednarodnih primerjav

*

Slavko Fras
EGON BAHR
Portret tedna

*

Andrej Novak
PROIZVAJALCI V OFENZIVI
Nafta

*

Mitja Meršol
PLOVEČA RAZSTAVA
Z »Liburnijo« v Zahodno Afriko

*

Bogdan Pogačnik
SUPERPOLICAJEV NI
Pariška srečanja

*

Primož Žagar
»SAM PROTI VSEM«
Govori prof. dr. France Križanič

*

POSTNI PREDAL 29
Stran naših bralcev

ZA KONEC TEDNA

Napoved za danes:

SLOVENIJA:

Oblačno bo, vmes padavine, v nižinah kot dež. Nočne temperature bodo okoli 0, v Primorju 5, dnevne do 4, v Primorju do 10 stopinj C.

V soboto se bo vreme prehodno izboljšalo.

JUGSLAVIJA:

Oblačno bo s padavinami. Deževalo bo na Hrvatskem, v Bosni in vzdolž Jadrana.

VREMENSKA SLIKA:

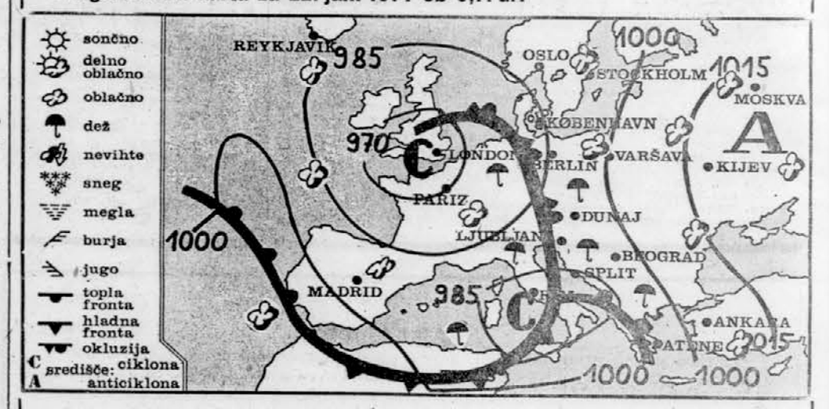
Obširno področje nizkega zračnega pritiska zajema severozahodno Evropo in Britansko otočje. Z dotokom hladnega zraka v zahodno Sredozemlje je včeraj nastalo v Genovskem zalivu novo ciklonsko jedro, ki bo predvidoma danes zajelo severni Jadran.

SONCE
vzide: 7.34
zaide: 16.50

VREMENSKO POROČILO

LUNA
vzide: 3.36
zaide: 11.55

Prognostična karta za 22. jan. 1971 ob 0,7. uri

Vreme in temperatura 21. januarja 1971

kraji	vreme ob 7 uri	°C	vreme ob 13 uri	°C
Ljubljana	dežuje	2	dežuje	2
Planica	sneži	0	dežuje	1
Brnik	dežuje	1	dežuje	2
Kredarica	sneži	—5	sneži	—4
Maribor	dežuje	2	dežuje	2
Sl. Gradec	dežuje	1	megla	1
Celje	dežuje	1	megla	1
Novo mesto	dežuje	1	dežuje	3
Koper	megla	1	oblačno	9
Reka	dežuje	9	dežuje	10
Pulj	dežuje	10	oblačno	9
Hvar	dežuje	10	pol. oblačno	15
Dubrovnik	—	—	dežuje	10
Zagreb	dežuje	9	oblačno	3
Beograd	dežuje	2	oblačno	9
Sarajevo	oblačno	5	oblačno	9
Titograd	—	—	dežuje	9
Skopje	dežuje	—8	oblačno	7
Celovec	oblačno	3	dežuje	1
Gradec	dežuje	1	megla	2
Dunaj	megla	1	pol. oblačno	3
Benetke	dežuje	2	oblačno	8
Milano	oblačno	5	dežuje	3
Genova	oblačno	—1	dežuje	11
München	oblačno	7	oblačno	—1
Zürich	oblačno	—1	—	—
Rim	oblačno	0	oblačno	13
Pariz	jasno	11	oblačno	8
Berlin	dežuje	6	oblačno	3
Stockholm	oblačno	1	jasno	2
Moskva	sneži	—2	sneži	1

Snežne razmere: Žičnica na Veliko planino: 0, oblačno, 95 cm snega, žičnice obratujejo; žičnica na Krvavec (g. post.) 0, visoko oblačno, 95 cm suh, žičnice obratujejo, proge teptane, cesta prevozna; žičnica na Vogel: 1, sneži, 165 cm snega, žičnica obratuje; žičnica na Zelenico: —4, sneži, 130 cm snega, žičnice bodo obratovale; Ljubelj — predor: 1, dežuje, 40 cm snega, cesta prevozna; žičnica na Španov vrh: 3, rahlo oblačno, 80 cm snega, žičnica obratuje, drsališče zaprto; vlečnica Martuljk: 1, dežuje, 70 cm snega, vlečnica obratuje; Stari vrh nad Škofjo Loko: 1, rahlo dežuje, 40 cm snega; žičnica obratuje, cesta prevozna, drsališče ni uporabno; Komna: 0, rahlo sneži, 170 cm snega, pot prehodna, tov. žičnica obratuje, cesta do Savice pluženа; Bohinj: 3, oblačno, 60 cm snega, cesta prevozna, vse obratuje; Bled: 4, megla, dežuje, 40 cm snega, cesta prevozna, žičnica obratuje; Planica: 0, rahlo sneži, 77 cm snega; Turistični center Golte — Pri Mozirski koči: 0, oblačno, 89 cm snega, žičnice obratujejo, cesta prevozna; Pohorska vzpenjača: 2, megla, 55 cm snega, vse obratuje; žičnica Mežica: —2, rosi, zgoraj 45 cm, spodaj 40 cm, žičnica obratuje, cesta prevozna; Slovenjgradec: 0, rosi, 26 cm snega; Celje: 1, rahlo dežuje, 18 cm snega; Maribor: 2, rahlo dežuje, 17 cm snega; Murska Sobota. —1, rosi, 8 cm snega; Novo mesto: 1, megla, 13 cm snega; Postojna: 4, dežuje, 8 cm snega; Brnik: 1, rosi, 28 cm snega; Planica: 0, rahlo sneži, 77 cm snega; Jezersko: 1, rosi, 24 cm snega, Ljubljana: 2, rosi, 17 cm snega; Bovec: 1, dežuje, 28 cm snega; Kredarica: —5, rahlo sneži, 220 cm snega.

DELO pp DELO pp DELO pp DELO pp DELO pp

Obisani Petek

št. 3 • 22. I.

Krvodajalstvo na Slovenskem

Ob organizaciji prostovoljnega krvodajalstva se organizatorjem postavljajo naslednja vprašanja:

1. Ali resnično potrebujemo za zdravljenje tako velike količine krvi?

O količini porabljene krvi za zdravljenje je bilo že mnogo razprav. Vse te razprave so pokazale, da so potrebe res velike, saj vsakodnevno naraščajo prometne nesreče, nesreče pri delu in v gospodinstvu, ki največkrat terjajo zdravljenje s krvjo. Prav tako pa tudi moderno zdravljenje raznih drugih obolenj potrebuje velike količine krvi. Zavod SRS za transfuzijo krvi v Ljubljani in transfuzijski oddelki bolnišnic vsako leto prikažejo v svojem poročilu porabo krvi po različnih oddelkih bolnišnic v Sloveniji. Pripomniti je treba še to, da si moramo v Sloveniji zagotoviti tudi določene rezerve krvne plazme za primer večjih naravnih ali drugih nesreč, pa tudi za primer vojne.

Prav tako je treba omeniti, da se od leta 1964, ko smo imeli plan potreb po konzervirani krvi cca 20.000 litrov, ta plan v naslednjih letih praktično ni povečal, kar pomeni, da smo dosegli takšno porabo krvi, ki zadošča vsem potrebam.

2. Ali morda kri ne izvažamo?

Načelno ne izvažamo nobene krvi, ker tega ne dela nobena dežela. Kri je tako dragoceno zdravilo in zbrano s tolikšnimi težavami, da si ni mogoče predstavljati trgovanja z njo, zlasti pa trgovanje z inozemstvom. Res je, da kri včasih pošljemo v neko tujo deželo, ki je doživela kakšno veliko naravno ali drugo nesrečo in so za hitro rešitev ponesrečenih potrebne velike količine krvne plazme in jih ta dežela tako hitro sama ne zmore pripraviti. V takem primeru pa se pošlje kri kot pomoč naših ljudi ponesrečencem v katastrofi.

Poslali smo nekaj krvne plazme tudi v Vietnam, vendar ne iz rednih krvodajalskih akcij, ampak so bile za Vietnam organizirane krvodajalske akcije, v katerih se je vsak krvodajalec sam odločil, da daruje kri za Vietnam.

Vsako drugačno tolmačenje tega vprašanja je zlonamerno in ga uporabljajo tisti, ki sami kri ne želijo dati. Zanimivo pa je, da takšni ljudje zahtevajo od zdravstvene službe, da jih v primeru potrebe zdravi s krvjo.

3. Ali je kri resnično vsem in ob vsakem času na razpolago brezplačno?

Organizacija krvodajalstva v Sloveniji je takšna, da zberemo zadostne količine krvi in da je ta kri vsem in ob vsakem času na razpolago.

Socialno zdravstveni zbor in republiški zbor skupščine SRS sta na svojih sejah obravnavala celotno problematiko krvodajalstva v Sloveniji in sta ob tej priliki sprejela priporočilo vsem skupnostim zdravstvenega zavarovanja in občinskim skupščinam, naj v svoje breme prevzamejo plačilo stroškov za kri, ki jo dobe zavarovane oz. nezavarovane osebe, s čimer bi zagotovili, da bi vsak občan, ki mu je kri potrebna, leto dobil brezplačno. Zadeva samoupravnih organov skupnosti zdravstvenega zavarovanja in občinskih skupščin je, da to priporočilo čimprej realizirajo.

IVO MAJDIČ

Vzgojna meditacija o stabilizaciji

Starši, ki bodo ta članek s potrpežljivostjo prebrali, utegnejo ob koncu ironično zavzdihniti: vse je res, a kaj nam pomagajo besede...

Stabilizacija... Kako spoštovanja vredna beseda, ki nam istočasno polni srce z upanjem in malodušjem! Saj nas tekoča dogajanja kar zasipljejo s sklepi in ukrepi ki našo zaskrbljenost in negotovost bodrè in zaostrujejo. Poglejmo,

Univerzitetni profesor-ekonomist je v tem časopisu zapisal: Inflacijo naj plačujejo tisti, ki so od nje v preteklosti razsipno živeli (ne pa siromaki, ki žive iz rok v usta)! Direktorji podjetij izjavljajo: Prispevali bomo k žrtvam stabilizacije, toda le, če bodo to storili tudi drugi... Humorist Kurent pa se šali: Vsak si stabilizacijo zamišlja in kroji po svoje, t. j. po starem, preizkušenem špektulantskem receptu ZNAJDI SE!

Vsi delovni ljudje z nizkimi dohodki in velikimi družinami že na lastni koži čutijo posledice stabilizacijskega stanja, ki jim popolnoma po nedolžnem stiskajo mršavi vrat.

Stabilizacija, neštetokrat izrečena, a premnogim našim otrokom globoko osovražena beseda! Ker je tujka, ne razumejo njene pojmovne vsebine, bridko pa doživljajo njen življenjski učinek.

Naše šolstvo z obveznim vred se industrializira. Tehnični učni pripomočki se vse bolj grmadijo med učitelji in učenci. Stroški kompliciračega se učnega procesa vsaj deloma legajo tudi na ramena staršev. Vzporedno z modernizacijo pouka se kajpada naravno pojavlja tudi zahteva otrok po sodobni osebni urejenosti in ustrezni opremi.

Šola se na pr. sredi zime odloči za »šolo v naravi«. Lepo! Toda kolikšni izredni izdatki za starše! In četudi šola priskoči nepremožnim na pomoč s polovičnim ali celotnim plačilom oskrbnine, kje je še športna oprema. In tako stopajo otroci pred starše s kruto besedo: DAJTE! — Odgovor z žolčno grenkim okusom je podoben samoobsodbi brez krivde krivega: NIMAMO... Neusmiljeno srce nepopustljivega otroka pa uporno kljubuje: Nikoli nimamo! Zakaj nimamo? Drugi pa imajo. Ali ne živimo v socializmu?

Na to eruptivno vprašanje starši ne vedo odgovora. V labirintu pojavov in problemov so izgubljeni kakor v neprodirni megli. Tega, kar sami vedo, si ne upajo izreči. Vedo, da bi huda beseda porušila otrokovo vero v tisto obljubljeno prihodnost, ki jo optimistično oznanjajo politični voditelji in učitelji v šoli. Ali naj ranijo otrokovo srce z resnico, da si stotisoči lisjakov prav ta čas rafinirano iščejo (če si jih niso že) mišjih lukenj, skozi katere bodo ubežali stabilizaciji, ne da bi le ščepec prispevali v lonec skupnih žrtev?

Ne, te diverzije na temeljno idejo ne smejo zagrešiti, pa četudi se njim samim kdaj pa kdaj zamaje vera vanjo. Prav zdaj preprosto, a jasno doživljajo, da proces stabilizacije spreminja to čisto idejo naše prihodnosti v kontrapunkt nevarne diferenciacije naše družbe, katere socialistična karakteristika se jim od časa do časa odmika v že imaginarno podobo.

V tem kontrapunktu razburkanega neblagoglasja dobiva posebno tragičen prizvok glasovna linija naših otrok, ponosnih pripadnikov socializma, toda takih, ki hočejo doživljati socialistično enakovrednost tudi v življenjski praksi. Radi bi uživali svoje »srečne dneve« prosti mučnega občutka, da so še vedno razdeljeni na otroke izobilja in na otroke družbenega obrobja. Zato se ne smemo čuditi, da najdemo med zadnjimi tudi take, ki v šoli zavestno prikrivajo bedo domačih razmer in odklanjajo šolski prispevek k stroškom za mlečno malico z lažnimi izjavami iz čustvene stiske: starši so rekli, da bom plačeval polno ceno...

Starši pa, ki jih je praksa pritrgovanja od svojih ust, da bi imeli otroci, privedla do roba praznine, nimajo druge izbire kakor mučno opravičilo: NIMAMO...

Zdi se mi, da svoji meditaciji lahko postavim piko.

JANEZ LAMPIČ

Kje je dinarček?

Foto: Leon Dolinšek

Aktualna tema

Iz vsebine

DOM IN DRUŽINA
Različne solate za januarski čas

ZA NAŠE KMETOVALCE
Kvaliteta vin letnika 1970

VRT IN BALKON
Rože na oknu

PLANINSKI LEKSIKON
Rekordne višine

ZIMSKI VODNIK
Smuka in toplice

Dom in družina

Tudi jaz bom lepa

Foto: Joco Žnidaršič

Merilo okusa ne sme odpovedati

Ob letošnjem sejmu mode, ki nas na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču v razstavnih dvoranah in na modni brvi festivalne dvorane seznanja z novostmi za letošnjo pomlad in poletje, povzemamo (z nekaterimi krajšavami) modni zapis Vlaste Hegedušičeve, ki je izšel v modnemu sejmu 1971 posvečeni številki Gospodarskega vestnika.

Danes visoka moda posnema vzorčno secesijo 1906. leta ali modo tridesetih let in to imenuje midi — maxi moda 1971. Vendar pri vsem tem obstaja nekaj, česar se ne da posnemati, in to je merilo okusa. Okusno oblečena ženska je še vedno bila in bo ostala tista, ki privlači. Zanjo velja ena premisa: je radovedna iz potrebe po odkrivanju in ne iz veselja po posnemanju.

O tem lahko pokramljamo, ker nam moda danes prav za to zvrst radovednosti nudi nešteto priložnosti.

Leto 1971 je ženo »razkrilo«. Razkrilo jo je, ker podčrtuje linijo postave ter barvo polti in oči. Zato je ena od primarnih zahtev dobro in okusno oblečene ženske usklajevanje ritma hoje in gibov ter pretehtana izbira dekorativne kozmetike.

Vsi materiali so lahko padajoči in se večidel pri gibih oprijemljejo telesa, zato so dolgi ali prekratki koraki ravno tako kot grda hoja zelo opazni.

Modne dolžine so midi mexi in maxi. To so dolžine, ki segajo od 10 cm pod kolenom do tal. Če imate zelo ozke gležnje, se izogibajte srednje dolžine, tako imenovane »mexi«.

Ker so modne barve v temnejših odtenkih (rjava, vijoličasta, pariško modra, črna in rjavkasto oranžna), so kombinacije veliko lažje, vendar velja opozoriti, da so te temne barve zelo kontrastne glede na barvo polti ali barvo oči in las.

Svetlolaske z modrimi očmi naj se izogibajo močnim kontrastnim kombinacijam dveh barv, kot sta temnovijoličasta ali zelena (ali črna) ter samostojni temnordeči, zelenorumeni in oranžni barvi.

Temnolaske naj izbirajo glede na kolorit tena. Če je odtenek tena rumenkast, naj ne nosijo vinsko rdeče in modre barve. Če imajo rdečkast ten, je bolje, če se izogibajo rumeni in zeleno rumeni barvi.

Ker je rdečilo za ustnice to modno sezono malo temnejše, je važno, da pri izbiri pazite na isti barvni ton obleke. H kontrastnim barvam obleke izberite za zelene barve rdečilo z oranžnimi ali rumenkastorjavimi odtenki, k modri barvi pa rdečilo z rožnatimi odtenki.

Za službo in dnevne opravke je najbolj primerno oblačilo kostim. Tokrat je jopica krajša, sega malo čez pas ali je ukrojena do pasu. Lahko jo okrasite z dolgodlakim krznom ali z ovitimi debelimi volnenimi resami. Krilo je ukrojeno rahlo zvončasto, oprijeto je čez boke. Večkrat zasledimo razpoke v sredi ali ob strani, prešite ali zapete s efektnimi gumbi.

Ravna krila imajo dvojne ali trojne, enostranske ali dvostranske gube, prešite v višini bokov.

Čez tak kostim lahko nosite zelo široko zvončasto ukrojeno pelerino iste dolžine in barvnega odtenka.

Modne vezave materialov so tweed in jacquard ter pleten jersey. Za pomlad se večkrat pojavlja težak šantung ali panama iz lanenega, bombažnega ali sintetičnega prediva. Večjidel je potiskano s secesijskim ali pikčastim vzorcem.

Za popoldan priporočam, da izberete mexi in maxi ukrojene obleke iz enobarvnega ali potiskanega jerseya v beige, rjavi, oranžni, terakota, modri ali zeleni barvi. Obleka je lahko dvodelna z jopico ob pasu ali enodelna, okrašena s širokimi rokavi in prešitki ali z visokim pasom iz plemenitega usnja z veliko sponko. Če imate ozek vrat ,izberite obleko z visokim »ruskim« ovratnikom, če pa je vrat malo širši, bo primeren koničast izrez z domiselnimi zavihki. Sploh je detajl okoli vratu to modno sezono izredno poudarjen. »Klasičnih« malih ovratnikov in zavihkov ni več.

Če radi nosite hlače, izberite »knikebocker« tričetrtinske hlače, ki spominjajo na naše stare »pumparice« Ponavadi so izdelane iz jerseya ali tanjšega tweeda za dan, iz lureksa, lameja in težkega laks-satena pa za večer.

Zdi se mi, da se je fantazija modnih kreatorjev ekstravagantnih večernih modelov ustavila pri Ulan-Batorju, pri Mongolih in Tatarih. Posnemajo vse od kroja od izredno lepih in bogatih ornamentov. Ker pa smo še zmeraj v relativni bližini pradomovine ciganskih nomadov, se tudi ta dva stila v visoki modi večidel prepletata.

Za veliko večerno toaleto je še vedno najprimernejša črna barva. Sledijo ji temno modrikasta, vijoličasta, olivno zelena in pariško modra ter vsi odtenki rjave barve. Materiali so: žamet, jersey, buret, clocqué, jacquard, lamé in laks-saten. Žamet in buret lahko kombiniramo z našo slavonsko (Vinkovci); posavsko (Petrinja) ali slovensko (Bled) narodno vezenino.

Prav tako kot pri izbiri barv, dekorativne tkanine, kozmetike moramo paziti tudi pri izbiri nakita.

Za dan je primeren nakit z velikimi belokovinskimi ploskvami na ozkem vratnem obroču, ahat, jantar in umetne rjave smole in prav takšne široke gladke ali zložene zapestnice in uhani.

Za večer je nakit lesketajoč, prepleten s tenkimi resicami iz bele in rumene kovine.

VLASTA HEGEDUŠIČ

MODA 1971

Uredimo si dom

Jemo tudi z očmi...

Gotovo ste že slišali, da ne jemo samo z usti, ampak tudi z očmi; no, ne čisto dobesedno, pa vendar ... Saj se strinjate, da ne tekne enako, če jemo npr. kompot iz lonca, v katerem se je kuhal, ali iz lične steklene skledice. Pogled na okusno servirano jed nam vzbudi tek in zato res ni vseeno, kako se navadimo jesti, pa četudi smo sami domači pri mizi. Ker smo se že trudili, da smo pripravili okusno kosilo, je pač vredno še toliko truda, da skrbno pripravimo mizo; s tem si prihranimo med jedjo vstajanje od mize, razen tega pa bo pri jedi družina zbrana v prijetnem, tek vzbujajočem okolju. To ni tako nepomembno, kot se morda na prvi pogled dozdeva: marsikdo bi si prihranil želodčne težave, če bi jedel vedno v miru, s tekom, a brez hlastanja in naglice.

Razumljivo je, da za naš »vsakdan« ne moremo najti časa za komplicirane priprave jedilne mize, vendar glejmo, da ima vsak družinski član pri skupnih obrokih svoj stalen prostor. Namesto velikega prta smo se večinoma navadili na male pogrinjke. Prijetni so, ker lahko posameznega zamenjamo, če je popackan, po tudi pranje in likanje manjših kosov je enostavnejše. Žal v naših trgovinah ni vedno dovolj izbire pri izgotovljenih pogrinjkih. V zadnjem času pogrešamo poleg cenejših iz sintetičnih vlaken tudi lanene ali vsaj pollanene, ki so trpežnejši in se čudovito perejo in likajo. Take si mora spretna gospodinja pač sama napraviti. Namesto blaga pa je za set prtičke primerna tudi rafija ali riževa slama; oboje čistimo enostavno s ščetko, namočeno v detergentu in potem s čisto vodo oplaknemo in posušimo. K takim prtičem navadno prilagamo kar papirne servietke ali pa bele platnene, ki jih lahko kupimo po kosih.

Če smo se pri pogrinjkih ali prtu odločili za barvo, moramo paziti, da je lepo usklajena z vsem okoljem, zlasti pa še s porcelanom, ki ga uporabljamo. K preprostemu belemu porcelanu pristajajo vse nežne pa tudi močne barve. Večje težave imamo, če smo se odločili za barvast ali vzorčast porcelan; v tem primeru dobro pretehtajmo, kakšne barve že nastopajo v prostoru in kaj smemo brez tveganja še dodati. Za slavnostno omizje pa velja slej ko prej, da je bel platnen damasten prt najlepši in se lepo poda k vsaki barvi servisa, razen k slonokoščeni, ki v primerjavi z belo učinkuje umazano. Če vabimo na popoldansko kavo ali čaj, izberemo vezen ali tkaničen prt — bel ali v barvah; za počitniški zajtrk na terasi pa se veselimo živo kariranega ali drugače vzorčastega prta. Celo na pikniku se ne odrečemo vabljivim pogrinjkom; to pot si privoščimo »luksus«: pisane papirne krožnike in pogrinjke, ki jih po uporabi zavržemo. Tako si vsaj na izletu prihranimo nekaj dela, ki se mu doma ne moremo izogniti.

Želja vsake gospodinje je lep porcelan in steklo. Težka odločitev pred nakupom pa nam šele pokaže, da pogosto ne vemo, kaj sploh potrebujemo. Ni vseeno, ali kupujemo za vsakdanjo rabo družine z malimi otroki ali za redke slavnostne priložnosti. Ono prvo je verjetno bolj pogosto in zato vedno znova obžalujemo, da prihaja večina porcelana in stekla v trgovine kot kompletni servisi, ki v tistem trenutku, ko smo razbili prvi krožnik ali kozarec, niso več »kompletni« in tega žal ne moremo več popraviti. Mnoge sodobne tovarne po svetu so se zato odločile za omejeno število vzorcev, za katere pa zagotavljajo, da jih bodo izdelovale dalj časa. Tako je vedno mogoče dokupovati, kar se nam je razbilo, obenem pa tudi pri prvotnem nakupu ni nujno, da kupimo vse naenkrat. To pride prav zlasti mladim zakoncem, saj kompletnega servisa še ne potrebujejo in ga morda niti ne vedo kam spraviti, razen tega pa imajo najnujnejših nakupov in izdatkov na pretek.

Odkar so nas sodobni oblikovalci s skrbnim oblikovanjem opozorili na lepoto oblike in materiala samega — pa naj bo steklo ali porcelan — prav lahko pogrešimo včasih čisto nepotrebno oblikovno in tehnološko neutemeljeno okrasje. Še tako izumetničeno okrašena kanglica za čaj nam ne bo pri srcu, če pri natakanju »zamaka« in tako pušča sledove na svežem prtu! Važnejša je torej oblika kot okras! Pa tudi cenen, na gornjo površino nanešen dekor, ki samo prikriva površno oblikovanje izdelka in se po kratkotrajni uporabi odrgne, je vse prej kot dekorativen in nas ne bo dolgo veselil. Zlasti zdaj, ko se vse več gospodinj odloča za pomivalne stroje, moramo misliti na trpežnost okrasa. Četudi ste morda danes še velika nasprotnica te »novotarije«, računajte s tem, da kupujete porcelan za daljšo dobo. Vaš čas je iz dneva v dan bolj dragocen in verjetno ne bo dolgo, ko se boste tuti vi navdušili in odločili za strojno pomivanje posode, prav tako kot ste se že danes za pranje perila. Bolje je, da se odločite za kvalitetnejši porcelan, ki je dovolj odporen za temperaturne razlike, ki nastopajo v pomivalnem stroju. Če ima kaj okrasja, morajo biti barve vžgane pod zadnjo glazuro, ker so le tako obstojne za kemična sredstva, ki so pri strojnem pomivanju nujna. Važno je tudi, da so oblike preproste, brez nepotrebnih zavihkov, kjer bi pri strojnem pomivanju zastajala umazana voda. Pa saj se na takih robovih tudi sicer nabira nesnaga, ki jo celo pri ročnem pomivanju težko odstranimo.

K lepo oblikovanemu porcelanu se najlepše podajo enostavne oblike kozarcev. Žal so prav pri gladkem steklu napake bolj opazne kot pri dekoriranem in zato mora biti steklo za zelo tenko oblikovanje najboljše kvalitete in je seveda nekoliko dražje. Če ceneno steklo pretenko oblikujejo, se rado kruši in taki kozarci seveda potem tudi niso poceni, ker jih moramo prepogosto dokupovati. V večini naših trgovin težko najdemo kozarce brez dekoracij, četudi jih v Rogaški Slatini izdelujejo; dobimo le tiste gostilniške s »cementirano« mero, ki seveda za domačo uporabo ne pridejo v poštev. Izjema je trgovina Interier, kjer imajo običajno precejšnjo izbiro domačih, pa tudi posebno lepe finske, švedske in druge uvožene kozarce. Tam najdete tudi lep porcelan, ki ga prodajajo po kosih.

K lepo pogrnjeni jedilni mizi spada tudi primeren jedilni pribor. Za vsakdanjo uporabo je najprimernejši pribor iz nerjavečega jekla, ki ga smemo pomivati tudi v stroju; to pa ne velja za pribor z lesenimi, koščenimi ali srebrnimi ročaji, ki so pritrjeni z neko smolo, katera se pri visokih temperaturah zmehča in izteče. Veseli smo lahko domačega izdelka iz Karlovca, ki s svojo preprosto in lepo obliko ter solidno ceno in izdelavo uspešno konkurira marsikateremu načičkanemu tujemu izdelku.

Kljub pomanjkanju časa se vsak dan spomnite na to, da je dober tek vaše družine odvisen tudi od razpoloženja, ki ga ustvari lepa miza.

inž. MARJETA KREGAR

PREGLED TRŽNIH CEN

SREDA, 20. JANUARJA 1970

Artikel	LJUBLJANA	MARIBOR	NOVO MESTO	KRANJ	KOPER	M. SOBOTA	CELJE
CVETAČA	5—6	3	5,50—6	5	5,50	5,50	4,80—5
ČEBULA	2—4	3,50	3—4	3—3,50	2—3	2,50—2,80	2,70—4
ČESEN	6—10	10	10	12	8	9	9—10
FIŽOL	5—7,50	6—7	7—7,50	6—7	7—8	6,20—7,80	6—7
KROMPIR	1—1,20	1—1,20	1		1,20	0,80—0,90	1,10—1,50
KOLERABA	3		2		2		
KORENJE	6—8	4—5	6—7	4	4—6	2,50—6,50	1,50—3
MOTOVILEC	16—20		12—13	10		4,80	
OHROVT	4	2,50—3	4—5		2,50	3,20	2,50
OHROVT — brstični	10		6				
PESA	3—4	3—4	3	3—3,50	3	1,95	1,20—4
POR	6—8	4—5	4		5		3—4
PETERŠILJ	10—15	10	7	4—5	6	5,80	4,80—6
PARADIŽNIK					8		
REPA	2	2	2	1			
REPA — KISLA	4	3	3,50	3	3,20	1,80	3
RADIČ	10—24	10—15	15	10	7—12		
SOLATA — endivija	5—10	5—6	7	5—6	5—6	6,50	5—6
ŠPINAČA	12—16	15	8	8—10			6—20
ZELJE	2—3	3	1,50	1,80	2,50	3	1,40—2,40
ZELJE — kislo	4	3,50—4	3,50	3—4	3,50	2,80	3
ZELENA	6—8	5—7	8	3	4	3,80	4,80—5
FIGE — suhe	6—7		7	4—5		8	
GROZDJE	6	4,80	6—7		6	5	5,50
HRUŠKE	3—5,60	3—5	5		5		4
JABOLKA	2—3,50	1,50—3	3,50—4	2,50	2,50—4	0,80—1,50	2—3,20
LIMONE	5—5,50	5,20	5,50	5—5,50		5,40	4,60
OREHI	10	7—8	3—4	8—9		7	
OREHI — jedrca	25	19—21	20	28—30	36—38	30	32
POMARANČE	4,60—5	5—5,50	5,40	5—5,50	5	4,90	4,60
SLIVE — suhe	3,50—6	4	5	4—4,50	5,50	5	4
BANANE	5,50	5,50	5,60	6	5,50	5,30	5,60
JAJCA	0,80—1	0,90—1,10	0,75—1	0,80—1	1	0,70—0,80	0,80—1
SMETANA	10	10	16	10		6—9	10
SIRČEK (skuta)	6—8	8	8	6		7	8

NOVOSADSKA BORZA

Pridelek	Cena za 100 kg	Stanje na borzi
mehka pšenica	120	večje povpraševanje od ponudbe
trda pšenica	129	večje povpraševanje od ponudbe
koruza	122—126	večje povpraševanje od ponudbe
umetno sušena koruza	124	večje povpraševanje od ponudbe
oves	107—112	usklajena ponudba in povpraševanje
ječmen za krmo	120	večje povpraševanje od ponudbe
pšenični otrobi	90	večje povpraševanje od ponudbe
pšenična krmna moka	90	večje povpraševanje od ponudbe
dehidrirana lucernina moka	100	večje povpraševanje od ponudbe
rezanci sladkorne pese	70	usklajena ponudba in povpraševanje
sončnice	170	večja ponudba od povpraševanja
pšenična moka (tip 600)	165	večja ponudba od povpraševanja
svinje iz kooperacije	820	večja ponudba od povpraševanja
svinje iz farme	820—830	večja ponudba od povpraševanja

V preteklem tednu na novosadski borzi ni prišlo do bistvenih sprememb cen. Po dolgem času se je ustalila cena umetno sušene koruze in sicer na 124 dinarjev za 100 kg. Naravno sušene koruze v ponudbi ni bilo. Nekoliko so se dvignile cene ječmena za krmo in ovsa. Sklenili so precej kupoprodajnih pogodb za letošnjo pšenico, po cenah, ki bodo v času žetve na borzi. Povečalo se je tudi zanimanje za letošnji pridelek pivskega ječmena po 110 dinarjev za 100 kg. Cene svinj so se zadržale v glavnem na že doseženih preteklih borznih sestankov.

tovariš

JE KONTRACEPCIJSKA PILULA RES NEVARNA?

Preplah, ki so ga zavzdignili zaradi kontracepcijske pilule, je — kot odmev — dosegel tudi naše kraje. Vprašanje predvsem zanima približno 25 tisoč Slovenk, ki jemljejo pilule, pa tudi druge.

»KATERI HUDIČ ME JE NA TO GALEJO GNAL«

Na obisku pri priljubljenem igralskem paru Polič — Zupančič

UNIČUJEMO SI ZRAK

Nadaljevanje vrste reportaž s skupnim naslovom »Kako zelena je naša Slovenija«

KAM JE IZGINIL ČUDAŠKI MILIJARDER?

NADALJEVANJE SPOMINOV KRALJA PETRA II.

SVET OSNOVNE ŠOLE MOZIRJE

razpisuje
naslednja delovna mesta

1. **predmetnega UČITELJA** za angleščino za nedoločen čas s polovičnim delovnim časom (v dveh letih bo polni delovni čas,
2. **predmetnega UČITELJA** za ma — fi za določen čas od 20. 2. do 30. 6. 1971,
3. **VZGOJITELJICO** za nedoločen čas.

Ponudbe bo sprejemala razpisna komisija 15 dni po objavi razpisa. 437

»KOVINARSKA«
tovarna industrijske opreme in konstrukcij
K R Š K O

objavlja
prosto delovno mesto:

administratorja (-ko)

v kadrovsko - splošnem sektorju

Pogoji: Končana srednja administrativna ali srednja ekonomska šola, dobro obvladanje strojepisja in stenografije.

Poskusna doba 2 meseca.

Pismene ponudbe z dokazili o strokovnosti sprejema kadrovska služba podjetja. Objava velja do zasedbe delovnega mesta. 538

Kovinarstvo
» M A J A «
LJUBLJANA
Celovška 182/a

sprejme takoj

5 KV ključavničarjev,
5 PK ključavničarjev,
5 NK delavcev,
5 varilcev in KV, PK
ali priučeno kuharico

za samostojno vodenje kuhinje. Pismene ponudbe pošljite na naslov podjetja. 531

Agraria Koper je pripravila za vas

novo brezalkoholno pijačo, naravno limonado rahlo grenkega okusa
to bo vaša nova simpatija, v mrazu in vročini

CORRADO EXCORRADO EXCORRADO EXCORRADO EXCORRA

ORRADO EXCORRADO EXCORRADO EXCORRADO EXCOR

RRADO EXCORRADO EXCORRADO EXCORRADO EXCOR

bitter lemon

RADO EXCORRADO EXCORRADO EXCORRADO EXCOR

RRADO EXCORRADO EXCORRADO EXCORRADO EXCOR

ORRADO EXCORRADO EXCORRADO EXCORRADO EXCORRA

Kolektiv AGRARIE KOPER želi tudi vam mnogo sreče in uspeha v letu 1971

Za ta teden

V zimskem času potrebuje organizem močnejšo hrano, ker rabi več toplote, zato jedila nekoliko bolj zabelimo. V tem času najbolje prenesemo mastne jedi iz svinine, fižola, zelja in drugih živil. Priporočljiva je drobovina, ki vsebuje veliko rudninskih snovi, vitaminov in visokovrednih beljakovin. Zimska hrana naj nudi veliko zaščitnih snovi, vitaminov in rudninskih snovi, ki jih dajeta organizmu v največji meri zelenjava in sadje.

PETEK

Kosilo: mešta iz korenja, mesni ali drobovinski haše, testenine, solata.

Večerja: fižolova solata, v trdo kuhana jajca, čaj z limono.

SOBOTA

Kosilo: ribji golaž, krompir v kosih, solata, palačinke z marmelado.

Večerja: zelenjavna enolončnica, kruh.

NEDELJA

Kosilo: juha z zakuho, telečja pečena prsa, pražen krompir, solata, čokoladni rogljički.

Večerja: kruh z liptaverjem, čaj ali mleko.

PONEDELJEK

Kosilo: pretlačena fižolova juha, krompirjev narastek z mesom, paradižnikova omaka, sadje.

Večerja: hlebčki iz ovsenih kosmičev, solata.

TOREK

Kosilo: krompirjev golaž, carski praženec, kompot.

Večerja: zrezki iz telečjega srca, kruhovi cmoki, solata.

SREDA

Kosilo: krompirjeva juha, narastek iz rezancev, solata.

Večerja: polenta z mlekom, sadje.

ČETRTEK

Kosilo: pljučni hlebčki, mešana solata, sadni sok ali sadje.

Večerja: dušena kisla repa, pire krompir.

Količine v receptih so preračunane na 4 do 5 oseb!

Mešta iz korenja

Pol kg korenja, sol, žlica moke, malo vode, 3 dkg surovega masla, 2 dkg prekajene slanine, zelen peteršilj.

lijemo s toplo vodo in ponovno

Očiščeno korenje zdušimo, ga osolimo in zmečkamo. Dodamo podmet iz moke in vode, nato vse dobro prevremo. Ob koncu primešamo surovo maslo in drobno sesekljan zelen peteršilj. Na vrh jedi natresemo prepražene kocke slanine.

Haše iz vimena

3/4 kg vimena, sol, jušna zelenjava, poper, piment, 5 dkg prekajene slanine, čebula, žlica moke, sol, kostna juha ali voda, žlica paradižnikove mezge, zelen peteršilj, 2 žlici kisle smetane.

Očiščeno vime skuhamo z jušno zelenjavo in začimbami. Na slanini prepražimo drobno zrezano čebulo in na mesorezanici zrezano kuhano vime. Čez čas ga potresemo z moko, vse malo prepražimo, zalijemo s kostno juho ali vodo, dodamo paradižnikovo mezgo, prekuhamo in osolimo. Pred serviranjem dodamo sesekljan zelen peteršilj in kislo smetano.

Ribji golaž

1 kg rib, sol, 3 dkg moke, 1/2 dl olja, čebula, česen, paprika, 2 žlici paradižnikove mezge, zelen peteršilj, malo vina ali kisa.

Očiščene in narezane ribe osolimo, jih povaljamo po moki in spečemo na olju. Nato na istem olju prepražimo sesekljano čebulo, dodamo strt česen, papriko, zalijemo in dobro pokuhamo. Nazadnje dodamo opečene ribe, paradižnikovo mezgo, sesekljan zeleni peteršilj in še malo prevremo. Golaž izboljšamo z vinom ali kisom.

Hlebčki iz ovsenih kosmičev

6 dl mleka ali vode, 20 dkg ovsenih kosmičev, malo pora, čebule, košček zelene, 3 dkg moke, žlica pecilnega praška, 5 dkg sira, sol, jajce, maščoba za cvrenje

Ovsene kosmiče polijemo z vrelim mlekom ali vodo in jih pustimo 1 uro. Por, čebulo in košček zelene očistimo in drobno zrežemo. Nato jih primešamo h kosmičem. Tik pred cvrenjem primešamo moko, zmešamo s pecilnim praškom, naribran sir, sol in jajce. Z žlico oblikujemo žličnike in jih ocvremo na maščobi. Serviramo s solato.

Narastek iz rezancev

Pol kg širokih rezancev: slan krop; 5 dkg margarine, 2 rumenjaka, 15 dkg skute ali 15 dkg prepražene svinine, 1 dl smetane, sneg iz 2 beljakov, ščep soli, maščoba za pekač.

Rezance skuhamo v vreli slani vodi. Kuhane odcedimo, podobro odcedimo. Posebej umešamo margarino ji dodamo rumenjak, potlačeno skuto ali zmleto prepraženo svinino, smetano, odcejene rezance in trd sneg iz beljakov. Osolimo in rahlo premešamo. Zmes stresemo v dobro pomaščen pekač ali kozico in jo pečemo 20 minut. Namesto rezancev uporabljamo lahko poljubne testenine.

Pljučni hlebčki

3/4 kg telečjih ali svinjskih pljučk, slan krop, 6 kuhanih krompirjev, 3 pesti v mleku namočenih kruhovih drobtin, žlica masti, pol čebule, 2 jajci, slan krop, ocvirki ali druga zabela.

Svinjska ali telečja pljuča skuhamo v slanem kropu, jih ohladimo in zmeljemo. Primešamo kuhan, olupljen in ohlajen pretlačen krompir, z mlekom prepojene drobtine, na masti prepraženo čebulo in jajci. Vse skupaj dobro premešamo in na deski, potreseni z drobtinami, oblikujemo hlebčke. Skuhamo jih v slanem kropu. Vro naj počasi 10 minut. Kuhane naložimo v skledo in jih zabelimo s prepraženimi drobtinami ali potresemo z ocvirki

Različne solate za januarski čas

Korenjeva solata z rdečo peso

5 srenje debelih korenov, drobna rdeča pesa, 2 jabolki, žlica naribanega hrena, žlica sesekljane čebule, zelen peteršilj, majaron, sol, 1 dl smetane, kis po okusu.

Očistimo korenje, peso in jabolki naribamo, primešamo hren, čebulo, sesekljan zelen peteršilj, majaron, sol, smetano in kis.

Italijanska solata

2 krompirja, rdeča pesa, glavica cvetače, 4 žlice vloženega graha, 4 kisle kumarice, 3 trdo kuhana jajca, 1 rumenjak, 1/8 l olja, sol, limonin sok. Krompir, rdečo peso in cvetačo skuhamo, vložen grah po potrebi prevremo. Kuhan krompir in rdečo peso olupimo in zrežemo na kocke. Cvetačo razdelimo na cvetove. Kisle kumarice in beljake razrežemo na kocke. Vse zmešamo in prelijemo z majonezo.

Surov rumenjak dobro umešamo in počasi dolivamo olje. Dodamo limonin sok in pretlačene rumenjake ter solimo.

Mešana zelenjavna solata z gnjatjo

60 dkg poljubne zelenjave (korenje, rumena koleraba, cvetača, krompir, vložen grah, zelena, kisle kumarice, gobice ali paprika), sol, kisla jabolka, rumenjak, 1 dl olja, 10 dkg skute, žlička gorčice, sol, poper, zelen peteršilj, kis ali limonin sok po okusu; 1/4 kg tankih rezin kuhane gnjati.

Zelenjavo očistimo in v malo slani vodi skuhamo do mehkega. Odcedimo, ohladimo in zrežemo na drobne kocke. Dodamo grah, na kocke zrezane kisle kumarice, gobice ali papriko, sol po okusu in na kocke zrezano neolupljeno jabolko.

Posebej pripravimo skutino majonezo: rumenjak penasto umešamo in mu med mešanjem po kapljicah dolivamo olje. Nato primešamo še pretlačeno skuto, gorčico, sol, sesekljan zelen peteršilj in po okusu okisamo.

Majonezi primešamo še zrezano zelenjavo in dobro premešamo. Z zmesjo premažemo gnjatne rezine in jih tesno zvijemo.

Riževa solata s hrenom

25 dkg riža, slan krop, 2 trdo kuhani jajci, žlica naribanega hrena, olje, kis, sol, zelena solata.

Prebran in opran riž skuhamo v slanem kropu ga odcedimo in prelijemo z mrzlo vodo. Ohlajenega zmešamo s sesekljanimi trdo kuhanimi jajci, naribanim hrenom, oljem in kisom; vse to osolimo in narahlo premešamo. Solato obložimo z zeleno solato.

Cvetačna solata

Večja cvetača, slan krop; solatna omaka: olje, kis, poper, sol, žlička gorčice, trdo kuhano jajce.

Ohlajeno kuhano cvetačo položimo na krožnik, jo polijemo s soltno omako in pustimo nekaj časa. Potresemo jo s sesekljanim trdo kuhanim beljakom in obložimo z zeleno solato.

Solatna omaka: olje, kis, sol, poper, gorčica in trdo kuhan rumenjak dobrod zmešamo.

Brstični ohrovt v solati

40 dkg brstičnega ohrovta, slan krop, 2 žlici olja, malo kisa, poper, zelen peteršilj.

Očiščen brstični ohrovt skuhamo v slanem kropu in ga odcedimo. Ohlajenega zabelimo s solatno omako iz olja, kisa, soli, poprá in sesekljanega zelenega peteršilja.

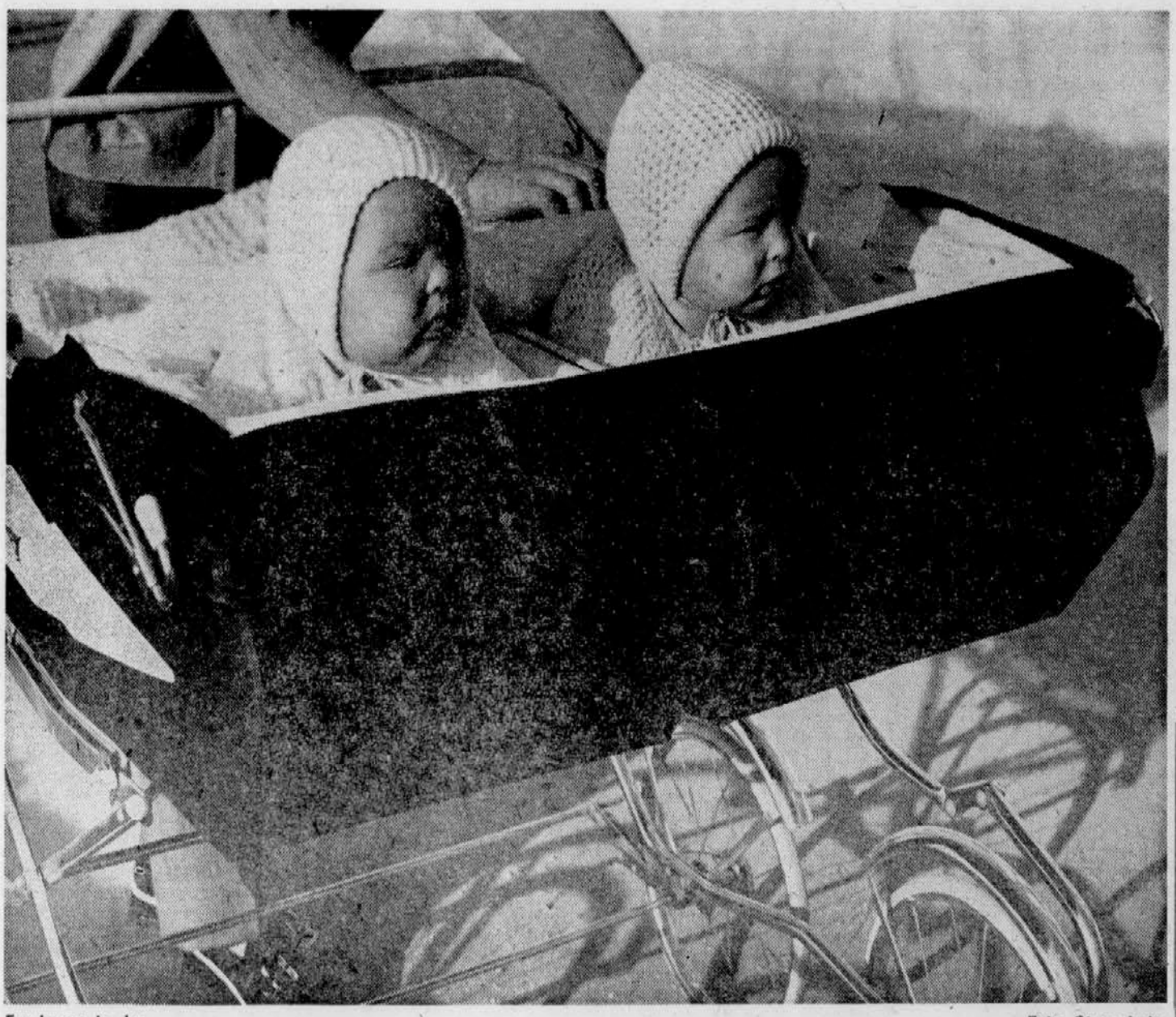
Od drugega do tretjega leta

SLIKANJE: Za dve ali triletnega slikarja so najprimernejša podlaga tla. Barve ne morejo curljati z mize, ker so že na tleh. Tla pokrijte z debelo plastjo starega časopisa, otroku dajte bolj zajeten čopič, barvo pa v večjo posodo. Otrok bo z eno samo barvo zadovoljen in najnavadnejši papir je kar primeren. Tudi časopisni papir otroka ne moti, ker slika enostavno kar čez tisk. V drogeriji lahko kupite najcenejše zemeljske barve, akvarelne so že predrage. Otrok »paca«, ker nima še nobene predmetne predstave. Njegova »slika« nič ne predstavlja, navdušuje se nad dejanjem samim.

NABIRANJE KROGLIC ali tulcev od sukanca na vrvico. V tej starosti ima otrok že toliko spretne roke, da se lahko loti nabiranja prevrtanih kroglic na vrvico. Konec vrvice oblepimo z lepilom, da otrdi, tako otrok laže vtika v odprtinico. To je trdo delo in zahteva otrokovo koncentracijo, mero na oko in spretne prstke. Če otroku ne bo čisto uspelo, prihranite igro za kasnejši čas.

PLEZANJE. Plezanje krepi otrokove mišice. Spretnost malčkov je včasih prav presenetljiva. Če stanujete v predmestju ali celo na deželi, pripravite na dvorišču ali vrtu otroku staro lestev, ki jo položite na podstavke kvečjemu 20 centimetrov od tal. Tudi v stanovanju lahko naredimo »plezalno« telovadnico z lahko kratko metalno lestvijo. Otrok pleza po vseh štirih in pri tem uri mišice in ravnotežje.

Pri mizarju lahko dobimo ostanke desk, ki jim moramo skrbno odstraniti vse trske in jih zgladiti. Otrok jih bo z veseljem prenašal in poskušal narediti vse mogoče z njimi.

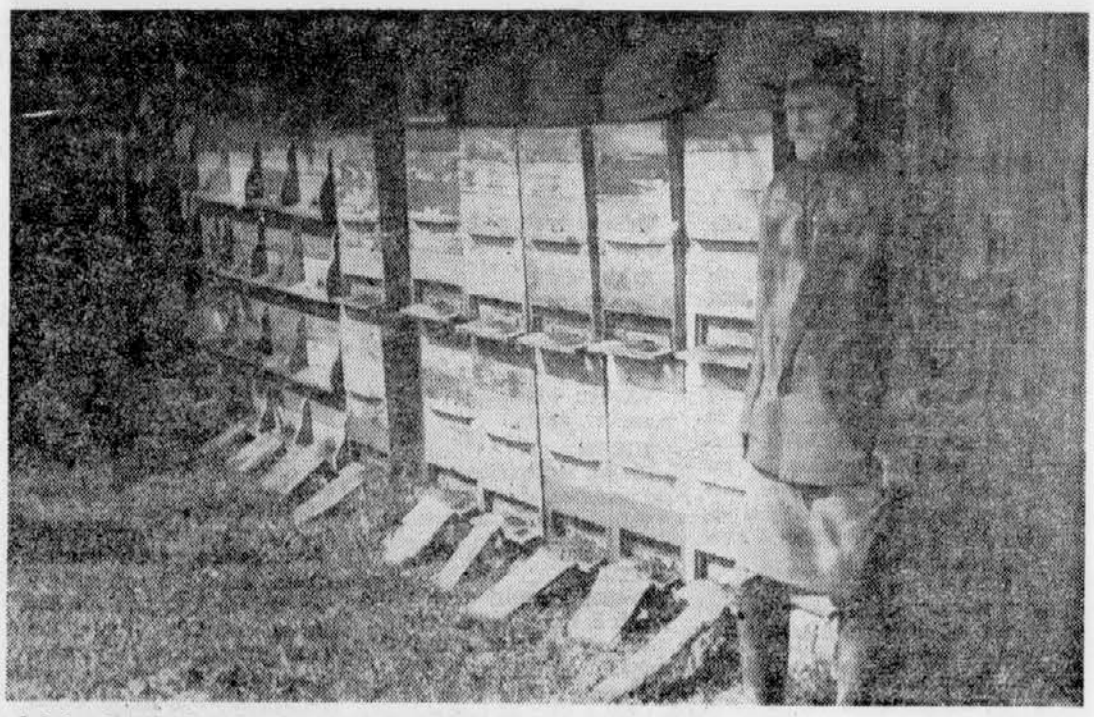

Ena in ena je dva

Foto: Stane Jerko

Pisani svet otroške igre

Za naše kmetovalce

Čebelar Matija Klemenčič zna še skuhati pravo medico. Zaupal nam je recept. Foto: Ivan Kovič

Kvaliteta vin letnika 1970

Na kakovost vina letnika 1970 so imele odločujoč vpliv vremenske prilike ter količina pridelka. Dolga in hladna pomlad je zavrla normalni začetek vegetacije. Vegetacija je zakasnila za približno tri tedne, kar trta ni mogla nadomestiti vse do trgatve kljub toplemu poletju in lepi sončni jeseni, razen v primorskem vinorodnem rajonu. Grozdje, razen v izrazito južnih sončnih legah, ni dozorelo. Količina pridelka pa je bila 25—40 odst. nad povprečjem, tako da so na ugodnih legah dozorele le rane sorte grozdja.

V kraško-primorskem rajonu sta lepo in toplo poletje ter jesen omogočila, da je grozdje dozorelo, če so vinogradniki pustili grozdje dalj časa kot običajno na trti in trgali šele v oktobru. Tisti vinogradniki, ki so hiteli s trgatvijo v strahu pred slabim vremenom, so trgali še nedozorelo grozdje in imajo sedaj prazna vina. V kraško-primorskem rajonu imamo naslednje štiri okoliše: Brda, Vipava, Kras in Slovensko Istro.

Kakovostno poprečje

V Brdih imamo količinsko nadpovprečno, a kakovostno poprečno vinsko letino. Tisti vinogradniki, ki so trgali po 10. oktobru, pa imajo kakovostno zelo dobro vino kljub obilnemu pridelku. Rebula ima primerno kislino, alkoholna stopnja je okoli 10—11 odst., vino je lahko, a pitno. Merlot se bo razvil v prijetno črnino.

Vipavca bo manjkalo

Vipava ima kvaliteten merlot iz Biljenskih gričev, ki je intenzivno rubinsko rdeče barve in se bo razvil v polno, harmonično in aromatično črnino. Vipavec je lahko pitno belo namizno vino s prijetno kislino in dovolj polno, ki ga bo z ozirom na vse večje povpraševanje žal premalo na tržišču, ker je bila letina na Zgornjem Vipavskem precej pod povprečjem zaradi toče, peronospore in burje, ki so večkrat prizadejale vipavskega vinogradnika.

Odličen teran

Kras se letos lahko pohvali z izredno kvaliteto. Teran se bo razvil v vino z izredno sortno značilnostjo. Barva je temno vijoličasto rdeča, aroma lepa, sortna. Grozdje je dozorelo kljub obilni letini, a trgatev je bila v sončnem vremenu šele sredi oktobra.

V Istri pa je kapljica najboljša

Slovenska Istra se letos odlikuje z najboljšo kvaliteto vseh ostalih rajonov. Njihove črnine: refoško, merlot in kabernet so izredne. Grozdje je lepo dozorelo in bilo je zdravo trgano po lepem vremenu.

V posavskem vinorodnem rajonu imamo obilno vinsko letino, a kakovostno pod povprečjem, razen v Beli krajini, kjer je grozdje v glavnem dozorelo in imamo prijetna vina. Sicer pa je posavski vinorodni rajon proizvajalec naših lahkih, pitnih vin z malo alkohola in izrazito kislino. Posavski rajon obsega naslednje vinorodne okoliše: šmarsko — savinjski, bizeljski, krško — gorjanski, novomeško mokronoški in belokranjski.

Lahko in sveže

Šmarsko — savinjski in bizeljski okoliš imata letos lahka bela in rdeča vina. Letina je bila obilna in grozdje ni dozorelo ter imajo vina malo alkohola in precej kisline, ki pa v hladni zimi pade tako, da bomo dobili lahka sveža vina.

Cviček bo kisel

Krško-gorjanski in novomeško mokronoški okoliš ali dolenjski je proizvajalec cvička. Ker je grozdje slabo dozorelo in je bila žametna črnina slabo obarvana, je tudi letošnji cviček svetlejše barve z nizko alkoholno stopnjo, bolj prazen na okus z izrazito kislino, a zato nič manj cenjen med gurmani, ki pri dobri jedi srknejo kozarček več, ne da bi imeli neprijetne posledice.

Prijetna črnina

V belokranjskih vinogradih na jugovzhodnih obronkih Gorjancev je grozdje primerno dozorelo, zato imamo tudi letos pitna bela vina ter polne in prijetne črnine. Metliška črnina je najbolj polno in prijetno rdeče vino posavskega rajona.

V podravskem vinorodnem rajonu imamo letos obilno vinsko letino za 25—40 odst. večjo po posameznih okoliših. Ker se tu mešajo tokovi panonske in alpske klime, je tu vinska trta zelo izpostavljena vplivu obeh podnebij. Grozdje, razen ranih sort, ni moglo popolnoma dozoreti. Hladne noči in jutra v oktobru so preprečevala, da bi grozdje lahko zorelo, tako da kljub sončnim in lepim dnevom ni nabralo grozdje dovolj sladkorja, pa čeprav so vinogradniki trgali celo v novembru. Sneg in hladni dnevi pod —0 stop. C v sredini oktobra so popolnoma prekinili dozorevanje. Tako imamo celo boljšo kvaliteto iz vinogradov, kjer so trgali v prvi polovici oktobra kot pa v novembru, ko se količina sladkorja v grozdju ni povečala, le kislina je izredno padla. V celotnem podravskem rajonu gojimo večinoma le visokokvalitetne in kvalitetne bele vinske sorte kot so: renski in laški rizling, sauvignon, traminec, rulandec, beli pinot, silvanec, šipon ter rumeni muškat in muškat otonel. Le majhen odstotek obsegajo ostale sorte. Za naštete severne sorte je značilno, da nam dajejo prvovrstna, izrazito aromatična in buketna bela vina severnega tipa, ki so lahko suha, polsladka ali sladka, pač odvisno, koliko neprevretega sladkorja ostane v vinu pri predelavi in negi. Tako so letos nekatere sorte na določenih legah in okoliših sortno izrazite, a na drugih legah neizrazite. V glavnem lahko rečemo, da je počasno in hladno vrenje koristilo razvoju buketnih snovi. Zlasti sauvignon je izrazito aromatičen, Del vin bo sicer lažji, a zato bolj piten in svež ter bo zadovoljil potrošnika. Imeli pa bomo tudi nekatere visoke kvalitete kot je npr. renski rizling iz mariborske Kalvarije.

Podravski rajon obsega naslednji okoliš, Srednje — Slovenske nje okoliše: Mariborski vinorodgorice, Radgonsko-Kapelske gorice, Ljutomersko-ormoške gorice, Prekmurske gorice in Haloze.

Rizling čaka na pomlad

V mariborskem vinorodnem rajonu je grozdje primerno dozorelo na južnih obronkih Pohorja, kjer ni preprečil dozorevanja grozdja tak hud mraz v mesecu oktobru kot drugod. Področje Ritoznoja, Slovenske Bistrice in Slovenskih Konjic nam daje primerno polna in prijetna vina. Na severnih obronkih Pohorja (Pekre) ter na Kozjaku in Gornjih Slovenskih goricah grozdje ni popolnoma dozorelo, razen na redkih izjemnih legah kot je mariborska Kalvarija ter še nekaterih.

Vina so sortno manj izrazita, zato pa imajo prijetno kislino in so sveža. Sortno najbolje izražen je rizling. Ker imajo vina sedaj nezrelo kislino in grenkobo, šele zorijo in bodo za potrošnjo na pomlad.

Diskretnejši okus

V srednjih Slovenski goricah imamo letos prijetna vina nekoliko finejšega in diskretnejšega okusa kot v Halozah. Tu so poznane lege za beli burgundec (npr. iz Vurberka), ki doseže vsako leto najvišja priznanja na mednarodnih razstavah.

Rekordna letina

Radgonsko-Kapelske gorice so imele letos rekordno letino, zato tudi ne morejo dosegati svojih običajnih visokih kvalitet, vendar bodo ta vina primerna s svojo svežino in kislostjo za priznano kakovostno proizvodnjo Gornjeradgonskih penečih vin. Tudi traminec, ki je njihova odlika, se lahko še razvije v aromatično kvalitetno vino.

Nega bo dala kvaliteto

Ljutomersko-ormoške gorice nam nudijo letos izredno aromatične in kvalitetne sauvignone, dobri so šipon in laški rizling, kljub temu, da na nekaterih legah niso popolnoma dozoreli. Nekoliko sortno neizrazita sta traminec in burgundec. Sorte iz visokokvalitetnih in priznanih leg kot so Jeruzalem, Svetinje, Brebrovnik, Železne dveri. Nunska graba in Slamnjak bodo dala po izvršeni negi vina visokih kvalitet.

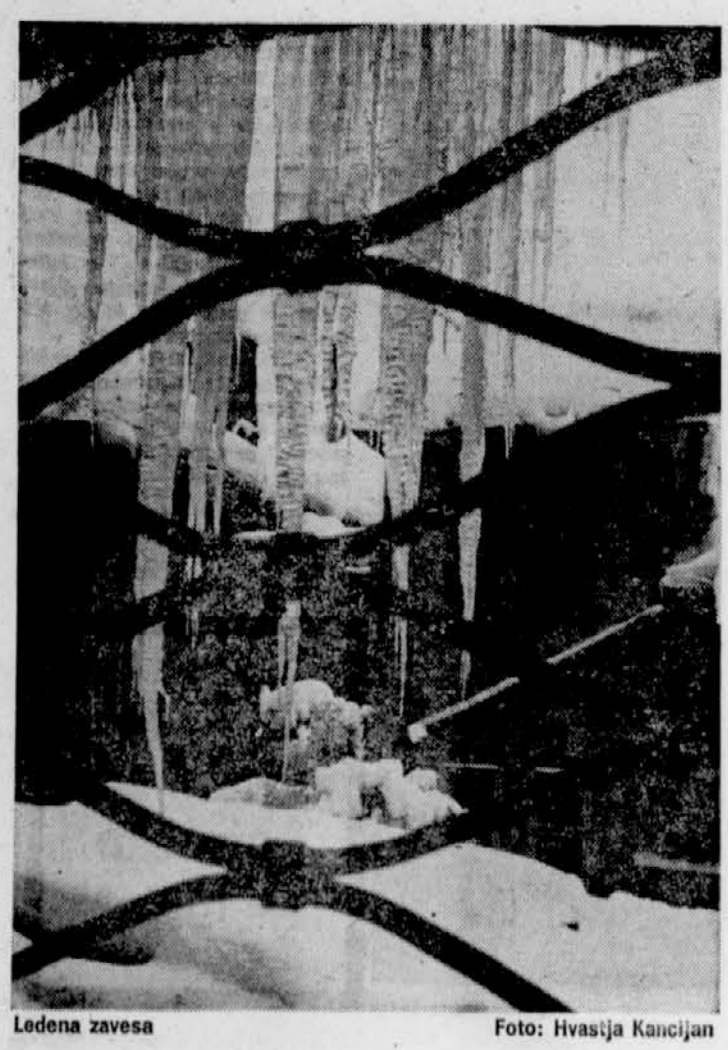
Že sedaj vabi aroma

V Halozah so na strmih izrazitih vinogradniških legah dozorele sorte kot so traminec, burgundec, sauvignon, muškat otonel. Te sorte dajo že sedaj po prvem pretoku izredno aromatična sortno značilna vina z izraženo cvetico in polnega okusa. Ta vina bodo letos kljub obilni letini izredno kakovostna. Nekoliko slabše so dozorela in imajo slabše izražene sortne značilnosti renski rizling in šipon ter delno laški rizling, ki so pozne sorte in so bile pozno trgane. Dočim imajo sorte, ki so bile trgane pred 20. oktobrom, lepo izrazito kislino. Vina iz grozdja, trgana konec oktobra in v novembru, imajo celo nižjo alkoholno stopnjo ter izredno nizko kislino, kar ta vina kvari, da ne dosegajo vrhunskih kvalitet.

Vino iz Haloz tudi v slabih letinah ne zataji in daje odlična vina saj raste na strmih sončnih bregovih in izrazitih vinogradniških legah.

Čeprav letos nimamo kvalitet izredno dobro vinske letine ter imamo nekoliko lažja vina, so ta vina s prijetno kislino in svežino in z izraženo vsaj diskretno sortnostjo taka, da bodo zadovoljevala našega potrošnika.

Inž. DUŠAN TERČELJ

Ledena zavesa Foto: Hvastja Kancijan

Prejeli smo

Tako so včasih kuhali medico

Pri nas v Pomurju je precej čebelarjev, pa tudi več zlatih porok — gostij, na katerih stari in mladi raje pijejo medico. Vendar jo ne znajo vsi pripraviti. Le nekaj starih čebelarjev je še, ki se na to reč razumejo. Zato se mlajši obračajo nanje in jih prosijo za »recepte«. Zategadelj vam tudi jaz pošiljam recept za medico, ki ga morda objavite za vaše bralce. Takšno medico so delali pred več kot šestdesetimi leti, kot nam je povedal najstarejši čebelar Pomurja, 84-letni Matija Klemenčič iz Hrastja-Mote pri Radencih.

1. MEDICNA VODA

Za medico se porabi vsak med. Vse, kar je z medom namazano, kakor roke, posode, orodja, izpraznjeno satje in drugo, se umije in splahne z vodo, najbolje z gorko, ki se hrani za kuhanje medice. Da bo medica dobra, mora biti, medena voda gosta, da na vrhu plava sveže jajce. Na en del medu se računa šest delov vode.

2. KUHANJE

Medena voda se kuha v kotlu ali drugi posodi toliko časa, da se peni. Pene med vrenjem neprenehoma posnemamo. Ko ni več nobenih pen, se dene v platneno vrečico stolčen cimet, klinčkove žbice, nekaj zrezanih pomarančnih olupkov, če hočeš, tudi muškatovega oreščka, nekoliko žefrana, malo popra, kolikor se ti pač zdi. Platnena vrečica se obteži, da se potopi. Vmes se dene tudi hmelj, ki napravi medico bolj trpežno. Če se predolgo kuha, medica premočno kipi in dobi zoprno sladkobo.

3. KIPENJE

Zavreto medično vodo odcedi, brez nesnage, ki je na dnu, v leseno posodo in jo ohladi. Napolni v sodčke ter jo spravi v klet, da kipi, ali kakor navadno pravimo, da dela. Vrečica z dišavami visi lahko še v sodu. Po 3 —5 tedenskem kipenju je medica gotova in pitna. Čim starejša je tem boljša je. Po končanem kipenju vzameš vrečko ven, jo stisneš, napolniš sodček do vrha in ga pustiš še nekaj dni odprtega, da izmeče vso nesnago do čistega.

B. K.

avtomehaniki

4 s poklicno šolo, poskusni rok 2 mesca, moški z enoletno prakso, OD okoli din 1.400, stanovanja ni: **TRANSPORT, Radovljica** (KZZ KR 350.193 — 350.186)

8 s poklicno šolo, moški brez prakse, OD okoli din 1.000, stanovanje skupinsko: **SGP PIONIR, Novo mesto** (KZZ NM 850.183 — 850.190)

elektromehaniki

1 za mojstra v proizvodnem oddelku na Blejski Dobravi, moški s prakso, OD okoli din 1.300, in

2 moška brez prakse, OD okoli din 1.100, stanovanj ni: **ISKRA — ELEKTROMEHANIKA, Kranj, Savska loka 4** (KZZ KR 350.284, 350.277 in 350.280)

avtoelektričar

1 s poklicno šolo, moški brez prakse, OD okoli din 1.000, stanovanje skupinsko: **SGP PIONIR, Novo mesto** (KZZ NM 850.193)

zidarji

1 za polaganje florbita in perlita, moški z enoletno prakso, OD od 1.300 do 1.500 din, stanovanja ni: **Komunalni servis, Kranj** (KZZ KR 350.160)

3 s poklicno šolo, moški brez prakse, OD okoli din 1.300, skupinsko stanovanje: **Cestno podjetje, Nova Gorica** (KZZ NG 750.120 — 750.122)

strojni nakladalec

1 za delo z buldožerjem TG 50 in BRENNA, šofer s poklicno šolo in izpitom B ali C kategorije, moški s triletno prakso, OD od 1.300 — 1.600 din, stanovanja ni: **Komunalno podjetje, Domžale** (KZZ LJ 451.085)

avtoličar

1 s poklicno šolo, moški brez prakse, OD okoli din 1.000, skupinsko stanovanje: **SGP PIONIR, Novo mesto** (KZZ NM 850.192)

mizar

1 za vzdrževanje, moški brez prakse, OD okoli din 1.100, stanovanja ni: **ISKRA — ELEKTROMEHANIKA, Kranj, Savska loka 4** (KZZ KR 350.242)

mesar

1 za nakupovalca živine, moški s petletno prakso, OD okoli din 1.700, stanovanja ni: **Tovarna mesnih izdelkov, Postojna** (KZZ KP 250.154)

vozniki tovornjakov

2 moška brez prakse, OD okoli din 1.180, stanovanja ni: **AGRARIA KOPER, Koper, Gortanov trg 15** (KZZ KP 250.082 in 250.083)

5 B, C in E kategorije, moških s triletno prakso, poskusni rok 2 mesca, OD okoli 1.400 oz. po prometu, stanovanja ni: **TRANSPORT, Radovljica** (KZZ KR 350.197 — 350.201)

15 s poklicno šolo, moških z dveletno prakso, z izpitom C—E kategorije in odsluženim vojaškim rokom, OD okoli din 1.000, stanovanj ni: **ŠPED-TRANS, Maribor** (KZZ MB 550.025, 550.245 — 550.250 in 550.252 — 550.259)

prodajalec

1 za skladiščnika v skladišču VITAL, Maribor, moški z dveletno prakso, OD okoli din 1.170, stanovanja ni: **Kmetijski kombinat HMEZAD, Žalec** (KZZ MB 550.177)

kuhar

1 za dom na Veliki planini, moški z dveletno prakso, OD okoli din 1.600, samsko stanovanje: **LJUBLJANA TRANSPORT, Ljubljana, Celovška 164** (KZZ LJ 451.038)

poslovni administrator

1 za korespondenco, personalno evidenco, reklamacije in fakturiranje, ženska brez prakse, OD okoli din 1.000, stanovanja ni: **Tovarna čevljev JELEN, Tolmin** (KZZ NG 750.095)

strojepisci

2 ženski s prakso, OD okoli din 1.300, stanovanja ni: **ZAVOD SRS ZA STATISTIKO, Ljubljana, Vožarski pot 12** (KZZ LJ 451.128 in 451.130)

priučeni administratorji

1 za blagajnika na avtobusni postaji moški ali ženska s prakso, OD okoli din 1.300 in

1 likvidatorja faktur v računovodstvu, moški ali ženska z dveletno prakso, OD okoli din 1.200, samska stanovanja: **LJUBLJANA TRANSPORT, Ljubljana, Celovška 164** (KZZ LJ 451.033 in 451.034)

nepriučeni delavec

1 za inkasanta vodarine, moški ali ženska, OD okoli din 900 — 1.100, stanovanja ni: **Komunalno podjetje, Domžale** (KZZ LJ 451.084)

DRŽAVNI SEKRETARIAT ZA NARODNO OBRAMBO

– PERSONALNA UPRAVA

razpisuje

NATEČAJ

za sprejem državljanov za gojence podoficirskih šol Jugoslovanske narodne armade v letu 1971, in sicer:

1. PODOFICIRSKE ŠOLE KOPNE VOJSKE — SMER:

pešadije
artilerije
inženirije
oklopnih enot

2. PODOFICIRSKE ŠOLE KOPNE VOJSKE — SMER:

protiletalske obrambe
ABH obrambe
zveze
prometne
tehniške

3. LETALSKO TEHNIŠKE PODOFICIRSKE ŠOLE — ODDELEK:

strojno tehniški
elektrotehniški
elektronskotehniški
telekomunikacija

4. MORNARISKO TEHNIŠKE PODOFICIRSKE ŠOLE

POGOJI NATEČAJA

Natečaja se lahko udeležijo moški kandidati, državljani SFRJ, ki so končali ali obiskujejo VIII. razred osemletne šole, če izpolnjujejo te pogoje:

da so VIII. razred končali najmanj z dobrim uspehom, učenci pa ki obiskujejo VIII. razred da v polletju nimajo slabih ocen in da so VII. razred končali najmanj z dobrim uspehom;
da so v VIII. razredu, učenci pa ki obiskujejo VIII. razred da so v VII. razredu iz matematike, fizike in kemije imeli najmanj oceno dobro;
da se primerno vedejo;
da so rojeni 1955. leta ali kasneje;
da so zdravi in sposobni za vojno službo, to bo ugotovila pristojna zdravniška komisija;
da niso sodno kaznovani;
da niso v kazenskem postopku;
da imajo priporočilo občinskega organa uprave za narodno obrambo, in
da imajo soglasnost staršev — starešin.

ŠOLANJE, PRAVICE IN OBVEZNOSTI GOJENCEV

Podoficirske šole so šole srednje izobraževalne stopnje v katerih dosežejo učenci vojno srednjo strokovno izobrazbo.

Šolanje se bo začelo 1. septembra 1971. leta in bo trajalo 4 leta.

V prvih dveh šolskih letih bo pouk po edinstvenem predavateljskem planu in programu, v naslednjih dveh letih — po smereh in ožjih specialnostih.

V času šolanja bodo gojenci stanovali v internatu in imajo na stroške finančnega plana Državnega sekretariata za narodno obrambo pravico do: stanovanja, prehrane, obleke, obutve, šolskih potrebščin, učbenikov, zdravstvene zaščite, denarnega nadomestila za stroške prevoza za odhod domov in za povratek pri polletnem in letnem dopustu, ter do mesečnih denarnih prejemkov.

Po končanem šolanju bodo gojenci prevedeni v čin aktivnega vodnika ustreznega roda — službe in bodo morali ostati obvezno v vojni službi najmanj 8 let.

NAČIN KONKURIRANJA IN IZBIRA GOJENCEV

Osebe, ki se želijo udeležiti natečaja naj pošljejo prošnjo, kolkovano z 1 din občinskemu organu uprave za narodno obrambo.
Prošnje napišite na določenem obrazcu, ki ga dobite pri navedenem organu. V prošnji navedite šolo za katero konkurirate.

Prošnji priložite:

potrjen prepis iz rojstne matične knjige,
potrjen prepis spričevala o uspehu v VII. in VIII. razredu osnovne šole, učenci VIII. razreda pa potrjen prepis spričevala o uspehu v VII. razredu in potrjeno potrdilo o uspehu, po učnih predmetih, v polletju VIII. razreda.

Natečaj velja do 28. februarja 1971. leta.

Glede zagotovitve sorazmernega zastopanja vseh naših narodov in narodnosti v strukturi starešinskega kadra Jugoslovanske narodne armade, bodo kandidate za gojence izbirali tako, da bodo od pripadnikov narodov in narodnosti poklicali na zdravniški specialistični pregled predvsem tiste, ki imajo najboljši uspeh v VII. in VIII. razredu oziroma v VII. in prvem polletju VIII. razreda osnovne šole. Prednost bodo imeli tisti, ki bodo v času specialističnega zdravniškega pregleda in psihometrijskih raziskovanj dosegli najboljše rezultate.

O rešitvi prošenj bo kandidate komisija za izbiro gojencev obvestila najkasneje do konca maja 1971.

Vsa pojasnila lahko dobite pri občinskem organu uprave za narodno obrambo ali v komandi vojnega okrožja.

ZDRUŽENO PODJETJE
TRANSTURIST,
Organizacija »TRANSTURIST«
ŠKOFJA LOKA, TITOV TRG 8

sprejme
v redno delovno razmerje za nedoločen čas:

1. **PRAVNIKA – za delo v pravni službi**
   POGOJ: diplomiran pravnik
2. **VEČ AVTOBUSNIH SPREVODNIKOV**
   POGOJ: osemletka in odslužen vojaški rok
3. **VEČ AVTOBUSNIH ŠOFERJEV**
   Enega šoferja za delavsko progo v smeri Trojane — Ljubljana
   POGOJ: kvalificiran voz. motornih vozil z nekaj leti prakse

Poskusno delo pod tč. 1 in 2 traja 3 mesece, pod tč. 3 traja 2 meseca.

Pismene ponudbe sprejema kadr. soc. služba do 31. jan. 1971 501

COMMERCE,
zast. inoz. tvrdk,
Ljubljana, Titova 81

objavlja
prosto delovno mesto:

1. STROJNEGA TEHNIKA
z veseljem do operativnega dela — pretežno na terenu, na področju urejanja notranjega transporta, z znanjem nemškega jezika in najmanj 2 leti delovnih izkušenj;

2. KVALIFICIRANEGA KLJUČAVNIČARJA za montažo transportnih trakov.
Zaželeno je vsaj pasivno znanje nemškega jezika in nekaj let delovnih izkušenj.

Za obe delovni mesti pridejo v poštev le moški kandidati z odsluženim kadrovskim rokom.

Poskusna doba je dva meseca.

Pismene ponudbe pošljite na naslov podjetja.

Razpisni rok je 10 dni po objavi. 523

Obrtno podjetje lesnih izdelkov Čepovan

razpisuje

javno licitacijo

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. POLTOVORNI AVTO FIAT 1300 (kombi) — izklicna cena 8.000.— Ndin
2. ŽAGA VENECIANKA brez elektromotorja — izklicna cena 2.000.— Ndin
3. STROJ ZA BRUŠENJE JERMENIŠKIH LISTOV izklicna cena 500.— Ndin
4. TRANSPORTNI VENTILATOR TV-7 — jakost 8500 m³/h pri 200 mm VS — izklicna cena 2.500.— din
5. JERMENIŠKI LISTI (gaterice) — izklicna cena od 10.— do 50.— Ndin

Licitacija bo v Obrtnem podjetju lesnih izdelkov Čepovan v Čepovanu, dne 27. I. 1971, ob 9. uri za družbeni sektor in ob 10. uri za zasebni sektor.

Licitacije se lahko udeleži le tisti, ki pred licitiranjem položi 10 odst. polog od vrednosti, zastopniki gospodarskih organizacij pa po predložitvi pooblastila za licitacijo. 539

SVET
OSNOVNE ŠOLE
TRNOVO,
Ljubljana, Karunova 14

razpisuje
delovno mesto

UČITELJA
za tehnični pouk

za določen čas od 15. februarja do 20. junija 1971.

Pogoj: PU za tehn. vzgojo, oz. študent (absolvent) elektro ali strojne fakultete.

Ponudbe sprejema tajništvo osnovne šole Trnovo, Ljubljana, Karunova 14 v 15 dneh od objave. 536

OBJAVA ŠT. **3**

REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE

objavlja

POTREBE PO DELAVCIH,

ki so jih prijavile delovne organizacije ali zasebni delodajalci, niso pa mogle biti pokrite iz vrst v Sloveniji prijavljenih začasno brezposelnih iskalcev zaposlitve.

Objavljene potrebe so odprte do zasedbe.

Interesenti naj vlagajo svoje ponudbe neposredno pri delovnih organizacijah.

Informacije o objavljenih potrebah dajejo tudi pristojni komunalni zavodi za zaposlovanje, ki so navedeni v oklepaju vsake objave. Sklicevati se je treba le na objavljeno registrsko številko prijave.

diplomirani farmacevt
1 za delo v lekarniški postaji Žiri, ženska brez prakse, OD okoli 2.400 din, stanovanja ni: **Gorenjska lekarna, Kranj** (KZZ KP 350.202)

diplomirani strojni inženir
1 strokovni sodelavec, raziskovalec za homogeniziranje in odpraševanje cementa, moški, lahko tudi začetnik, toda z odsluženim vojaškim rokom, OD okoli din 1.700, stanovanja ni: **Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij, Ljubljana, Dimičeva 12** — (KZZ LJ 451.07)

diplomirani gradbeni inženir
1 za delo v gradbeni operativi, moški s triletno prakso, OD okoli 2.000 din, stanovanja ni: **Cestno podjetje, Nova Gorica** (KZZ NG 750.114)
1 kot strokovni sodelavec — referent za investicijsko izgradnjo, moški s petletno prakso na področju visokih gradenj, OD okoli 1.700, stanovanja ni: **Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij, Ljubljana, Dimičeva 12** (KZZ LJ 451.075)

diplomirani inženir živilske tehnologije
1 za tehnološko vodstvo predelovalnega obrata in klavnice, moški s triletno prakso, OD okoli 2.000 din, stanovanja ni: **Tovarna mesnih izdelkov, Postojna** (KZZ KP 250.156)

diplomirani inženir za cestni promet
1 kot samostojni referent za statistiko prometa in zvez (lahko tudi z drugo ustrezno visoko šolo), moški ali ženska, praksa zaželena, OD okoli din 2.100, stanovanja ni: **Zavod za statistiko, Ljubljana, Vožarski pot 12** (KZZ LJ 451.129)

diplomirani letalski inženir (strojni)
1 inženir-strokovnjak za strukturo hidro in mehanske sisteme ter letalske motorje, moški s triletno prakso in znanjem angleškega jezika, OD okoli din 2.000, stanovanja ni: **INEX ADRIA AVIOPROMET, Ljubljana, Titova 48** (KZZ LJ 451.160)

diplomirani ekonomisti
1 za direktorja gospodarsko-računskega sektorja, (lahko tudi ekonomist), moški nad 26 let star, OD okoli din 3.800, stanovanja ni: **MURA, Murska Sobota** (KZZ MS 650.064)
1 za komercialista podjetja, moški brez prakse, OD okoli din 2.000, stanovanja ni: **Tovarna mesnih izdelkov, Postojna** (KZZ KP 250.153)
1 za organizacijo poslovanja in spremljanje poslovnih rezultatov, moški ali ženska brez prakse, OD okoli din 2.500, stanovanja ni: **Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij, Ljubljana, Dimičeva 12** (KZZ LJ 451.077)
1 za analitika (investicije, plan in analize), moški s triletno prakso in znanjem angleščine, OD okoli din 2.000, stanovanja ni: **INEX ADRIA AVIOPROMET, Ljubljana, Titova 48** (KZZ LJ 451.165)
5 (lahko tudi diplomirani pravniki) za devizne inšpektorje, moški s triletno prakso na zunanje-trgovinskih in deviznih poslih ter znanjem enega tujega jezika, OD okoli 2.000, stanovanja ni: **Devizni inšpektorat, oddelek v Ljubljani, Ljubljana, Cankarjeva 5** (KZZ LJ 436.204 — 436.208)

diplomirani pravniki
1 za pravniške posle v podjetju, moški s triletno prakso v gospodarskih organizacijah in znanjem enega tujega jezika, OD okoli din 2.200, stanovanja ni: **INEX ADRIA AVIOPROMET, Ljubljana, Titova 48** (KZZ LJ 451.162)
3 (lahko tudi diplomirani ekonomisti) za devizne inšpektorje, moški s triletno prakso v zunanje-trgovinskih in deviznih poslih in znanjem enega tujega jezika, OD okoli din 2.000, stanovanj ni: **Devizni inšpektorat, oddelek v Ljubljani, Ljubljana, Cankarjeva 5** (KZZ LJ 436.209 — 436.211)

zdravnik otorinolaringolog
1 moški ali ženska, starost nad 26 let, OD okoli din 2.450, stanovanja ni: **Splošna bolnica, Koper** (KZZ KP 210.189)

komercialist
1 za vodjo prodajne službe, moški s sedemletno prakso v komercialnih poslih, OD okoli din 1.800, stanovanja ni: **Inštitut za elektroniko in vakuumsko tehniko, Ljubljana, Teslova 30** (KZZ LJ 435.981)

ekonomist komercialist v turizmu
1 kot samostojni referent za inozemski turizem, moški s petletno prakso in znanjem dveh svetovnih jezikov, OD okoli din 1.800, samsko stanovanje: **LJUBLJANA-TRANSPORT, Ljubljana, Celovška 164** (KZZ LJ 451.037)

predmetni učitelj matematike in fizike
1 za poučevanje matematike v višjih razredih osnovne šole, moški ali ženska brez prakse, OD okoli din 1.600, stanovanja ni: **Osnovna šola VALENTINA VODNIKA, Ljubljana, Adamičeva 16** (KZZ LJ 451.178)

predmetni učitelj glasbe
1 moški ali ženska brez prakse, OD okoli din 1.250, samsko stanovanje: **Osnovna šola JANKA PREMRLA-VOJKA, Koper** (KZZ KP 250.163)

poljedelski tehnik
1 za odkupovalca kmetijskih pridelkov, moški brez prakse, OD okoli din 1.300, stanovanje samsko: **Kmetijska zadruga, Cerklje na Gorenjskem** (KZZ KR 350.139)

strojni tehniki
1 strokovnjak za strukturo, hidro in mehanske sisteme in letalske motorje, moški z dveletno prakso, OD okoli din 1.800, stanovanja ni: **INEX ADRIA AVIOPROMET, Ljubljana, Titova 48** (KZZ LJ 451.159)
1 (lahko tudi elektrotehnik za jaki tok) za poslovodjo žičnic na Veliko planino, moški s petletno prakso, OD okoli din 1.800, samsko stanovanje: **LJUBLJANA — TRANSPORT, Ljubljana, Celovška 164** (KZZ LJ 451.031)
2 za pripravnika, moška ali ženski, OD okoli din 1.000, stanovanja ni: **ISKRA — ELEKTROMEHANIKA, Kranj, Savska loka 4** (KZZ KR 350.240 in 350.241)

strojni delovodja
1 z delovodsko šolo ali TSŠ, REFA seminar, moški z izpiti iz varstva pri delu in iz požarne varnosti, poskusno delo 3 mesce, OD okoli din 1.700, stanovanja ni: **Montažno podjetje CEVOVOD, Maribor** (KZZ MB 550.271)

elektrotehnik za jaki tok
1 moški brez prakse, OD okoli din 1.600, stanovanja ni: **ISKRA — ELEKTROMEHANIKA, Kranj, Savska loka 4** (KZZ KR 350.281)

elektrotehniki za šibki tok
1 tehnik za IRE-dela na področju elektronske opreme in električnega napajalnega sistema letal, delo je na letališču Brnik, moški z dveletno prakso pri vzdrževanju letal, OD okoli 1.800, stanovanja ni: **INEX ADRIA AVIOPROMET, Ljubljana, Titova 48** (KZZ LJ 451.158)
1 moški brez prakse, OD okoli din 1.600, stanovanja ni: **ISKRA — ELEKTROMEHANIKA, Kranj, Savska loka 4** (KZZ KR 350.282)

gradbeni tehnik za nizke gradnje
1 za delo v pripravi dela, moški ali ženska brez prakse, OD okoli din 1.600—2.000, stanovanja ni: **Komunalni servis, Kranj** (KZZ KR 350.161)
2 za delo v gradbeni operativi, moški s triletno prakso, OD okoli din 1.500, samsko stanovanje: **Cestno podjetje, Nova Gorica** (KZZ NG 750.116)

geodetski tehnik (geometer)
1 za vodjo del pri polaganju asfalta, moški s triletno prakso, OD okoli din 1.500, stanovanje skupinsko: **Cestno podjetje, Nova Gorica** (KZZ NG 750.117)

gradbeni delovodje
2 za vodje del v gradbeni operativi, moška brez prakse, OD okoli din 1.500, stanovanje skupinsko: **Cestno podjetje, Nova Gorica** (KZZ NG 750.118 in 750.119)

konfekcijski tehnik
1 za izdelovanje krojev in vodenje krznarske in usnjene konfekcije, moški ali ženska z enoletno prakso, OD od 1.800 — 2.000 din, stanovanja ni: **Tovarna usnja, Kamnik**

komercialni tehnik
1 za kontrolorja blagovnega prometa v skladišču in na terenu, delo začne ob 4. uri zjutraj, moški z dveletno prakso, popolnim znanjem slovenščine in stanovanjem v Ljubljani, OD okoli din 1.800, stanovanja ni: **SADJE ZELENJAVA, Ljubljana, Poljanska 46 a** (KZZ LJ 450.718)

finančni tehniki
1 za materialnega knjigovodjo, moški ali ženska s triletno prakso v finančni stroki, OD din 1.500 in
1 za računskega tehnika v službi za investicije, plan in analize, moški s prakso, OD din 1.800, stanovanj ni: **INEX ADRIA AVIOPROMET, Ljubljana, Titova 48** (KZZ LJ 451.161 in 451.164)

ekonomski tehniki
1 kot referent za hranilne vloge, moški s štiriletno prakso in znanjem italijanščine, OD okoli din 1.254, ter
1 za pripravnika, moški, OD okoli din 792, stanovanj ni: **KREDITNA BANKA KOPER, Koper, Cesta JLA 10 a** (KZZ KP 210.671 in 210.572)
1 za deviznega referenta, moški ali ženska s petletno prakso v finančni stroki, OD okoli din 1.700 in
1 za deviznega blagajnika, moški ali ženska s triletno prakso, OD okoli din 1.650, stanovanj ni: **INEX ADRIA AVIOPROMET, Ljubljana, Titova 48** (KZZ LJ 451.163 in 451.166)
1 za tajnico obrata, ženska s petletno prakso in aktivnim znanjem nemščine, OD okoli din 1.200, stanovanja ni: **IMP, obrat Trata, Ljubljana, Jožeta Jame 12** (KZZ LJ 450.970)
1 za pomočnika knjigovodje, moški ali ženska brez prakse, OD okoli din 1.300, in
1 za kalkulanta, moški ali ženska brez prakse, OD okoli din 1.600, stanovanj ni: **Slaščičarna KONDITOR, Ljubljana, Koblarjeva 3** (KZZ LJ 450.712 in 450.714)
1 za administratorko in obračunskega referenta, ženska z znanjem strojepisja, OD okoli din 1.350, stanovanja ni: **Avtoservis državnih organov in zavodov, Ljubljana, Vodovodna 93** (KZZ LJ 450.786)

ekonomski tehniki
1 za delo v pisarni, ženska brez prakse, OD okoli din 1.200,
1 za saldakontista, moški brez prakse, OD okoli din 1.250, in
1 za vodjo osnovnih sredstev, moški brez prakse, OD okoli din 1.600, stanovanj ni: **AGRARIA KOPER, Koper, Gortanov trg 15** (KZZ KP 250.214, 250.033 in 250.089)
1 za knjigovodjo, moški ali ženska brez prakse, OD okoli din 900, družinsko stanovanje: **Vinogradniško gospodarstvo Kapela, Radenci** (KZZ MS 604.672)

babica – medicinska sestra
1 za delo na ginekološko-porodniškem oddelku, OD okoli din 1.150, stanovanja ni: **Splošna bolnišnica Gorica, Šempeter pri Gorici** (KZZ NG 750.032)

medicinska sestra pediatrične smeri
1 z enoletno prakso, OD okoli din 1.221, stanovanja ni: **Splošna bolnišnica, Trbovlje** (KZZ LJ 451.120)

medicinska sestra ambulantno bolnične smeri
1 kot sobna sestra za nego bolnikov, ženska brez prakse, OD okoli din 1.150, stanovanja ni: **Splošna bolnišnica Gorica, Šempeter pri Gorici** (KZZ NG 750.031)
1 moški s šestmesečno prakso za mavčarja, OD okoli din 1.221, stanovanja ni: **Splošna bolnišnica, Trbovlje** (KZZ LJ 451.121)

otroška negovalka
1 za nego otrok po navodilu zdravnika, ženska brez prakse, OD okoli 1.100, skupinsko stanovanje: **Splošna bolnica, Brežice** (KZZ CE 150.139)

administrativni tehniki
1 za tajnico bolnišnice, ženska z dveletno prakso, OD okoli din 1.400, stanovanje samsko: **Splošna bolnišnica Gorica, Šempeter pri Gorici** (KZZ NG 750.083)
1 za izstavljanje polic ter evidenco polic in plačil, ženska s petletno prakso, OD okoli 1.400, stanovanja ni: **CROATIA, poslovna enota Koper, Koper** (KZZ KP 250.187)

ključavničar
1 za kurjača avtomatske kurjave, moški s triletno prakso in izpitom za kurjača, poskusno delo 2 mesca, OD okoli din 1.350, stanovanja ni: **ZLATOROG, Maribor** (KZZ MB 550.123)

varilci
1 za varjenje kladiv v asfaltni bazi in druga varilska dela, moški brez prakse, kandidat bo testiran iz varilske stroke, OD okoli din 1.300, skupinsko stanovanje: **Cestno podjetje, Nova Gorica** (KZZ NG 750.123)
1 ključavničar s poklicno šolo za varilska in ključavničarska dela, poskusni rok 3 mesca, moški z enoletno prakso, OD okoli din 1.300, stanovanja ni: **TRANSPORT, Radovljica** (KZZ KR 350.191)

kovač
1 s poklicno šolo, moški brez prakse, OD okoli din 1.000, skupinsko stanovanje: **SGP PIONIR, Novo mesto** (KZZ NM 850.91)

rezkalec
1 s poklicno šolo, udeležba na dvodnevnem seminarju, moški brez prakse in z odsluženim vojaškim rokom, samsko stanovanje: **TAM, Maribor** (KZZ MB 550.262)

klepar
1 poskusni rok dva meseca, moški z enoletno prakso, OD okoli din 1.300, stanovanja ni: **TRANSPORT, Radovljica** (KZZ KR 350.192)
1 za vodjo kleparskih del, moški z dveletno prakso, OD okoli din 1.700, stanovanja ni: **AVTOKOVINAR, Škofja Loka** (KZZ KR 350.20)

avtomobilski klepar
1 s poklicno šolo, moški brez prakse, OD okoli din 1.000, skupinsko stanovanje: **SGP PIONIR, Novo mesto** (KZZ NM 850.194)
1 moški z dveletno prakso in poklicno šolo, OD okoli din 1.400, stanovanja ni: **LJUBLJANA TRANSPORT, Ljubljana, Celovška 164** (KZZ LJ 451.035)

tehniški strojni risar
1 moški ali ženska z enoletno prakso, OD okoli din 1.120, samsko stanovanje: **Tovarna ETA, Cerkno** (KZZ LJ 451.093)

monter ogrevalnih naprav
1 (tudi vodovodni inštalater) za montažo centralnih kurjav, moški z enoletno prakso, OD okoli din 1.500, stanovanja ni: **MARJAN ŽOLNIR, Ljubljana, Ižanska 375** (KZZ LJ 451.112)

finomehaniki
2 moška ali ženski brez prakse, OD okoli din 1.100, stanovanja ni: **ISKRA — ELEKTROMEHANIKA, Kranj, Savska loka 4** (KZZ KR 350.278 in 350.279)

strojni ključavničarji
3 s poklicno šolo, moški brez prakse, OD okoli din 1.000, skupinsko stanovanje: **SGP PIONIR, Novo mesto** (KZZ NM 850.175—850.182)

Kontrola proizvodnosti krav je nujno potrebna

Samotna kmetija

Foto: Janez Zrnec

Do spoznanja, da je kontrola proizvodnosti krav za gospodarnost reje nujno potrebna, so prišli v živinorejsko naprednejših deželah že zelo zgodaj. Kmalu bo 100 let od ustanovitve prvih organizacij ali združenj za kontrolo mlečnosti. Ponekod, kot na Danskem, Nizozemskem, v Švici in nekaterih nemških deželah je vključeno v kontrolo nad 50 % vseh krav. Rezultati več desetletne kontrole in smotrne odbire se kažejo v visoki poprečni proizvodnji tamkajšnjih krav in v dobri prodaji plemenske živine iz teh dežel. Pri kontroliranih kravah je namreč poprečna proizvodnja za okrog 1000 kg večja kot pri nekontroliranih kravah. Tako veliko odstopanje je nastalo zaradi boljšega krmljenja kontroliranih živali, stalnega stika rejcev s strokovno službo in pravočasne in pravilne odbire živali na osnovi proizvodnje.

Pri nas smo imeli do leta 1964 v kontroli proizvodnosti malo krav, okoli 6 %. Večina krav je bila v čredah družbenih gospodarstev. Šele ko so bile 1965 leta urejene odkupne cene za mleko in ko je bila predpisana kontrola mlečnosti pri rejcih kooperantih, je bilo v kontrolo zajetih večje število krav. Danes imamo okoli 20.000 krav iz družbenih posestev in zasebne reje v kontroli A in okoli 60.000 krav v kontroli B pri kooperantih kmetijskih organizacij. Torej imamo v kontroli 30 % vseh krav, od tega 9 % v kontroli A. To je sicer že lep delež kontroliranih krav, če bi s to kontrolo povsod dosegli zadovoljiv napredek v mlečnosti in če bi tudi podatke iz B kontrole lahko brez pomisleka uporabljali za selekcijo.

Kontrola proizvodnosti naj ne bi bila za rejca le obveznost zaradi boljše prodaje mleka, temveč naj bi predvsem služila za presojo pravilnosti oskrbe in krmljenja krav ter ocene njihove dedne sposobnosti za proizvodnjo mleka. Kontrola proizvodnosti pa naj služi rejcu tudi za stalne stike s strokovno službo.

Vsak dober gospodar bi moral voditi hlevsko knjigo, zapiske o poreklu svojih živali, o pojanju, pripustitvah, presušitvi, telitvah in proizvodnji. Podatki, dobljeni s kontrolo, naj bi bili rejcu le dopolnilni pripomoček k njegovim zapiskom. Z njimi dobimo vpogled v osnovne pokazatelje dobre proizvodnje, kot so optimalna začetna mlečnost, mlečna vztrajnost in plodnost. Začetna mlečnost nam pove, ali smo pravilno postopali pri presušitvi in ovimljanju živali. Pri kravah privatnih rejcev je ta prav dobra, če se giblje vsaj od 15—18 kg. To dosežemo s pravočasno presušitvijo in pravilno pripravo krav na novo laktacijo. Pomembno je, da kravo presušimo 60 dni pred otelitvijo ne glede na to, koliko mleka takrat še daje. V zadnjih dveh mesecih brejosti pridobi namreč tele še okoli 70 % porodne teže, krava pa potrebuje precej hranilnih snovi tudi za pripravo na novo laktacijo. Zavedati se torej moramo, da v dobi presušenosti krava prav intenzivno proizvaja in da se rezultati dobrega krmljenja v tem obdobju pokažejo šele po telitvi v visoki začetni mlečnosti in lepo razvitem teletu. Da pa izkoristimo vso dedno sposobnost živali za mlečnost in doseženo polno delovanje mlečne žleze, je potrebno avansiranje. To je povečevanje obroka močnih krmil vse dotlej, dokler krava nanj še reagira z večjo proizvodnjo mleka. V ta namen merimo sami vsak 5. do 7. dan količino mleka in zvečamo vsakokrat dodatek močnih krmil. Povečevanje mlečnosti traja navadno do 30. ali 40. dneva po otelitvi, nakar postavimo kravi ustrezen obrok na osnovi proizvodnje, ugotovljene z mlečno kontrolo. Pri tem je priporočljivo, da damo živali nekaj več močnih krmil zaradi zboljšanja kondicije in boljše mlečne vztrajnosti.

Mlečno vztrajnost pri posameznih kravah nam zelo dobro ponazoruje laktacijska krivulja. To dobimo, če dnevno količino mleka, ki jo izmerimo pri zaporednih kontrolah v laktaciji, prikažemo v obliki krivulje. Vrhunec naj doseže krivulja 30—40 dni po otelitvi, potem pa naj enakomerno počasi pada do presušitve. Nenadno zmanjšanje mlečnosti, ki se odraža v strmem padcu krivulje, nam pove, da nekaj ni v redu z našim krmljenjem in oskrbo. Zelo pogosti vzroki za tako zmanjšanje so nepravilnosti ob prehodu iz zimskega na letno krmljenje, prenizko ocenjena vrednost osnovne krme, nenadne spremembe okolja in bolezni, zlasti še vnetja vimena.

Na osnovi mlečnosti po prvih treh meritvah oziroma kontrolah lahko uspešno odberemo prvesnice in krave ter najslabše izločimo iz reje. Soodnos med proizvodnjo prvih sto dni in celotno laktacijsko mlečnostjo je namreč zelo visok. S kontrolo proizvodnosti ugotavljamo tudi trajanje poporodnega premora, to je razdobja med otelitvijo in ponovno obrejitvijo. Ta je najustreznejši, če pripuščamo ob drugi ali tretji pojatvi, nekako 50—70 dni po otelitvi. Pri nas se žal še vse premalo pazi na redno pripuščanje, kar potrjuje dolžina poporodnega premora, ki pri kontroliranih kravah znaša okoli 110 dni, približno poldrugi mesec preveč. Zaželeno je, da krava daje mleko celo standardno laktacijo, to je 305 dni, ostalih 60 dni v letu je pa presušena. Ob pravočasnem pripustu dobimo tako razen primerno dolge laktacije vsako leto tudi tele, kar poveča gospodarnost reje.

Podatki in rezultati, ki jih dobimo s kontrolo proizvodnosti, so nujno potrebni tudi za selekcijsko delo. Strokovni službi so podlaga za odbiro najboljših krav, bikovskih mater, ki jih načrtno parimo z najboljšimi biki, ter njihove potomce vzrejamo za nove plemenjake. Podatki o mlečnosti in maščobnosti mleka so tudi osnova za vrednotenje bikov po mlečnosti njihovih hčera.

Le s takimi biki, ki so po proizvodnosti potomcev najboljše ocenjeni, bomo lahko v doglednem času izboljšali dedno sposobnost našega goveda za proizvodnjo mesa in mleka.

Glede na vsestransko uporabo dobljenih podatkov za gospodarnost proizvodnje v govedoreji bi želeli, da se tudi pri nas vključi v kontrolo čim večje število krav. Obenem pa naj bo kontrola res vestno opravljena, saj so le takrat podatki odraz resnične proizvodnje in uporabni za rejca in strokovno službo.

INŽ. FRANC HABE

Vrt in balkon

Rože na oknu

Naše prababice so gojile na oknu posebne rože (vrtnice), ki so cvele skoraj skozi vse leto, le pozimi so počivale za kak dober mesec ali dva. Moja babica jih takrat ni zalivala ali pa le malo, da ni motila njihov počitek. Dobro se spominjam dveh različnih rož, ena je imela temnordeč cvet, druga pa rožnat. V rozariju v Sangerhausnu, ki je tako rekoč muzej starih rož, sem srečal rdečo znanko z babičinega okna, imenovala se je Luis Philip, drugo, rožnato, pa tudi tam nisem zasledil, zato njenega imena ne vem. Še se najdeta ti dve roži pri nas, seve samo na oknih kmečkih hiš v odročnih vaseh Dolenjske. Kdo jih ima, kje bi prišel do njih? Zame so del mladosti in lepih spominov, zato se potegujem zanje!

Te rože štejejo med »mesečnice«, češ da obnavljajo cvet vsak mesec. Drugi zopet govorijo o bengalkah, verjetno zaradi njihove domovine; botaniki so jih tudi poimenovali, dejali so jim vedno cvetoče kitajske rože (Rosa chinensi! Semper florens). Med njimi je nekaj mini-rož, ki so zelo nizke in drobne in kot nalašč za v lonček in za na okno.

Ker so resnično majhne v primerjavi z drugimi rožami, so jim vrtnarji dali zelo značilno in povedno ime, namreč liliputanke, češ da so pritlikave kot ljudje iz pravljičnega Liliputa. Botaniki so poudarili njihovo majhnost z označbo »Minima«, najmanjša kitajska roža, ljubitelji okenskih rož so jih imenovali bolj po modi in na kratko »mini«. Iz Arboreta v Volčjem potoku se je razširila pri nas zelo drobna Rosa pauletti. Ne vem, zakaj ni našla pot v naše domove, morda je le predrobna in preneznatnega cveta! Vzljubiš jo na prvi pogled, pravzaprav se ti zasmili, tako drobna in nežna je, da te nehote spominja na nebogljenega dojenčka. Nič ni čudnega, če so podobnemu nebožetu dali ime »Baby Gold«. Tudi ime »Colibri« pove, da gre za zelo majhno rožnato bitje. Zelo znamenite lončne rože je vzgojil angleški vrtnar Edwin Murrel iz Shrewsburyja. Zelo so se razširile v Angliji, na Evropsko celino pa prihajajo zelo počasi, ker so zaenkrat še predrage. Na vrtnarskih razstavah pa »Shrewbury Roséni« ni več redka.

Vzgojitelji rož tudi v Ameriki niso mirovali, postregli so nam z znamenitimi lončnimi rožami, ki jih upravičeno občudujemo. Znamenita imena so Little, Buckarov, Little Scotch, Bluebird in Rosmarin. Tudi v Evropi niso počivali, vzgojili so številne mini-rože z rouletti krvjo, ki se šopirijo na oknih bogatih hiš. Nekatere so že pred leti prodrle k nam. Spominjam le na zelo odporno, gosto in okroglo grmasto Baby Masquerade z rumenimi in rdečimi cvetovi. Sledila sta Zwergokoenigin z rožnatimi in Zwerkoenig z žametno rdečemi cvetovi. Nazadnje je prišla k nam Kordesova Rosmarin, bela z rdečim osrčjem. Vse naštete so nizke, goste rasti, odporne za zimo in zdrave. Vpeljala jih je ljubljanska »Semenarna«, v cenikih jih pa najdete kot »pritlikave bengalke« (Zwergbbengalrosen). Žal poudarjajo dobavitelji mnogo premalo, da so to predvsem lončne rože za na okno in balkon ter manj za cvetlične rabate. Če jim nudimo od avgusta do septembra malo počitka, cvetejo zanesljivo pozimi. Dobrodošle so tudi na grobovih, ker jih je možno kupiti kot kontainerje ob vsakem letnem času.

Rože na oknu zahtevajo sicer prepustno, vendar nekoliko ilovnato prst, recimo krtinko z gnojevko. Pripravna je tudi THL 2 — prst, ki jo lahko kupite v cvetličarnah. Dodajte ji nekaj ilovnate krtinke, pa ste zadostili zahtevam lončnih rož. Vsako pomlad jih presadite, hkrati uredite grmiček, da mu prikrajšate veje in prered. čite krošnjo. Med vegetacijo zalivajte tudi s hranili (belflor, pokon, wuchsal), pa vzpodbudite obnovo cvetja. Pazite na listne uši! Z ettissolom (spray) jih zanesljivo uničite!

Tako se bodo vrnile rože nazaj na okna naših domov v novih in lepših vrstah. Ni nam treba tarnati za rožami iz babičinih časov, saj so nove mesečnice lepše in odpornejše kot so bile stare zgubljene ali pozabljene sorte. V Franciji jih štejejo k mon — petit rožam, po znani roži »moja mala« (Mon Petit) imenovane. Znana Pompon de Paris je že omenjena R. rouletti. Kdor hoče v svetli sobi zanesljivo pozimi cvetočo rožo, naj si nabavi »Pompon de Paris«, malo »rouletko«, ki je stara že čez 150 let, a je prišla k nam (morda ponovno) šele pred dobrimi desetimi leti.

V modo prihajajo garnetke (po roži »Garnetle« imenovane.) To so drobnocvetne hibridke (hibridne čajevke) s številnimi, zelo mikavnimi in lepo oblikovanimi popki. Najbolj so razširjene »Zorina«, oranžno rdeča, »Carol«, rožnata, ter »Samba«, rdeče oranžna (mnogocvetna hibridka). »Carol« so nam predstavili Madžari na Flora 1970, »Zorina« pa Slovaki leta 1969 (bratislavska mestna vrtnarija). Za našega ljubitelja rož niso bile dopadljive, ker je vajen le velecvetne čajevke in njihovih križancev. Garnetke so lončnice prihodnosti, kot »rezano cvetje« so pa že dolgo na dobrem glasu. Za rezanje jih goje v rastlinjakih.

VARDJAN

Manj administracije

Na eni izmed sej poslovnega združenja Styria so razpravljali tudi o višini prometnega davka za vino. Dosedanji občinski prometni davek se giblje od 0,60 do 1,50 din. Poslovno združenje Styria je predlagalo enotni občinski davek za vso Slovenijo, in sicer 0,50 din občinskega prometnega davka, 0,20 din za republiški sklad za obnovo vinogradov in 0,08 din republiškega prometnega davka. Ker ima po dosedanjih kriterijih vsaka občina drugačen prometni davek, je na primer samo pri trgovskem podjetju »Prehrana«, ki ima večje število poslovalnic po vsej Sloveniji, zaposlenih 16 ljudi samo pri obračunavanju neenotnega prometnega davka. Plačevanje teh delavcev bi pri obračunavanju enotnega prometnega davka odpadlo.

R. O.

O lovu in lovcih

Poslednja sled

Metež se je unašal v vetru, ki je potegnil čez Črni vrh; samo lesketajoči se oblaki so se še prašili. Z zamolklega neba je svetil mesec.

Iz črnine noči so se pokazali zasneženi vršički smrek in zametene čeri ob goli, v dno segajoči steni. Sneg se ni oprijel gladkih odklanih plasti, le ledeni ocurki so viseli z robov nad globko dno.

Ves dan se je bil gnal sneg in bučanje vetra je preglasovalo šumenje Bele pod ledeno skorjo. Žvenketaje so se valili curki pod oboki ledu in splakovali vrzeli v prosojnem stropu nad sabo.

Že vso zimo ni posijalo sonce v tesen Bele. Drevje je pokalo v zmrzali; nad stenami v Mešeniku pa je prigrevalo, da so se udirali plazi in trop gamsov se je pasel po razkriti travi. Visoko v steni je med razmaknjenimi skladi zevala črnikasta špranja in z roba je vanjo držala polica z rušami usahle trave. Teh šopov ni nikdar dosegel sneg, skalovje nad njimi jih je varovalo. Le poprh, ki ga je tedaj prignal veter, se je lovil med stebli voljnega lasca.

Kunja sled se je vselej zgubila v gostem smrečju pod steno. Zlatogrla zver se je bila poganjala z veje na vejo in se zviška spustila na polico, ko je pred svitom prihajala s svojih nočnih pohajkovanj. Potem je zvita v svojem duplu, s tacami na podvihnjenem repu, preždel dan. Duplo je bilo v dnu reže, ki je segala globoko v goro. KrempIji so zapraskali po gladki skali, zeleno so se v temi posvetile oči in kuna se je potegnila skoz ožino v kotanjo iz suhega listja in drobirja.

Tako je kuna podnevi ždela v globini skalovja, kadar je na lovu ni prehitel svit, da se je stisnila v kakšen žlambor ali pa si je poiskala veveričje gnezdo v košati smreki.

To noč se je iz dupla spustila potegnjena senca. Zmuznila se je po reži in kuna je obstala na robiču nad globino ter zastregla v veter.

Na smrekah so bile povezrnjene plasti snega in po gladkih iglicah zdrsovale v vznožja. Zviška je rezal ostri piš in se mešal z zatohlico nad dolino. V valovečem zraku je bil zadah po srnji dlaki in ptičjem perju. Kuna se je nagnila v temo in prhnila v vrh smreke v globini.

Mnogo zim je že prebila ta kuna na svojih poteh po Beli. Prehajala je mimo Rzenika in Dol in v Dolski greben, obrala Mešenik in Črni vrh do Repovega kot ter se čez Lepo glavo vračala v Belo. Vsi ti kraji so dolge ure narazen; med grebeni so globoke doline, skalovje in goščave, a kuna jih je obšla v eni sami noči. Za njo so ostajale le njene sledi, razsuto perje ptic in kri na snegu.

Ta kuna se ni dotaknila nobene vabe. Zaman so lovci z vlakami iz smejga droba prekrižali njene stečine, da bi jo zvabili k pastem. Nikoli se ni dotaknila vabljivo položenega mesa, čeprav jo je stiskal glad. Vaba je pogubila marsikatero drugo kuno in lisico, ko jo je stisnil pah ali zgrabil sklopec. Ta kuna, ki so jo spoznavali po posebno veliki sledi, se je hranila le še z živim plenom, odkar je bila nekoč ves teden poginjala zaradi ostrupljenega droba, ki ga je našla pod snegom. In pod kožo so ji še tičale šibre od strela, ki jo je bil zbil z veje v goščavo in se je potem zalezla v skrito razpoko. Ob srditem lajanju psa se je pomikala po njej vedno globlje v zviti rov med skalovjem in je prišla spet na plano daleč stran, ko je lovec še vedno plal dim v duplo, da bi jo izgnal. Poznala je vse ukane; vse najbolj pretuhtane lovske zvijače so bile zaman in njena krvoločnost ni poznala meja.

Njena legla so se množila. Kakor bi rod podedoval po njej vso njeno prekanjenost in skušnje, je bilo le malokatero belskih kun moč dobiti v past ali na strel.

Kune so ugonabljale tudi srnjad in lovci so vse dni precrkovali za njihovimi sledmi. Osem so jih uplenili v eni sami zimi, stara kuna pa je mesarila naprej.

Našli so raztrgano srnjo mladico na njeni sledi, jo ostrupili, a kune ni bilo več blizu. Sledili so jo onstran Bistrice, pa v Koncu; naslednje dni spet na Dolu. Ko pa je odjuga pobrala zgodnji sneg, so morali popustiti tudi najbolj vztrajni sledniki..

Še je gosto snežilo po dolini, ko je stari Bos iz Bistrice spet snel puško s klina, pogledal skoz cevi in jo nabil. Nato je vzel s peči z motvozom prevezano škatlico in zagazil v novino. Zadovoljno se je masmehnil, ko je začul škrabljanje v škatlici v svojem žepu. Stara kuna je do slej imela dovolj plena; zdaj s snegom pa je tudi zanjo nastopila stiska.

Bos jo je hotel ujeti na živo vabo. Nastavil ji je v razsuti drvarski bajti in razklenil dobro namazane čeljusti sklopca. Z lojem in krvjo je bil prevlekel kovino, da bi ne vonjalo železo in bi se zgubil zadah po njem samem ter z nitjo privezal živo miš na kavelj.

Kuna je to noč že obredla smrečje za Predosljem. Po vejah je huškala s smreke na smreko; za njo se je usipal sneg, a ta šum se je zgubljal med bučanjem vode v soteski.

Gozd je bil prazen. Srnjad se je bila pomaknila globlje v goščavo, le uharica se je bokaje spreletela z Mešenika proti Mokrici. To noč je roparicam trda predla in tudi kuno je preganjal glad. Krožila je po smrečju, postajala in oprezovala v temo ter stregla v veter.

Znenada se je pritisnila k veji in neslišno zdrsnila po njej nad zaraščeno grapo.

Srna je ležala na kopnini pod veliko smreko. Topel sopuh je vel od nje ob deblu navzgor, ko se je kuna splazila po njem. Tik nad srno se je pognala okrog debla; samo za hip jo je ustavila gosta veja, da je srna splašena planila iz svojega zavetja in kuna je padla na njen prazni ložo.

Vohaje po sledi se je potem plazila čez jaso. Sneg se je posul z grma; puhnila je po deblu v vrh mlade smreke, zaprhala in se potegnila med veje.

V bajti na Brusnikih je gorela luč. Medla lisa svetlobe je ležala na snegu in vonjalo je po dimu. Ta vonj je bil kuni znan. Tako je dehnelo iz tramovja v bajtah, koder je kdaj preganjala miši.

Tik pod bajto se je preplazila čez strugo zamrzlega potoka k stani iz neobtesanih debel, ko jo je ustavil jedek zadah, da jo je kar vrglo nazaj. To je bil duh po ljudeh!

Pognala se je v goščavo in se po vejah umikala ob potoku navzgor. Zeleno so se ji svetile oči, ko je oprezovala v temo. Vonj po ljudeh se je znenada zgubil ob vabečem toplem sopuhu. Šinila je po deblu mlade smreke in speči komatar ji je vztrepetal v krempljih.

Skoraj v hipu je ležalo na tleh le še sivkasto, belo oškrobljeno perje, ko se je pod kuno spet zazibala veja. Mali plen jo je bil le razvnel, ker je okusila toplo kri. Spustila se je k strugi in pretaknila vse skalovje, vrzeli pod podrtimi debli in kupe vejevja. In spet je bil vonj po dimu, ki jo je zvabil bliže.

Prihulila se je ob zametano skalovje. V črni senci je rahlo zacvilila miš; kuna se je potegnila po snegu in z dvignjeno taco zaprežala proti razsuti drvarski bajti.

Samo rahel vonj po dimu in miših je vel od nje. Kuna je bila v skoku čez sneg, zdrknila je po tramu pod napušč in že je škrtnil sklopec.

Železne čeljusti so jo zgrabile, ko je razprla šape nad plenom. Nobena kuna bi se ne mogla več rešiti; ta stara orjaška zver pa je v hipu pretrgala žico, s katero je bil privezan sklopec in v divjem boju iztrgala svojo taco iz čeljusti, ko se je sklopec zagozdil med tramovjem.

Iz odprtih žil je škropila kri in kuha je padla z napušča v sneg. Hlastaje okrog sebe se je prevračala kot bi se še vedno borila z zavratno nastavo in vila po snegu v goščavo.

(Konec prihodnji teden)

Zimske čipke — Foto: Joco Žnidaršič

»Avanti, popolo!«

Če smo se že seznanili s preprečevanjem rojenja, zakaj se ne bi še z nasprotno platjo te čebelje strasti: s pospeševanjem! Tudi o tej plati medalje mora čebelarski začetnik kaj vedeti, zanimiva pa je tudi za neaktivne ljubitelje in občudovalce te drobne živalice. Čeprav sem dejal, da roji niso zaželeni, ker danes čebelarimo pretežno na med, je vendarle med čebelarji še kar precej takih, ki trgujejo z roji, včasih pa si tudi »medar« prav vroče zaželi kakega krepkega roja-plemenjaka.

Menda ni treba posebej poudarjati, da se bomo za pospeševanje rojenja posluževali prav nasprotnih ukrepov, kot smo se jih za njegovo preprečevanje. Torej ne bomo družini prostora širili, pač pa zoževali. Ne bomo ji dajali odkrite zalege, pač pa pokrito, ne bomo izrezovali trotovine iz gradilnika, pa tudi satnic ji ne bomo vsiljevali za gradnjo satovja. Pač pa bomo družino dražilno pitali in s tem naščuvali matico k hitrejšemu zaleganju, zraven pa panj še dobro odeli, ker je tudi toplota važen dejavnik za hiter razvoj družine. »Pitanje na roj«, kot pravijo čebelarji temu opravilu, opravljamo vsak večer, brž ko to dovoljuje pomladanska temperatura, vse dotlej, da družina zroji. To je treba vsakokrat opraviti sila urno, da gnezda preveč ne shladimo in ne vzbudimo roparskih nagnenj drugim panjem.

Razume se, da bo čebelar skušal pospešiti rojenje le tistim panjem, ki kažejo daljne znake rojenja, ne le bližnje, o katerih je tu že tekla beseda, saj panje z bližnjimi znaki rojenja k temu opravku ni treba več spodbujati. Tu nas zanimajo le znaki, po katerih čebelar spozna že daleč vnaprej, da se družina pripravlja na rojenje. Kateri so torej ti znaki?

Predvsem je taka družina zelo delavna in živahna z do kraja zgrajenim satjem v vseh satnikih, polnim zalege, ki se pojavlja celo že na krajnih satih, vsa zalega pa je obdana z bogatimi venci medu in obnožine. Zaželene so tudi že zasnove matičnikov, nastavljene na robovih satja, ker drugje ni več prostora zanje. Čebele živahno in množično izletavajo in sploh je delovna vnema na višku. Kmalu pa se ti znaki začno spreminjati v nasprotne: muhe se polenijo in jim ni več kaj prida do sprehodov; raje se gnetejo doma za okencem, kjer jih je kmalu vse črno, ali pa posedajo pred žrelom in leno mežikajo v sonce. Ob soparnih dneh se v velikih grozdih brezdelno obešajo na brado in jim tudi dobre paše ni več mar. Lenivost jih tako prevzame, da se jim niti izrezanega satja v gradilniku ne ljubi več nadomestiti z novim. Voščene pokrovce s trotovske zalege raje zmečejo na dno panja ali jih znosijo na brado, kot da bi jih uporabile za graditev satja v gradilniku ali za izdelavo drugih pokrovcev na zalegi. Torej vsesplošno »zabušavanje«! Ko prvič opazimo te voščene pokrovce na bradi, lahko pričakujemo čez devet ali deset dni rojstvo nove družine ...

Bolj ko se bliža »usodni dan«, bolj so vidni njihovi znaki. Matičniki so vse večji, mnogi že dodelani in nekateri celo pokriti. Če bele mirujejo na satovju in se tesno tišče druga druge. Če pobrskamo s prstom medlje, se leno razganejo, a takoj zatem spet strnejo, pri tem pa se niti eni od njih ne ljubi zapičiti žela v vsiljivi prst. Sploh so strašansko miroljubne vse do rojenja in še potem v samem roju, kar je od sile hvalevredno, saj bi drugače ne imeli fotografij junaških čebelarjev, ki si puste roj obesiti na brado.

Nekako v dveh tednih po prvem roju roji panj v drugo, če sodi med rojive sorte. Temu roju pravijo čebelarji »drujec« in ga smemo pričakovati, če kdaj deset dni po »prvcu« panj »zapoje«. Pojejo matice, ki so se polegle zadnje. Vsaka od njih si pridobi nekaj svojih »somišljenikov«, ki jo vneto obkrožajo in varujejo pred sovražniki. Potem zrejijo vsaka s svojim spremstvom, vse grupe pa se zberejo v en sam roj, ki kmalu poskrbi, da ostane v njem ena sama matica. Od strani zgrizeni matičniki oznanjajo, da drujca ne bo, ker jih je prva izležena matica pregrizla in uničila vse tekmice v njih. Če so matičniki spodaj lepo odprti in prazni, a panj deset dni po prvcu vseeno ni zapel, so čebele same napravile red in obdržale eno samo matico. Ne v prvem ne v drugem primeru drujca ne bo.

V. PLEMELJ

V svetu čebel

Industrijsko gradbeno montažno podjetje

»MONTER« DRAVOGRAD

objavlja
po določilih pravilnika o delovnih razmerjih podjetja prosta delovna mesta

I. tehnologa v pripravi dela

Pogoj: višja ali srednja strokovna izobrazba, zaželena praksa.

II. blagajnika

Pogoj: končana ekonomska srednja šola z najmanj 3-letnimi delovnimi izkušnjami ali nepopolna srednja šola z najmanj 6-letnimi delovnimi izkušnjami.

III. materialnega knjigovodje

Pogoj: končana ekonomska srednja šola z najmanj 3-letnimi delovnimi izkušnjami ali nepopolna srednja šola z najmanj 6-letnimi delovnimi izkušnjami.

Za obe delovni mesti velja enomesečno poizkusno delo. Nastop je mogoč takoj ali po dogovoru.

Pismene vloge sprejema splošni sektor podjetja do vključno 28. 1. 1971. 534

AGROOBNOVA

GRADNJE IN MELIORACIJE
LJUBLJANA, Črtomirova 8

razpisuje
naslednja prosta delovna mesta:

GRADBENEGA TEHNIKA (pogoj: gradbena tehn. šola z večletno prakso)
VEČ KV ZIDARJEV
VEČ KV TESARJEV
VEČ KV ŽELEZOKRIVCEV
VEČ KV ŠOFERJEV za tovorna vozila
VEČ STROJNIKOV za težjo gradbeno mehanizacijo
DVA KV MEHANIKA za popravilo goseničarjev in motorjev
DVA KV KLJUČAVNIČARJA
VAJENCA za priučitev za strugarja

Pogoj za sprejem na delovno mesto je ustrezna kvalifikacija. Za vsa delovna mesta je predpisano poizkusno delo.

Razpis velja do izpopolnitev delovnih mest. Osebni dohodek po pravilniku za osebne dohodke.

Kandidati naj naslovijo svoje vloge na upravo podjetja: Ljubljana, Črtomirova 8 ali naj se zglasijo osebno v kadrovskem oddelku podjetja, kjer prejmejo tudi vse potrebne informacije, 555

GORENJSKA PREDILNICA ŠKOFJA LOKA

razpisuje
prosta delovna mesta za:

a) OBRATOVODJO bombažne predilnice,
b) OBRATOVODJO kodranke,
c) KOMERCIALNEGA REFERENTA česanke

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:
pod a) in b): višja izobrazba tekstilne smeri, 5 let ustrezne prakse, ali
srednja izobrazba tekstilne smeri, 8 let prakse;
pod c): višja izobrazba, znanje enega tujega jezika (angleško, nemško ali francosko)) ali
srednja izobrazba, 8 let ustrezne prakse in znanje enega tujega jezika.

Ponudbe sprejema kadrovski oddelek Gorenjske predilnice 8 dni po objavi v časopisu. 508

»GALENIKA«

Farmacevtsko-kemična industrija – Beograd

OBNAVLJA OGLAS ZA:

1. **strokovne sodelavce predstavništva** s sedežem v Ljubljani
2. **referenta predstavništva**
3. **pomožnega referenta predstavništva**

Pogoji:
pod 1.: farmacevtska fakulteta s prakso;
pod 2.: srednja strokovna izobrazba, 2 leti prakse;
pod 3.: nižja strokovna izorazba, 2 leti prakse.

Osebni dohodek, dnevnice in kilometrina za uporabo lastnega vozila po pravilniku podjetja.
Ponudbe pošljite na naslov: »Galenika«, Zemun, 23 Oktobra 7, v 15 dneh od dneva objave. 543

Vsak dan najnovejše vesti DELO

GRAFOTEHNA

TOVARNA EMBALAŽE
ZAGREB, PRAŠKA 6/II

oglaša prosto delovno mesto

trgovskega potnika

za severovzhodno območje SRS s sedežem v Mariboru ali Celju

POGOJI: večletna praksa in poznavanje tržišča grafično-kartonažne dejavnosti.

Obvezno je poskusno delo. Osebni dohodek po rezultatu dela. Pismene ponudbe sprejemajo 15 dni od dneva objave. 544

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

objavlja prosta delovna mesta za:

1. MIZARJA — K
2. ŠIVILJO — GARDEROBERKO K
3. HIŠNIKA — PK
4. FRIZERKO — LASULJARKO K
5. POM. DELAVCA za slikarno NK
6. ODRSKEGA DELAVCA za kulise — NK
7. SNAŽILKO

Kandidati bodo sprejeti na delo za nedoločen čas.

Poskusno delo obvezno.

Prosilci naj osebno oddajo ponudbe v Upravo SNG Ljubljana, Cankarjeva 11. 552

Pohištvena industrija

»GARANT«
POLZELA

razpisuje
naslednji prosti delovni mesti:

1 VODJE gospodarsko računskega sektorja
(ponovni razpis,
vodilno delovno mesto)
2. VARNOSTNEGA REFERENTA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

pod 1.: višja ekonomsko komercialna šola s 5-letno prakso na vodilnem delovnem mestu ali
srednja ekonomska šola z 10-letno prakso na vodilnem delovnem mestu v računovodstvu;

pod 2. višja šola iz varstva pri delu in 2 leti prakse ali tehniška srednja šola z opravljenim izpitom iz varstva pri delu in 4 leta prakse.

Kandidati morajo poleg pismenih prijav predložiti dokazila o izpolnjevanju posebnih pogojev v splošni sektor podjetja.
Nastop službe takoj ali po dogovoru.
Stanovanja podjetje nima na razpolago.
Osebni dohodek po pravilniku o delitvi sredstev za osebne dohodke.
Kandidati morajo prijave vložiti vključno do 15. februarja 1971 562

OSNOVNA ŠOLA DUŠAN KVEDER-TOMAŽ
LITIJA

razpisuje
prosti delovni mesti:

UČITELJA
za angleščino — PU (ali absolvent)

UČITELJA
za slovenščino — PU (ali absolvent).

Delovni mesti razpisujemo za določen delovni čas — do 30. 6. 1971. 540

OSNOVNA ŠOLA BLAŽA ARNIČA
LUČE ob Savinji

razpisuje
prosto delovno mesto:

UČITELJA
za matematiko — PRU

Pogoji: končana PA ali absolvent PA za matematiko in fiziko

Podružnica Raduha

SNAŽILKO
Pogoji: končana osnovna šola.

Nastop službe takoj. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. OD po pravilniku šole. 530

Delavski svet

Komunalno obrtnega podjetja Zagorje o/S

razpisuje prosta delovna mesta za:

1. TEHNIČNEGA VODJO
2. VODJO OPERATIVE
3. VODJO SPLOŠNEGA SEKTORJA

Pogoji so naslednji:

pod 1.: gradbeni inženir I. stopnje z 2-letno prakso ali gradbeni tehnik s 4-letno prakso,
pod 2.: gradbeni ali strojni tehnik s 4-letno prakso v operativi,
pod 3.: višja pravna ali upravna šola z 2-letno prakso.

Razpis velja 15 dni po objavi! 556

SLAŠČIČARSKO PODJETJE
KONDITOR
LJUBLJANA, Koblarjeva 3

objavlja
prosto delovno mesto

strojnega knjigovodje – mehanografa

s polnim delovnim časom za nedoločen čas

Pogoj: srednja šolska izobrazba ekonomske smeri z mehanografskim tečajem »ASCOTA« ali nižja šolska izobrazba z mehanografskim tečajem in 2 leti delovnih izkušenj v računovodstvu.

Nastop dela takoj ali po dogovoru.
Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema tajništvo podjetja Ljubljana, Koblarjeva 3. 554

AKADEMIJA ZA GLEDALIŠČE, RADIO, FILM IN TELEVIZIJO V LJUBLJANI

razpisuje
prosto delovno mesto

AKADEMIJSKEGA UČITELJA
za umetniško besedo

(v naslovu redni profesor ali izredni profesor ali docent).
POGOJI:
za naslov akademijski docent: visoka izobrazba, umetniške stvaritve s področja, za katero je razpisano delovno mesto, in sposobnosti za pouk;
za naslov akademijski izredni profesor: visoka izobrazba, ustrezne umetniške stvaritve s področja, za katero je razpisano delovno mesto, in dokazila o pedagoških uspehih;
za naslov akademijski redni profesor: visoka izobrazba, ustrezne umetniške stvaritve s področja, za katero je razpisano delovno mesto, in dokazila o pedagoški sistematiki.

Kandidati naj pravilno kolkovane prijave z dokumenti o izobrazbi, z življenjepisom, z opisom dosedanjega umetniškega dela in s seznamom umetniških stvaritev vložijo do 10. februarja 1971 na rektorat Akademije, Ljubljana, Nazorjeva 3. 550

ČEMU UGIBANJE
ODGOVOR BOSTE NAŠLI V HOROSKOPU REVIJE
STOP

STANOVANJSKO PODJETJE REKA

razpisuje

natečaj

za prodajo III. nadstropja pisarniškega poslovnega poslopja na Reki, Obala jugoslavenske mornarice štev. 10.

Poslopje je v središču Reke. Prostori so primerni za pisarne vseh vrst. Koristna površina za prodajo je 1.363 kv. metrov.

V kupljene prostore se bo kupec lahko vselil 1. januarja 1973, v pripravi pa je že sedaj adaptacija celotnega poslopja, pri čemer bodo lahko prostore uredili za potrebe vsakega kupca. Obstaja možnost tudi za razširitev, ker se poslopje nadgrajuje. Površine boste lahko uporabili samostojno, en uporabnik ali dva uporabnika.

Najnižja sprejemljiva cena je 4.000 ND za 1 kv. m, plačljivo pa bo po dogovoru.

Ponudbe sprejemajo do 15. III. 1971.

Vsa pojasnila glede prodaje lahko dobite v komercialnem sektorju Stanovanjskega podjetja — Reka, Titov trg 3, telefon 43-493. 553

INVESTICIJSKI BIROJI TRBOVLJE

TRBOVLJE, GIMNAZIJSKA 16

VABIJO K SODELOVANJU

MLAJŠE DIPLOMIRANE GRADBENE INŽENIRJE

ZA PROJEKTIRANJE CEST

Kandidati morajo imeti veselje do projektiranja s sodobnimi pripomočki in smisel za razvoj novih metod dela, zlasti pri uporabi elektronskega računalnika.

Nova delovna mesta so predvidena v Trbovljah, Ljubljani in Kopru.

Prednost imajo kandidati z znanjem angleškega jezika.

Pismene prijave pošljite Splošno kadrovskemu sektorju Investicijskih birojev Trbovlje, Gimnazijska c. 16. 558

DELAVČEV SVETOVALEC

Delo na delovnem mestu

Delavec dela v delovni organizaciji na določenem delovnem mestu. Delovna skupnost je dolžna, da ob razporeditvi na določeno delovno mesto delavca podrobno seznani z delovnim mestom, z delovnimi pogoji na delovnem mestu, z delovnimi dolžnostmi in z neposrednimi sodelavci. Poleg tega je delovna skupnost dolžna seznaniti delavca z organizacijo delovne organizacije, z organizacijo in delovanjem samoupravljanja v delovni skupnosti, s splošnimi akti in vsemi činitelji, ki so pomembni za delo in življenje v delovni skupnosti.

Delo na delovnem mestu mora biti tako urejeno in organizirano, da lahko delavec s potrebno delovno sposobnostjo ob normalni pazljivosti dela brez nevarnosti za svoje življenje in zdravje, kot tudi brez nevarnosti za življenje in zdravje drugih delavcev v njegovi okolici in brez nevarnosti za sredstva, s katerimi neposredno ali posredno dela. Predno delovna skupnost razporedi delavca na delovno mesto, kjer bo samostojno delal brez strokovnega nadzorstva, mora ugotoviti, ali je delavec usposobljen za delo in za uporabo predpisanih varstvenih sredstev in ukrepov, ki jih mora uporabljati in upoštevati pri delu.

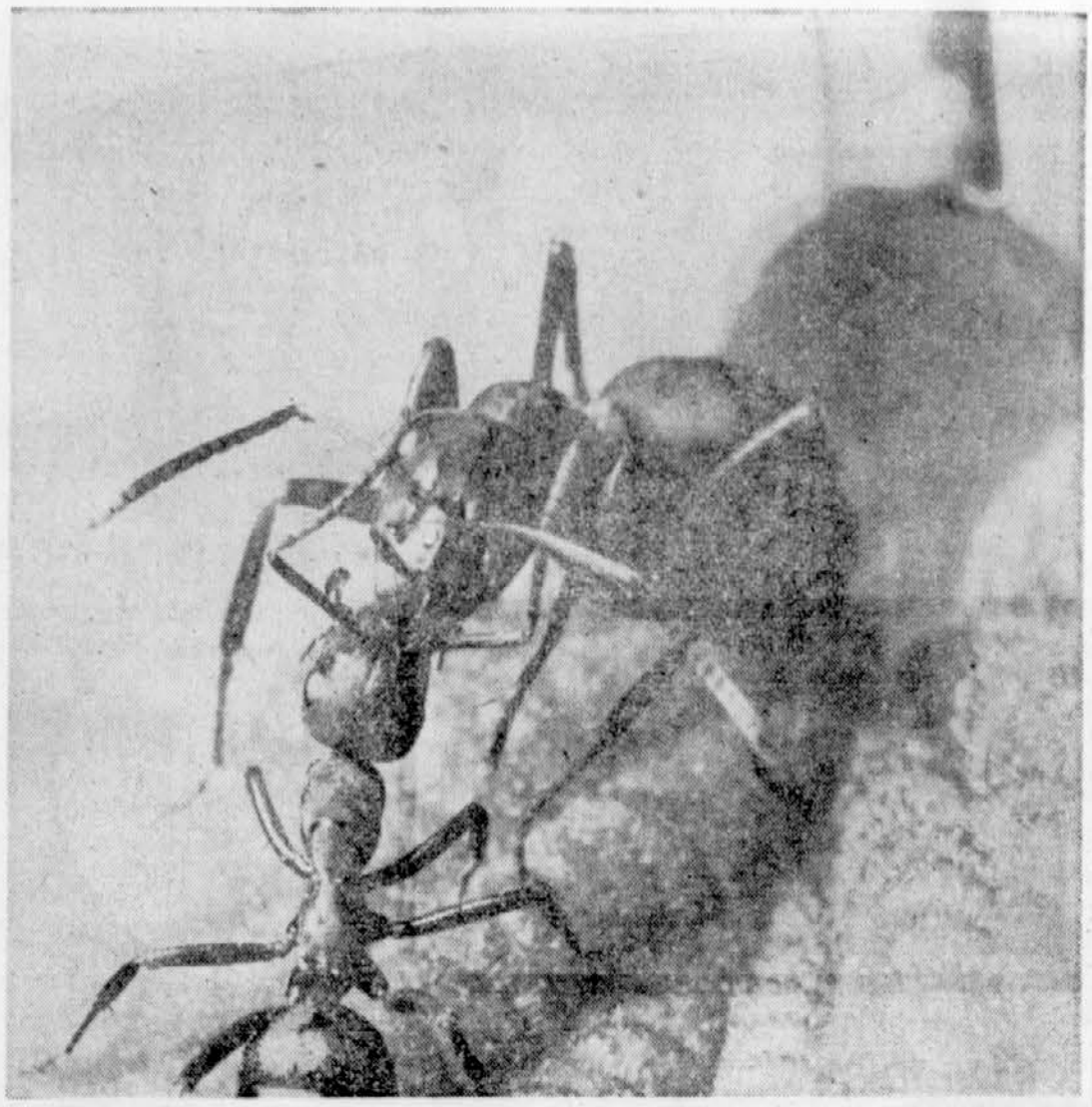
Na nekaterih delovnih mestih obstojajo okoliščine in vplivi, ki na delavca in njegovo zdravstveno stanje škodljivo vplivajo. Zaradi tega je delovna skupnost dolžna s splošnim aktom določiti delovna mesta, na katerih je izvrševanje delovnih nalog zvezano z večjo nevarnostjo poškodb in bolezni. Delavci, ki delajo na takih delovnih mestih, morajo biti najmanj enkrat v letu sistematično pregledani v zdravstveni organizaciji. Običajno vrši te preglede oddelek za medicino dela pri zdravstvenemu domu. Stroške takega periodičnega zdravstvenega pregleda je dolžna plačati delovna organizacija in ne morejo bremeniti delavca, ki dela na delovnem mestu s povečano nevarnostjo.

Delovna skupnost je dolžna predpisati s splošnim aktom za vsako delovno mesto s povečano nevarnostjo zaščitna in druga sredstva, ki jih mora delavec uporabljati pri delu na delovnem mestu. Delavec pa ima pravico odkloniti delo na delovnem mestu, na katerem mu ni zagotovljeno predpisano varstvo, določeno s splošnim aktom delovne skupnosti in s splošnimi predpisi o varstvu pri delu.

Delovna organizacija pa ima pravico zahtevati od delavca, da na delovnem mestu pri delu stalno uporablja predpisana varstvena in zaščitna sredstva ter da so ta vedno v brezhibnem stanju. Dotrajana in neuporabna zaščitna sredstva je dolžna delovna organizacija zamenjati, predno bi ta zaradi dotrajanosti postala nevarna za delavca; npr. natrgan ali načet varnostni pas za delo na višinah, počena varnosnta čelada pri delih v gradbeništvu in podobno.

Delovna organizacija ima tudi pravico prepovedati delati delavcu na nevarnem delovnem mestu, če ta noče uporabiti pri delu predpisanih zaščitnih sredstev. S tem pa delavec krši svojo delovno dolžnost.

DIPL. IUR. JANEZ LAMPRET

Z makroobjektivom — Foto: Janez Skok

Čudežna skrinjica

Kdor danes odpre visoko razvito kamero super osem, najde v njej polno drobnih tranzistorjev, relejev ni drugih elektronskih naprav. V škatlici, ki jo lahko brez težav spraviš v večji žep, je toliko avtomatskih naprav kot v kakem letalu.

Ko je jamski človek izdelal iz gline prvo žensko, je že poskrbel, da je imela velike prsi in močno zadnjico. Od tistega časa se trudijo vsi umetniki, da bi ustvarili kar najbolj popolno žensko. Po možnosti tako, ki je v resnici niti ni. Za to idealno Evo vemo točne mere prsnega koša, pasu in bokov. Če bi to stremljenje k popolnosti prenesli na področje ljubiteljskih filmskih kamer, dobimo lastnosti, ki jih imajo vse najboljše kamere skupaj, ena sama pa seveda vseh ne. Še ne.

Oglejmo si torej ta majhen čudež tehnike.

Če smo že pri prejšnjem opisovanju kamere na sploh šli po poti žarkov, skozi leče, mimo zaslonke in sektorja do filmskega traku in mehanizma, ki ga poganja, bi kazalo tudi zdaj ubrati isto pot.

Naša čudežna skrinjica ima zoom, ki je sposoben desetkrat povečati neki predmet, ne da bi se mu snemalec s kamero približal. Snop leč je zgrajen po principu makroobjektiva, ki dovoljuje, da je razdalja od snemalnega objekta tudi nič milimetrov. To pomeni, da prisloniš kamero na drobno cvetlico in snemaš. Metulja lahko dobiš tako velikega, da moraš kamero prav odmakniti, da bi mogel dobiti vsega v izrez.

Po drugi plati pa se graditelji kamer zavedajo, da metulj ne bo čakal, da prisloniš kamero obenj, in so napravili objektiv, ki da iste rezultate na daljavo devetdesetih centimetrov. Toliko menijo, da je ubežna razdalja žuželk. Tisti, ki jih zbira na filmu, bo torej vzel tak objektiv. Verjetno jih bo posnel lahko nekaj več.

Japonci so šli v drugo smer. Če hočeš snemati stvari tik pred objektivom, si dostikrat sam za streš svetlobo. Zato na njihovi kameri pritisneš na gumb in iz boka kamere skoči majhno zrcalce kakor na kakšnem katelitu. To zrcalce prevzame vlogo objektiva za makro snemanje. Rešitev ima to prednost, da lahko filmski ljubitelj snema na oba objektiva hkrati. Na kameri je tudi okvirček za diapozitive in vanj vtakne diapozitiv ali pa kar z roko napisan napis, recimo »Potovanje na Tahiti«. Zdaj dela pravzaprav dvojno ekspozicijo, ne da bi vračal filmski trak.

Rezultat je takle: žena in otroci snemalca se vkrcavajo na ladjo, ko se pojavi napis »Potovanje na Tahiti«. To je naslov filma. Isto lahko napravi s kakšnimi vmesnimi opazkami in seveda tudi z napisom »Konec«.

Skozi glavni objektiv snema lahko plavalca pri tekmovanju, skozi stranskega pa štoparico in njegov čas, ki ga dosega. Seveda lahko, kadar to hoče, štoparico samo narahlo snema ali pa čisto zastre z zaslonko. Proizvajalci te kamere »Elmo super 103 T« pravijo temu načinu snemanja »Super impose system«.

Zoom se premika pri teh kamerah s pritiskom na gumb ali tudi tako, da ga ročno pomikaš. Ima svoj motorček in lahko ga poženemo hitro ali počasneje. Najboljša izvedba je taka, da začneš »zumati« počasi, potem hitreje, na koncu spet počasi, dokler se neopazno ne ustavi. Zaenkrat ima to možnost samo kamera Beaulieu 4008 ZM, vendar tudi drugi proizvajalci niso daleč od tega. Ko si tako sprožil zoom in se navidezno približuješ tistemu, ki ga snemaš in povečuješ njegovo glavo enkrat, dvakrat, trikrat, se v iskalu, to je tam, kjer vidiš sliko, ki jo snemaš, nekaj sproži. Pogledaš, kaj je to bilo in vidiš, da te kamera opozarja z napisom »STOJALO«. Objektiv postaja namreč teleobjektiv in gola roka je premalo mirna, da bi mogel napraviti uporabne posnetke. Vendar to ni edino opozorilo, ki se pojavi v iskalu. Nekatere kamere imajo vse podatke, ki jih potrebuje snemalec v iskalu, vse do številke zaslonke.

MAKO SAJKO

Pogled skozi majhno kamero

Za en večer, za konec tedna

V družini prijateljice, sodelavke, sorodnice so pričakali veseli dogodek, rojstvo novega družinskega člana. Ko si bo mamica opomogla, vas bo gotovo povabila pogledat svoj mali čudež. Ob takem osebnem srečanju boste zaželeli razveseliti mlado mamico z darilom. Res je v naših trgovinah že prav lep izbor daril za takšne namene — toda navsezadnje dojenček res ne potrebuje šestih ropotuljic, petih rack itd. Po drugi strani pa je darilo, ki ste ga sami izdelali, veliko bolj osebno, več velja še taka skromna malenkost kot na hitro kupljeno »reprezentančno« presenečenje.

Danes svetujem tistim, ki imajo čas le en večer, en konec tedna. Nasvet smo našli v knjigi »Ena leva ena desna«, ki jo je izdal Centralni zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani.

KAPICA

Za vsak stranski krog nasnujemo s kratkimi pletilkami 4 petlje, jih sklenemo v krog in pletemo menjaje po 3 kroge desnih in 3 kroge levih petelj. V drugem krogu dosnujemo po vsaki 2 petlji po eno desno zasukano petljo iz prečne niti prejšnje vrste. V četrti vrsti dosnujemo po vsaki drugi petlji po eno levo zasukano petljo iz prečne niti prejšnje vrste. Petlje dodamo še šestnajstkrat v vsakem drugem krogu — nad prejšnjim dodajanjem. V 37. krogu desno zazankamo vse petlje. Za srednji del kapice nasnujemo 12 petelj in pletemo menjaje po tri vrste na licu leve, na narobni strani desne in tri vrste na licu desne, na narobni strani leve. V vsaki drugi vrsti pa dosnujemo na obeh straneh enajstkrat po eno petljo. Ko smo napletli 23 centimetrov, merjeno od nasnutka, zazankamo vse petlje v eni vrsti. Stranska dela prišijemo k srednjemu delu in na vsaki strani kapice še trak.

COPATKE

Nasnujemo 36 petelj in pletemo menjaje po 3 vrste na licu leve, na narobni strani desne in 3 vrste na licu desne, na narobni strani leve. V 17. vrsti naredimo vrsto luknjic. Nato predenemo po 13 petelj z vsake strani na pomožnj pletilki. Prek srednjih 12 petelj spetemo 24 vrst, naberemo na obeh straneh tega dela iz krajnih petelj ob robu pletiva po 13 petelj, predenemo še petlje s pomožnih pletilk in pletemo prek vseh petelj še 15 vrst. Nato zaznamujemo 7., 26., 38. in 58. petljo z nitjo druge barve. Dalje spet pletemo v vzorcu in v naslednji vrsti lice) prevlečeno snemamo zaznamovano petljo s petljo pred njo in petljo za njo (to je: eno petljo prenesemo, naslednji dve petlji popletemo desno skupaj in dobljeno petljo prevlečemo skozi preneseno petljo). Tako snemamo še trikrat v vsaki naslednji drugi vrsti. Zaznamovana petlja je vedno druga, to je ob snemanju srednja petlja. Ostale petlje preganemo na pol in jih sešijemo s pletilnim vbodom. Copatek sešijemo in skozi vrsto luknjic napeljemo trak.

Za izdelavo jopice in copatk potrebujemo volno v debelini, katere 25 petelj in 24 vrst da kvadrat 10 X 10 cm. Pletemo s kratkimi pletilkami št. 3. Namenjene so malčkom od 6. do 9. meseca.

Spretne roke

»Počakaj me zunaj«

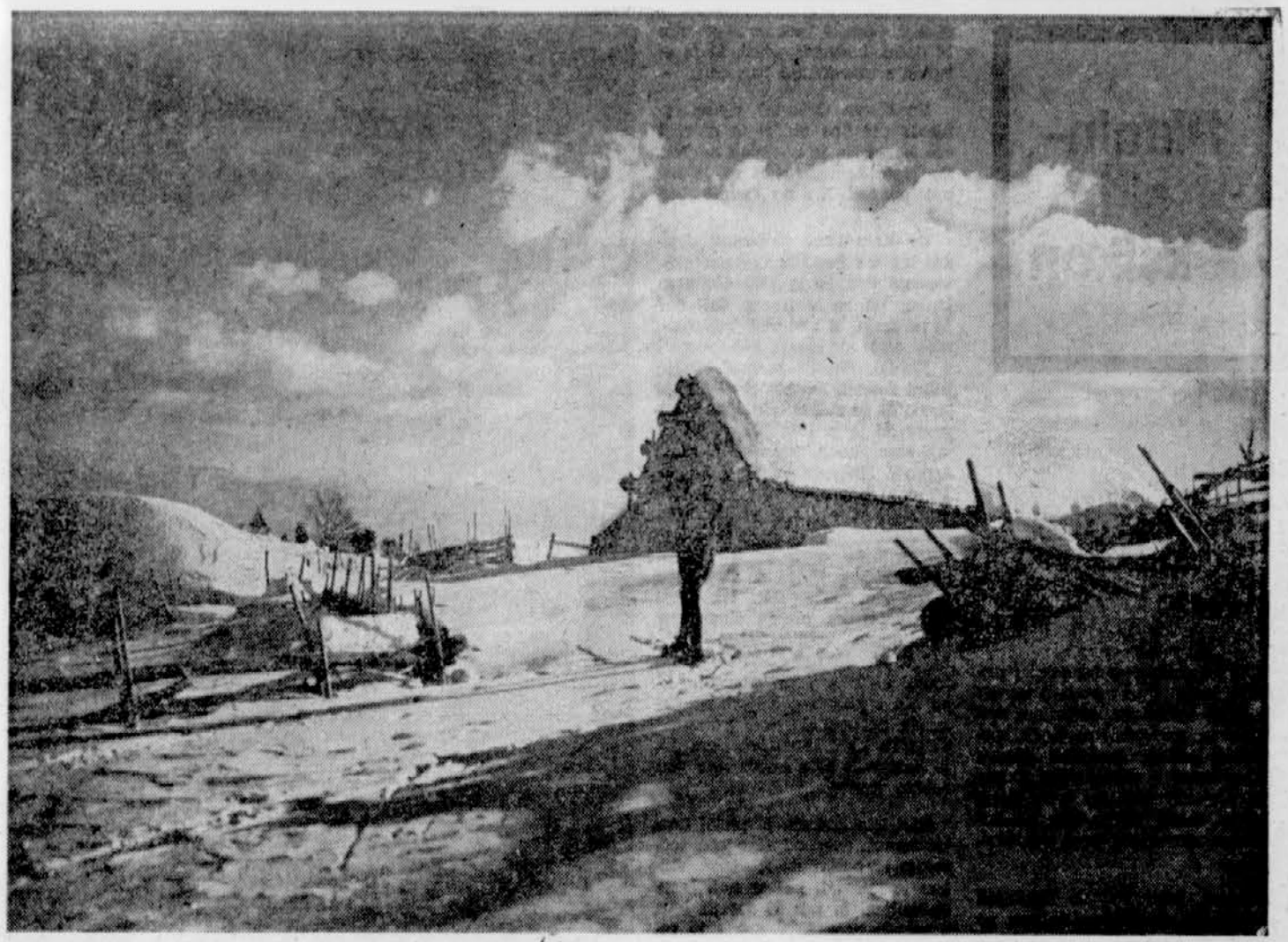
Kamorkoli nas že pot zanese v večja mesta tujine, povsod opazimo »pasje čakalnice« — boxe pred raznimi trgovskimi hišami. Niso postavljeni le iz ljubezni do živali, temveč zaradi urejene postrežbe. Saj se prav taka investicija bogato obrestuje. Lastnik psa, ki ga odpelje s seboj na sprehod in obenem nabavi potrebščine v raznih trgovinah se vsekakor ustavi pri nakupu tam, kjer varno »shrani« svojega psa.

Pasje stajice so odprte ali zaprte. Odprte so tiste, ki nimajo vgrajenih streh, temveč so postavljene na prostor, zavarovan pred padavinami. Zaprte stajice pa so one, ki imajo vgrajen še strop — streho. Obe vrsti pasjih stajic pa sta postavljeni v obliki zaporedno nanizanih, kvadratastih prostorov, ki so med seboj speti z močnimi lesnimi vijaki, katerih matica je močan, nekoliko zavit kavelj. Le-ta služi kot pripenjalnik za pasjo verigo ali jermen. Vsak del take stajice naj bo vsaj 1,5 m dolg in 0,75 m širok, vsekakor pa grajen tako, da so tla lesena in mrežasto sestavljene letve propuščajo morebitno nesnago. Za premaz take stajice ne uporabljamo nikdar naftnih derivatov.

Tudi pri nas bi se rejci psov razveselili takšne pozornosti do njihovih ljubljencev.

K. A.

Šestdeset let slovenskega smučarstva

Samotni Drenovec pod Krvavcem, slikan pred prvo svetovno vojno. Foto: J. Kunaver

Na II. zimski olimpiadi l. 1928 v St. Moritzu, je bil Joško Janša v tekih na 18 in 50 km že 23. in 25. ter je premagal mnoge druge Srednjeevropejce, saj so bili Skandinavci takrat še povsem nedosegljivi. V skokih tiste čase naši tekmovalci v inozemstvu še niso nastopali, ker se s svojimi dolžinami okrog 40 m, niso mogli meriti s svetovno elito, ki je takrat pristajala celo na 65 m, rekord pa je bil 72 m.

Naše smučarstvo se je torej le počasi moglo uveljavljati v mednarodni konkurenci. Vendar nam je bila tako v tekih kakor tudi v skokih postavljena meja, ki je ni bilo mogoče preseči.

Alpske discipline, ki so bile na sporedu III. zimske olimpiade l. 1936 v Garmisch-Partenkirchnu (II. zimska olimpiada l. 1932, je bila v Lake Placidu, ZDA in se je Jugoslavija ni udeležila), so bile novost in so za nas pomenile upanje, da bomo iz množice dobrih turnih smučarjev dobili tudi dobre tekmovalce v smuku in slalomu. Po svetu tedaj še ni bilo kaj prida žičnic, tudi v Avstriji ne; njeni tekmovalci pa so bili v alpskih disciplinah vselej vodilni. Njihovi uspehi so bili plod tradicije, množičnosti, ki se z našo ni dala primerjati, in vsestranske podpore, ki jo je naše smučarstvo hudo pogrešalo. Res je bila tedaj v Planici že zgrajena velika skakalnica, na kateri je bil prvič dosežen skok čez 100 m; vendar sami še nismo imeli skakalcev, ki bi se lahko tej znamki vsaj približali. Vse breme je viselo na ramah nekaterih ljubiteljev in mecenov, ki seveda niso mogli nadomestiti potrebne državne podpore. Medtem ko so bili vodilni tekmovalci v smučarskih disciplinah vseh ostalih držav profesionalci, so si naši morali sami nabavljati opremo in skrbeti, da so sploh lahko trenirali.

Naši neuspehi v alpskih disciplinah so se pripisovali pomanjkanju žičnic v naših smučarskih centrih. V mednarodni areni so se namreč pričeli uveljavljati tudi Nemci, Švicarji, Francozi ter Italijani. Upanje, da se bomo le kako pririli v ospredje, je vedno bolj plahnelo in morali smo spoznati, da s svojim skromnim amaterstvom ne bomo prišli nikamor.

Naslednja leta je vojna napetost omejila vso športno dejavnost, z izbruhom vojne tudi na naših tleh l. 1941 pa je bilo konec še izletniškega in turnega smučanja, ker so Italijani po naših krajih, ki so jih bili zasedli, zaplenili vse smuči, da bi jih ne dobili partizani. Mnogi smučarji so jih zaradi tega raje sami sežgali, ker jih niso hoteli prepustiti okupatorju. Tako je šlo v nič na tisoče parov smuči in le redki so bili, ki so jih mogli ohraniti.

Tako so se morali smučarji, bodisi tekmovalci ali poprečni izletniki in turisti, po koncu vojne povsem na novo opremiti. Smučanje je sicer polagoma spet oživelo, nekdanje množičnosti pa ni bilo več. Oprema, ki je bila že povsem pod vplivom naglo menjajoče se mode, je postala predvsem za mladino odločno predraga, pravzaprav nedosegljiva. Če so prejšnje čase za poprečnega smučarja zadostovale preproste jesenove smuči z robniki, enostavnimi stremeni in leskovimi palicami, se zdaj tako opremljen ni smel pokazati na kakšnem smučišču, če ni hotel biti osmešen. Pri tem pa nekdanje obleke še omeniti ni treba, kajti nujno je bilo korakati z modo. Smuči so morale biti najmanj lepljene, s podlogo iz hickoryja in drsno maso na njej, če že ne kar kovinske ali iz plastike; palice jeklene; stremena so bila iz leta v leto bolj komplicirana.

Smučarska industrija, tudi naša, kar je je takrat pač že bilo, je v izdelavi opreme v vsem sledila potrebam ali bolje rečeno kapricam vodilnih tekmovalcev v alpskih disciplinah. To pa predvsem zato, ker je z njo najbolje zaslužila. Poprečni smučar je zaradi tega moral kupovati stvari, ki za njegovo rabo sploh niso bile primerne in so jih tudi največji mojstri uporabljali le zaradi dobro plačane reklame. Povedati je treba, da so razne vrste varnostnih stremen po številnih izkušnjah le zelo uspešne priprave za lomljenje nog, ker količkaj nenatančno montirane in to je skoraj redno, povzročajo nevarne spiralne zlome goleni. Neki izumitelj je celo tako proslavil svoj patent, da si je z njim polomil obe nogi hkrati in ju je potem lahko imel vso zimo v mavcu, pred katerim naj bi ta njegov patent varoval.

Omenjena oprema v glavnem sploh ni za izletniško in turno smučanje. V žargonskih pancerjih sploh ni mogoče hoditi in je za dostop na smučišče treba obuvati druge čevlje, krpljice na palicah so primerne le za zbit sneg in pri vseh vrstah varnostnih vezi, ki pri hoji dopuščajo dviganje pete s smučke, se pod podplati nabere sneg, ki prej ali slej sprosti varnostno napravo. Smučar, ki se mu med spustom sname smučka, pa je že zrel za bolnico.

Po šestdesetih letih razvoja, katerega obdobja smo na hitro preletali, se moramo vprašati, kje smo dandanes s svojim smučarstvom. Takoj po vojni se je zdelo, da se bomo v mednarodni konkurenci v alpskih disciplinah ustalili s posamezniki nekako med 12. in 15. mestom. Tudi žičnico na Vitranc smo tedaj že imeli in izgovor, da nam pomanjkanje žičnic ovira napredek, ni mogel več držati. Na razpolago so bila tudi sredstva za priprave ter opremo in najeti so bili najboljši trenerji. Nekaj osamljenih uspehov smo res dosegli; saj so se takrat odlično uveljavili Mulej, Štefe in Lukanc. Vendar je dolgoletno zaostajanje za razvojem v drugih državah kmalu pokazalo, da se bomo skoraj znašli na repu kakovostne lestvice, kot smo se že davno prej v klasičnih disciplinah, čeprav smo se v skokih vsaj za silo še držali z Janezom Poldo, nismo imeli nobenega vrhunskega tekača in kombinatorja.

V alpskih disciplinah se nam je hudo maščevalo stalno zgledovanje po Avstrijcih, ki so sprva s svojo posebno tehniko res vodili in smo jih v vsem skušali posnemati, celo v šoli smučanja. Smučarski učitelji so se namreč preprosto ognili osnovne smučarske vzgoje, pri kateri se mora začetnik najprej navaditi pravilne hoje s smučmi po ravnem in navkreber. Šele potem se lahko privaja uravnavanju ravnotežja in prilagojevanja terenu s spuščanjem po zmernih brežinah in po vsem tem šele prične poskušati s plugom, plužnimi loki in tako naprej. Toda avstrijska »hitrokuhalna« metoda, katero so povzeli tudi naši smučarski učitelji, je kar brez vsega tega prešla takoj k vijuganju in takšni tečaji niso bili nič drugega kakor zapravljanje časa in denarja.

To avstrijsko vijuganje in paralelna tehnika, ki so jo imenovali tudi smučarski balet, za turno smučanje sploh ni primerna in jo je kmalu zadel usodni udarec. Po Toniju Sailerju, ki je že vozil v svojem, paralelnemu že dokaj odmaknjenemu stilu, a tudi že pred njim, so Francozi uvedli svoj, dinamični, sproščeni način, ki je omogočal izrabo vseh možnosti in avstrijski primat v alpskih disciplinah je šel po zlu. Avstrijci so z množico svojih vrhunskih tekmovalcev kmalu prebrodili najhujšo krizo, a so odslej morali deliti svoje nekdanje neskaljeno zmagoslavje s Francozi, Švicarji, Italijani in Američani. Nam pa je ostala poražena avstrijska šola, med tekmovalci in boljšimi smučarji, katerim so jo bili tako trenerji kot smučarski učitelji nekdaj vsiljevali.

Tekmovalno smučanje je dandanes profesionalna in komercialna panoga. Temu dejstvu se moramo prilagoditi ali pa opustiti udeležbo na mednarodnih tekmovanjih. Najsi je naše smučarstvo še tako množično, kar v primeri s prejšnjimi časi gotovo ni, se brez prave osnovne vzgoje in smotrnega treninga pod strokovnim vodstvom, gotovo ne bo kar čez noč v kakšni smučarski disciplini pojavil ta ali oni nadarjenec, ki nas bo rešil repa na kakovostni lestvici. Mladini pa je zaradi predrage opreme onemogočeno celo turno in izletniško smučanje. Od potrošniške družbe, ki obvladuje naša smučišča in skrbi vsaj za delno uspevanje žičnic, vsekakor pa gostinstva ter smučarske in modne industrije, pa nimamo kaj pričakovati.

Mladina mora priti do cenene smučarske opreme brez vseh modnih muh in nepotrebnih patentov. Le na ta način bomo iz posameznih nadarjencev vzgojili vrhunske mojstre, ki nas bodo, četudi kot profesionalci, ker pač ne gre drugače, lahko častno zastopali.

B. R.

Prve smučine pod Tivolijem

K prijetnemu članku »Šestdeset let slovenskega smučarstva« v Pisanem petku bi rad še nekaj dodal, da bo zgodovina slovenskega smučarstva popolnejša.

Prve smučine na travniku pod Tivolijem je zaoral že v zimi leta 1905 »drenovec« Ivan Tavčar—Žane. Švedske smuči z mehkimi stremeni je prinesel v Ljubljano moj brat France iz svojega službenega mesta Admonta na Gornjem Štajerskem. Smuči je prodal, ker sam ni smučal, mojemu bratrancu Cirilu Tavčarju. Tudi ta ni hotel smučati in je dal smučke mlajšemu bratu Žanetu. Ker sva bila z bratrancem Žanetom planinska tovariša od mladosti, je seveda tudi meni dovolil, da sva se izmenoma spuščala po Tivolskem travniku navzdol, včasih pa tudi po travniku, kjer je sedaj hotel Bellevue! Bila sva fantiča stara 16 let in najina oprema je bila skrajno primitivna. Lastniki sodobnih »pancerjev« bi se smejali najinim čevljem: bili so nedeljski čevlji, podkovani s šesteroogelnimi »kroparji«. Švedske smuči pa so imele dvojne, kratke sestavljive palice brez krpljic!

Šele leta 1910—11 pozimi smo si »drenovci« naročili pri trgovini Magdič, nasproti pošte, prave, avstrijske smuči s trdimi jeklenimi stremeni sistema »Zdarsky« in z dolgo palico. To palico smo res uporabljali za krmarjenje, a na smučiščih, ki smo jih steptali, npr. na Toškem čelu, smo smučali brez palic. Nepozabne pa so smuške ture v še popolnoma zimsko deviške gore, na Veliko planino, Krvavec in tik pred I. svetovno vojno že na Kamniško sedlo.

Od Planinskega polka se mi nismo učili, a z oficirji-smučarji smo se seznanili in prirejali izlete po nesreči na Stolu, kjer je četa vojakov—planincev pomagala drenovcem spraviti dijake od Prešernove koče v dolino.

Tudi s skoki smo že začeli. Ko bi nas takrat videli današnji junaki veleskakalnic! Spuščali smo se po strmini velike vrtače na Toškem čelu, se zagnali oz. odskočili s pol m visokega odskočišča in po 3 do 5 m dolgem skoku pristali na ravnem dnu. Pri tem so počile smuči, kakor da bi ustrelil s puško! Zdelo se nam je, da smo pravcati junaki. Tudi s strdimi Zdarskijevimi stremeni nismo bili več zadovoljni. Moj brat Jože, ki je bil izredno spreten, si je kar sam naredil stremena po sistemu »Bilgeri«, ki so bila manj to. ga — a še vedno je šla noga pri padcu tja, kamor so šle smuči. Res čudno, da smo vsi odnesli cele glave in noge!

Naš zgled je vlekel, in malo pred izbruhom I. svetovne vojne je nekaj mladine že imelo smuči. V svetovni vojni pa je Rudolf Badjura, ki se je že prej pri vojakih naučil strokovno alpskega smučanja, najprej na togih Zdarskijevih smučeh, že sam nekje v Alpah vodil oficirske smučarske tečaje, po vojni pa učil takoj Ljubljančane vseh vrst, med njimi ženske v krilih, dolgih kakor naši maksi plaščі! Potem se je razmahnilo smučanje na vse strani do današnje popolnosti. PAVEL KUNAVER

Planinski leksikon

Rekordne višine

Gorski grebeni so od nekdaj prirodne meje med narodi. Varovali so pred sovražniki, širjenjem epidemij in povzročali nastanek specifičnih kultur. Praktični pomen pa so imeli v najstarejših obdobjih verjetno tudi pri orientaciji, gorske doline pa so bile odlična začasna skrivališča pred sovražnikom.

Počasi, tako kot so izgubljali strah pred »bivališčem duhov«, so ljudje pričeli gledati gore tudi kot neizčrpen vir mnogoterih koristnih snovi, predvsem rudnin. Toda prav visoko se vseeno niso upali, če jih v to niso ravno prisilile posebne okoliščine (npr. vojna). Dokaze o prodoru v visoke predele pa poznamo! Tisočere risbe po skalah Tien-šana, na višini okoli 3000 m, na področju Mt. Bego (2873 m), visoko v gorah Kavkaza in Nove Gvineje itd. Njihovega izvora sicer točno še ne poznamo, toda brez dvoma nakazujejo vsaj možnost, da se človek ni tako bal gora, kot so nekdaj mislili.

»Alpinisti« starega veka

Da je trditev o strahu pred gorami nevzdržna, vsaj za nekatere dele in morda le za posameznike, dokazujejo tudi izkopavanja Mathiasa Rebitscha v letih 1958—61. Na področju Pune de Atacame je še v višinah preko 6000 m našel razne predmete Inkov in celo ostanke stavb, kar vsekakor dokazuje, da so tu vsaj občasno celo bivali! Nekaj podobnega je Hans Kinzl našel tudi severneje, v Cordilleri Blanci.

Toda o vsem tem nimamo ali pa vsaj še niso našli pisanih dokumentov, ki bi pomagali razvozlati neštete uganke. Zato poglejmo raje tisto, kar je bolj znano.

Štiristo let pred našim štetjem je Ksenofont na čelu svoje vojske prekoračil nad 3400 m visoki Taurus. Slavni pohod se je pričel pri Erzerumu in nadaljeval v smeri Trapezunta. Vrhovi in sploh celotna gorska pokrajina so bili zaradi zime vkovani v led in sneg. Vojaki so umirali od mraza, veliko jih je izgubilo vid zaradi snežne slepote in množica konj je poginila.

Še eno podobno dejanje iz obdobja pred našim štetjem lahko navedemo. Leta 330 p. n. e. se je makedonski vojskovodja Aleksander Veliki odločil, da krene z vojsko prek Hindukuša kljub poznemu letnemu času. Bili so sredi neznanega sveta (sedanji Afganistan), med divjimi plemeni in po. vrhu vsega še nepripravljeni za pohod prek visokih sedel. Pot, ki jih je vodila vsaj v višino 3500 m in je bila dolga okoli 135 km, je bila pokrita s snegom. Vojake, ki niso imeli več dovolj moči, da bi sami sledili glavnini, so prepuščali usodi, toda velik del se jih je vseeno pretolkel.

Najprej na ognjenike

Prvi vrh nad 3000 m, katerega osvojitev je zgodovinsko dokazana, pa je Etna (3274 m) na Siciliji. Že Strabon, ki je umrl leta 21 po našem štetju opisuje vzpon na visoki ognjenik kot večkrat ponovljeno dejanje. Toda žal ni navedel ne letnic in ne pristopnikov. Spartian pa omenja, da se je kralj Hadrijan leta 132, ko je potoval po Siciliji, povzpel tudi na Etno. »Da bi dočakal sončni vzhod, ki je olepšan z mavričnimi barvami«.

Fudžijama (3780 m), ugasel ognjenik pravilne oblike in najvišji vrh Japonske, je naslednji mejnik. Po japonskem izročilu se je nanjo povzpel En no Ozume leta 633.

Če izvzamemo dokazana dejanja Inkov v Puna de Atacama (najkasneje v obdobju 1200—1500), za katera pa ne vemo ne datumov in ne imen, bi bila naslednja stopnica 5452 m visoki Popocatepetl v Mehiki. Čeprav je med tamošnjimi vulkani najlaže dostopen, je znano da je večina udeležencev odprave, ki jo je 1502 leta poslal na vrh Montezuma, poglavar Aztekov, izgubila življenje in nihče ni prišel na vrh. Sedemnajst let kasneje (1519) je v deželo vdrl španski osvajalec Cortez in prav tedaj je vulkan pričel znova bruhati. Cortezov poročnik Diego de Ordaz pa je naravni pojav želel izkoristiti kot dokaz, da bogovi domačinov nimajo moči nad kristjani. Z nekaj vojaki in domačini se je odpravil na vrh. Toda domačini, ki so bili v pohod prisiljeni, so mu kmalu pobegnili, Španci pa so šli dalje in kljub gorski bolezni jih je zaustavila šele žareča lava pod robom kraterja.

Štiri leta kasneje je poslal Cortez na vrh novo odpravo pod vodstvom Francisca de Montana. Vulkan je miroval, bili so tudi bolje opremljeni in vrh so dosegli brez posebnih nezgod. V dokaz in zaradi potreb vojske so Cortezu celo prinesli nekaj košar žvepla.

Prelaz Karakorum, ki je dal ime enemu najmogočnejših gorovij sveta, je visok 5570 m, vendarle pa je sorazmerno lahko prehoden. Ker povezuje Ladak in kitajski Turkestan je verjetno že dolgo važna trgovska pot. Toda prvi znani prehod so zabeležili šele leta 1533, ko je šel preko knez Mirza Hajdar. Prvi Evropejec je bil verjetno dr. Th. Thomson leta 1848.

Prvi višinski rekordi

Leta 1802 se je znanstvenik in raziskovalec Aleksander von Humboldt z nekaj spremljevalci skušal povzpeti na Čimborazo (po tedanjih meritvah visok 6588 m in smatran za najvišji vrh sveta). Čeprav vrha niso dosegli, prišli so le na višino 5700 m, je njihov vzpon za kronologijo rekordnih višin velikega pomena. Humboldt je namreč ves čas vzpona proučeval okolico, štel utripe srca in — kar je še posebno pomembno, zavestno (verjetno prvi) je skušal postaviti višinski rekord.

Himalaja, 2400 km dolgo in 150 do 250 km široko gorovje, za katero danes vemo, da skriva najvišje gore, je dolgo čakala na alpinistične vzpone. Šele leta 1818 sta dva angleška geodeta Gerard in Lloyd, med merjenjem za Indijsko topografsko družbo, opravila prvi pomembnejši vzpon. Izbrala sta si 6770 m visoki Leo Pargial v Garhvalu, toda prišla sta le do višine 5800 m, kar pa je bilo vseeno dovolj, da sta presegla višino, ki jo je dosegel Humboldt.

V naslednjih letih so topografi osvojili številne pettisočake. Toda »nevarena« za višinski rekord bi bil lahko le vzpon Gerarda na 6220 m visoki vrh, ki pa mu kasneje niso mogli določiti pozicije in je zato izpadel. Šele brata Adolf in Robert Schlagintweit, dobra in ledenikov vajena alpinista ter raziskovalca, sta letvico zopet pomaknila višje in to kar za nekaj manj kot tisoč metrov.

Na enem svojih potovanj po Aziji sta brata Schlagintweit postala pozorna na skupek vrnov, znan pod imenom Abi Gamin (najvišji vrh dosega po zadnjih meritvah 7355 m). Avgusta 1855 sta se mu približala s tibetanske strani in na pobočjih vzhodnega vrha dosegla 6810 m (kasneje popravljeno na 6785 m).

Pet let kasneje se je neznan pomočnik geodetov povzpel na vrh Šila v Padžabu. Dolgo časa je njegov vzpon (7025 m) veljal za rekordnega v obdobju 1860—1883. Novejša merjenja pa so pokazala, da niti eden od vrhov v tem pogorju ne presega 6500 m! Tudi vzpon W. Grahama (vodja prve izključno alpinistične odprave leta 1883) na 7338 m visoki Kabru je zelo problematičen in ga večina raje izpušča iz spiska rekordnih višin. Njegovo poročilo o vzponu je namreč tako nejasno in nepopolno, da so mu odvzeli celo prvenstvo tistega, ki je prvi presegel 7000 m.

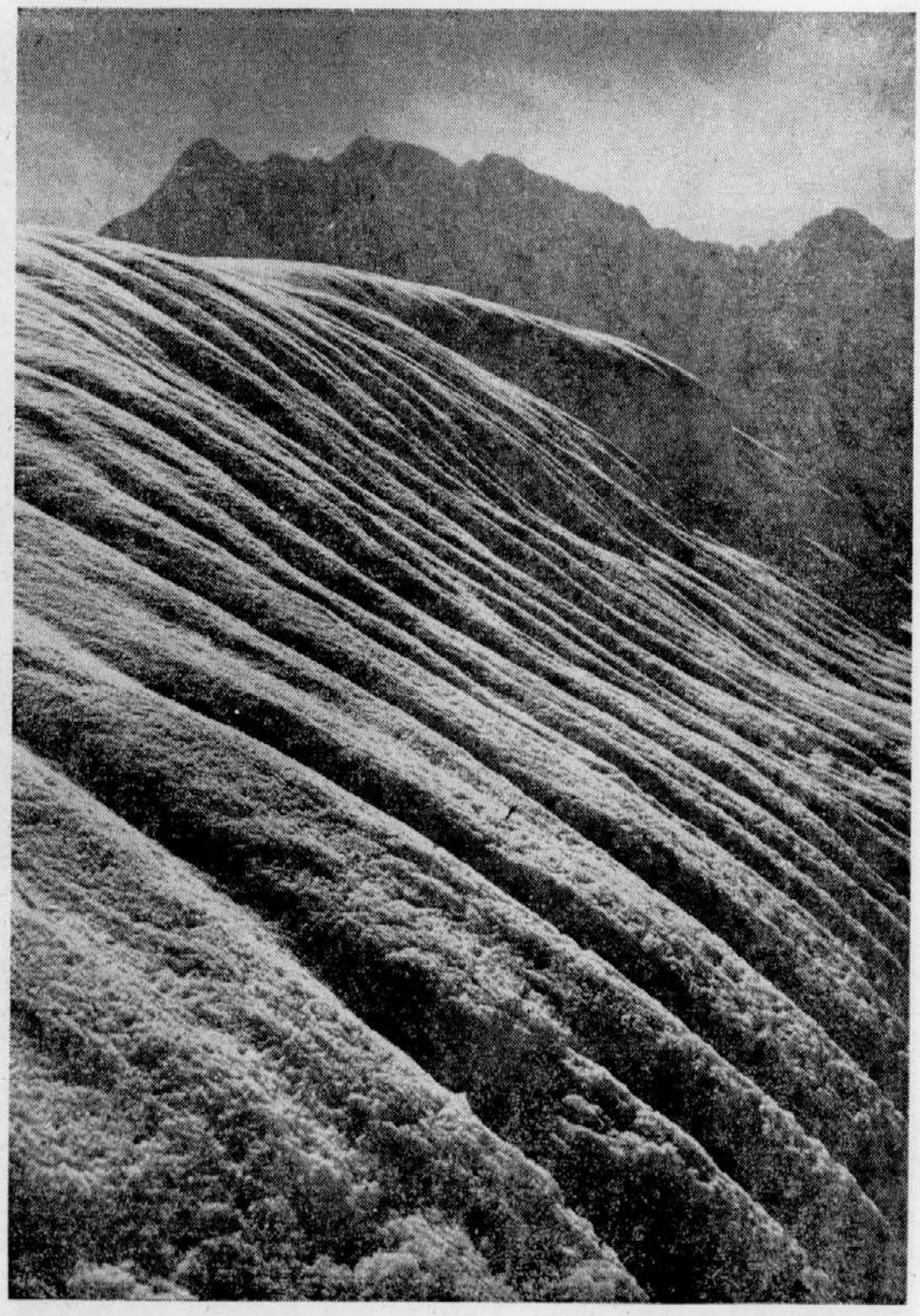
Naskoki na 7000 metrov

Prvi naslednji verodostojen mejnik je šele Pioneer Peak (6890 m) v Karakorumu. Dosegli so ga Conway, Bruce, gorski vodnik Zurbriggen ter Gurkha Harkbir in Kharbir leta 1892 kot člani odprave Kraljevega geografskega društva iz Londona. Njen vodja W. M. Conway je bil znan raziskovalec, ki se je proslavil na Spitzbergih, v Andih in Himalaji. Velja pripomniti tudi, da je imela odprava raziskovalen značaj in ji je bil alpinističen dosežek le stranska dejavnost.

In zopet pridemo do korektur na lestvici višinskih rekordov. Aconcagua je sicer ostala na spisku (prvi vzpon Matija Zurbriggen — 14. januarja 1897), toda izgubila je lovoriko najlaže dostopnega in prvega osvojenega sedemtisočaka (leta 1883 ji je odprava FitzGeralda namerila 7035 m sedaj pa vemo, da meri le 6960 m) ter še najvišjega vulkana (zadnje raziskave namreč kažejo, da Aconcagua sploh ni vulkanskega izvora).

Tudi nekoliko kasnejši rekord, ki naj bi ga ameriška zakonca Workman leta 1903 dosegla na Pyramid Peaku (oz. Spantik) v Kašmiru, ni več priznan. Vrh namreč ne meri 7465 m, kakor so prvotno namerili, marveč le 7027 m. Dr. Workman, tedaj star 55 let je mislil, da se je povzpel 7130 m visoko (po novih meritvah le 6700 m), njegova devet let mlajša žena pa je ostala kakih 250 m nižje.

(Konec prihodnjič)

Zasnežene strmine — Foto: Joco Žnidaršič

Da ne bo pozabljeno

● *Leta 1881. odpro 19. julija v Trenti Baumbachovo kočo. Nekaj dni prej je umrl zadnji odlični bohinjski gorski vodnik Jože Škantar, ki je gradil prve planinske koče in pota v Triglavu. Planinstvo se naglo seli iz klasične doline našega alpinizma, Bohinja, v Dolino in Trento, kjer doseže z vodniki Motom, Pavrom in Špikom svoj veliki vrh.*

● *Leta 1887. so slavili svojo zmago Nemci z otvoritvijo Dežmanove, sedaj Staničeve koče. V istem času pa začne z delov dovški župnik, »triglavski kralj Matjaž,« Jakob Aljaž. Le nekaj let pozneje že pojejo žage in sekire v gornji Krmi; Aljaž hiti in s pomočjo Janeza Klinarja pripravlja gradnjo najvišje triglavske postojanke na Kredarici. Aljaž izdela tudi prvo, sicer konopljeno žičnico — vlečnico, ki vozi les in apno na gradbišče.*

● *Leta 1896. je bila 9. julija odprta Aljaževa koča v Vratih in že mesec dni pozneje, 10. avgusta tudi Kredarica, ki je bila pozneje (v letih 1909/1910 in 1950/1953) še dvakrat povečana.*

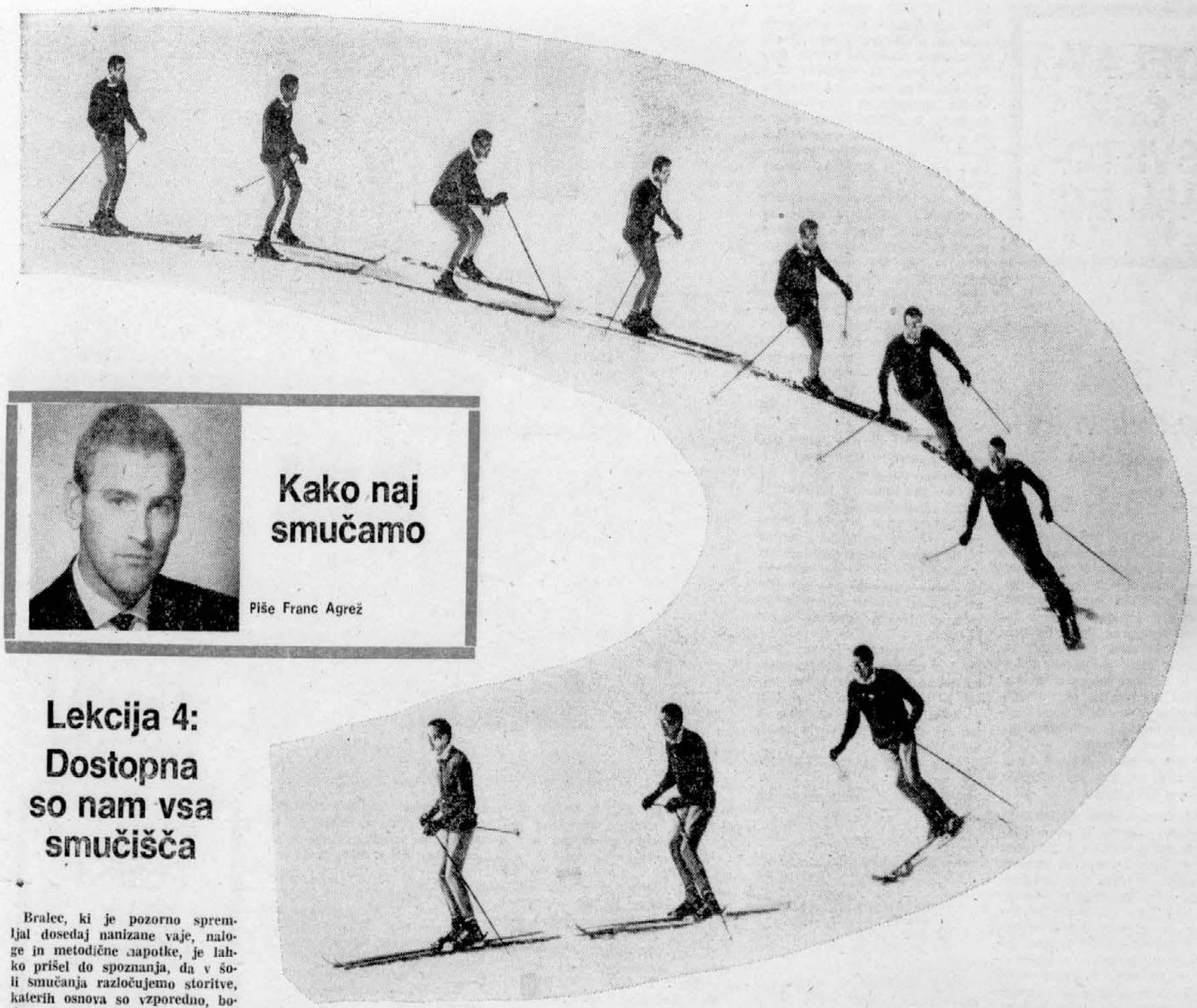
● *V dvajseto stoletje je stopil slovenski alpinizem dobro pripravljen na nadaljnji razvoj. Leta 1893 ustanovljeno Slovensko planinsko društvo mu je dalo organizirano obliko.*

● *Leta 1906. so nastopili »drenovci«, ki so začeli uvajati nove zvrsti planinstva — smučanje, plezanje, jamarstvo, planinsko fotografijo. Istega leta je bila po letu 1890 prvič preplezana severna stena Triglava. Osvojili so jo odlični alpinisti iz Gradca.*

● *Leta 1926 je bila po velikih plezalnih uspehih, ki so jih dosegli naši alpinisti prvič preplezana tudi centralna smer v 900 metrov visoki steni Špika. 5. in 6. septembra sta jo preplezala M. Debeljakova in dr. Stane Tominšek.*

● *Leta 1931. je »zlata naveza« z Matevžem Frelihom 24. julija prečila 3 km dolgo steno Triglava po Zlatorogovih policah.*

UROŠ ŽUPANČIČ

Kako naj smučamo

Piše Franc Agrež

Lekcija 4: Dostopna so nam vsa smučišča

Bralec, ki je pozorno spremljal dosedaj nanizane vaje, naloge in metodične napotke, je lahko prišel do spoznanja, da v šoli smučanja razločujemo storitve, katerih osnova so vzporedno, bodisi plužno postavljene smuči. V procesu učenja se smotrno prepletajo naloge tako iz plužne kot paralelne tehnike z namenom, kar najhitreje doseči končni smoter — paralelno terensko krmarjenje.

Naše dosedanje znanje za terensko krmarjenje je bilo ozko vezano le na plužne zavoje, smuk poševno in paralelni zavoj k bregu. Žal pa nam to znanje omogoča terensko vožnjo le na bolj položnih smučiščih, na smučiščih, ki so v vsakem zimsko-športnem središču rezervirana za začetnike. Dasiravno je moč krmariti s plužnimi zavoji tudi na zahtevnejših (strmejših) smučiščih, pa je, resnici na ljubo, takšna vožnja utrudljiva zaradi nenormalnega položaja nog. Minuto in dalj trajajoče krmarjenje v plužnih zavojih povzroči neprijetne bolečine v kolkih pa tudi sicer ne more zadovoljiti človeku prirojene potrebe po hitrosti. Prav gotovo smo v svojem smučarskem znanju toliko napredovali in dozoreli, da je napočil čas, ko si lahko privoščimo hitrejšo vožnjo. Le-to nam lahko omogoči posrečena kombinacija med plužno in paralelno tehniko — to je plužno kristianija.

PLUŽNA KRISTIANIJA

Plužna kristianija (sl. 1.) poteka tako: med smukom poševno (1) izplužimo gornjo smučko (2), preidemo v nižjo prežo in vbodemo spodnjo palico (3), se vzravnamo od spodnje smučke in v sneg zabodene palice (4) ter prenesemo težo na vnanjo, prej izpluženo smučko — hkrati tudi sklenemo smuči (5) in ob ponovnem prehodu v nižjo prežo paralelno zavijamo od brega (6).

Vaje:

1. Pri pluženju naravnost preidemo v nižjo prežo, vbodemo levo palico, se odrinemo z levo smučko in palico — pri tem sklenemo smuči in naredimo paralelni zavoj v levo (enako tudi v desno).

2. Naredimo plužno kristianijo v eno in nato v drugo stran.

3. Povežemo dve ali več plužnih kristianij.

Temeljne prvine:

■ vseh pet temeljnih prvin.

Plužno kristianijo lahko izvedemo ob povsem enakem zaporedju gibov tudi tako, da med smukom poševno namesto gornje smučke izplužimo spodnjo. Takšno plužno kristianijo uporabljamo pri krmarjenju na strmejših smučiščih, kjer je izpluženje gornje smučke zaradi strmine oteženo.

Sodobni pogledi na šolsko telesno vzgojo

Piše Silvo Kristan

Ni še dolgo tega, ko smo podarjali, da je telesna vzgoja potrebna zaradi boljšega zdravja, večje delovne sposobnosti in krepitve obrambne moči države. Ni težko ugotoviti, da tako zasnovana šolska telesna vzgoja izvira zgolj iz etatističnih potreb, zanemarja pa potrebe posameznika in njegove interese. Tako pojmovanje je bilo eden od vzrokov, da je v šolski telesni vzgoji prevladovalo načelo utilitarnosti, preveč je bila poudarjena gibalna izobrazba, kar je vodilo v veščinarstvo, značilen pa je bil predvsem biofiziološki pristop.

Zdravje, delovna sposobnost, obrambna moč države-vsi ti ideali so za otroka nesprejemljivi, tuji. Otrok pri telesni vzgoji ne išče koristi za telo, da bo zdrav, da bo njegova delovna sposobnost nekoč večja. Nisem še odkril otroka, ki rad smuča in igra košarko zato, da bo bolj zdrav, da bo boljši vojak. Povsem druge vezi, ki so dosti bolj čvrste, vežejo otroka na tako ali drugačno telesno aktivnost. To so njegovi interesi, ki izvirajo iz njegove razvojne biološke, duševne socialne in osebno-ekspresivne potrebe. Zlasti zadnji dve sta izredno močan motivacijski faktor. Otrok pri telesni vzgoji-bolj kot kjerkoli drugje-išče možnost, da se izkaže, da tekmuje, svobodno izraža sam sebe, da ustvarjalno sodeluje, da prekosi prijatelja in samega sebe. Telesna vzgoja, ki mu to ne nudi, je zanj brez prave vrednosti. Taka telesna vzgoja, ki upošteva tudi otrokove interese in vse njegove potrebe, šele postane resnično humana. To pa ne pomeni, da negiramo gibalno izobrazbo. Gre za to, da ne sme biti sama sebi namen, temveč nujno sredstvo za dosego vseh plemenitejših ciljev. Prav tako bi bilo napak razumeti, da negiramo družbene interese pri telesni vzgoji. Nikakor! Ti so sami po sebi prisotni, ne da jih še posebej poudarjamo.

V vsakdanji praksi često naletimo na napačno pojmovanje, da gre pri telesni vzgoji zgolj za vzgojo telesa. Otrok je bio-psiho-socialno bitje, to pa je neločljiva celota. S tem, da pri telesni vzgoji zadovoljujemo mimo njegovih gibalnih potreb tudi duševne, socialne in osebno-ekspresivne potrebe, lahko smotrno prispevamo k njegovemu umskemu, čustvenemu, socialno-moralnemu oblikovanju ter s tem pomagamo pri razvijanju otrokove celotne osebnosti.

Tudi šolska športna društva, ki ponovno oživljajo-tokrat na solidnejših temeljih-bodo, nujno morala pomagati pri uresničevanju takega koncepta šolske telesne vzgoje. Prav tako pa bo tudi od nekaterih učiteljev telesne vzgoje potrebno več prizadevnosti, pedagoške ustvarjalnosti in tudi podiplomskega izobraževanja.

Tako zasnovana šolska telesna vzgoja mora reševati sledeče naloge;

■ Preprečevati in odpravljati mora negativne posledice dolgotrajnega sedenja in spodbujati pravilen razvoj organizma.

■ Razvijati mora tiste gibalne sposobnosti, ki so v življenju potrebne tako pri delu kot v prostem času.

■ Privzgoiti mora učencem pravilen odnos do telesne aktivnosti in odkriti njene globlje vrednote, da bodo tudi pozneje, ko bodo zapustili šolske klopi, vse do pozne starosti, s primerno telesno aktivnostjo bogatili svoj prosti čas na zdrav in koristen način.

■ S sredstvi, ki jih ima na razpolago, mora posegati tudi na področje intelektualne, estetske in moralne vzgoje.

■ Učenca mora sprostiti in razvedriti, prav tako pa mu mora omogočiti, da zadovolji svoje osebno-ekspresivne potrebe in maksimalno razvije svojo ustvarjalnost na tem področju.

Ob tem se postavlja tudi vprašanje ocenjevanja iz telesne vzgoje. Očitno je, da šolska ocena, ki je še vedno v rabi, ni sprejemljiva. Sedanja številčna ocena namreč ne more v celoti izraziti vsega tistega, kar s sodobnim konceptom šolske telesne vzgoje želimo oblikovati.

Telesna vzgoja, šport, rekreacija

ZIMSKI VODNIK

Smuka in toplice

Pred kratkim se je ljubljanska televizija lotila zase hvaležne, za Borovce pa precej nehvaležne naloge — primerjali so dve zimski športni središči: Kranjsko goro in Kleinkirscheim. Res je bila narava v Kleinkirchheimu bolj radodarna (toplice!), kljub temu pa se je pokazalo, da v Kranjski gori ni urejeno marsikaj, kar sploh ne bi stalo veliko (ali nič) denarja. Razen tega pa je v smuškem svetu Kleinkirchheim mlad kraj; saj so se začeli dopustniki in izletniki tam zares smučati šele pred dobrimi desetimi leti.

Aigen in Tschern — veno samo veliko turistično mestece, ki ima tako poleti kakor pozimi veliko gostov.

Štiri kilometre od kraja je še slikovita vasica St. Oswald (nadmorska višina 1360 m), kjer so na bolj prisojnih pobočjih lepa smučišča. V St. Oswaldu imajo sedežnico, ki doseže višino nad 1900 metrov. Razen tega pa imajo na vrhu ob sedežnici še daljšo vlečnico na Spitzegg (do višine 1919 metrov) ter ob vasici še dve manjši, bolj otroški vlečnici.

Sam Kleinkirchheim leži v precej široki dolini Tiefenbacha v nadmorski višini 1073 metrov. Na osojnih pobočjih gore Strohsack (1904 m) so prostrana in raznolika smučišča. Spodaj pri hišah sta dve manjši vlečnici, bolj za začetnike in za otroke.

Sedežnica pa se povzpne po pobočju skoraj na vrh Strohsacka, na katerega slemenu in pobočjih so še tri vlečnice, od katerih se ena povzpne na goro Kaiserburg, ki je visoka 2065 metrov.

Lepa je tudi turna smuka po širokem in razglednem slemenu med Strohsackom in bolj zahodnim Kolmnockom (1842 m). Vsa smučišča so seveda označena in teptana, tudi smeri za turno smuko so zvožene in zaznamovane; prav tako so shojena zimska sprehajališča.

Spodaj, nedaleč od spodnje postaje sedežnice, je še drsališče in konji za vleko smučarjev. V vasi je še jahalna šola in dovolj sani za romantiko. Deluje tudi otroško varstvo s smučarsko šolo za najmlajše.

V Kleinkirchheimu stoji šest hotelov, 10 gostiln in veliko penzionov. Pri zasebnikih imajo na voljo okrog 1000 postelj v tujskih sobah. Razen tega je v Kleinkirchheimu veliko manjših, bolj večernih gostiln in »barov«, imajo tudi kegljišče in vsak večer ples. V kraju so tudi štiri kavarne.

Kleinkirchheim ima tudi precej pisano okolico, ki nudi veliko možnosti za kratke izlete. Tu velja omeniti predvsem divjo gorsko dolino Falkert, kjer je tudi lepo jezero. Tam imajo nekaj penzionov in manjšo vlečnico. Od Kleinkirchheima je dolina oddaljena okrog 10 kilometrov. Posebno je znana po pozni spomladanski smuki.

Prav tako ni nudo daleč do Turacher Höhe, kjer so tudi lepa smučišča in več žičnic. Nedaleč od tega prelaza je tudi lepo jezero (drsanje).

Kleinkirchheim je zanimiv zato, ker se ni razvil iz večje vasi, temveč je velik turistični kraj nastal iz majcene vasi. Zato je vse lično in prijetno, brez bremena kakršnekoli pretirane tradicije. Za Slovence je kraj kar lepo dostopen, saj 140 kilometrov, kolikor je do tja iz Ljubljane, ni toliko. Cesta je vseskozi dokaj dobra, posebno če je Korensko sedlo dobro očiščeno in posuto. Cesta od Beljaka naprej sicer ni preveč široka, vendar je navadno kar vzorno očiščena.

DRAGO KRALJ

Eden od kleinkirchheimskih bazenov

Najprej so bile toplice, skromne in malo znane, a zdravilne že od davnine. Toplice sedaj delujejo s polno paro, saj imajo v kraju tri kopalne bazene, v katerih lahko vodo izbirate »a la carte«; vsak bazen ima svojo temperaturo (22, 28 in 30 stopinj). Bazen v Kleinkirchheimu spada med največje, kar jih je v alpskih letoviščih. Prostora je več kakor dovolj! Zdravilna voda, ki vsebuje uranove spojine, zdravi ženske bolezni, revmatizem in ugodno učinkuje na živce.

Kleinkirchheim je zrasel skupaj s svojimi sosednjimi zaselki — Zirkitzen, Rottenstein, Bach,

Kompas

Kleinkirchheim je iz Slovenije najlažje dosegljiv po cesti, ki iz Beljaka zavije v smeri proti Dunaju, a takoj še pred Osojskim jezerom, že nekaj kilometrov za Beljakom zavije na stransko cesto (številka 98!) proti Afritzu in naprej. Od Beljaka do Kleinkirchheima je 34 kilometrov (z vrha Korenskega sedla je do tja 52, iz Ljubljane pa 140 kilometrov). Železniške zveze ni. Iz Beljaka in Spittala vozijo v Kleinkirchheim številni avtobusi.

Soseščina

● Turracher Höhe je prelaz v višini 1763 metrov — 20 kilometrov od Kleinkirchheima — koder gre lokalna cesta na Štajersko. Precejšna strmina s koroške strani — do 30 odstotkov. Tudi kopališče pod streho in savna, sedežnica in sedem vlečnic.

● Arriach je prijetna kotlina med Golico in Kleinkirchheimom, dobrih 15 kilometrov od Beljaka. Sedežnica in dve vlečnici.

● Golica (Kanzelhöhe) je veliko in kar malce mondeno smuško središče nad Osojskim jezerom. Izhodišče je Annenheim, ki je šest kilometrov od Beljaka. Kopališče pod streho in savna. Na pobočju Golice je velika žičnica, pa še dve sedežnici in več vlečnic.

Žlica in vzglavje

Gostiln, restavracij in bifejev je povsod veliko. Večina, razen hotelskih restavracij v velikih hotelih, ni predraga.

V Kleinkirchheimu je šest hotelov (Ronacher, Berger, Putz, Alte Post in Kolmhof). Vsi v kategoriji A in B. Dnevni penzion znaša v teh hotelih od 160 do 340 šilingov. Med vsemi je najdražji zdraviliški hotel Ronacher.

Ceneje je v gostilnah. V kleinkirchheimskih gostilnah Alpenblick, Prägant in Kösler je devni penzion od 125 do 150 šilingov. V St. Oswaldu nad Kleinkirchheimom so bolj znane naslednje gostilne: Schneweiss, Hinteregger in nad vasjo (v višini okrog 1700 metrov) še gostilna Brunachhof; v njih so dnevni penzioni od 100 do 150 šilingov. V sosednji vasi Zirknitzen je gostilna Görtschacher, kjer je penzion od 130 do 200 šilingov.

Večina gostiln in zasebnih penzionov pa nudi predvsem prenočišče z zajtrkom. Takih penzionov je takorekoč na kupe. V njih stane prenočišče z zajtrkom od 40 do 75 šilingov.

Rezervacija postelj: Fremdenverkehrsamt, A — 9546 Bad Kleinkirchheim, Telefon 0-42-40-268.

ZIMSKI MOTIV IZ VODNIKOVE ULICE V CELJU Foto: F. Kriyec

Celje: Še v slepi ulici

Organizacije družbenih dejavnosti v celjski občini ne kažejo zanimanja za združevanje - Med vzroki prevladuje strah za stolčke? - Proučiti možnosti

Medobčinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti v Celju je na zadnji seji načel razpravo o združevanju nekaterih delovnih organizacij s področja družbenih dejavnosti, ki je bila predmet razmišljanj že ob začetku reforme. Pri tem je upošteval znano načelo, da lahko o združevanju odločajo le elaborati in pa seveda volja kolektivov, če bi bilo v posameznih primerih jasno, da ima integracija prednosti. Cilj je predvsem: za enak denar večja učinkovitost.

Kljub takšnemu logičnemu stališču je značilno, da so vsi poskusi kakršnegakoli združevanja v celjski občini že pred leti propadli.

Kot povzemamo, seznam organizacij, ki bi lahko razmišljale o združevanju, danes ni nič daljši, kot je bil pred leti. Gre za združitev študijske in mestne ljudske knjižnice (še edini primer ločenih ustanov v Sloveniji), pokrajinskega muzeja in muzeja revolucije, treh dijaških domov, vzgojnovarstvenih ustanov, računovodskih služb kulturnih in posebej šolskih zavodov itd. Poleg tega so predvidevali reorganizacijo statistične službe v zavodu za zdravstveno varstvo, zavoda za zdravstveno varstvo (z možnostjo likvidacije ali priključitve h kaki drugi delovni enoti) in skupnosti socialnega zavarovanja.

V vseh teh primerih doslej za združevanje oziroma reorganizacijo ni bilo nikakršnega zanimanja. Še celo več. Zgodilo se je, da je združitev obeh knjižnic tako rekoč v zadnjem trenutku spodletela, čeprav je bil to tudi edini primer, v katerem kakšni osebni interesi niso imeli nikakršne vloge. Nasprotno, kot je izzvenela razprava, pa je bila integracija dijaških domov že vnaprej obsojena na propad, saj je očitno pametno, da ima 33 zaposlenih delavcev v vseh treh ustanovah 3 direktorje (od tega tudi honorarnega) in več honorarnih administrativnih uslužbencev, kot če bi tako različne in zamotane posle vodilo manj ljudi. Naj ob tem omenimo pripombo, da z združevanjem v splošnem verjetno ne bi bilo nobenih problemov, ko bi stole zamenjali s klopmi.

Spričo takšnih razmer je medobčinski odbor menil, da bi bilo dobro, ko bi organizacije družbenih dejavnosti proučile možnosti združevanja, kajti v nasprotnem primeru bo treba sklepanje o tem prepustiti ustanoviteljem.

D. HRIBAR

Danes v Celju

Kino:
Union: franc.-nem.-ital. barv. film »Katarina, dovolj je ljubitie.
Metropol: nemški barvni film »Polnoč na Reperbahnu«.
Dom: ameriški barvni film »F kakor Flint«.
SLG:
Ob 19.30 uri »Županova Micka« in »Goethe« — zaključena predstavo za skupščino občine Mozirje.
Likovni salon:
Kiparska dela razstavlja Peter Černe.
Dežurna lekarna:
Center, Vodnikova 1.
Radio Celje:
Turistična oddaja, z angleškega glasbenega trga.

Gvido Gulič - 85-letnik

Danes praznuje naš znani strokovnjak in znanstvenik na termoenergetskem področju, dipl. str. inž. Gvido Gulič svojo 85-letnico.

Rodil se je na Cresu, vsa svoja mlada leta do mature pa je preživel v Trstu. Od tod je šel na tehniško visoko šolo v Prago, kjer je leta 1912. diplomiral za strojnega inženirja. Najprej je služboval v patentni pisarni v Trstu, kjer je dosegel prve uspehe. Pozneje je tudi sam patentiral več izboljšav pri parnih kotlih. Med prvo svetovno vojno je delal v avstrijskem letalskem centru, kjer se je seznanil z mladim letalskim strokovnjakom inženirjem Stankom Bloudkom. Pozneje se je vključil v koroške dobrovoljce kot izvidnik na vojnih letalih. Po demobilizaciji, leta 1919, je prišel v Ljubljano in prevzel vodstvo urada za pospeševanje obrti, hkrati pa se je začel temeljito ukvarjati s tedanjo inšpekcijo parnih kotlov, ki jo je dvignil na visoko organizacijsko in tehniško raven. Pri tem je vzgojil dober tehnični kader; začel je organizirati tečaje za strokovno izpopolnjevanje kurjačev in strojnikov, ki jim je postal nepogrešljiv učitelj.

Prav zdaj poteka 50 let, odkar je inž. Gulič izdal prvo slovensko knjižico o parnih kotlih na 100 straneh z 52 slikami. Tej knjižici je dodal slovensko-nemški tehnični slovarček za to področje.

V kratkem obdobju se je inž. Gulič uveljavil kot dober strokovnjak in znanstvenik v termoenergetski stroki, za kar je dobil vrsto priznanj doma in na tujem. Leta 1939 je bil premeščen za načelnika v gradbenem ministrstvu, vendar je še naprej delal v svoji stroki, in bil v stalnem stiku s Slovenijo.

Po okupaciji Beograda (leta 1942) je šel v pokoj, ker se ni hotel podvreči okupatorjevim ukazom. Odtlej je pisal strokovne knjige in prispeval mnogo tehtnih člankov za domače in tuje strokovne revije. Doslej je izšlo šestnajst njegovih strokovnih knjig iz termoenergetske stroke, ki so požele največji uspeh prav pri naših termoenergetikih.

Njegov neutrudljivi duh neprenehoma išče v vseh najnovejših strokovnih publikacijah novosti in izboljšave na področju kotlogradnje in termoenergetike. Sam pravi: »Če me bo usoda še nekaj let pustila na tem planetu, bo tretja izdaja moje knjige Sagorevanje imela najmanj 400 strani in bo sodila med najobsežnejše strokovne publikacije o izgorevanju nasploh.«

Inž. Gvidu Guliču, ki prebiva v krogu svoje rodbine v Beogradu, želimo še veliko zdravja in ustvarjalnega dela.

A. D.

Krompirček iz Mirne

Tovarna hranil Kolinska bo v sodelovanju s Knorrom začela graditi tovarno za predelavo krompirja na Mirni - Pogodbe s kmeti bodo sklepali že februarja

Ljubljanska tovarna Kolinska bo v sodelovanju s Knorrom začela spomladi na Mirni graditi prvo našo tovarno, ki bo krompir predelovala v krompirjeve lističe (krompirjev pire) in krompirjevo moko. Za prvo leto bodo predvidoma predelali približno 6 milijonov kilogramov krompirja, kasneje pa bodo tovarno še povečevali v skladu z možnostmi prodaje in izvoza.

Zaradi stalne negotovosti, kako bo s prodajo krompirja, ki je v trebanjski občini že leta in leta najvažnejši tržni presežek, je že vseskozi mnogo upanja v industrijski obrat. Pred leti je KZ Trebnje sama poskusila s predelavo krompirja v krompirjeve rezine (chips), vendar se poizkus ni posrečil, ker zadruga ni imela denarja, da bi obrat premagal začetniške težave.

Za predvideno tovarno na Mirni, ki bo veljala nekako 28 milijonov dinarjev, stoji veliko in močno podjetje, ki ima, kar je posebno važno, vpeljano trgovsko mrežo in strokovne službe, ki bodo nov izdelek znale uveljaviti, tako kot se uveljavlja drugod v industrializiranem svetu. Industrijska priprava hrane zajema ponekod že tolikšen obseg, da predelajo polovico in več celotnega pridelka krompirja, pri nas pa smo glede tega še čisto na začetku.

Nič več kuhanja

Zanimiva anketa, ki so jo med gospodinjami izvedli že ob prvih zamislih za tako tovarno, je dala presenetljivo ugodne rezultate. Večina anketiranih je odgovorila, da bi se odločila za vnaprej pripravljen krompir, zakaj čas postaja vse bolj dragocen zlasti za zaposlene žene. Priprava krompirjevega pireja iz industrijsko predelanega krompirja, ki traja kakih 5 minut, je bolj praktična kot navadno kuhanje.

Predstavniki podjetja zagotavljajo, da bo začela tovarna obratovati sredi septembra in da bo tri četrtine potrebnega krompirja odkupila že do konca decembra 1971. Pridelovanje bo organizirala KZ Trebnje, ki se je tako znašla pred izredno zahtevno nalogo, ker je treba skleniti trdne pogodbe s kmeti, da bo tovarna zagotovo imela surovino.

Igor in desire) po 50 par. Na mnogih sestankih, ki se v vaseh trebanjske občine vrstijo takorekoč vsak dan, se kmetje, zlasti tisti z manjšimi hektarskimi pridelki, z določeno ceno težko strinjajo. Drugačnega mnenja pa so večji pridelovalci, ki se zavedajo, da cena resda ni visoka, omogoča pa jim, da intenzivirajo pridelovanje in skušajo doseči kar največje hektarske donose. Izračuni zgovorno pokažejo, da je bistvena razlika v polni lastni ceni, če znaša pridelek le kakih 150 centov, kolikor je zdaj, ali če znaša 250 in več centov, kar je v naših razmerah ob povečanih vlaganjih sorazmerno lahko dosegljivo. Površin posajenega krompirja zaradi tovarne niti ni treba povečevati.

Ugodnosti pri prodaji

Nista pa le cena in zagotovljen odkup tisto, kar naj bi pritegnilo zasebne kmete. Ugodnosti, kot so: prodaja krompirja v razsutem stanju, zagotovljen odkup večinoma jeseni, prodaja vsega nad 40 mm debelega krompirja in regresiranje cene semena (kar vse bo zagotovila tovarna, oziroma zadruga in bo vpisano v pogodbah), te znašajo še skoraj 10 par za en kilogram krompirja. To pa pomeni, da bo krompir v primerjavi s sedanjimi zahtevami pri prodaji v bistvu skoraj po 60 par.

S prvim februarjem bo zadruga začela sklepati pogodbe s kmeti. Računa, da bodo razumeli, kaj se jim ponuja in kakšne možnosti daje vnaprej zagotovljena prodaja. Ker bo tudi zadruga sklenila v okviru dolgoročne pogodbe o proizvodnem sodelovanju trdno letno pogodbo s Kolinsko, namerava zastaviti vse moči, da bo sklenila pogodbe za vse predvidene količine. Da bi spodbudila pridelovanje, bo vpregla v ta prizadevanja vse svoje strokovne in denarne zmožnosti.

MARJAN LEGAN

V nekaj vrstah

ŠEMPETER

Subvencioniranje stanarin — Od novega leta naprej morajo delovne in druge družbene pravne osebe ter državni organi vplačevati na poseben račun pri SDK iz sredstev skupne porabe 4 odstotke sredstev za subvencioniranje stanarin. Ta sklep velja do uveljavitve sprememb pri plačevanju stanarin.

Pozimi nagrade za cvetje — Turistično društvo Šempeter v Savinjski dolini pripravlja za konec januarja srečanje svojih članov, ki bo v veliki dvorani doma Svobode. Med drugim bodo ob tej priložnosti desetim najuspešnejšim gojiteljem cvetja v kraju podelili nagrade. Društvo namreč ugotavlja, da se vsako leto razširi krog občanov, ki vzorno skrbijo za lepo okolje svojih domov.

Občni zbor — Prostovoljno gasilsko društvo Šempeter je imelo minulo nedeljo 94. redni letni občni zbor, na katerem so ponovno izvolili za predsednika Franca Golovška in za poveljnika Toneta Grosa.

Krmarjenje turizma

Pred desetimi leti je tedanja občinska politika omogočila v mozirski občini tolikšen razvoj turizma, da so uspehi presenetili celo turistično razvitejše občine. To so dosegli predvsem z dalnosežno in uskladeno kreditno politiko z naložbami v zasebni sektor. S tem so znova ustvarili tolikšen posteljni fond, da so v resnici lahko govorili o razvoju turizma.

Po tistem uspešnem posegu pa je v zadnjih letih ob velikih naložbah v kmetije, turizem nekoliko potisnjen na stranski tir. Čeprav so pogoji za turizem v tej Gornjesavinjski občini veliki, to priznavajo tudi strokovnjaki, lanskih 30.000 prenočitev ne predstavlja večjega uspeha.

Pri iskanju vzrokov postavljajo poznavalci na prvo mesto pomanjkanje koordinacije pri propagiranju in nudenje storitev gostom v mozirski občini. Pri tem poudarjajo, da kljub dogovoru o zaposlitvi profesionalnega človeka, ki naj bi usmerjal razvoj turizma v občini, še niso prišli z mrtve točke. Gre za dejstvo, da se nihče v občini, kjer naj bi bil turizem med tremi nosilnimi gospodarskimi panogami, z razvojem turizma ne ukvarja načrtno, da nihče zaradi premajhne obveščenosti ne more zagotoviti bivanja večjim skupinam gostom, in da nihče v turistični sezoni nima podatkov o tem, kje in koliko je na voljo prostih mest.

To je problem, ki ga v Mozirju poznajo že nekaj let. Zato so tudi postavili zahteve, da naj bi že pred dvema letoma zapositli »receptorja« za območje občine, ki bi skrbel na eni strani za enakomerni dotok gostov, po drugi strani pa poskrbel za to, da v koncah v nekem kraju ne bi odklanjali gostov, ko v sosednjem kraju ni bila zasedena niti ena tujska soba. Kaže, da v Mozirju pozabljajo na dejstvo, da so tudi majhni problemi lahko podlaga za povzročanje večje gospodarske škode.

J. SEVER

Jubilej celjskega plesnega orkestra

CELJE, 21. jan. — Jutri zvečer slavi celjski plesni orkester, nekdaj edini in priznan glasbeni ansambel v Celju, 25-letnico svoje ustanovitve. Več let po vojni je bil to tudi edini zabavni orkester v osrednji Sloveniji, ki je igral na številnih prireditvah v Celju in izven njega. Čeprav ansambel ne deluje več, se ga Celjani radi spominjajo. Mnogim je znan tudi pod imenom »Žabe«. Nekdanji sodelavci in njihovi prijatelji se bodo jutri zvečer zbrali na zaključni slovesnosti. Zaigrali bodo v ritmu, ki je pred dvajsetimi in več leti zabaval Celjane.

F. K.

VELENJE

Po poteh XIV. divizije

Predsedstvo občinske konference ZMS Velenje pripravlja skupaj z občinskim odborom ZZB NOV Velenje 20. in 21. februarja že tradicionalni dvodnevni pohod mladih iz Saleške doline po poteh XIV. divizije. Pohod bodo začeli v Paki pri Velenju, končali pa, kot je za zdaj predvideno, v Belih vodah.

V začetku februarja pa bo pripravilo predsedstvo CK ZMS Velenje, v okviru prizadevanj za ohranitev in obujanje tradicij NOB, tekmovanje ekip mladinskih aktivov iz 8 razredov osnovnih šol iz občine Velenje na temo »Saleška dolina v narodnoosvobodilni vojni«.

M. L.

Kradla in prodajala?

S. Zakšek in I. Mesinger, oba doma iz Sevnice, sta v priporu zaradi drznih vlomnih tatvin na celjskem območju in v Zasavju

CELJE, 21. jan. Pri UJV v Celju smo izvedeli, da so v glavnem zaključili poizvedbe zoper Stanislava aZkšeka iz Sevnice, starega 18 let, delavca brez zaposlitve, ki so ga miličniki aretirali lani na železniški postaji in pa zoper 34-letnega Ivana Mesingerja, delavca brez zaposlitve, prav tako doma iz Sevnice, ki so ga aretirali delavci UJV iz Celja, ko so ga odkrili skritega pri nekem znancu. Oba sta v priporu. Zakšek je bil lani obsojen na leto dni zapora, ker je v Trbovljah opravil rop, vendar kazni še ni prestal, oba pa sta že v postopku zaradi tatvin, ki sta jih opravila pred tem.

Stanislav Zakšek in Ivan Mesinger sta tokrat osumljena, da sta lani decembra vlomila v celjsko trgovino Volna, kjer je Zakšek vlomil v štiri registrske blagajne in ukradel nekaj gotovine, iz prostorov poslovalnice pa odnesel obleko, bundo in drugo oblačila v skupni vrednosti 3.000 dinarjev. Mesinger je med vlomom stražil. Po opravljeni tatvini sta se peš odpravila proti Laškemu ter že med potjo poskušala prodati del ukradenega blaga. Preostalo sta poskušala prodati na železniški postaji v Zidanem mostu in po vlakih, del pa sta odvrgla 25. decembra, ko sta vlomila v Merxovo samopostrežnico v Rimskih Toplicah. Tu sta ukradla več tehničnega blaga v vrednosti 2.000 dinarjev. Ukradene predmete in oblačila sta še isti večer prodajala v Zidanem mostu.

Tik pred koncem lanskega leta sta vlomila v poslovalnico Elektro v Krškem, kjer sta ukradla med drugim 4 tranzistorje, 2 magnetofona in drugo tehnično blago v vrednosti 3.000 dinarjev. Tudi te predmete sta v glavnem prodajala na železniški postaji v Zidanem mostu in po vlakih.

Medtem sta opravila tudi vlome v Zagorju, Hrastniku in Trbovljah ter ukradla razne predmete v vrednosti 8.000 dinarjev. Največ sta ukradla v trboveljski Nami, kjer sta odnesla raznih oblačil, ur in drugega blaga za približno 5.000 dinarjev.

Nekaj blaga so miličniki zasegli Stanislavu Zakšku, ko so ga na železniški postaji v Zidanem mostu aretirali. Del blaga je imel pri sebi, drugo pa je hranil v garderobi. Zanimivo je, da sta oba osumljenca v sorazmerno kratkem času uspela prodati mnogo ukradenega blaga tudi ljudem, ki bi jih nizke cene dragih aparatov morale opozoriti na sumljiv izvor teh predmetov. Niti eden od kupcev zadeve ni prijavil varnostnim organom, čeprav gre za nakupe, ki so kaznivi.

Že pred serijo vlomov, sta osumljenca bila v postopku zaradi vloma v gostišče Lovec v Sevnici, Zakšek pa še zaradi tatvine pony expresa. Zakšek je bil lani obsojen na zaporno kazen, leto dni zapora, ker je v Trbovljah opravil roparski napad. Kazni še ni nastopil, medtem pa je opravil še celo vrsto drugih prekrškov. Preiskava je v teku.

J. SEVER

Žalec: Tri naloge

O razvojni usmeritvi občine naj bi razpravljal širši krog občanov – Monografija o občini Žalec izpričuje premalo stika z življenjem

V teh tednih so v občini Žalec, vključno z občinsko skupščino, močno zaposleni z bodočo razvojno usmeritvijo, kajti v obdelavi imajo kar troje zadev. Kot prva je priprava ocene razvoja občine v letu 1971. Gospodarske organizacije so že bolj ali manj trdno zarisale okvire svojega razvoja v tem letu ter svojo poslovno politiko. Tudi v občinski upravi imajo zbranega že precej gradiva o tem, kakor tudi za druge dejavnosti v občini.

Manjkajoče še dopolnjujejo, tako da bodo imeli do zborov volivcev pripravljen osnutek razvojnega načrta za letos, kot tudi osnutek proračuna. Zbori volivcev bodo v občini od 14. do 21. februarja. Letos tu ne predvidevajo nobenih novih dopolnilnih prispevkov. Po preizkušenem načinu bodo zbirali prispevke za obnovo in gradnjo šol v občini, za kar so se občani in podjetja zavzela že na referendumu pred leti.

Ustrezne službe v občinski upravi so za srednjeročni načrt občinskega razvoja že obdelale gospodarski del. O slednjem, ki sloni na okvirnih načrtih gospodarskih organizacij Savinjske doline, je že pred koncem minulega leta stekla razprava, vendar za popoln načrt manjkajo še druga področja. Celoten načrt razvoja v občini za obdobje 1971—1975 bo pripravljen za ponovno javno razpravo do sredine letošnjega marca. Do poletja bo načrt v občini tudi sprejet.

Hkrati s pripravami okrog letne razvojne orientacije in srednjeročnega razvoja v petih letih so v Žalcu razpeti še med tretjo nalogo, ki pa ni nič manj odgovorna od prejšnjih dveh. Gre namreč za regionalni koncept razvoja celotne celjske regije in v sklopu tega Savinjske doline, skratka občine Žalec.

Celjski Zavod za napredek gospodarstva je izdelal monografijo o občini Žalec, ki sedaj velja kot podlaga za začetne razprave o položaju in deležu te občine v perspektivnem razvoju osrednje Slovenije. Začetne razprave o vsebini monografije so se že začele. Med drugim so pokazale določen kritični odnos do nekaterih elementov, ki naj bi začrtali bodoč razvoj. V Žalcu n. pr. menijo, da monografija, kakršna jim je bila predložena, izpričuje premalo stika z življenjem. Želijo si namreč večjega progresa, kar naj bi bilo okvirno začrtano tudi v bodočem dokumentu o dolgoročnem razvoju celjske regije. Savinjska dolina se čuti sposobna storiti hitrejše korake v prihodnost. Zato tudi želijo v čim tesnejših pogovorih s sodelavci celjskega Zavoda za napredek gospodarstva razpravo o nekaterih novih elementih. Sodijo tudi, da je za presojo sposobnosti o bodoči razvojni orientaciji potreben širši krog razpravljajočih.

FRANJO KRIVEC

ZAVODNJE NAD ŠOŠTANJEM

Letos vodovod

V nedeljo je bila v Zavodnjah nad Šoštanjem volilna konferenca krajevne organizacije SZDL. Na njej so govorili o srednjeročnem programu razvoja občine Velenje, o gradnji negospodarskih objektov ter o krajevni problematiki.

Člani SZDL iz Zavodenj in okoliških vasi so se v razpravi še posebej zanimali za program gradenj negospodarskih objektov, ki jih v Velenju financirajo s sredstvi krajevnega samoprispevka. Osrednje vprašanje je bilo — kdaj bo prišla na vrsto rekonstrukcija in modernizacija ceste od Šoštanja do Zavodenj. Govorja je bil tudi o možnosti, da bi vozili delavce na delo v dolino s posebnim avtobusom, vendar je vprašanje, če bo ta njihova želja uresničljiva, ker bi bilo premalo potnikov.

V Zavodnjah se pripravljajo v tem letu na urejanje vodovoda. Na konferenci so vaščanom povedali, da bo prispevala velenjska občinska skupščina namensko nekaj denarja krajevni skupnosti za ureditev oskrbe z vodo, seveda pa je treba računati tudi na prispevek samih prebivalcev.

M. L.

Davek za realnost

V celjski občini se ne strinjajo z republiškim ključem delitve sredstev za reševanje stanovanjskih problemov borcev NOV

Čeprav v celjski občini — kot zagotavljajo na občinskem odboru ZZB NOV — ni več borcev, ki bi živeli pod milim nebom, pa ima komisija za reševanje stanovanjskih zadev udeležencev v NOV še vedno polne roke dela. Stanovanjskih problemov je sicer manj kot jih je bilo včasih, čas pa poraja nove.

Kot velja za reševanje stanovanjske stiske sploh, tudi v posebnem skladu pri skupščini občine ni dovolj denarja, da bi mogli dovolj učinkovito posredovati in po tolikih letih dokončno rešiti enega od problemov nekdanjih borcev. Najbolj boleče je to, da je v skladu premalo denarja predvsem zaradi — temeljitega dela. Ko so namreč v republiki zbirali potrebe, ki jih imajo v občinah na področju stanovanjske problematike borcev, je celjska komisija predložila zahtevek, ki je temeljil na trdem delu. Obiskali so razsežen teren, natančno popisali potrebe in na ta način zelo realno izračunali, da bi za rešitev najnujnejših primerov morali kupiti 37 stanovanj, s čimer bi rešili 55 stanovanjskih problemov. Vprašanje je, kako so planirali drugje v Sloveniji, toda dejstvo je, da je bilo v republiki zbranega veliko manj denarja kot je bilo prijavljenih potreb. Merila, s katerimi so nato zarezali tudi v celjske podatke, pa, kot kaže, tehtnosti predloga tega območja niso upoštevala.

Tako so iz sredstev, dodeljenih celjski občini, lani kupili samo 15 stanovanj in jim za rešitev ostalih ždaj primanjkuje okrog 3 milijone 360 tisoč novih dinarjev. Žal so bila tudi sredstva rezerve republiškega sklada razdeljena po enakih — za celjsko območje zelo ozkih merilih — in se bo treba zdaj odločiti, ali se bodo tu res morali odreči vsakemu dodeljevanju sredstev za adaptacije ali pa dobiti kje jamstvo za najetje posojila za nakup 20 novih stanovanj, ki morda letos niti ne bodo vseljiva.

Kako bodo problem dodatnih sredstev rešili, v Celju za zdaj še ne vedo. Položaj pa je tak, da je upanje, da bi mogli stanovanjske probleme borcev dokončno spraviti z dnevnega reda, zelo neoprijemljivo. Ne kaže nam torej drugega, da ponovno ugotovimo, da bi po tolikih letih in po tolikšnem deležu, ki so ga naši borci že prispevali za našo skupnost, zaslužili vsaj spodobno streho nad glavo, če smo v pretekllosti rešili vsaj to, da ne živijo v najbolj kritičnih stanovanjskih razmerah.

I. BURNIK

Milan Kučan v Mariboru

MARIBOR, 21. jan. — V domu družbenih organizacij je član sekretariata CK ZKS Milan Kučan govoril prosvetnim delavcem o urejevanju problemov med samoupravno družbo in cerkvijo.

M. K.

M. Hrkač noče pričati

Pravi, da ne bo spregovoril vse dotlej, dokler bo tožilec procesa V. Lešnjak, ki je umaknil tožbo zoper Marušiča

MARIBOR, 21. jan. Na smrt obsojeni Miljenko Hrkač, ki naj bi pričal zoper ali za svojega brata Boža in sobtožene, je danes pred nabito dvorano mariborskega okrožnega sodišča predsedniku senata Radu Javorniku in porotnikom izjavil, da ne bo pričal vse dotlej, dokler bo sedel na stolu tožilca procesa Viktor Lešnjak. V dvorani je završalo. »Pričal bom le, če bo zapustil dvorano tisti, ki je izpustil iz zapora Stanka Marušića«, je s svojim značilnim smehljajem dejal Miljenko.

Kot je znano, je tožilec Viktor Lešnjak umaknil tožbo zoper Stanka Marušića, ki naj bi po Miljenkovem pripovedovanju namestil mino na Mirogoju. Kljub temu pa je Marušić dejanje priznal. Na podlagi dokazov namreč tožilstvo meni, da je ta poskus diverzije Miljenkovo delo in da obtožbe Miljenka Hrkača, ki je neštetokrat spremenil pričevanje, niso dovolj za nadaljnji pregon proti Marušiću.

Predno so v dvorano pripeljali Miljenka Hrkača, je predsednik Rado Javornik zaukazal dodatne ukrepe. Četverica oboroženih je sedla na mesto, kjer običajno sede miličniki, ti pa so se izjemno preselili na zatožno klop. To zato, ker se je v Beogradu Miljenko večkrat lotil prič s pestmi. Miljenku so sneli lisice šele, ko je stopil pred senat. Ozrl se je nazaj po dvorani. Ko ga je brat Božo zagledal, je pljunil na tla. Opazili smo, da se je njegov brat Božo, ki se je vedel te dni zelo mirno, živčno presedal na klopi.

Predsednik Rado Javornik je Miljenka takoj po tem, ko je izustil presenetljive besede, ki pa niso bile neprišakovane, ker je na to namignil že v pismu, ki ga je iz Beograda poslal mariborskemu sodišču, opozoril Miljenka, da kot priča ne more postavljati ultimatov, da sodišče resnično potrebuje njegovo pomoč in da je v Beogradu obljubil pričanje.

Tožilec Lešnjak: »Obtožbo zoper Marušića sem umaknil iz utemeljenih in iz zakonov določenih razlogov. Če se med procesom ugotovi, da je Marušić vendarle upleten, jo bom spet dvignil. Ničesar nimam proti vam, Miljenko . . .« Miljenko Hrkač pa je trmasto vztrajal kljub temu, da ga je predsednik Javornik še dvakrat opozoril, kako pomembno bi bilo za obravnavo njegovo pričanje in da mora pričati — razen če noče zoper brata.

Ko so Miljenka peljali iz dvorane, se je še enkrat značilno ozrl.

Senat in tožilec sta nato sklenila, da bodo zoper Miljenkove odločitve v nadaljnji razpravi ukrepali kot določa člen 305 I/2 zakon o kazenskem postopku. Ta pravi, da lahko, če priče zakonito odbijajo pričevanje, uporanlja njihove prejšnje izpovedi. Delo ne bo lahko, saj je znano, da je Miljenko neštetokrat menjal izpovedi o posameznih dogodkih in ljudeh, ki so ali niso vpleteni v afero Hrkač.

Mariborski proces, ki se bo nadaljeval v ponedeljek z nastopom izvedencev, je postal tako še bolj zapleten.

MARJAN BAUER

ZA VAŠ DOM - ZA VAŠ DOM

TRAJNO ŽARNE PEČI
- Emo 5 kamin 1.300 din
- Kreka-Wesso, R 12 1.400 din
- Kreka-Wesso, R 10 1.260 din
- Küppersbusch 1.837 din
- Gorenje TG 250 1.200 din

TRAJNO ŽARNI ŠTEDILNIKI
- Küppersbusch SL 7.4 1.750 din
- Küppersbusch S 7.3 1.260 din
- Emo-4 1.250 din

KOMBINIRANI ŠTEDILNIKI
- Over All-Elra (5 plin, 2 elektr.) 4.032 din
- Gorenje EP-516 — G-Lux 1.337 din
- Gorenje E-416 — G-Superlux 2.096 din
- Gorenje P-316 — G-Superlux 2.096 din

PEČI NA GOSP. OLJE
z električnim vžigom in brez električnega vžiga
Emo-3, 5, 8

ŠTEDILNIKI NA GOSP. OLJE
Emo-6

supermarket Ljubljana odprto od 7.30 do 21. ure

DOM ZA UPOKOJENCE V TOLMINU — Tolminski upokojenci uživajo sadove svojega dela. Zbirajo se v v klubskih prostorih svojega doma, ki so ga nedavno izročili namenu. V njem je tudi šest stanovanj in dve garsonjeri, v katere so se vselili upokojenci, ki so najbolj potrebovali stanovanja. Dom, ki ga vidimo na sliki, stoji ob lepem drevoredu in ima tudi razgledno teraso s pogledom na Sočo in na Kolovrat. Foto: J. Perat

Portorož brez lekarne?

V poslovnih prostorih poleg novega hotela Palace v Portorožu še najmanj dva meseca ne bo mogoče odpreti lekarne, ker se bo tja začasno preselila PTT

Ko so v Portorožu jeseni 1969. leta podrli pritlična poslopja pred pošto, so portoroško lekarno zacasno preselili v neprimerne, zasilno urejene prostore v ljudskem domu. Nove prostore naj bi lekarna dobila v poslovnem traktu ob novem hotelu Palace. Novembra lani so ljudski dom podrli, prostori za lekarno pa še niso bili povsem gotovi. Zategadelj so lekarno začasno ukinili. Slišati je bilo obljube, da bo kmalu le začela delovati v novih prostorih.

Pred desetimi leti so hoteli portoroško lekarno ukiniti. Takrat je nastal političen problem. Občani so zahtevali, naj ostane lekarna in to ne le poletne mesece, temveč vse leto. Zahteva občanov je bila tako utemeljena, da je vse od takrat lekarna neprekinjeno poslovala. Medtem pa se je Portorož precej razširil, poleg tega pa je po številu prebivalcev močno narasla tudi bližnja Lucija.

Občani v Portorožu so zdaj začeli tembolj negodovati, ker se jim zdi, da je tako postopno preseljevanje in ukinitev lekarne takorekoč poskus, ponoviti tisto, kar ni uspelo pred desetimi leti.

Poprašali smo ravnatelja obalnih lekarn, h katerim spada tudi portoroška, kdaj bo začela lekarna v Portorožu spet poslovati. Magister Ivo Kraut je povedal, da novi prostori za lekarno čakajo in to med brivnico in kavarno v prvem nadstropju poslovnega trakta. Lekarno so že hoteli urediti, toda vodstvo hotela Palace, ki je lastnik poslopja, jim je sporočilo, da bodo v te prostore začasno preselili pošto, ker bodo poštne prostore preuredili.

Najmanj dva meseca ne bo mogoče odpreti lekarne v novih prostorih. Posredi pa je tudi še več nerazčiščenih vprašanj. Za portoroško lekarno so v starih prostorih plačevali 160 dinarjev mesečne najemnine, zdaj pa bi za nove prostore bilo treba plačati 4000 dinarjev na mesec. Vodstvo obalnih lekarn se dogovarja z nekaterimi interesenti, med drugim s podjetjem Jestvina Koper, da bi za lekarno prevelik lokal predelili. Obalne lekarne ne mislijo opustiti poslovalnice v Portorožu, saj med drugim odpirajo novo lekarniško postajo v Semedeli.

Direktor PTT — podjetja v Kopru Roman Florjančič je povedal, da bodo po dogovoru s hotelom Palace res preuredili poštno poslopje v Portorožu. Začasno bodo del svojega poslovanja prenesli v lokal, ki je bil namenjen za lekarno. Koliko časa bo to trajalo, je težko reči, kajti že izdelava opreme se zna nekoliko zavleči. Portorož pa potrebuje tudi poštno poslopje, ki bo ustrezalo novi ureditvi.

G. GUZEJ

V nekaj vrstah

KOPER

Svetinova Ukana prva — Letos se je v Ljudski knjižnici Koper zvrstilo kar 40.400 bralcev: 30.900 v knjižnici in 9500 v čitalnici. Na dom so izposodili 63.000 knjig ali 4000 več kot lani, v čitalnici pa nad 5100. Bralci se najbolj zanimajo za Svetinovo Ukano. Vseh 8 izvodov te knjige je stalno zunaj. Po njej povprašujejo tudi iz najbolj oddaljenih koprskih vasi. Ljudska knjižnica ima zdaj 8790 vpisanih članov, to je 585 več kot pred letom dni.

POSTOJNA

Program smučanja — Smučarski klub Nanos iz Postojne je za letošnjo smučarsko sezono pripravil tri smučarske tečaje: začetna tečaja za cicibane in pionirje ter nadaljevalni tečaj za tekmovalce. Tako bo v zimskih počitnicah v Postojni smučalo okrog 100 otrok.

Vodniški tečaj — Občinska zveza tabornikov Postojna pripravlja v letošnjih zimskih počitnicah tečaj za tabornike-vodnike. Tečaj bo na Mašunu.

Sestanek mladih planincev — Minulo nedeljo je bil v domu JLA sestanek vodij mladinskih odsekov pri planinskih društvih z območja Primorske. Na sestanek so povabili tudi učitelje, ki vodijo planinske odseke na šolah. Sestanek je organizirala mladinska komisija pri PZS.

AJDOVŠČINA

Vedno več voznikov — Na Titovem trgu je vsak ponedeljek in petek veliko avtomobilov in kandidatov, ki želijo opraviti vozniški izpit. Titov trg je namreč štart in cilj za praktično vožnjo. Pred časom, ko je bilo še manj kandidatov, so opravljali izpit samo ob petkih, zdaj pa tudi ob ponedeljkih. Prejšnja leta se je pripravljalo za izpit do 100 kandidatov na mesec, zdaj pa se jih pripravi že do 150. Kandidati pa niso samo iz domače občine, ampak tudi iz sosednjih.

Mesto že dlje časa brez rib — Spomladi, poleti in jeseni pripeljejo iz Kopra v Ajdovščino najmanj dvakrat na teden morske ribe. Prodajajo jih na prostem na Titovem trgu. Zdaj pa rib že precej časa ni bilo naprodaj. Prodajalka trdi, da ni rib zato, ker jih ne morejo pozimi prodajati na prostem zaradi slabega vremena.

CERKNICA

»Nerentabilni« sejmi — Lani so pristojni organi pri občinski skupščini na željo kmetov po vseh večjih krajih cerkniške občine prirejali živinske sejme. Kmetje so želeli živino draže prodati; predvsem pa naj ne bi bili pri prodaji vedno odvisni samo od enega kupca. Zato so le tu in tam prodali kako kravo. Ponudb in povpraševanja skoraj ni bilo! Zato razmišljajo o ukinitvi teh »nerentabilnih« sejmov.

Banka se je preselila — Pred nekaj meseci je koprska Kreditna banka odprla svojo podružnico tudi v Cerknici. Od takrat pa do danes je poslovala v začasnih prostorih pri Gozdnem gospodarstvu, zdaj pa se je preselila v preurejene prostore nekdanjega modnega krojaštva.

Slabi pogoji za delo

Obalna turistična zveza posluje v Kopru v dveh stisnjenih, neprimernih prostorih - Ali je to ogledalo našega odnosa do turizma na obalnem območju?

Če so kje potrebne turistične društvene organizacije, so nujna oblika povezovanja občanov na turistično razvitih območjih, kot je npr. slovenska obala. Tu ne le v znanih krajih kot je Portorož, temveč tudi v drugih, na primer Hrvatini, Šmarje, delujejo močna turistična društva, ki so resnično hrbtenica napredka. Za vse obalno območje pa že vrsto let združuje turistična društva obalna turistična zveza. Njen delokrog je precej obširen, ima pa tudi pomembno vlogo pri organiziranju prireditev za vse obalno območje, pri propagandni dejavnosti, zlasti pa pri predstavljanju tega območja navzven in proti različnim turističnim organizacijam doma in v tujini.

Obalna turistična zveza posluje v dveh stisnjenih, neprimernih prostorih na Titovem trgu v Kopru. Ne le ob poletnih prireditvah, ko je tu poslovni vrvež skorajda nepretrgano od jutra do pozne noči, se tudi sicer v teh prostorih oglašajo mnogi domači in tuji turistični predstavniki in strokovnjaki, novinarji, gostinski delavci in drugi, ki bi radi dobili najrazličnejše informacije o turizmu obalnega, pa tudi širšega območja.

V dveh majhnih prostorih niso primerni pogoji za delo niti za tiste, ki se stalno poklicno ali po svoji odborniški dolžnosti ukvarjajo s turizmom. Lahko si predstavljamo, kakšen vtis odnesejo o našem odnosu do turizma vsi, ki so vajeni lepih, reprezentančnih prostorov turističnih inštitucij v nekaterih krajih pri nas, še zlasti pa v turistično razvitih deželah.

Niso redki, ki ob obisku obalne turistične zveze v Kopru menijo, da so njeni prostori ogledalo odnosa do turizma na obalnem območju. Morda je taka sodba prehuda, vendar drži, da je mogoče tudi po tem, kje, v kako urejenih prostorih organizacije delujejo, presojati tudi njihov ugled in družbeno veljavo.

Kot na dlani je, da je treba za delovanje potrebnih turistično društvenih organizacij ustvariti tudi primerne pogoje za poslovanje. Med prvimi pa so gotovo prostori. Obalna turistična zveza v Kopru ne bi smela z njimi še nadalje razkazovati družbene brezbrižnosti za delovanje temu območju prepotrebne institucije.

G. GUZEJ

Vida Tomšič v Idriji

IDRIJA, 21. jan. — Na povabilo občinskega komiteja ZMS se je mudila danes v idrijski občini članica sveta federacije Vida Tomšič. Najprej si je ogledala proizvodne obrate Simplexa ter se pogovarjala s predstavniki mladine in drugih družbenih organizacij v podjetju o stabilizacijskih ukrepih ter o vlogi mladinske organizacije. Zatem je obiskala podjetje Čipka. Popoldne pa se je v športno rekreacijskem centru udeležila pogovora o OZN. V pogovoru so sodelovali poleg članov občinskega komiteja ZM tudi predstavniki družbenih organizacij in člani idrijskega kluba OZN, ki sodi med najbolj delovne v Sloveniji.

L. KANTE

KOPER

»Informacije« informirajo

KOPER, 21. jan. — Obalni svet Koper s svojimi »Informacijami« seznanja ne samo vodstva osnovnih organizacij, pač pa tudi širšo javnost o stališčih, ki jih zavzema sindikat do določenih problemov na obalnem območju.

Te informacije so pomembna vez med obalnim sindikalnim svetom in osnovno sindikalno organizacijo, saj v publikaciji obravnavajo zelo pomembne probleme, nakazane pa so tudi mnoge rešitve. Tako postajajo »Informacije« pomemben dejavnik pri informiranju sindikalne politike na obali ter se vključujejo v reševanje prenekaterih tekočih problemov v podjetjih.

C. K.

Sto otrok čaka

Skrb za otroško varstvo je vsebina prizadevanj mnogih organov v postojnski občini

Skrb za otroško varstvo je v zadnjem obdobju v ospredju prizadevanj raznih organov na Postojnskem. Uspehi takšne skrbi so že vidni. Tako so ugotavljali na današnjem posvetu predstavniki občinske konference SZDL in občinskega sindikalnega sveta, ki so ga sklicali na pobudo občinske zveze društva prijateljev mladine. Zadovoljive uspehe so dosegli zlasti v Pivki, kjer imajo zdaj primerno urejen otroški vrtec. Medtem ko je bilo v tej varstveni ustanovi ob začetku le malo otrok, jih je zdaj v oskrbi toliko, da je lahko ekonomska ustanova.

Zelo težavno pa je vprašanje otroškega varstva v Postojni. Na sprejem v vrtec čaka okrog 100 otrok. Prav zato bodo dali zdaj prednost graditvi novega otroškega vrtca v mestu. Načrti so že pripravljeni. Predvidevajo, da bo investicija znašala okrog 7 milijonov novih dinarjev.

Računajo, da je na območju postojnske občine zaposlenih 2.200 mater, se pravi, da je 36 odstotkov ženske delovne sile. Na današnjem posvetu so se zavzeli, naj bi občinska skupščina Postojna, ko bo sklepala o stopnji prispevka za otroško varstvo, določila, da bi v ta namen odvajali 0,45 odstotka od osebnega dohodka in 0.40 odstotka od pokojnin in invalidnin. Napredek v varstvu otrok je tudi v tem, da so nekatere šole na Postojnskem uvedle podaljšano bivanje otrok v šoli, 80 odstotkov šolskih otrok pa prejema šolske malice.

S. B.

Vlado Beznik obiskal Maribor

MARIBOR, 21. jan. — Sekretar republiške konference SZDL Slovenije Vlado Beznik se je dopoldne sestal z vodilnimi predstavniki občinske konference SZDL Maribor, ki so ga seznanili z nekaterimi perečimi družbenopolitičnimi problemi v mariborski občini. Zvečer se je v Rušah udeležil sektorskega posveta SZDL, na katerem so sodelovali predstavniki krajevnih odborov SZDL Ruše, Pekre-Limbuš, Kamnica, Selnica in Lovrenc na Pohorju, popoldne pa se je pogovarjal tudi s političnim aktivom Dupleka, Korene in Dvorjan.

M. K.

Srečanje slovenskih pionirjev

Pokroviteljstvo nad njim bodo imeli komandanti IX. korpusa

NOVA GORICA, 21. jan. — Tradicionalno srečanje slovenskih pionirjev, posvečeno razvijanju tradicij NOB, bo za Kočevje in Pokljuko letos na Malih Laznah na robu Trnovskega gozda. Pričakujejo, da se bo 19. junija udeležilo tega srečanja več kot 7000 pionirjev z okoli 500 vodniki. Prišle bodo tudi delegacije pionirjev iz drugih republik.

Predstavniki občinskih organizacij ZZB NOV, Socialistične zveze ter ZMS iz severnoprimorskih občin so danes govorili o programu srečanja. Pokroviteljstvo nad njim bodo imeli preživeli komandanti in komisarji IX. korpusa. Pionirji bodo prihajali na Male Lazne v skupinah, ki bodo simbolizirale enote IX. korpusa. Predvideno je, da si bodo po glavnem programu, na katerem bodo sodelovali Primorsko dramsko gledališče ter pripadniki enot vseljudskega odpora, ogledali kraje, kjer so bile med NOB večje bitke. Predstavniki enot IX. korpusa pa jih bodo seznanili z njegovo borbeno potjo.

L. K.

Gvido Gulič - 85-letnik

Danes praznuje naš znani strokovnjak in znanstvenik na termoenergetskem področju, dipl. str. inž. Gvido Gulič svojo 85-letnico.

Rodil se je na Cresu, vsa svoja mlada leta do mature pa je preživel v Trstu. Od tod je šel na tehniško visoko šolo v Prago, kjer je leta 1912. diplomiral za strojnega inženirja. Najprej je služboval v patentni pisarni v Trstu, kjer je dosegel prve uspehe. Pozneje je tudi sam patentiral več izboljšav pri parnih kotlih. Med prvo svetovno vojno je delal v avstrijskem letalskem centru, kjer se je seznanil z mladim letalskim strokovnjakom inženirjem Stankom Bloudkom. Pozneje se je vključil v koroške dobrovoljce kot izvidnik na vojnih letalih. Po demobilizaciji, leta 1919, je prišel v Ljubljano in prevzel vodstvo urada za pospeševanje obrti, hkrati pa se je začel temeljito ukvarjati s tedanjo inšpekcijo parnih kotlov, ki jo je dvignil na visoko organizacijsko in tehniško raven. Pri tem je vzgojil dober tehnični kader; začel je organizirati tečaje za strokovno izpopolnjevanje kurjačev in strojnikov, ki jim je postal nepogrešljiv učitelj.

Prav zdaj poteka 50 let, odkar je inž. Gulič izdal prvo slovensko knjižico o parnih kotlih na 100 straneh z 52 slikami. Tej knjižici je do-

dal slovensko-nemški tehnični slovarček za to področje.

V kratkem obdobju se je inž. Gulič uveljavil kot dober strokovnjak in znanstvenik v termoenergetski stroki, za kar je dobil vrsto priznanj doma in na tujem. Leta 1939 je bil premeščen za načelnika v gradbenem ministrstvu, vendar je še naprej delal v svoji stroki, in bil v stalnem stiku s Slovenijo.

Po okupaciji Beograda (leta 1942) je šel v pokoj, ker se ni hotel podvreči okupatorjevim ukazom. Odtlej je pisal strokovne knjige in prispeval mnogo tehtnih člankov za domače in tuje strokovne revije. Doslej je izšlo šestnajst njegovih strokovnih knjig iz termoenergetske stroke, ki so požele največji uspeh prav pri naših termoenergetikih.

Njegov neutrudljivi duh neprenehoma išče v vseh najnovejših strokovnih publikacijah novosti in izboljšave na področju kotlogradnje in termoenergetike. Sam pravi: »Če me bo usoda še nekaj let pustila na tem planetu, bo tretja izdaja moje knjige Sagorevanje imela najmanj 400 strani in bo sodila med najobsežnejše strokovne publikacije o izgorevanju nasploh.«

Inž. Gvidu Guliču, ki prebiva v krogu svoje rodbine v Beogradu, želimo še veliko zdravja in ustvarjalnega dela.

A. D.

Ladja v dar

Predstavniki društva za podvodno aktivnost iz Kopra prevzeli ladjo od vojne mornarice

KOPER, 21. jan. Predstavniki jugoslovanske vojne mornarice so danes dopoldne v koprskem pristanišču izročili zastopnikom društva za podvodni ribolov in podvodne dejavnosti slovenske obale 19 metrov dolgo ladjo, ki je doslej v sestavu vojne mornarice opravljala patruljne naloge.

Delavno društvo je s tem plovilom dobilo precej možnosti za že doslej precej množično športno in rekreacijsko panogo.

S krajšo prisrčno slovesnostjo so z ladijskega jambora spustili zastavo vojne mornarice in dvignili društveno trojambornico. Predsednik društva Boris Fili se je ob prevzemu ladje zahvalil za veliko razumevanje, ki ga je za to pomorsko dejavnost pokazal štab mornarice in poudaril, da bo ta materialna osnova omogočila več kot 200 članskemu društvu, da bo še uspešneje razvijalo pomorsko miselnost ob tem delu našega morja.

G. GUZEJ

VELENJE

Po poteh XIV. divizije

Predsedstvo občinske konference ZMS Velenje pripravlja skupaj z občinskim odborom ZZB NOV Velenje 20. in 21. februarja že tradicionalni dvodnevni pohod mladih iz Saleške doline po poteh XIV. divizije. Pohod bodo začeli v Paki pri Velenju, končali pa, kot je za zdaj predvideno, v Belih vodah.

V začetku februarja pa bo pripravilo predsedstvo CK ZMS Velenje, v okviru prizadevanj za ohranitev in obujanje tradicij NOB, tekmovanje ekip mladinskih aktivov iz 8. razredov osnovnih šol iz občine Velenje na temo »Saleška dolina v narodnoosvobodilni vojni«.

M. L.

Dvodnevni seminar v Mariboru

MARIBOR, 21. jan. — Danes se je v domu družbenih organizacij začel dvodnevni seminar o metodi merjenja časa, ki ga je pripravil ekonomski center Maribor. Udeležuje se ga okoli 60 tehnologov, tehničnih direktorjev in drugih strokovnjakov, ki se ukvarjajo s to problematiko. Na seminarju je predaval inž. Staab iz Augsburga.

M. K.

Mimogrede

Tudi opredeljevanje

»Med občani je splošno znano, kako neobhodno potrebna je nova bolnišnica,« je na nedavni seji komisije za programiranje, financiranje in izgradnjo bolnišnice v Kopru dejal Boris Fili, ravnatelj bolnišnice. »Z ljudmi imamo številne stike in vemo, kaj mislijo o tem.«

Predsednik komisije Jernej Humar se je nato oglasil:

»Sprašujete občane pred operacijo, če so za novo bolnišnico?«

G. G.

Srečna domžalska ribiča

Vinko Zakošek in Lado Mecilošek sta v Krki ulovila imenitnega sulca

V torek dopoldne sta prišla na sulji lov na Dolenjsko domžalska ribiča Lado Mecilošek in Vinko Zakovšek, ki sta dobra poznavalca Krke. Ker se je zadnje čase ribiška sreča nasmehnila tudi v Krki sredi Novega mesta, sta tudi gorenjska ribiča tokrat poskusila srečo.

Najprej je bil uspešen Medpod Seidlovim jezom. cilošek, ki se mu je obesil 10-kilogramski sulec, s katerim pa ni imel preveč dela. Pomagal mu je njegov prijatelj, zato sta sulca kmalu imela na bregu. Ribič Zakovšek pa na tem jezu ni imel uspeha, sicer se mu je zale. tel precej velik sulec, vendar je samo zamahnil z repom in izginil.

Komaj pol ure od srečnega dogodka pa je v brzicah pri drugem novomeškem jezu (na žagi) tudi na Zakovška čakala sreča. Ujel je večjega sulca, ki je tehtal 17,5 kg, dolg pa je bil 121 cm. Boj ni trajal dolgo, velikan se ni skoraj nič upiral.

Zanima nas, če se bo ponovila ribiška sreča tudi tretjič, saj je ob Krki te zadnje dni sulčevega lova vedno več obiskovalcev, ki si obetajo lepo trofejo, ki jih, kot kaže, še ne bo kmalu zmanjkalo.

SLAVKO DOKL

RIBIČA IN RIBIŠKI ČUVAJ S PLENOM Foto: S. Dokl

Milan Kučan v Mariboru

MARIBOR, 21. jan. — V domu družbenih organizacij je član sekretariata CK ZKS Milan Kučan govoril prosvetnim delavcem o urejevanju problemov med samoupravno družbo in cerkvijo.

M. K.

M. Hrkač noče pričati

Pravi, da ne bo spregovoril vse dotlej, dokler bo tožilec procesa V. Lešnjak, ki je umaknil tožbo zoper Marušiča

MARIBOR, 21. jan. Na smrt obsojeni Miljenko Hrkač, ki naj bi pričal zoper ali za svojega brata Boža in soobtožene, je danes pred nabito dvorano mariborskega okrožnega sodišča predsedniku senata Radu Javorniku in porotnikom izjavil, da ne bo pričal vse dotlej, dokler bo sedel na stolu tožilca procesa Viktor Lešnjak. V dvorani je završalo. »Pričal bom le, če bo zapustil dvorano tisti, ki je izpustil iz zapora Stanka Marušića«, je s svojim značilnim smehljajem dejal Miljenko.

Kot je znano, je tožilec Viktor Lešnjak umaknil tožbo zoper Stanka Marušića, ki naj bi po Miljenkovem pripovedovanju namestil mino na Mirogoju. Kljub temu pa je Marušić dejanje priznal. Na podlagi dokazov namreč tožilstvo meni, da je ta poskus diverzije Miljenkovo delo in da obtožbe Miljenka Hrkača, ki je neštetokrat spremenil pričevanje, niso dovolj za nadaljnji pregon proti Marušiću.

Predno so v dvorano pripeljali Miljenka Hrkača, je predsednik Rado Javornik zaukazal dodatne ukrepe. Četverica oboroženih je sedla na mesto, kjer običajno sede miličniki, ti pa so se izjemno preselili na zatožno klop. To zato, ker se je v Beogradu Miljenko večkrat lotil prič s pestmi. Miljenku so sneli lisice šele, ko je stopil pred senat. Ozrl se je nazaj po dvorani. Ko ga je brat Božo zagledal, je pljunil na tla. Opazili smo, da se je njegov brat Božo, ki se je vedel te dni zelo mirno, živčno presedal na klopi.

Predsednik Rado Javornik je Miljenka takoj po tem, ko je izustil presenetljive besede, ki pa niso bile nepričakovane, ker je na to namignil že v pismu, ki ga je iz Beograda poslal mariborskemu sodišču, opozoril Miljenka, da kot priča ne more postavljati ultimatov, da sodišče resnično potrebuje njegovo pomoč in da je v Beogradu obljubil pričanje.

Tožilec Lešnjak: »Obtožbo zoper Marušića sem umaknil iz utemeljenih in iz zakonov določenih razlogov. Če se med procesom ugotovi, da je Marušić vendarle upleten, jo bom spet dvignil. Ničesar nimam proti vam, Miljenko . . .« Miljenko Hrkač pa je trmasto vztrajal kljub temu, da ga je predsednik Javornik še dvakrat opozoril, kako pomembno bi bilo za obravnavo njegovo pričanje in da mora pričati — razen če noče »oper brata.

Ko so Miljenka peljali iz dvorane, se je še enkrat značilno ozrl.

Senat in tožilec sta nato sklenila, da bodo zoper Miljenkove odločitve v nadaljnji razpravi ukrepali kot določa člen 305 I/2 zakon o kazenskem postopku. Ta pravi, da lahko, če priče zakonito odbijajo pričevanje, uporabijo njihove prejšnje izpovedi. Delo ne bo lahko, saj je znano, da je Miljenko neštetokrat menjal izpovedi o posameznih dogodkih in ljudeh, ki so ali niso vpleteni v afero Hrkač.

Mariborski proces, ki se bo nadaljeval v ponedeljek z nastopom izvedencev, je postal tako še bolj zapleten.

MARJAN BAUER

Osnutek statuta

Obravnavali so ga na skupnem zasedanju vseh svetov ajdovske občinske skupščine

AJDOVŠČINA, 21. jan. Na skupnem zasedanju svetov občinske skupščine so včeraj obravnavali osnutek občinskega statuta, ki ga je pripravila posebna statutarna komisija. Pripombe, ki so jih izrekli, bo komisija še enkrat preučila ter tako izpolnjene posredovala v obravnavo odbornikom.

Splošna ugotovitev je bila, da predstavlja osnutek novega občinskega statuta pomemben korak naprej v prizadevanjih za aktivizacijo vseh družbenih dejavnikov v občini. V njem so postavljeni okviri za skladno razvijanje samoupravnih odnosov med posameznimi občinskimi institucijami ter znotraj občinske skupščine. Razmerjene so pristojnosti in določene naloge za posamezna skupščinska telesa.

Razprava na včerajšnjem zasedanju pa se je vendarle dotaknila tudi temeljnega vprašanja: kako v praksi zagotoviti izvajanje temeljnih statutarnih določil. Iz različnih razlogov vlada med družbenimi delavci precejšnje mrtvilo. Pomanjkljive so vezi med odborniki in volivci.

Prav tako ni zagotovljeno kontinuirano informiranje občanov o skupščinskih ukrepih in ukrepih drugih organov, ki zadevajo njihove materialne in druge interese. Vsekakor je moč pričakovati, da bodo v nadaljnjih razpravah razčiščevali predvsem vprašanje, kako statutarna določila dosledno izvajati v praksi.

L. KANTE

ZA VAŠ DOM - ZA VAŠ DOM

TRAJNO ŽARNE PEČI

Emo 5 kamin	1.300 din
Kreka-Wesso, R 12	1.400 din
Kreka-Wesso, R 10	1.260 din
Küppersbusch	1.837 din
Gorenje TG 250	1.200 din

TRAJNO ŽARNI ŠTEDILNIKI

Küppersbusch SL 7.4	1.750 din
Küppersbusch S 7.3	1.260 din
Emo-4	1.250 din

KOMBINIRANI ŠTEDILNIKI

Over All-Elra (5 plin, 2 elektr.)	4.032 din
Gorenje EP-516 — G-Lux	1.337 din
Gorenje E-416 — G-Superlux	2.096 din
Gorenje P-316 — G-Superlux	2.096 din

PEČI NA GOSP. OLJE z električnim vžigom in brez električnega vžiga Emo-3, 5, 8

ŠTEDILNIKI NA GOSP. OLJE Emo-6

supermarket Ljubljana odprto od 7,30 do 21. ure

Za samostojen razvoj

Posavski komunisti so na nedavnem skupnem posvetu povedali, česa pogrešajo v tezah za 18. sejo centralnega komiteja ZK - Večjo veljavo odgovornosti

Ob prebiranju tez za 18. sejo centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije so si komunisti v Posavju marsikaj podčrtali in dopolnili s pripisom svojega mnenja na robu časnika. Na nedavnem skupnem posvetu so jasno povedali, česa v tezah pogrešajo, kaj jih navdaja z upanjem in s kakšnimi predlogi zapisana izhodišča še dopolnjujejo.

Čeprav slutijo iz gradiva nov, odločnejši pristop k urejanju razmer v državi, se še vedno boje, da se ne bi široko zastavljena prizadevanja skrčila spet na ugotavljanje in bi tako zmagale sile, ki jim odločni ukrepi in spremembe niso pri srcu.

V Posavju pripisujejo večji pomen predvsem odgovornosti in zato pogrešajo v tezah naznačitev posledic za tiste, ki ribarijo v kalnem in se za reformo izrekajo le v besedah. V vseh treh občinah so si komunisti enotni v zahtevi, da je treba odgovornost natančneje opredeliti ter uzakoniti ukrepe za vse, ki je ne spoštujejo.

Zahteve niso nove, toda doslej niso našle pravega odziva in odgovornost ni imela mesta, kakršno ji v naši družbeni ureditvi pripada. Prav to pa omogoča uresničevanje zahtevnih nalog, ki izhajajo iz tez za prihodnjo sejo centralnega komiteja.

Če to strnemo v kratek povzetek, pomeni, da naj bo za vselej konec popuščanja in da mora Zveza komunistov izsiliti nov korak od ugotavljanja do ukrepanja ter na vseh ravneh črtati iz besednjakov tolažilni stavek »Vsi smo krivi!« Krivce je treba poiskati. Zato niso potrebne grmade, saj so na voljo druge poti, ki se bodo sčasoma uveljavile kot povsem normalne.

Napovedano ustalitev gospodarstva v Posavju pozdravljajo, pogrešajo pa natančnejšo informacijo o ukrepih, ki bodo pripomogli do stabilizacije. Načelno so se že večkrat izrekli za razne dobronamerne predloge, toda tokrat hočejo več. Zvedeli bi radi, kakšne posledice bodo sprožili ti ukrepi.

Z veliko pozornostjo so sledili tudi spremembam v prihodnjih odnosih med zvezo in republikami. Posegi v zvezni etatizem so po njihovem mnenju zelo umestni in potrebni, ob tem pa se je rodila zamisel za dokument, ki bi vseboval nove odnose med republiko in občinami. Gre za podporo samostojnemu razvoju občin in zato so nujne spremembe tudi na ravni občine — republika.

V Posavju se zato še posebej ogrevajo, saj se neštetokrat čutijo prikrajšane in stališča komunistov tej pokrajini ne najdejo zaželenega odmeva. Ta predel ni gospodarsko dovolj razvit, da bi si lahko sam zagotovil hitrejši napredek. Kal nezaupanja vzbuja med njimi težnja razvitih po pospešenem razvoju najbolj razvitih in to si mnogi razlagajo kot nadaljnje zapostavljanje območij daleč stran od industrijskih središč, ki služijo predvsem kot rezervoar delovnih moči.

JOŽICA TEPPEY

Srečna domžalska ribiča

Vinko Zakošek in Lado Mecilošek sta v Krki ulovila imenitnega sulca

V torek dopoldne sta prišla na sulčji lov na Dolenjsko domžalska ribiča Lado Mecilošek in Vinko Zakovšek, ki sta dobra poznavalca Krke. Ker se je zadnje čase ribiška sreča nasmehnila tudi v Krki sredi Novega mesta, sta tudi gorenjska ribiča tokrat poskusila srečo pod Seidlovim jezom.

Najprej je bil uspešen Mecilošek, ki se mu je obesil 10-kilogramski sulec, s katerim pa ni imel preveč dela. Pomagal mu je njegov prijatelj, zato sta sulca kmalu imela na bregu. Ribič Zakovšek pa na tem jezu ni imel uspeha, sicer se mu je zale. tel precej velik sulec, vendar je samo zamahnil z repom in izginil.

Komaj pol ure od srečnega dogodka pa je v brzicah pri drugem novomeškem jezu (na žagi) tudi na Zakovška čakala sreča. Ujel je večjega sulca, ki je tehtal 17,5 kg, dolg pa je bil 121 cm. Boj ni trajal dolgo, velikan se ni skoraj nič upiral.

Zanima nas, če se bo ponovila ribiška sreča tudi tretjič, saj je ob Krki te zadnje dni sulčevega lova vedno več obiskovalcev, ki si obetajo lepo trofejo, ki jih, kot kaže, še ne bo kmalu zmanjkalo.

SLAVKO DOKL

Potrebno, a drago

Ribničani razpravljajo o financiranju dolgoročnega razvojnega programa občine

Nedavno so predsedniki delavskih svetov, direktorji podjetij ter predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij ribniške občine razpravljali o financiranju izdelave dolgoročnega programa razvoja občine, ki bo zajemal obdobje naslednjih 30 let.

Zavod za produktivnost dela je ribniški občini posredoval ponudbo, da bi tak program izdelal za 1,450.000 dinarjev. V Ribnici so ugotovili, da je treba tak program čimprej naročiti, oziroma izdelati, pa čeprav v občini ne bi mogli še letos zbrati dovolj denarja za tako študijo. Predstavniki delovnih organizacij pa so predlagali organom občinske skupščine, naj zberejo še ponudbe drugih strokovnih ustanov, ki bi morda isto delo opravile ceneje.

Sklenili so tudi, da bodo v občini ustanovili posebno strokovno skupino, ki bo pomagala delovnim organizacijam in občini, da bodo s čimmanjšimi stroški pripravile svoje plane razvoja.

J. PRIMC

NOVA GORICA

Novo gostišče

NOVA GORICA, 21. jan. — Na Markovem griču nad Šempetrom so sinoči odprli novo zasebno gostišče bratov Simčičev. Gostišče, ki je urejeno in opremljeno v značilnem stilu, ima okoli 150 sedežev. Za njegovo ureditev je oskrbela lokalna banka 250.000 dinarjev posojila.

RIBIČA IN RIBIŠKI ČUVAJ S PLENOM Foto: S. Dokl

M. Hrkač noče pričati

Pravi, da ne bo spregovoril vse dotlej, dokler bo tožilec procesa V. Lešnjak, ki je umaknil tožbo zoper Marušiča

MARIBOR, 21. jan. Na smrt obsojeni Miljenko Hrkač, ki naj bi pričal zoper ali za svojega brata Boža in sobtožene, je danes pred nabito dvorano mariborskega okrožnega sodišča predsedniku senata Radu Javorniku in porotnikom izjavil, da ne bo pričal vse dotlej, dokler bo sedel na stolu tožilca procesa Viktor Lešnjak. V dvorani je završalo. »Pričal bom le, če bo zapustil dvorano tisti, ki je izpustil iz zapora Stanka Marušiča«, je s svojim značilnim smehljajem dejal Miljenko.

Kot je znano, je tožilec Viktor Lešnjak umaknil tožbo zoper Stanka Marušiča, ki naj bi po Miljenkovem pripovedovanju namestil mino na Mirogoju. Kljub temu pa je Marušič dejanje priznal. Na podlagi dokazov namreč tožilstvo meni, da je ta poskus diverzije Miljenkovo delo in da obtožbe Miljenka Hrkača, ki je neštetokrat spremenil pričevanje, niso dovolj za nadaljnji pregon proti Marušiču.

Predno so v dvorano pripeljali Miljenka Hrkača, je predsednik Rado Javornik zakukazal dodatne ukrepe. Četverica oboroženih je sedla na mesto, kjer običajno sedejo miličniki, ti pa so se izjemno preselili na zatožno klop. To zato, ker se je v Beogradu Miljenko večkrat lotil prič s pestmi. Miljenku so sneli lisice šele, ko je stopil pred senat. Ozrl se je nazaj po dvorani. Ko ga je brat Božo zagledal, je pljunil na tla. Opazili smo, da se je njegov brat Božo, ki se je vedel te dni zelo mirno, živčno presedal na klopi.

Predsednik Rado Javornik je Miljenka takoj po tem, ko je izustil presenetljive besede, ki pa niso bile nepričakovane, ker je na to namignil že v pismu, ki ga je iz Beograda poslal mariborskemu sodišču, opozoril Miljenka, da kot priča ne more postavljati ultimatov, da sodišče resnično potrebuje njegovo pomoč in da je v Beogradu obljubil pričanje.

Tožilec Lešnjak: »Obtožbo zoper Marušiča sem umaknil iz utemeljenih in iz zakonov določenih razlogov. Če se med procesom ugotovi, da je Marušič vendarle upleten, jo bom spet dvignil. Ničesar nimam proti vam, Miljenko . . .« Miljenko Hrkač pa je trmasto vztrajal kljub temu, da ga je predsednik Javornik še dvakrat opozoril, kako pomembno bi bilo za obravnavo njegovo pričanje in da mora pričati — razen če noče zoper brata.

Ko so Miljenka peljali iz dvorane, se je še enkrat značilno ozrl.

Senat in tožilec sta nato sklenila, da bodo zoper Miljenkove odločitve v nadaljnji razpravi ukrepali kot določa člen 305 I/2 zakon o kazenskem postopku. Ta pravi, da lahko, če priče zakonito odbijajo pričevanje, uporablja njihove prejšnje izpovedi. Delo ne bo lahko, saj je znano, da je Miljenko neštetokrat menjal izpovedi o posameznih dogodkih in ljudeh, ki so ali niso vpleteni v afero Hrkač.

Mariborski proces, ki se bo nadaljeval v ponedeljek z nastopom izvedencev, je postal tako še bolj zapleten.

MARJAN BAUER

Mimogrede

Klavrno vabilo

Malo pred koncem prejšnjega leta je dobila Dolenjska na kočevskem koncu, na Jasnici, lep gostinski objekt. Motel. Kot se spodobi in je v navadi, je bila otvoritev slavnostna in je prav, da je tako, saj je to nov korak k turističnemu razvoju v teh krajih. Lepe sobe, lepa restavracija, lepa, moderno urejena kuhinja.

Potem so začeli prihajati gostje. Tako tudi šestčlanska družba prejšnji teden. Bil je ravno pravi čas za kosilo. K mizi je nemudoma prišel prijazen natakar. In gostje so naročili predjed v obliki narezka, pa telečje zrezke, solato . . .

Kosilo so naročili zato, ker je bila pač ura kosila in so bili temu primerno lačni, zato so bili tem bolj presenečeni, ker kosila ni in ni hotelo biti, niti ne predjedi. In poldruga ura je minila, preden je natakar prinesel preprost narezek in še debela ura, preden se je znašlo na mizi kosilo.

Ampak, namesto telečjih zrezkov je natakar serviral bifteke, ne da bi kuhar sporočil, da telečjega mesa ni v shrambi in ne da bi povprašal goste, ali bodo tudi bifteki dobrodošli. Nič takega se ni zgodilo. Tudi za peso v solati, ki je bila še trda, se ni nihče opravičil.

Ko so se gostje pozanimali, kako je s kuhinjo, so dobili dva odgovora, da je kuharica odšla v Ljubljano in drugega, da bo pravi kuhar zgrabil za kuhalnico šele tja okoli 10. februarja. Dotlej pa je ta prepuščena vajencu.

Bodisi, da je temu tako ali tako. Gostje so nezadovoljni zapustili novo, lepo urejeno restavracijo in razočarani pomislili, da bi morda v kakšni skromnejši gostilni bolje, okusneje in tudi hitreje jedli.

Škoda, ker je motel tako lep in nov, začetek v poslovanje pa tako klavrn in nesoliden. Če je še veliko gostov tako malo zadovoljnih s hrano kot omenjena družba, potem bo vsak gost le enkrat prestopil prag motelske restavracije in nikdar več, kajti dobra hrana in postrežba sta najboljši vabili.

V. KUHAR

Vida Tomšič v Idriji

IDRIJA, 21. jan. — Na povabilo občinskega komiteja ZMS se je mudila danes v idrijski občini članica sveta federacije Vida Tomšič. Najprej si je ogledala proizvodne obrate Simplexa ter se pogovarjala s predstavniki mladine in drugih družbenih organizacij v podjetju o stabilizacijskih ukrepih ter o vlogi mladinske organizacije. Zatem je obiskala podjetje Čipka. Popoldne pa se je v športno rekreacijskem centru udeležila pogovora o OZN. V pogovoru so sodelovali poleg članov občinskega komiteja ZM tudi predstavniki družbenih organizacij in člani idrijskega kluba OZN, ki sodi med najbolj delovne v Sloveniji.

L. KANTE

Lepše za otroke

V Trebnjem bodo letos začeli graditi otroški vrtec, v katerem bo lahko 80 malčkov

TREBNJE, 21. jan. V Trebnjem bodo letos začeli graditi sodobno, zidano stavbo za otroško varstvo, v kateri bo lahko imelo svoj drugi dom več kot 80 otrok. Zmogljivost je sicer večja kot so trenutne potrebe kraja, vendar te iz leta v leto naraščajo.

Občinska skupščina je na današnji seji izrekla jamstvo za najetje republiškega posojila v znesku 852.646 dinarjev. Najela ga bo temeljna izobraževalna skupnost, ki bo investitor gradnje. Ta denar bo skupnost s posojilom Dolenjske banke in hranilnice ter denarjem, ki se bo nabral z občinskim prispevkom za dnevno varstvo otrok, nekako zadoščal za gradnjo. Le-ta bo po prvotnih načrtih veljala približno 1,4 milijona dinarjev. Gradbeni stroški bodo zaradi podražitev sicer verjetno večji, vendar upajo, da bodo premostili tudi te težave.

Sicer pa je imelo več točk dnevnega reda bolj formalen značaj in so jih odborniki sprejemali brez razprave. Tako je bilo poročilo o lanskem delu skupščine, njenih svetov in komisij ter z letošnjim načrtom dela, zatem z odlokom, ki pooblašča republiški zavod za cene, naj on odloča o spremembi cen osnovnih živil, z odlokom, ki finančno ureja prenos pristojnosti o otroškem varstvu na občino in z odlokom o prometnem davku.

Odborniki so podprli predlog, da bi v občini ustanovili občinsko kulturno skupnost, ki bo pomenila sistemsko in samoupravno ureditev kulturne dejavnosti. V ta namen so imenovali iniciativni odbor, ki bo pripravil ustanovno skupščino.

M. LEGAN

V nekaj vrsta h

NOVO MESTO

Pretesni telovadnici — Novo mesto ima samo dve telovadnici, pa še ti sta premajhni. Čez dan ju uporablja šolska mladina, šele potem pa sta na voljo športnikom. Vsi pa se v tako kratkem času ne morejo zvrstiti: atleti in odbojkarji bodo zato na posebnem sestanku skušali najti skupen jezik za razpored treningov v telovadnici osnovne šole.

RIBNICA

Komu stanovanja? — Predstavniki ribniških delovnih organizacij so se pred kratkim dogovorili, da bodo dobile stanovanja, ki jih bodo zgradili z združenimi sredstvi, najprej naslednje delovne organizacije: INLES 3 stanovanja, »Jelka« dve, RIKO eno, osnovna šola tri in upokojenci dve. Vsa ta stanovanja bodo v novem stolpiču, ki ga že gradijo.

SENTRUPERT

Načrti krajevne skupnosti — V tem kraju so sestavili večletni načrt dela krajevne skupnosti. Obnovili bodo cesto Slovenska vas—Šentrupert, za kar so sprejeli krajevni samoprispevek. V načrtu je tudi popravilo drugih cest in mostov, regulacija Bistrice, vodovod za Jesenice, napeljava telefona v več vasi, ureditev turistične postojanke in drugo.

ŠENTVID PRI STIČNI

Uspel koncert domačih pevcev — Prosvetno društvo v Šentvidu pri Stični je minulo nedeljo priredilo koncert moškega in ženskega pevskega zbora. Nastopilo je kar 60 pevcev in pevk. V šolski avli so pevci zapeli pesmi slovenskih in jugoslovanskih skladateljev ter zelo navdušili poslušalce.

IZPITI ZA REZERVNE STAREŠINE — Te dni končujejo v novomeški občini preverjanje teoretičnega znanja rezervnih podoficirjev in oficirjev. Znanje je izredno, saj so v nekaterih občinskih središčih dosegli poprečno oceno 4,30. Na sliki: pri pismenem izpitu v Škocjanu pri Novem mestu. Foto: S. Dokl

Stanovalci pod prho

V Novem mestu kar v 53 stanovanjskih blokih zamaka, čeprav so štirje izmed njih še pod jamstvom - Težave so znane, krivca pa ni - Gradil je »Pionir«

Letošnja zima je sicer dokaj mila, kljub temu pa dela novomeškemu Dominvestu mnogo sivih las. Kar v 53 blokih v Novem mestu namreč zamaka, v osmih blokih zamaka celo v stanovanja. Pri vsem tem pa je najhuje to, da ne gre za stare stavbe, saj so štirje bloki celo še pod garancijo. In kar je še bolj neverjetno: v starih zgradbah tega problema skoraj ne poznajo. Doslej namreč zamaka v eni sami stari hiši v Koštialovi ulici 1.

Novomeško gradbeno podjetje Pionir, ki je bloke gradilo, se izogiba odgovornosti, češ da je bil narejen tehnični pregled in da so težave zadeva tekočega vzdrževanja. Vsekakor je Pionirjev odnos razumljiv, saj skrbi, da bi svojemu komercialnemu in ekonomskemu računu kar najlepše ugodil. Zato pa je vprašanje, kaj so počele občinske inšpekcije, ki so bloke prevzemale? Dominvesta namreč pri prevzemu blokov ni zraven, zato tudi direktor podjetja Miha Hrovatič upravičeno grozi, da pod takimi pogoji v prihodnje ne bodo prevzemali zgradb v upravljanje. Leta 1969 so dali za popravilo streh 55.000 dinarjev, 25 tisočakov pa še za kleparska dela. Triletni načrt za redna popravila zahteva 334.000 dinarjev, za kleparska dela in snegobrane pa še 72.000 dinarjev. Samo popravila poškodb, ki jih povzroča letošnja zima, bodo veljala 200 tisočakov. Poleg tega pa bodo morali nekaj denarja odšteti tudi za pleskanje poškodovanih stanovanj in verjetno tudi za poškodbe na pohištvu. Ob tem pa v podjetju tarnajo, da imajo za 12 odstotkov manj denarja od stanarin kot prej: stanarine so zamrznjene, subvencija pa ukinjena.

In kakšno je strokovno mnenje? Ljubljanski zavod za raziskavo materiala in konstrukcij ugotavlja naslednje vzroke zamakanja: slaba toplotna izolacija, slabo prezračevano podstrešje, spljaseva ventilacijskih tuljav v podstrešje, velik strešni napušč, majhen nagib strehe, manjši preklopi kritine in njihovo slabo tesnjenje ter snegobrani. V veliki meri pa so prav taki tudi novomeški bloki!

Torej problem poznamo, krivca ni!

J. SPLICHAL

ODLIKOVANJA V IMPERIALU — V tovarni čokolade in peciva Imperial v Krškem so podelili visoka državna odličja osmim zaslužnim delavcem. Direktor podjetja Jože Bajc, ki ima precej zaslug, da se je podjetje v zadnjih letih lepo razvilo, je dobil red dela z zlatim vencem. Marica Kranjc je prejela medaljo zasluge za narod; Anica Čuber, Marija Fabjančič, Pavla Planinc, Karel Potočnik, Jože Puntar in Milka Topolovšek pa so prejeli medalje dela. Odličja je podelil predsednik občinske skupščine Krško Jože Radej. Na sliki: predsednik Jože Radej izroča visoko odlikovanje direktorju Jožetu Bajcu (na levi). Foto: S. Dokl

ZA VAŠ DOM - ZA VAŠ DOM

TRAJNO ŽARNE PEČI

Emo 5 kamin	1.300 din
Kreka-Wesso, R 12	1.400 din
Kreka-Wesso, R 10	1.260 din
Küppersbusch	1.837 din
Gorenje TG 250	1.200 din

TRAJNO ŽARNI ŠTEDILNIKI

Küppersbusch SL 7.4	1.750 din
Küppersbusch S 7.3	1.260 din
Emo-4	1.250 din

KOMBINIRANI ŠTEDILNIKI

Over All-Elra (5 plin, 2 elektr.)	4.032 din
Gorenje EP-516 — G-Lux	1.337 din
Gorenje E-416 — G-Superlux	2.096 din
Gorenje P-316 — G-Superlux	2.096 din

PEČI NA GOSP. OLJE z električnim vžigom in brez električnega vžiga
Emo-3, 5, 8

ŠTEDILNIKI NA GOSP. OLJE
Emo-6

supermarket Ljubljana odprto od 7,30 do 21. ure

Gvido Gulič - 85-letnik

Danes praznuje naš znani strokovnjak in znanstvenik na termoenergetskem področju, dipl. str. inž. Gvido Gulič svojo 85-letnico.

Rodil se je na Cresu, vsa svoja mlada leta do mature pa je preživel v Trstu. Od tod je šel na tehniško visoko šolo v Prago, kjer je leta 1912. diplomiral za strojnega inženirja. Najprej je služboval v patentni pisarni v Trstu, kjer je dosegel prve uspehe. Pozneje je tudi sam patentiral več izboljšav pri parnih kotlih. Med prvo svetovno vojno je delal v avstrijskem letalskem centru, kjer se je seznanil z mladim letalskim strokovnjakom inženirjem Stankom Bloudkom. Pozneje se je vključil v koroške dobrovoljce kot izvidnik na vojnih letalih. Po demobilizaciji, leta 1919, je prišel v Ljubljano in prevzel vodstvo urada za pospeševanje obrti, hkrati pa se je začel temeljito ukvarjati s tedanjo inšpekcijo parnih kotlov, ki jo je dvignil na visoko organizacijsko in tehniško raven. Pri tem je vzgojil dober tehnični kader; začel je organizirati tečaje za strokovno izpopolnjevanje kurjačev in strojnikov, ki jim je postal nepogrešljiv učitelj.

Prav zdaj poteka 50 let, odkar je inž. Gulič izdal prvo slovensko knjižico o parnih kotlih na 100 straneh z 52 slikami. Tej knjižici je dodal slovensko-nemški tehnični slovarček za to področje.

V kratkem obdobju se je inž. Gulič uveljavil kot dober strokovnjak in znanstvenik v termoenergetski stroki, za kar je dobil vrsto priznanj doma in na tujem. Leta 1939 je bil premeščen za načelnika v gradbenem ministrstvu, vendar je še naprej delal v svoji stroki, in bil v stalnem stiku s Slovenijo.

Po okupaciji Beograda (leta 1942) je šel v pokoj, ker se ni hotel podvreči okupatorjevim ukazom. Odtlej je pisal strokovne knjige in prispeval mnogo tehtnih člankov za domače in tuje strokovne revije. Doslej je izšlo šestnajst njegovih strokovnih knjig iz termoenergetske stroke, ki so požele največji uspeh prav pri naših termoenergetikih.

Njegov neutrudljivi duh neprenehoma išče v vseh najnovejših strokovnih publikacijah novosti in izboljšave na področju kotlogradnje in termoenergetike. Sam pravi: »Če me bo usoda še nekaj let pustila na tem planetu, bo tretja izdaja moje knjige Sagorevanje imela najmanj 400 strani in bo sodila med najobsežnejše strokovne publikacije o izgorevanju nasploh.«

Inž. Gvidu Guliču, ki prebiva v krogu svoje rodbine v Beogradu, želimo še veliko zdravja in ustvarjalnega dela.

A. D.

Srečanje slovenskih pionirjev

Pokroviteljstvo nad njim bodo imeli komandanti IX. korpusa

NOVA GORICA, 21. jan. — Tradicionalno srečanje slovenskih pionirjev, posvečeno razvijanju tradicij NOB, bo za Kočevje in Pokljuko letos na Malih Laznah na robu Trnovskega gozda. Pričakujejo, da se bo 19. junija udeležilo tega srečanja več kot 7000 pionirjev z okoli 500 vodniki. Prišle bodo tudi delegacije pionirjev iz drugih republik.

Predstavniki občinskih organizacij ZZB NOV, Socialistične zveze ter ZMS iz severnoprimorskih občin so danes govorili o programu srečanja. Pokroviteljstvo nad njim bodo imeli preživeli komandanti in komisarji IX. korpusa. Pionirji bodo prihajali na Male Lazne v skupinah, ki bodo simbolizirale enote IX. korpusa. Predvideno je, da si bodo po glavnem programu, na katerem bodo sodelovali Primorsko dramsko gledališče ter pripadniki enot vseljudskega odpora, ogledali kraje, kjer so bile med NOB večje bitke. Predstavniki enot IX. korpusa pa jih bodo seznanili z njegovo borbeno potjo.

L. K.

Krompirček iz Mirne

Tovarna hranil Kolinska bo v sodelovanju s Knorrom začela graditi tovarno za predelavo krompirja na Mirni - Pogodbe s kmeti bodo sklepali že februarja

Ljubljanska tovarna Kolinska bo v sodelovanju s Knorrom začela spomladi na Mirni graditi prvo našo tovarno, ki bo krompir predelovala v krompirjeve lističe (krompirjev pire) in krompirjevo moko. Za prvo leto bodo predvidoma predelali približno 6 milijonov kilogramov krompirja, kasneje pa bodo tovarno še povečevali v skladu z možnostmi prodaje in izvoza.

Zaradi stalne negotovosti, kako bo s prodajo krompirja, ki je v trebanjski občini že leta in leta najvažnejši tržni presežek, je že vseskozi mnogo upanja v industrijski obrat. Pred leti je KZ Trebnje sama poskusila s predelavo krompirja v krompirjeve rezine (chips), vendar se pozkus ni posrečil, ker zadruga ni imela denarja, da bi obrat premagal začetniške težave.

Za predvideno tovarno na Mirni, ki bo veljala nekako 28 milijonov dinarjev, stoji veliko in močno podjetje, ki ima, kar je posebno važno, vpeljano trgovsko mrežo in strokovne službe, ki bodo nov izdelek znale uveljaviti, tako kot se uveljavlja drugod v industrializiranem svetu. Industrijska priprava hrane zajema ponekod že tolikšen obseg, da predelajo polovico in več celotnega pridelka krompirja, pri nas pa smo glede tega še čisto na začetku.

Nič več kuhanja

Zanimiva anketa, ki so jo med gospodinjami izvedli že ob prvih zamislih za tako tovarno, je dala presenetljivo ugodne rezultate. Večina anketiranih je odgovorila, da bi se odločila za vnaprej pripravljen krompir, zakaj čas postaja vse bolj dragocen zlasti za zaposlene ženе. Priprava krompirjevega pireja iz industrijsko predelanega krompirja, ki traja kakih 5 minut, je bolj praktična kot navadno kuhanje.

Predstavniki podjetja zagotavljajo, da bo začela tovarna obratovati sredi septembra in da bo tri četrtine potrebnega krompirja odkupila že do konca decembra 1971. Pridelovanje bo organizirala KZ Trebnje, ki se je tako znašla pred izredno zahtevno nalogo, ker je treba skleniti trdne pogodbe s kmeti, da bo tovarna zagotovo imela surovino.

Trdne pogodbe in trdne cene

Trdne pogodbe pa morajo vsebovati tudi trdne cene. Kolinska je pristala, da bo kmetu plačevala kilogram industrijskega krompirja (v poštev pridejo sorte dobrin, igor in desire) po 50 par. Na mnogih sestankih, ki se v vaseh trebanjske občine vrstijo takorekoč vsak dan, se kmetje, zlasti tisti z manjšimi hektarskimi pridelki, z določeno ceno težko strinjajo. Drugačnega mnenja pa so večji pridelovalci, ki se zavedajo, da cena resda ni visoka, omogoča pa jim, da intenzivirajo pridelovanje in skušajo doseči kar največje hektarske donose. Izračuni zgovorno pokažejo, da je bistvena razlika v polni lastni ceni, če znaša pridelek le kakih 150 centov, kolikor je zdaj, ali če znaša 250 in več centov, kar je v naših razmerah ob povečanih vlaganjih sorazmerno lahko dosegljivo. Površin posajenega krompirja zaradi tovarne niti ni treba povečevati.

Ugodnosti pri prodaji

Nista pa le cena in zagotovljen odkup tisto, kar naj bi pritegnilo zasebne kmete. Ugodnosti, kot so: prodaja krompirja v razsutem stanju, zagotovljen odkup večinoma jeseni, prodaja vsega nad 40 mm debelega krompirja in regresiranje cene semena (kar vse bo zagotovila tovarna, oziroma zadruga in bo vpisano v podobah), te znašajo še skoraj 10 par za en kilogram krompirja. To pa pomeni, da bo krompir v primerjavi s sedanjimi zahtevami pri prodaji v bistvu skoraj po 60 par.

S prvim februarjem bo zadruga začela sklepati pogodbe s kmeti. Računa, da bodo razumeli, kaj se jim ponuja in kakšne možnosti daje vnaprej zagotovljena prodaja. Ker bo tudi zadruga sklenila v okviru dolgoročne pogodbe o proizvodnem sodelovanju trdno letno pogodbo s Kolinsko, namerava zastaviti vse moči, da bo sklenila pogodbe za vse predvidene količine. Da bi spodbudila pridelovanje, bo vpregla v ta prizadevanja vse svoje strokovne in denarne zmožnosti.

MARJAN LEGAN

V nekaj vrstah

ŠKOFJA LOKA

Ime mu bo Amandus — Komisija Transturista za izbiro imena novega hotela, ki ga gradijo v Škofji Loki je razpisala natečaj, na katerega je prispelo 10 ovojnic s predlogi sedemnajstih imen. Prvo nagrado je komisija pri Transturistu dodelila za ime »Amandus« pod šifro »Roland«. Drugo nagrado za ime »Transturist« pod šifro »Jab 55« »progres« 12976, tretjo nagrado pa za ime »Locopolis« pod šifro »714178« in + 2828«. Komisija je svojo odločitev za ime »Amandus« obrazložila s tem, da je to ime povezano z zgodovino Škofje Loke.

LITIJA

Zaključek prvega polletja — Danes bodo učenci osnovne šole Dušan Kveder-Tomaž dobili spričevala za uspeh v prvem polletju. Šolo letos obiskuje 795 učencev. Izdelalo je 665 učencev ali 83,65 odstotka, razreda ni izdelalo 127 učencev ali 15,97 odstotka, trije učenci pa niso bili ocenjeni. Drugo polletje bodo na litijski šoli začeli v ponedeljek, 1. februarja.

ŠMARTNO PRI LITIJI

Podmladkarji obiskali dom počitka — Podmladkarji iz šmarske osnovne šole so te dni obiskali oskrbovance doma počitka v Črnem potoku ter jim priredili polurni zabavni program. Ob tej priložnosti so jim izročili tudi skromna darila, ki jih je pripravila krajevna organizacija Rdečega križa.

RIBIČA IN RIBIŠKI ČUVAJ S PLENOM

Foto: S. Dokl

Srečna domžalska ribiča

Vinko Zakošek in Lado Mecilošek sta v Krki ulovila imenitnega sulca

V torek dopoldne sta prišla na sulčji lov na Dolenjsko domžalska ribiča Lado Mecilošek in Vinko Zakovšek, ki sta dobra poznavalca Krke. Ker se je zadnje čase ribiška sreča nasmehnila tudi v Krki sredi Novega mesta, sta tudi gorenjska ribiča tokrat poskusila srečo pod Seidlovim jezom.

Najprej je bil uspešen Mecilošek, ki se mu je obesil 10-kilogramski sulec, s katerim pa ni imel preveč dela. Pomagal mu je njegov prijatelj, zato sta sulca kmalu imela na bregu. Ribič Zakovšek pa na tem jezu ni imel uspeha, sicer se mu je zaletel precej velik sulec, vendar je samo zamahnil z repom in izginil.

Komaj pol ure od srečnega dogodka pa je v brzicah pri drugem novomeškem jezu (na žagi) tudi na Zakovška čakala sreča. Ujel je večjega sulca, ki je tehtal 17,5 kg, dolg pa je bil 121 cm. Boj ni trajal dolgo, velikan se ni skoraj nič upiral.

Zanima nas, če se bo ponovila ribiška sreča tudi tretjič, saj je ob Krki te zadnje dni sulčevega lova vedno več obiskovalcev, ki si obetajo lepo trofejo, ki jih, kot kaže, še ne bo kmalu zmanj. kalo.

SLAVKO DOKL

DOMŽALE

Slabo krmljenje divjadi

V loviščih Lovske družine Domžale, ki šteje 55 članov, je precej srnjadi; zajcev je manj, fazanov pa je sploh že premalo, saj jih vsako leto v lovišča vložе premalo. Če bi jih vlagali več, bi lovska družina imela od turizma več dohodka kot ga ima sicer. V lanskem letu je družina iztržila od turizma nekaj več kot 10.000 dinarjev, v tej smeri so obeti spodbudni, saj se predvsem Italijani zanimajo za lov v domžalskih loviščih. Druga ovira je primerno gostišče, saj v Domžalah ni primernega gostinskega objekta za prenočevanje tujih lovcev.

Letošnja zima, ki je prinesla obilico snega, predvsem kar se tiče krmljenja divjadi, ni taka kot bi bilo treba. Zlasti je na slabem srnjad in fazani. Prav je, da bi letošnje slabe izkušnje s krmljenjem divjadi izkoristili za bolj urejeno zimsko krmljenje v prihodnjih letih.

M. BROJAN

Kmalu otvoritev kluba

Ponovno bodo odprli mladinski klub v Tržiču

Te dni zaključujejo zadnja obnovitvena dela v mladinskem klubu v Tržiču. Klub je novembra zapri sanitarni inšpektor zaradi slabega stanja prostorov. Ker so bila tla že iztrošena, so v klubu izdelali nov pod in prepleskali prostore. Opravili so še nekaj manjših del, tako da je dobil sedaj mladinski klub povsem novo podobo. Za vsa ta popravila so porabili 16.000 dinarjev, pri delu pa so pomagali tudi nekateri mladinci sami, tako da stroški niso bili še večji.

V prenovljenih prostorih bodo prospešili program kluba, morali pa bodo poskrbeti tudi za večjo disciplino mladincev, ki bodo zahajali v klub. Programa kluba bo organiziral odbor mladinskega kluba. Svoje prostore bodo dali na voljo tudi drugim uporabnikom. Uporabljali ga bodo tržiški šahisti, in če bodo želeli tudi člani Ljudske tehnike in folklorna skupina »Karavanke«.

V prenovljenih prostorih naj bi dobili prostor tudi mladi komunisti, klub študentov, ki ga bodo verjetno kmalu ustanovili, tam naj bi bil tudi center klubov OZN, ki jih bodo ustanovili v tržiških osemletkah, pa tudi druge kulturne prireditve naj bi se odvijale v mladinskem klubu.

N. A.

JESENICE

Smučarski tečaji za začetnike

Že nekaj let ima občinska zveza za telesno kulturo Jesenice in njene osnovne smučarske organizacije precej uspeha pri organiziranju akcij pod naslovom Naučimo se smučanja, ki so namenjene predvsem začetnikom.

Tudi letos bodo tečaji v Ratečah, Kranjski gori, Mojstrani, na Jesenicah, Koroški Beli, v Žirovnici in na Blejski Dobravi. Začeli se bodo že teden dni pred šolskimi počitnicami in bodo potekali od 25. do 29. januarja. Učenci bodo za šestdnevni tečaj morali plačati 15 dinarjev.

Po končanih tečajih bodo imeli učenci tekmovanja, najboljši med njimi pa se bodo udeležili nadaljevalnega tečaja, ki ga bo na Črnem vrhu organiziralo smučarsko društvo Jesenice.

Z. F.

ZIMSKA RADOST NAJMLAJŠIH MEDVODČANOV Foto: F. Rozman

Iz izgube v dobiček

Jesenice: razvoj elektrotehničnega servisa v podjetje Elim se je hitro odrazil v dohodku delovne organizacije

Razvoj industrije je v jeseniški občini zadnja leta ob železarni usmerjen predvsem v manjše obrate, ki predstavljajo pomembno dopolnilo vodilnega podjetja tako pri ustvarjanju dohodka, še bolj pa pri zaposlovanju. Ena takih manjših industrijskih organizacij je podjetje Elim, ki se je razvilo iz elektrotehničnega servisa.

Podjetje se je preimenovalo lani v skladu z razvojem svoje dejavnosti in razširitvijo poslovanja. Medtem ko so se prej ukvarjali s popravljanjem gospodinjskih strojev in opravljali usluge za železarno, so predlanskim zastavili proizvodnjo elektroinstalacijskih omaric in začeli prevzemati večja instalacijska dela.

Preusmeritev se je hitro odrazila tudi v dohodku. Leta 1968 so imeli ob 680.000 dinarjih ustvarjenega celotnega dohodka še 20.000 dinarjev izgube. Naslednje leto se je dohodek potrojil, iz izgube pa so poskočili v dobiček. Lani so dohodek več kot podvojili, tako da so dosegli že približno 5 milijonov, pri dobičku, ki ga je bilo trikrat toliko kot leto prej, pa so prišli na 400.000 dinarjev.

Ker so bili v Elimu za novo proizvodnjo preveč na tesnem, so jim lani dodelili izpraznjene prostore Gorenjskega tiska. Vendar se je kmalu pokazalo, da je bil to le izhod v sili, saj so bili prostori že po mesecu dni premajhni. Še večja stiska pa se jim obeta v prihodnje, ko naj bi pričeli uresničevati druge načrte. Gre predvsem za večjo serijo omaric za žerjave in asfaltne baze ter za ladjedelništvo in druge.

V Elimu so zadnje čase sicer temeljito izboljšali finančni položaj. Vendar pa je njihova akumulacija še preskromna, da bi lahko sami zgradili nove prostore. Zato se je občinska skupščina odločila, da bo podjetju priskočila na pomoč, podobno kot je bilo to pri obratu Iskre na Blejski Dobravi in kot se dogovarjajo s Planiko in Zarjo.

L. S.

Gvido Gulič - 85-letnik

Danes praznuje naš znani strokovnjak in znanstvenik na termoenergetskem področju, dipl. str. inž. Gvido Gulič svojo 85-letnico.

Rodil se je na Cresu, vsa svoja mlada leta do mature pa je preživel v Trstu. Od tod je šel na tehniško visoko šolo v Prago, kjer je leta 1912. diplomiral za strojnega inženirja. Najprej je služboval v patentni pisarni v Trstu, kjer je dosegel prve uspehe. Pozneje je tudi sam patentiral več izboljšav pri parnih kotlih. Med prvo svetovno vojno je delal v avstrijskem letalskem centru, kjer se je seznanil z mladim letalskim strokovnjakom inženirjem Stankom Bloudkom. Pozneje se je vključil v koroške dobrovoljce kot izvidnik na vojnih letalih. Po demobilizaciji, leta 1919, je prišel v Ljubljano in prevzel vodstvo urada za pospeševanje obrti, hkrati pa se je začel temeljito ukvarjati s tedanjo inšpekcijo parnih kotlov, ki jo je dvignil na visoko organizacijsko in tehniško raven. Pri tem je vzgojil dober tehnični kader; začel je organizirati tečaje za strokovno izpopolnjevanje kurjačev in strojnikov, ki jim je postal nepogrešljiv učitelj.

Prav zdaj poteka 50 let, odkar je inž. Gulič izdal prvo slovensko knjižico o parnih kotlih na 100 straneh z 52 slikami. Tej knjižici je dodal slovensko-nemški tehnični slovarček za to področje.

V kratkem obdobju se je inž. Gulič uveljavil kot dober strokovnjak in znanstvenik v termoenergetski stroki, za kar je dobil vrsto priznanj doma in na tujem. Leta 1939 je bil premeščen za načelnika v gradbenem ministrstvu, vendar je še naprej delal v svoji stroki, in bil v stalnem stiku s Slovenijo.

Po okupaciji Beograda (leta 1942) je šel v pokoj, ker se ni hotel podvreči okupatorjevim ukazom. Odtlej je pisal strokovne knjige in prispeval mnogo tehtnih člankov za domače in tuje strokovne revije. Doslej je izšlo šestnajst njegovih strokovnih knjig iz termoenergetske stroke, ki so požele največji uspeh prav pri naših termoenergetikih.

Njegov neutrudljivi duh neprenehoma išče v vseh najnovejših strokovnih publikacijah novosti in izboljšave na področju kotlogradnje in termoenergetike. Sam pravi: »Če me bo usoda še nekaj let pustila na tem planetu, bo tretja izdaja moje knjige Sagorevanje imela najmanj 400 strani in bo sodila med najobsežnejše strokovne publikacije o izgorevanju nasploh.«

Inž. Gvidu Guliču, ki prebiva v krogu svoje rodbine v Beogradu, želimo še veliko zdravja in ustvarjalnega dela.

A. D.

Srečanje

Zvest dletu

Trboveljčane in druge obiskovalce zadnje razstave slikarjev-amaterjev likovne sekcije pri Svobodi-center je prav gotovo presenetila in privlačila skupina lesenih skulptur, delo 40-letnega čuvaja jamskih transportnih trakov v rudniku Trbovlje Alojza Lesarja.

S kiparjem-amaterjem Lesarjem smo se srečali na njegovem domu v satrem rudarskem naselju na Neži. »Les sem začel obdelovati že pred leti, pravzaprav kar v jami, ko sem si na nočnih izmenah z rezljanjem preganjal spanec, je povedal. Potem je postal član Relika. Tu se je poskusil s slikarstvom. A sam pravi: »Ni mi šlo od rok. Nisem znal in še danes ne znam kombinirati barv. Zato sem ostal zvest plastičnemu oblikovanju. Prepričal sem se, da se iz lesa da marsikaj narediti. Treba je le veliko potrpljenja in časa.« Tako je figuro rudarja, ki je na zadnji razstavi pritegnila slehern pogled, rezljal vse poletje. Lesar ne skicira. Z mirno roko in dletom prosto oblikuje les. »Bolj zanesljivo je, pa čeprav delam zato dalj časa,« pravi.

Alojz Lesar rezlja v les predvsem človeške figure. Največ predstavljajo rudarje, kmete in matere. Vse figure, ki jih je doslej upodobil so preproste, kot sam, in povsem realistične. Nič abstraktnega ni v njih. In prav zato so preprostim ljudem bliže in razumljive.

Lesar je prvič razstavljal v okviru sekcije Relik v Trbovljah pred sedmimi leti. Za razstavljeno plastiko je dobil nagrado. Pred leti pa je dobil pohvalo tudi na razstavi v Fohnsdorfu.

Samouku Alojzu Lesarju je plastično oblikovanje konjiček. Samonikel izraz skriva v sebi veliko ustvarjalne moči. In vendar njegovo ime ne seže preko meje trboveljske doline in je še neznano v svetu naivcev.

P. B.

KIPAR AMATER ALOJZ LESAR PRI DELU

Foto: J. Sever

Kradla in prodajala?

S. Zakšek in I. Mesinger, oba doma iz Sevnice, sta v priporu zaradi drznih vlomnih tatvin na celjskem območju in v Zasavju

CELJE, 21. jan. Pri UJV v Celju smo izvedeli, da so v glavnem zaključili poizvedbe zoper Stanislava aZkšeka iz Sevnice, starega 18 let, delavca brez zaposlitve, ki so ga miličniki aretirali lani na železniški postaji in pa zoper 34-letnega Ivana Mesingerja, delavca brez zaposlitve, prav tako doma iz Sevnice, ki so ga aretirali delavci UJV iz Celja, ko so ga odkrili skritega pri nekem znancu. Oba sta v priporu. Zakšek je bil lani obsojen na leto dni zapora, ker je v Trbovljah opravil rop, vendar kazni še ni prestal, oba pa sta že v postopku zaradi tatvin, ki sta jih opravila pred tem.

Stanislav Zakšek in Ivan Mesinger sta tokrat osumljena, da sta lani decembra vlomila v celjsko trgovino Volna, kjer je Zakšek vlomil v štiri registrske blagajne in ukradel nekaj gotovine, iz prostorov poslovalnice pa odnesel obleko, bundo in druga oblačila v skupni vrednosti 3.000 dinarjev. Mesinger je med vlomom stražil. Po opravljeni tatvini sta se peš odpravila proti Laškemu ter že med potjo poskušala prodati del ukradenega blaga. Preostalo sta poskušala prodati na železniški postaji v Zidanem mostu in po vlakih, del pa sta odvrgla 25. decembra, ko sta vlomila v Merxovo samopostrežnico v Rimskih Toplicah. Tu sta ukradla več tehničnega blaga v vrednosti 2.000 dinarjev. Ukradene predmete in oblačila sta še isti večer prodajala v Zidanem mostu.

Tik pred koncem lanskega leta sta vlomila v poslovalnico Elektro v Krškem, kjer sta ukradla med drugim 4 tranzistorje, 2 magnetofona in drugo tehnično blago v vrednosti 3.000 dinarjev. Tudi te predmete sta v glavnem prodajala na železniški postaji v Zidanem mostu in po vlakih.

Medtem sta opravila tudi vlome v Zagorju, Hrastniku in Trbovljah ter ukradla razne predmete v vrednosti 8.000 dinarjev. Največ sta ukradla v trboveljski Nami, kjer sta odnesla raznih oblačil, ur in drugega blaga za približno 5.000 dinarjev.

Nekaj blaga so miličniki zasegli Stanislavu Zakšku, ko so ga na železniški postaji v Zidanem mostu aretirali. Del blaga je imel pri sebi, drugo pa je hranil v garderobi. Zanimivo je, da sta oba osumljenca v sorazmerno kratkem času uspela prodati mnogo ukradenega blaga tudi ljudem, ki bi jih nizke cene dragih aparatov morale opozoriti na sumljiv izvor teh predmetov. Niti eden od kupcev zadeve ni prijavil varnostnim organom, čeprav gre za nakupe, ki so kaznivi.

Že pred serijo vlomov, sta osumljenca bila v postopku zaradi vloma v gostišče Lovec v Sevnici, Zakšek pa še zaradi tatvine pony expresa. Zakšek je bil lani obsojen na zaporno kazen, leto dni zapora, ker je v Trbovljah opravil roparski napad. Kazni še ni nastopil, medtem pa je opravil še celo vrsto drugih prekrškov. Preiskava je v teku.

J. SEVER

NOVA GORICA

Novo gostišče

NOVA GORICA, 21. jan. — Na Markovem griču nad Šempetrom so sinoči odprli novo zasebno gostišče bratov Simčičev. Gostišče, ki je urejeno in opremljeno v značilnem stilu, ima okoli 150 sedežev. Za njegovo ureditev je oskrbela lokalna banka 250.000 dinarjev posojila.

Srečanje slovenskih pionirjev

Pokroviteljstvo nad njim bodo imeli komandanti IX. korpusa

NOVA GORICA, 21. jan. — Tradicionalno srečanje slovenskih pionirjev, posvečeno razvijanju tradicij NOB, bo za Kočevje in Pokljuko letos na Malih Laznah na robu Trnovskega gozda. Pričakujejo, da se bo 19. junija udeležilo tega srečanja več kot 7000 pionirjev z okoli 500 vodniki. Prišle bodo tudi delegacije pionirjev iz drugih republik.

Predstavniki občinskih organizacij ZZB NOV, Socialistične zveze ter ZMS iz severnoprimorskih občin so danes govorili o programu srečanja. Pokroviteljstvo nad njim bodo imeli preživeli komandanti in komisarji IX. korpusa. Pionirji bodo prihajali na Male Lazne v skupinah, ki bodo simbolizirale enote IX. korpusa. Predvideno je, da si bodo po glavnem programu, na katerem bodo sodelovali Primorsko dramsko gledališče ter pripadniki enot vseljudskega odpora, ogledali kraje, kjer so bile med NOB večje bitke. Predstavniki enot IX. korpusa pa jih bodo seznanili z njegovo borbeno potjo.

L. K

M. Hrkač noče pričati

Pravi, da ne bo spregovoril vse dotlej, dokler bo tožilec procesa V. Lešnjak, ki je umaknil tožbo zoper Marušiča

MARIBOR, 21. jan. Na smrt obsojeni Miljenko Hrkač, ki naj bi pričal zoper ali za svojega brata Boža in soobtožene, je danes pred nabito dvorano mariborskega okrožnega sodišča predsedniku senata Radu Javorniku in porotnikom izjavil, da ne bo pričal vse dotlej, dokler bo sedel na stolu tožilca procesa Viktor Lešnjak. V dvorani je završalo. »Pričal bom le, če bo zapustil dvorano tisti, ki je izpustil iz zapora Stanka Marušiča«, je s svojim značilnim smehljajem dejal Miljenko.

Kot je znano, je tožilec Viktor Lešnjak umaknil tožbo zoper Stanka Marušiča, ki naj bi po Miljenkovem pripovedovanju namestil mino na Mirogoju. Kljub temu pa je Marušić dejanje priznal. Na podlagi dokazov namreč tožilstvo meni, da je ta poskus diverzije Miljenkovo delo in da obtožbe Miljenka Hrkača, ki je neštetokrat spremenil pričevanje, niso dovolj za nadaljnji pregon proti Marušiću.

Predno so v dvorano pripeljali Miljenka Hrkaca, je predsednik Rado Javornik zaukazal dodatne ukrepe. Četverica oboroženih je sedla na mesto, kjer običajno sede miličniki, ti pa so se izjemno preselili na zatožno klop. To zato, ker se je v Beogradu Miljenko večkrat lotil prič s pestmi. Miljenku so sneli lisice šele, ko je stopil pred senat. Ozrl se je nazaj po dvorani. Ko ga je brat Božo zagledal, je pljunil na tla. Opazili smo, da se je njegov brat Božo, ki se je vedel te dni zelo mirno, živčno presedal na klopi.

Predsednik Rado Javornik je Miljenka takoj po tem, ko je izustil presenetljive besede, ki pa niso bile nepričakovane, ker je na to namignil že v pismu, ki ga je iz Beograda poslal mariborskemu sodišču, opozoril Miljenka, da kot priča ne more postavljati ultimatov, da sodišče resnično potrebuje njegovo pomoč in da je v Beogradu obljubil pričanje.

Tožilec Lešnjak: »Obtožbo zoper Marušića sem umaknil iz utemeljenih in iz zakonov določenih razlogov. Če se mad procesom ugotovi, da je Marušić vendarle upleten, jo bom spet dvignil. Ničesar nimam proti vam, Miljenko . . .« Miljenko Hrkač pa je trmasto vztrajal kljub temu, da ga je predsednik Javornik še dvakrat opozoril, kako pomembno bi bilo za obravnavo njegovo pričanje in da mora pričati — razen če noče zoper brata.

Ko so Miljenka peljali iz dvorane, se je še enkrat značilno ozrl.

Senat in tožilec sta nato sklenila, da bodo zoper Miljenkove odločitve v nadaljnji razpravi ukrepali kot določa člen 305 I/2 zakon o kazenskem postopku. Ta pravi, da lahko, če priče zakonito odbijajo pričevanje, uporablja njihove prejšnje izpovedi. Delo ne bo lahko, saj je znano, da je Miljenko neštetokrat menjal izpovedi o posameznih dogodkih in ljudeh, ki so ali niso vpleteni v afero Hrkač.

Mariborski proces, ki se bo nadaljeval v ponedeljek z nastopom izvedencev, je postal tako še bolj zapleten.

MARJAN BAUER

ZA VAŠ DOM - ZA VAŠ DOM

TRAJNO ŽARNE PEČI

Emo 5 kamin	1.300 din
Kreka-Wesso, R 12	1.400 din
Kreka-Wesso, R 10	1.260 din
Küppersbusch	1.837 din
Gorenje TG 250	1.200 din

TRAJNO ŽARNI ŠTEDILNIKI

Küppersbusch SL 7.4	1.750 din
Küppersbusch S 7.3	1.260 din
Emo-4	1.250 din

KOMBINIRANI ŠTEDILNIKI

Over All-Elra (5 plin, 2 elektr.)	4.032 din
Gorenje EP-516 — G-Lux	1.337 din
Gorenje E-416 — G-Superlux	2.096 din
Gorenje P-316 — G-Superlux	2.096 din

PEČI NA GOSP. OLJE
z električnim vžigom in brez električnega vžiga
Emo-3, 5, 8

ŠTEDILNIKI NA GOSP. OLJE
Emo-6

supermarket Ljubljana odprto od 7,30 do 21. ure

Razočarana riviera

Francoski košarkarski prvak Olimpique je v povratni tekmi premagal Olimpijo s 74:67 - Ljubljančani osvojili dve točki s skupnim rezultatom 156:155

LJUBLJANA. »Cachemire koš — 74:67! Rabimo še dve točki. Olimpija ima žogo. Out. Še enkrat žoga v rokah gostov, Marter vodi žogo na polovico Olimpiqua. Še štiri sekunde! Tri, dve, ena, konec! Kakšna katastrofa!« Pravi pravcati krik reporterja radia Monte Carlo je izrazil vse razočaranje domačih košarkarjev in francoske športne javnosti. Po pičli ljubljanski razliki kaj takega v Antibesu res nihče ni pričakoval. Olimpija je osvojila točki v prvem dvoboju četrtfinala pokala evropskih prvakov.

Boj v nabito polni dvorani Olimpiqua je bil res izredno dramatičen in poln preobratov. Najbolj zgovorno o tem priča spreminjanje rezultata med tekmo. Naj ga ponovimo: 1. minuta 4:0 za domačine, 7. — 13:6 za Olimpijo, 13. — 18:13 za Olimpique, ki je potem povedel za 15 točk, prednost ob prvem polčasu 11 točk — 34:23. Ob dokaj slabi igri Olimpije so domačini že skoraj slavili. Toda . . .

V prvih petih minutah drugega dela 16:4 za Olimpijo in njeno ponovno vodstvo — 39:38. Jelovac je zadeval vse. 30. minuta — 52:47 za Olimpique, 36. min. — 61:54 za Olimpijo. Nato 12:0 za domačine — 66:61 v 19. min. Marter in Božič s po enim zadetkom iz prostih metov zbijata prednost domačinov, ki se s pressingom je približujejo velikemu cilju. Toda zmanjkalo jim je časa.

»Gostje so telesno močnejši, zato se bomo izogibali neposrednemu stiku. Z normalno igro moramo osvojiti točki,« je trener Kiledijan izjavljal pred tekmo. »Olimpique žal zelo niha v formi, toda vseeno lahko pričakujemo zmago s 15 točkami razlike,« je pisal tisk na dan tekme.

Francozi so Ljubljančane kar zasuli z gostoljubnostjo in rožami, ko so prišli na Cote d'Azur. Tudi pred tekmo ni manjkalo rož, naših zastav, poskočne in simpatične »maržoretke« so na igrišču obdarile gostujoče košarkarje z ličnimi lutkami. Po dvorani sta se razlegli državni himni. Vse je bilo pripravljeno za slavje domačinov. V dvorano z 2.500 mesti so spustili 4.000 gledalcev.

Za košarkarje Olimpije in kakšnih 40 njihovih privržencev vzdušje ni bilo prijetno. Tudi jugoslovanski generalni konzul iz Marseillesa Branko Biljanović, ki je prišel na tekmo, je bolj zaskrbljeno vračal pozdrave gostiteljem. V huronskem vpitju ob vsakem košu domačinov v prvem delu se ni slišalo prav nič. Niti piščalk sodnikov Schobra in Aldee, ki sta imela težko delo; nalogo sta vseeno opravila neprimerno bolje kot njuna kolega pred tednom dni v Tivoliju.

Prvi polčas je Olimpija zaigrala nepričakovano slabo. Obramba je bila še dokaj dobra, toda s statično igro v napadu niso mogli Ljubljančani proti domačinom napraviti prav nič. Poleg tega je bil še koš, na katerega so metali gostje malo postrani in nihče od zunanjih igralcev ni mogel zadeti, kljub mehkim tablam. Domačini to poznajo in so v drugem delu metali le iz kotov, vzporedno s tablo, kajti meti od zunaj so bili prava umetnost.

Ljubljančani so se v drugem delu razigrali. »Nočejo zmagati, nočejo!« se je po koncu prvega dela jezil Daneu na svoje fante. V nadaljevanju je bilo drugače. Jelovac je zadeval z vseh razdalj, prodiral, lovil žoge in spravljal domačine ob živce. Gvardjančič je sijajno zamenjal Bassina, ki je imel že štiri osebne napake. Logar se je boril, toda premalo je napadal na koš, Žorga je dosegel nekaj odločilnih točk. Marter pa je tokrat zaigral zelo zanesljivo, odigral vseh 40 minut in v zadnjih treh minutah držal vso igro gostov v svojih rokah. Marter je bil tisti, ki je moral in je pripeljal žogo v napadalno polovico. Nedvomno je Marter prikazal eno izmed svojih najboljših iger v zadnjem času in ima velike zasluge za uspeh na francoski azurni obali.

Olimpija je v pravem trenutku zamenjala cono s posamično obrambo in tudi izredna igra Cachemira in Američana Fieldsa v finišu Francozom ni pomagala. Rodriguez in Guerin sta razočarala, Bonato ni ponovil igre iz Tivolija. Vse skupaj je prineslo Olimpiji zaslužen uspeh, ki ga je le malokdo pričakoval. S srčnostjo in borbenostjo pa se le da premostiti še tako težavna naloga.

Prijazni carinski uslužbenec na Brniku tako ni imel zacariniti drugega kot dve dragoceni točki in dva velika zavoja nageljnov, ki so jih Francozi še pred tekmo poklonili gostom za tolažbo. Te so si vsi potniki iz letala kapetana Majcna hitro razdelili med seboj in zadostili predpisom. Sproščenost in veselje se je poleglo šele ob 3. uri zjutraj, ko je avtobus z »azurno ekspedicijo« ustavil sredi Ljubljane.

S. TRBOVC

Pariški komentarji

PARIZ, 21. jan. — Francozi si že nekaj let želijo, da bi se njihovi košarkaški prvaki vsaj ekrat uvrstili med štiri najboljše evropske ekipe. Upali so, da se jim bo želja uresničila že na tekmi v Antibesu, saj je ljubljanska Olimpija na prvi tekmi zmagala »samo« z 8 točkami prednosti. Razočaranje je bilo še toliko večje, ker so ljubljanski košarkarji na prvi tekmi dobili povprečne ocene od francoskih poročevalcev.

Po tekmi v Antibesu je francoski tisk dobro ocenil ekipo Olimpije, ki se je zagrizeno borila, da bi ohranila malenkostno prednost. Tako je športni dnevnik L'Equipe ocenil Olimpijo kot solidno ekipo, v kateri se je najbolj izkazal Jelovac. Enako meni tudi »Figaro«, ki je poudaril, da je Jelovac kljub svoji višini in teži zelo gibčen in učinkovit igralec.

Prepričljiva zmaga Slovana

DOMŽALE, 21. jan. — V dvorani komunalnega centra se je danes začel finale mladinskega državnega košarkarskega prvenstva. Igralce osmih ekip so na slovesni otvoritvi pozdravili Rile Petrović v imenu KZJ, mr. Šime Oblak v imenu KZS in predsednik Slovana Vlahy v imenu organizatorja.

Košarkarji Slovana so v prvem nastopu prepričljivo premagali ekipo Radničkega iz Goražda, najbolj zanimiva pa je bila tekma med beograjskima rivaloma, v kateri je Radnički v finišu za dve točki premagal lanskega viceśampiona Crveno zvezdo.

REZULTATI — I. skupina: Kvarner — Partizan (Bgd) 90:80 (40:34), Slovan — Radnički (Gor) 87:65 (44:26); II. skupina: Zadar — Sloboda 81:62 (40:29), Radnički — C. zvezda 79:77 (43:36).

V petek se prva tekma spet začne ob 15. uri.

M. PAVLIN

Izjave

PAUL KILEDIJAN, trener Olimpiqua: »Priznam, da smo računali na prvi točki, saj smo bili prepričani, da bomo nadomestili razliko iz Ljubljane. Razočaran sem nad igro naših igralcev, ki se niso ravnali po navodilih, predvsem ne v drugem polčasu. Odločila je boljša telesna pripravljenost gostov, med katerimi je bil najboljši Jelovac.«

JACKQUES CACHEMIRE: »Olimpija nas je v drugem delu nadigrala. Prepozno smo začeli s pressingom in nismo znali ustaviti visokega Jelovca.«

DON RODRIGUEŽ: »Telesno močnejši gostje so nas presenetili tudi doma. Igrali so taktično odlično in borbeno, zato so tudi zaslužili točki v dvoboju, ki je bil res le za dobre živce.«

IVO DANEU, trener Olimpije: »Odločila je borbenost in požrtvovalnost naših fantov. V drugem polčasu so zaigrali, kot smo se v slačilnici med odmorom dogovorili. Ob razmeroma dobrem sojenju smo v finišu tako le obdržali prednost iz Tivolija.«

VINKO JELOVAC: »Skrbela me je poškodba, vendar se je vse srečno izteklo. Zdaj je pred nami Slavija in upam, da nam bo še enkrat uspelo.«

PETER MARTER: »Razigrali smo se v drugem polčasu, vendar smo prezgodaj začeli čuvati razliko, kar bi bilo skoraj usodno. K sreči se je le vse srečno končalo.«

MARKO GVARDJANČIČ: »Presrečen sem. Osvojili smo točki, čeprav je bila prednost iz Ljubljane precej skromna. Potrudili se bomo tudi na naslednjih tekmah, saj si vsi želimo uvrstitve naprej.«

B. SKAPIN

Slalom - Clifford

Druga zmaga Kanadčanke v letošnji sezoni - Kombinacijo za »Zlati ključ« Montafona dobila Drexel, 2. Famose

SCHRUNŠ TSCHAGUNS, 21. jan. Po telefonu). Betsy Clifford se je komaj vrnila iz Kanade in že je pobrala novo zmago. V petih slalomih letošnje sezone je edina, ki je bila dvakrat prva. Konkurenca v današnjem slalomu za svetovni pokal v Schrunsu je bila huda. V eni sekundi se je po prvem teku gnetlo na prvih devetih mestih devet smučark! Prvi tek je zahteval dve žrtvi iz prve skupine: Corrockovo in Pröllovo. Drugi tek je postavil na glavo prej ugodne pozicije Avstrijk.

Pred drugim tekom so imele Avstrijke prvo, tretje in četrto mesto, po drugem pa tretje, četrto in sedmo. Cliffordova je prehitela Gablovo, Rauterjeva pa je imela drugi najslabši čas med deseterico. Le Drexlova je bila dorasla za končno tretje mesto, kar ji je prineslo tudi zmago v kombinaciji.

Američanke so spet plačale davek svoji napadalni brezkompromisnosti. Obe sestri Cochran, Barbara in Marylin, sta bili — namesto plasmaja med prvih deset — diskvalificirani. Marylin je zapravila šesto mesto, Barbara pa deveto. Njuna najmlajša sestra Lindy je delno ublažila neuspeh s tem, da je z visoko startno številko 49 prišla na 16. mesto.

Za presenečenja tokrat ni bilo možnosti. Progi (480 m, 180 m višinske razlike, 50 vratic) sta bili mehki in poškodovani, ko so prišle na vrsto višje številke. Puigova, Schranzova in Perillatova tako niso mogle ničesar storiti. Še več: forsirale so in doletela jih je diskvalifikacija.

Rezultati: 1. Clifford (Kanada) 93,50 (47,20, 46,30), 2. B. Lafforgue (F) 94,03 (47,62, 46,46), 3. Drexel (A) 94,04 (47,29, 46,75), 4. Gabl (A) 94,09 (46,99, 47,10), 5. Mittermaier (ZRN) 94,32 (48,37, 45,95), 6. Famose (F) 94,64, 7. Rauter (A) 94,78, 8. Steurer (F) 95,17, 9. Macchi (F) 95,27, 10. Crawford (Kan) 96,35, 11. Treichl (ZRN) 96,75, 12. Mathieux (F) 97,08, 13. Hathorn (VB) 97,37, 14. Boydstun (ZDA) 97,75, 15. Ranner (A) 98,23.

Startali nista dve tekmovalki, odstopilo jih je 10, diskvalificiranih pa je bilo 25. Tako se je uvrstilo samo 30 smučark.

V kombinaciji je zmagala Avstrijka Drexlova, v svetovnem pokalu pa še vedno vodi Jacotova.

Vrstni red v tekmovanju za svetovni pokal: 1. Jacot 116, 2. Macchi 87, 3. Pröll 86, 4. Lafforgue 76, 5. Drexel 69, 6. Mir 67, 7. Gabl 57, 8. Clifford 56, 9. Steurer 48, 10. Rauter 41.

M. TREFALT

Prva tekma na »novem« Starem vrhu

ŠKOFJA LOKA, 21. jan. — SK Transturist bo priredil v nedeljo (24. t. m.) na Starem vrhu meddruštveni veleslalom za člane in članice, ki bo štel za kategorizacijo.

Start prve večje prireditve na preurejenem Starem vrhu bo ob 11. uri. Če prireditelje zaradi slabega vremena ne bodo mogli pripraviti veleslaloma, bodo uredili za tekmo vsaj slalomišče.

P. P.

Žakelj absolutni zmagovalec

LJUBLJANA — Podjetje IMP iz Ljubljane je pokrovitelj letošnjega tekmovanja gradbincev v smučanju, ki bo v Kranjski gori od 12. do 15. februarja. Tekmovanja se bodo udeležili tudi smučarji pokrovitelja, zato so se že pomerili med seboj v veleslalomu v soboto 16. t. m. na kranjskogorski Brsnini. V kategoriji članov do 33 let je zmagal Žakelj, do 40 let inž. Geršak, nad 40 let pa Kobal. Žakelj je postal tudi absolutni zmagovalec prvenstva IMP.

M. D.

Slalom na Krvavcu preložen

KRANJ — SK Triglav sporoča, da je meddruštveni slalom, ki je bil napovedan za soboto, 23. t. m., preložen.

SMUČARSKI TEKI

Reit im Winkel: huda konkurenca

REIT IM WINKEL, 21. jan. (Po telefonu). — Za tradicionalno tekmovanje v smučarskih tekih je doslej prijavljenih več ko 200 tekačev iz Finske, Norveške, Švedske, Francije, Italije, Švice, ZRN, Avstrije, Španije ter jugoslovanska četvorica Kerštajn, Kalan, Milnar in Kobilica, pričakujejo pa še tekmovalce iz nekaterih držav. Precej slabša bo konkurenca med tekačicami, pač pa je za pokal Berauer prijavljenih kakih 50 kombinatorcev, med njimi tudi Dovžan in Gorjanc.

Čeprav je snega malo, so proge dobro pripravljene. Naši, ki so iz Le Brassusa dopotovali že v torek, čas do velikega tekmovanja izkoriščajo za intenzivne treninge na krajših razdaljah (15 km). Tudi kombinatorca sta pod vodstvom Franca Ambrožiča danes že preskusila skakalnico.

V našem taboru smo precej živahno razpravljali, zakaj naši tekači v štafetah dosežejo slabše rezultate, saj je zaostanek za običajnimi rezultati tudi do 2 minuti. Trudimo se, da bi s to nerazveseljivo tradicijo prekinili že na sobotni tekmi štafet. V soboto bodo tudi skoki za kombinicijo, solo-teki na 15 km in teki za kombinacijo pa bodo v nedeljo.

JOSIP KECERIN

Isteničev memorial 28. t. m.

LJUBLJANA — Smučarski klub Olimpija je preložil tradicionalno tekmovanje za Isteničev memorial, ki naj bi bilo 23. t. m. v Žlebeh pri Medvodah, na črtrtek, 28. t. m. Klub je preložil tekmovanje zato, ker so najboljši smučarji na tujem, vrh vsega pa je imel težave s snegom.

Začetek tekmovanja 28. t. m. v Žlebeh bo ob 14. uri. Klub sprejema prijave do 27. t. m., ko bo ob 18. uri v motelu v Mednem žrebanje štartnih številk.

Priprave v Žlebeh

LJUBLJANA — Kandidati za mladinsko evropsko prvenstvo v tekih, ki bo prve dni februarja v ZRN, se bodo v soboto zbrali v motelu v Mednem in ne v Ravnah, kakor je bilo prvotno predvideno. Od 23. do 30. t. m. bodo trenirali na progah za Isteničev memorial v Žlebeh pri Medvodah, 31. t. m. pa se bodo udeležili tekme v Paluzzi (Italija). Po tem novem načrtu mladinci tudi ne bodo tekmovali v Forni di Sopra 24. t. m.

Kandidati za EP so Šimnic, Tajnikar in Mozgan, ki so domala že zanesljivi potniki, ter Burger, Ugrin in Sardi, medtem ko je Jelenc zamudil 12-dnevni trening in — kot menijo strokovnjaki — domala nima več priložnosti, da bi na tekmah z dobrimi uvrstitvami opravičil kandidaturo za EP. Manj možnosti ima tudi kombinatorec Grosar, kandidatka pa je še Milena Kordeževa.

Tekaška šola Olimpije

LJUBLJANA — SK Olimpija prireja v Žlebeh pri Medvodah tekaško šolo za pionirje in pionirke začetnike. Šola bo med počitnicami dopoldne in popoldne v dneh od 22. t. m. do 4. februarja.

Šolo bo vodil znani tekmovalec Viktor Brezovšek.

NAMIZNI TENIS

Kje bosta SP in EP?

BEOGRAD, 21. jan. — Na sestanku izvršnega odbora namiznoteniške zveze Jugoslavije, ki bo v soboto, 23. t. m. v Beogradu, bodo določili prireditelja svetovnega prvenstva leta 1973 in evropskega prvenstva leta 1974. Organizacijo teh dveh prvenstev je Jugoslaviji zaupala mednarodna namiznoteniška zveza (ITTF).

Za prireditelja 32. svetovnega prvenstva v namiznem tenisu so kandidirali Beograd, Zagreb, Ljubljana in Sarajevo. Za organizacijo si še posebno prizadevajo Sarajevčani, ki imajo ustrezno športno dvorano »Skenderijo«, vendar pa nimajo zadostnih hotelskih kapacitet. Na drugi strani pa Zagreb daje odlične možnosti za namestitev, nimajo pa še ustrezne dvorane. Kolikor bi dobili organizacijo SP, so v Zagrebu pripravljeni zgraditi dvorano v rekordnem času, kot je bil to primer ob velikih namiznoteniških tekmovanjih v Ljubljani, Skopju, Novem Sadu, Sarajevu in Subotici.

Kot prireditelj evropskega prvenstva 1974 ima največ možnosti Novi Sad, ki je prvi kandidiral in izpolnjuje vse pogoje.

V povojnem obdobju je Jugoslavija organizirala dve najkvalitetnejši mednarodni namiznoteniški prvenstvi: evropsko prvenstvo 1960 v Zagrebu in svetovno prvenstvo 1965 v Ljubljani.

Na sestanku IO NTZJ bodo razpravljali tudi o rezultatih ankete o novem sistemu tekmovanja za državno prvenstvo, izvolili pa bodo tudi nove zvezne kapetane za člane, članice in mladince.

IVER DNEVA

Protest proti »gledalcem«

Halifox Town, klub tretje angleške lige, je menil, da je našel recept, kako bi svojo prvo enajsterico spodbujal na prvenstvenih tekmah, toda nogometna zveza se z domiselnim predlogom ni strinjala. Klub, ki ima na svojih tekmah povprečno 4.300 gledalcev, je nameraval na prvenstveni tekmi proti Burlyju med napadom domačih igralcev na nasprotnikova vrata prek zvočnikov predvajati magnetofonski trak, na katerem je bilo slišati podžiganje 100.000 gledalcev na lanski finalni tekmi za angleški pokal med Chelseo in Leeds Unitedom. Ekipa Burlyja je protestirala proti tem »nevidnim gledalcem«.

Razočarani funkcionar Halifaxa je po »vetu« nogometne zveze izjavil: »Kar smo poskusili, je bilo samo, da bi telesa nadomestili z glasovi. Ko mi igramo v Villa Parku, imamo 35.000 gledalcev proti nam. To je nefer. Mi te prednosti nimamo.«

Ni kaj, domiselni so funkcionarji Halifaxa že . . .

Nejasno do konca

Ekipno prvenstvo Slovenije v judu pred koncem - Branik bo novi prvak - Zelo hud boj za drugo mesto na lestvici

LJUBLJANA. Konec tedna bodo v Celju, Kranju in Ljubljani turnirji zadnjega kola I. republiške lige v judu. Skorajda z gotovostjo lahko trdimo, da bo novi republiški prvak mariborski Branik, ki doslej ni izgubil še nobenega srečanja. Toliko bolj pa je zanimiv boj za drugo mesto. Kandidata sta predvsem stara rivala Maribor in bistriški Impol.

Morda najbolj pomemben je turnir v Celju, kjer se bodo pomerili Branik, Impol in domači klub »Ivo Reya«. Težko je napovedovati, kdo ima sedaj boljšo ekipo, ali Mariborčani ali Bistričani, ki bodo po letu in pol nastopili spet z Vidmarjem. Branik ima najboljše tekmovalce v težjih kategorijah, pravo nasprotje pa so Bistričani, ki imajo odlične lahkaše. V nekaj zadnjih srečanjih so bili judoisti Impola boljši od Branika, to pa seveda ni dovolj, da bi lahko napovedali, da so favoriti tudi to pot. Če bi upoštevali zadnje nastope na tekmovanju za »pokal pohorskega bataljona«, potem bi lahko dali malo prednost Impolu, za katerega bodo med drugimi nastopili Topolčnik, Rebernak, Vidmajer, Štern in Prelog. K njim pa moramo pridati še najboljše Mariborčane: Ranerja, Mithansa, Šauprla in verjetno veterana Zavirška; torej imena, ki obetajo, da bo v Celju zares zanimivo.

Domači judoisti bodo le težko enakopravni nasprotniki, saj zelo dober Maruša ob sebi nima tekmovalcev, ki bi lahko presenetili.

Vroče bo tudi v Kranju, kjer se bodo pomerili Maribor, Velenje in domači Triglav. Letos so prijetno presenetili predvsem Velenjčani, ki imajo zelo izenačeno ekipo. Mariborčani imajo težave s poškodovanimi judoisti, podobne zadrege pa imajo tudi Kranjčani.

Izid turnirja v Kranju je torej nejasen, možnosti za končni uspeh pa imajo prav vse tri ekipe.

V Ljubljani bo le dvoboj med Olimpijo in Jesenicami, ker je Alpina sodelovanje odpovedala. Jeseničani so pričeli odlično. V prvem kolu so odščipnili točki favoriziranima Mariboru in Impolu, potem pa so popustili. Olimpija, klub zveznega kapetana Škrabe, bo to pot nastopila z mlajšimi tekmovalci, ki so že nič kolikokrat dokazali, da je z njimi treba resno računati.

D. UTENKAR

Partizan zaprosil za preložitev troboja

LJUBLJANA. — V nedeljo bi se moral končati zadnji turnir zvezne lige, vendar bo konec verjetno teden dni pozneje. Uprava Partizana (Bgd), prireditelja enega izmed turnirjev, je zaprosila vodstvo JK Mladosti in Olimpije za preložitev zadnjega turnirja za teden dni. V prošnji navaja, da so vsi zvezni sodniki odšli na mednarodni sodniški seminar v Francijo in je realizacija turnirja nemogoča. Olimpija je na odložitev pristala, kaj pa bo storila Mladost, je še neznanka. Olimpiji bi ta nepredvideni odmor prišel kar prav, saj je Franjič, eden izmed najboljših tekmovalcev lige, resneje poškodovan in bi Ljubljančani v odločilnem srečanju bili močno handicapirani, saj že tako nastopajo z močno pomlajeno vrsto. Zato bi jim ta »rešilni« odmor več ko koristil.

J. Š.

Osrednje zveze - forum enakopravnih delegacij

BEOGRAD, 21. jan. (Tanjug) — Pogovor o temi »Nekatera aktualna vprašanja telesne kulture, posebno nogometa«, ki ga je organiziralo združenje športnih novinarjev Jugoslavije, je deloma odgovoril na to, kako se bosta telesna kultura in šport vključila v bližnje ustavne spremembe, posebno na ravni federacije, republik in pokrajin.

Jugoslovanske športne zveze morajo biti skupnost ustreznih republiških in pokrajinskih zvez, saj mora tudi telesnokulturno gibanje negovati odnose, ki izhajajo iz razvoja splošne družbene skupnosti. Najvišji organ vsake jugoslovanske športne zveze naj bi bil sestavljen iz enakopravnih delegacij republiških in pokrajinskih zvez. Koliko članov naj bi imela nova struktura, predlagatelji — zvezna konferenca SZDL in JZTOK — niso obrazložili podrobno. Nove težnje bo mogoče uresničiti v marsikaterih organizacijah, v nekaterih pa bo praktično neizvedljivo, denimo v smučanju: ali je prav, da imajo v razpravi in odločanju o problemih smučarskega športa enako besedo zastopniki Slovenije, kjer je ta šport najbolj razvit, ali Vojvodine in Kosovega, kjer je smučanje šele v povojih, so se spraševali zborovalci. Takih primerov je še več. Ali: zakaj bi iskali novih rešitev za tiste športe in zveze, ki nimajo prav nobenih organizacijskih problemov, kot na primer košarka in namizni tenis.

KEGLJANJE

Kvalifikacije v Hrastniku

HRASTNIK, 21. jan. — Na štiristeznem avtomatskem kegljišču bodo 23. in 24. t. m. ter 30. in 31. t. m. kvalifikacije za vstop v republiško kegljaško ligo.

Na kvalifikacijah bodo sodelovale ekipe Elektro (Kranj), Tehnika in Litostroj (Ljub), Maribor in Lokomotiva (Marib), Rudar (Trb), Aero (Ce), Koper (Kop) in Novo mesto ter Nova Gorica.

S. KIRN

NOGOMET

Poljaki v Kopru

ZENICA — V Kopru se bo 27. t. m. začel večdnevni nogometni turnir, ki ga prireja domači republiški ligaš Koper. Sodelujejo Olimpija iz Ljubljane, reprezentanca Poljske, ki je na pripravah v Istri, ter zeniški prvoligaš Čelik. Varagić, trener Čelika, je izjavil, da je ljubljanska Olimpija tradicionalno neugoden nasprotnik njegove ekipe in si jo bolj želi premagati kot Poljake, obenem pa bo to odlična priložnost za obe moštvi, da za nadaljevanje prvenstva ustalita formo.

H. D.

Seminar za nogometne trenerje

TRST, 21. jan. — V organizaciji pred kratkim ustanovljene zveze slovenskih športnih društev v Italiji se je nocoj pričel v Trstu šestdnevni seminar za nogometne trenerje. Na tem tečaju bosta sodelovala znana slovenska nogometna delavca Božo Pilej in Janez Pišek.

ŠAH

Senzacionalen remi Pliberškove

RADENCI, 21. jan. — V 5. kolu ženskega državnega šahovskega prvenstva je mlada članica Maribora Pliberškova pripravila pravo senzacijo, saj je gladko remizirala z mednarodno mojstrico Sokolovo. Mariborčanka je vodila bele figure in izsilila remi že v 18. potezi. Vodilna Švarcerjeva je v dobljenem položaju izbrala popolnoma napačen plan in celo izgubila.

Rezultati: Živković : Rašajski prek., Velimirović : Miolski remi, Serianz : Srebrić 1:0, Vujanović : Kušmić remi, Kudrna : Prokopović prek., Virag : Merlini prek., Pliberšek : Sokolov remi, Jovanovska : Kureš 0:1, Dudić : Švarcer 1:0.

Vrstni red: Sokolov 4, Švarcer 3,5, Rašajski 3 (1), Serianz, Vujanović, Dudić, Kureš, Srebrić 3, Prokopović 2,5 (1) itd.

Pomembna točka Ivkova

WIJK AAN ZEE, 21. jan. — Rezultati 8. kola mednarodnega šahovskega turnirja: Gligorić : Najdorf remi, Korčnoj : Langeweg 1:0, Ree: Kuypers prek., Donner : Ivkov 0:1, Petrosjan : Hort 1:0, Andersson : Lengyel remi, Hübner : Mecking prek., Van den Berg : Olafsson 0:1. Kuypers in Ivkov sta ponovno prekinila, tokrat v dobljenem položaju za našega velemojstra.

Vrstni red: Andersson in Olafsson 5,5, Petrosjan, Korčnoj in Hort 5, Ivkov in Hübner 4,5 (1), Gligorić 4,5 itd.

Na mojstrskem trunirju je Minić remiziral s Hechtom, Denker in Danov pa sta prekinila. Vodita Brinck Clausen in Hecht s 5,5 točke.

V 4. kolu ženskega turnirja je Lazarevićeva premagala Tukovo, Timmerjeva in Jovanovićeva pa sta prekinili. Vodstvo je prevzela Jovanovićeva s 3,5 točke pred Kušnirjevo, Ivanko, Vokralovo s 3 (1) točke.

Štart slab

Poraz dvigalcev uteži Olimpije v prvem kolu prve zvezne lige v N. Sadu

LJUBLANA. Tekmovanje v prvi zvezni ligi in obeh drugih zveznih ligah v dviganju uteži je steklo te dni. V I. ligi tekmuje iz Slovenije samo ljubljanska Olimpija, v II. ligi, ki je razdeljena v dve sedemčlanski skupini — vzhodno in zahodno — pa tekmujejo trije slovenski klubi, to je Rudar (Velenje), Partizan (Celje) in TAK Prevoje.

Olimpija iz Ljubljane v prvem kolu v Novem Sadu ni pokazala vsega svojega znanja. Po novem sistemu — od skupne dvignjene teže odštevajo dvigalci odslej trikratno telesno težo vse ekipe — je zbrala razmeroma malo (kg) točk, po »nogometnih« točkah, ki odločajo najprej, pa je zaradi poraza ostala celo praznih rok. Res je tudi, da je ekipa Novega Sada med favoriti za 1. mesto, razlika pa je le prevelika, saj so vsi dvigalci Olimpije dosegli rezultate, ki so slabši od običajnih. Odkupil se je edinole Švara v najlažji kategoriji, ki je imel tudi najboljšo razliko.

Olimpija je bila pred gostovanjem v N. Sadu zelo previdna, v boj pa je poslala tudi preveč pomlajeno ekipo. V moštvu ni bilo zanesljivega Smoliča, manjkali pa so tudi Šega, Rojc in Kovačič. Podobnik je ekipo spremljal samo kot trener.

Pri Olimpiji menijo, da še ni ničesar zgubljenega, zlasti ker ekipa v II kolu počiva in bo imela dovolj časa, da se bo temeljito pripravila za dvoboj z Metalcem iz Zagreba.

Drugi klubi v I. ligi so dosegli zelo dobre rezultate. Predvsem velja to za TAK Rijeka in Novi Sad; obe ekipi sta nastopili doma. Slavonija iz Osijeka, ki je bila dolga leta najboljši klub, se je morala v I. kolu zadovoljiti s skromnejšim rezultatom in porazom v Baču. Metalac (Zgb) je dvoboj na Reki odpovedal vnaprej, ker so baje zboleli nekateri dvigalci. Tehnična komisija osrednje zveze bi morala podobne primere zatreti že v kali in narediti red že na začetku tekmovanja.

1. Rijeka	1	1	0	0	587,80	2
2. Novi Sad	1	1	0	0	569,30	2
3. Herkules (B)	1	1	0	0	509,00	2
4. Slavonija (O)	1	0	0	1	497,65	0
5. Olimpija	1	0	0	1	431,80	0
6. Metalac (Zgb)	1	0	0	1	0	0
7. Bosna (S)	0	0	0	0	0	0

Sarajevska Bosna je bila v I. kolu prosta.

Pari II. kola (7. februarja): Metalac — N. Sad, Slavonija — Rijeka, Bosna — Herkules, Olimpija je prosta.

J. GROŠELJ

HOKEJ NA LEDU

Medveščak ne pojde na Jesenice?

ZAGREB — Hokejisti Medveščaka še ne vedo, če bodo jutri odpotovali na Jesenice na povratno prvenstveno tekmo s prvaki, ker HK Jesenice Zagrebčanom še ni plačalo stroškov (12600 din) za potovanje ob ponovnem izvajanju kazenskih strelov na povratni polfinalni tekmi za pokal. Medveščak je o tem opozoril hokejski odbor. S. P.

Vstopnice že prodajajo

Za povratno hokejsko pokalno tekmo med Olimpijo in Jesenicami, v torek, 26. t. m. v Ljubljani, so vstopnice že v prodaji, in sicer danes, jutri in v ponedeljek od 17. ure dalje v klubski pisarni v Tivoliju.

NOVO NA TUJEM

VARŠAVA — Na košarkarskem turnirju ob obletnici osvoboditve glavnega mesta Poljske je zmagala reprezentanca Moskve, ki je v zadnji tekmi premagala ekipo AZS (Varšava I.) s 101:79 (50:36). Ekipa beograjskega Radničkega, ki je nastopila pod imenom Beograda, je bila peta po zmagi nad reprezentanco Dunaja s 108:75 (45:33). Drugi izidi: Sofija : Praga 75:49, Varšava III : Budimpešta 122:111, Bukarešta : Varšava II 103:95.

RIGA — Košarkarice TTT so se uvrstile v polfinale evropskega pokala z zmago nad francoskim prvakom Clermont-Ferrandom z 71:54 (39:22). Prvo tekmo je TTT dobil s 64:52 (37:25).

Med deseterico

Nataša Urbančič je v Avstraliji dosegla nov jugoslovanski rekord – 60,18 m, kar je najboljši letošnji rezultat na svetu

Oče ene najboljših jugoslovanskih atletinj Nataše Urbančič je sporočil veselo novico, da je njegova hčerka 20. t. m. na tekmovanju v Avstraliji, kjer sedaj živi, dosegla nov državni rekord v metu kopja. Prvič je presegla za ženske magično mejo šestdesetih metrov — 60,18 m in tako skoraj za tri metre izboljšala svoj državni rekord. S tem rezultatom se je dokončno uvrstila v najožji vrhunski krog metalk kopja in še enkrat dokazala, da bo na letošnjem evropskem prvenstvu med kandidatinjami za kolajne. Izvrstni rezultat je sicer malce presenetljiv, toda nikakor ne senzacionalen, kajti že na zadnjih tekmovanjih je metala zelo blizu starega rekorda, strokovnjaki pa so ves čas trdili, da je sposobna za najvišje dosežke. Takoj po uspešnem tekmovanju je poslala očetu brzojavko, danes pa je starše poklicala tudi telefonično. Povedala je, da je zelo zadovoljna s svojo formo, meni pa, da bo rekordni met še izboljšala. Urbančičeva bo ostala v Avstraliji do konca maja, nato pa se bo dokončno vrnila v domovino.

Šestindvajsetletna plavolasa Celjanka že vrsto let stopnjuje svoje najboljše dosežke. Na olimpijskih igrah v Mexicu je bila šesta, na evropskem prvenstvu v Atenah ji je za las ušla bronasta kolajna. Lani je dvakrat popravila svoj državni rekord, ki je bil doslej 57,34 m. S tem rezultatom je bila na lanski lestvici najboljših rezultatov sedma. Njen novi rekord je seveda najboljši letošnji rezultat na svetu, vendar pa druge najboljše metalke še niso nastopile. Urbančičeva pa se je sedaj uvrstila tudi med deset najboljših metalk kopja vseh časov. Njen rezultat je deseti po vrsti — tako so v najožjem krogu le tekmovalke z daljavami nad 60 m — vendar pa je v tej lestvici tudi obilica zelo starih rezultatov, s čimer je dosežek naše šampionke še bolj bleščeč.

LANSKA LESTVICA NAJBOLJŠIH

61,76 — Rivers (Avstralija)
61,44 — Jaworska (Poljska)
60,60 — Fuchs (NDR)
59,34 — Moskalenko (SZ)
59,18 — Vidos (Madžarska)
58,37 — Schmidt (ZDA)
57,34 — Urbančič (Jugoslavija)
56,74 — Saulite (SZ)
56,31 — Calveri (ZDA)
56,10 — Kaladerine (SZ)

NAJBOLJŠE VSEH ČASOV

62,40 — Goršakova (SZ) 1964
61,76 — Rivers (Avstralija) 1970
61,44 — Jaworska (Poljska) 1970
61,38 — Ozolina (SZ) 1964
60,60 — Fuchs (NDR) 1970
60,58 — Ranky (Hong Kong) 1969
60,55 — Friedrich (ZDA) 1967
60,54 — Penes (Romunija) 1964
60,18 — Urbančič (Jugoslavija) 1971

12 let rekorder

Nekdanji atlet Jože Bručan iz Kamnika, ki je te dni praznoval šestdesetletnico, je bil vedno skromen športnik

Na državnem atletskem prvenstvu v Zagrebu je jeseni leta 1933 za barve ljubljanskega športnega kluba Ilirija nastopil tudi droben in slaboten atlet iz Kamnika. Pravkar je bil odslužil vojaški rok, pa zato na tekmovalnih stezah ni bil poznan. Malokdo se je spomnil, da je dve leti prej — 15. septembra 1931 v Ljubljani v enournem teku osvojil za zmagovalcem Špornom drugo mesto, potem pa je bil 1. decembra tretji na teku čez Ljubljanski grad. Zdaj je skromno stal med najboljšimi jugoslovanskimi atleti, ki so se zbrali v Zagrebu na državnem prvenstvu. Na splošno presenečenje je v teku na 5 km osvojil drugo mesto, na 10 km pa je postal državni prvak z novim jugoslovanskim rekordom. Čez 14 dni je že oblekel majico z državnim grbom na IV. Balkaniadi. Tako hitrega vzpona se Jože Bručan iz Kamnika najbrž tudi sam ni nadejal.

Te dni je Jože Bručan praznoval 60. rojstni dan. Ob kopici pokalov, odličij, diplom in nagrad, med katerimi so tudi tri zlata in eno bronasto odličje iz balkaniad, smo z Jožetom še enkrat prehodili njegovo uspešno športno pot.

— Katerega tekmovanja se najraje spominjaš?

»Balkanske igre leta 1935 v Carigradu so mi ostale v najlepšem spominu, saj sem osvojil naslov dvakratnega balkanskega prvaka. Zmagal sem najprej v teku na 5 km. Romun Rinu Cristea je bil favorit, vendar je zaostal na cilju dobrih 30 metrov. Tudi na 10 km sem zmagal z veliko prednostjo a slabim časom, ker je bila tekmovalna steza blatna in težka. Na peti in sedmi balkaniadi v Atenah pa sem se slabo odrezal. Tudi tretje zlato odličje sem dobil v Carigradu leta 1940, ko je v Evropi že besnela vojna. To je bila nepričakovana zmaga naše reprezentance v gozdnem teku v okviru balkanskega prvenstva.«

JOŽE BRUČAN

— Kje si dobil bronasto odličje balkaniade?

»To je bil moj prvi uspeh na balkanskih igrah, in sicer leta 1934 v Zagrebu. Na 5 km sem bil tretji za Romunom in našim Krevsom.«

— Tvoj stalni tekmec je bil član Primorja Ive Krevs. Kaj nam lahko poveš o vajinih bojih za naslov državnega prvaka?

»S Krevsom sva bila dobra športna tovariša toda nespravljiva tekmeca na atletski stezi. Takrat smo v teku na dolgih progah gospodovali slovenski tekmovalci. Krevs je bil rekorder na 5 km, jaz pa na 10 km. Krevsa je bilo težko premagati na njegovi stezi, vendar pa sem dvakrat osvojil državno prvenstvo tudi v teku na 5 km: leta 1934 v Zagrebu v Krevsovi odsotnosti, leta 1935 pa sem ga premagal v Ljubljani. Tisto leto sem bil zares na vrhuncu uspehov, saj sem takoj nato izboljšal rekord na 10 km za 41 sekund, v Carigradu pa sem bil tudi na obeh progah prvi. Za poraz na državnem prvenstvu v Ljubljani se mi je Krevs maščeval naslednje leto v Zagrebu, ko je pred menoj zmagal na gozdnem teku in sem s tem izgubil prehodni pokal, ki sem ga bil že dvakrat zaporedoma osvojil. Tudi v Pragi je leta 1936 Krevs zmagal pred menoj, v Kolinu pa sem bil jaz prvi. Tekmovanje med klubi in posedinci pomeni napredek športa!«

— Bil si nad 12 let državni rekorder v teku na 10 km!

»V treh letih sem štirikrat izboljšal državni rekord v tej disciplini, skupaj za več kot 2 minuti. Moj prvi rekordni čas v Zagrebu leta 1933 je bil 34 minut in 11 sekund. Leta 1936 pa sem v Zagrebu na državnem prvenstvu tekel 32 minut in 28 sekund. Ta rekord je šele 10 let kasneje potolkel Franjo Mihalić.«

— Da, s tem pa je bil tudi konec premoči slovenskih atletov v tekih na dolgih progah. Kaj si se nehal ukvarjati s športom?

»Ko sem se leta 1945 vrnil iz NOB, sem še redno gojil tek, da bi navdušil mladino za to vrsto športne dejavnosti. Redno sem jih vodil v Ljubljano na Tek republike in še leta 1951 sem tekel s svojim naslednikom Mihalićem, za vzpodbudo mlajšim. Bil sem šesti. Zdaj sem planinec in rad delam dolge sprehode po planinah.«

—a

SGP »GRADITELJ« KAMNIK

razglaša prosta delovna mesta

1. V SKLADIŠČU
2. KNJIGOVODSTVU
3. TAJNIŠTVU

POGOJI:

pod 1. se zahteva trgovski prodajalec
pod 2. srednja ekonomska šola
pod 3. srednja strokovna šola

— za vsa mesta praksa zaželena, toda ni pogoj za sprejem
— delo za nedoločen čas
— nastop dela je mogoč takoj
— polni delovni čas

Pismene ponudbe sprejema splošna služba podjetja. Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 343

TURIST
TURISTIČNA AGENCIJA LJUBLJANA TRANSPORT
TRDINOVA 3, tel. 310-933

VABIMO VAS NA NASLEDNJA POTOVANJA:

4 dni MÜNCHEN — BAUMA: ogled mednarodnega sejma gradbenih strojev in opreme odhod avtobusa 26. II.
3 dni VICENZA — ogled 25. mednarodnega sejma keramike odhod avtobusa 26. II.
1 dan CELOVEC — ogled drsalne revije »Parada na ledu«
5 dni LONDON — odhod letala 15., 19., 23., 27. februarja
Za dan žena z letalom v toplo SICILIJO — 5.—7. III.

ZA ZIMSKE POČITNICE SMO PRIPRAVILI:

smučanje na PECI (Avstrija) — polni penzioni, neomejeno število voženj z žičnico in vlečnicami; še nekaj prostih mest za 30. I. in 6. II.
turistične pakete na BLEDU — 7 polnih penzionov, kopanje v bazenu s termalno vodo, vožnja s sanmi: GOLF (500—), PARK (390.—).
Vsako soboto in nedeljo se lahko peljete z našim avtobusom v Kranjsko goro.
Odhod ob 7.30, povratek ob 16. uri.
VELIKA PLANINA — turistični smučarski paketi za 20.— (prevoz z avtobusom, žičnice, enolončnica).

Na željo organiziramo šolske avtobusne prevoze na smučišča.

Vse podrobne informacije dobite v naših poslovalnicah TURIST-a v Ljubljani, Šentvidu, Domžalah, Kamniku, na Vrhniki, v Ljutomeru in Zagrebu. 532

WD-40
NAGRAJUJE

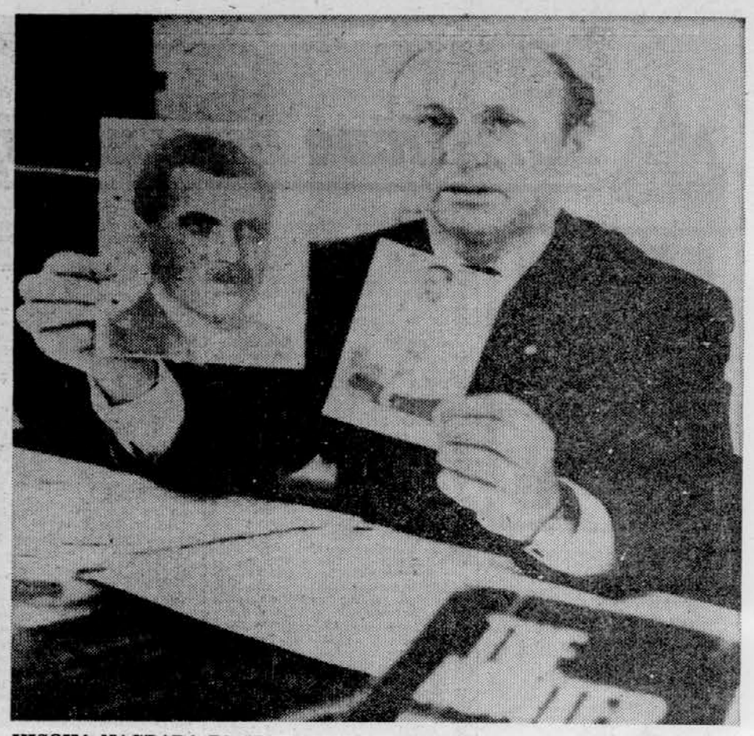
BERITE JUTRI !

DR. EDGAR LAVOV — ODLIKOVAN — Podpredsednik republiške skupščine dr. Jože Brilej je sinoči izročil dr. Leopoldu Edgarju-Lavovu, bivšemu dolgoletnemu priorju kartuzijanskega samostana Pleterje, Red zaslug za narod z zlato zvezdo. Ob njegovi 90-letnici ga je s tem odlikoval predsednik Tito za posebne zasluge in dosežene uspehe pri delu, pomembne za socialistično graditev države. Foto: Švabić

DELEGACIJA KP SZ V LJUBLJANI — Študijska delegacija, ki jo vodi član centralnega komiteja KP SZ I. K. Lutak, se je včeraj pogovarjala s predstavniki CK ZKS, ki jih je vodil sekretar sekretariata Andrej Marinc. Pogovarjali so se predvsem o organizaciji, načelih delovanja, sestavi in izobraževanju kadrov v republiki. Foto: M. Švabič

VISOKA NAGRADA ZA ARETACIJO MENGELEJA — Tuvia Freidman, vodja dokumentacijskega centra za nacistične vojne zločince v Haifi z dvema fotografijama dr. Josefa Mengeleja, imenovanega »angel smrti«, potem ko so obljubili nagrado 50.000 dolarjev nagrade za tistega, ki bi pomagal ujeti nacističnega zločinca, ki živi v Paragvaju. Telefoto: UPI

Elizejski pogledi

Pompidou ne izključuje druge kandidature - Evropa postaja »evropska« - Stvarne in varne meje za Izrael

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 21. jan. (Po telefonu). Na današnji tiskovni konferenci v Elizejski palači pred kakimi 250 francoskimi in tujimi novinarji je dal Georges Pompidou z nasmeškom razumeti, da bi utegnil po preteku predsedniške dobe še enkrat kandidirati za predsednika. Tokrat je prvič govoril brez živega de Gaulla in zdelo se je, da je nastopal bolj samozavestno in v svojem imenu, hkrati pa je bil v marsičem bolj podoben de Gaullu kot poprej.

V zunanjepolitičnih vprašanjih je najprej odgovoril, zakaj je Francija zavrnila Wernerjev načrt o skupni evropski valuti... Pompidou je zelo izrazito povedal, da je bila Evropa po koncu druge svetovne vojne »bolj last vseh drugih kot Evropejcev«, predvsem ZDA. Po njegovem ima danes Evropa vse več lastne fiziognomije, pa tudi gospodarske in politične pobude. Pri tem pa ne gre preskakovati etap.

»Važne odločitve morajo biti zato sprejete soglasno, ker gre bolj za politično kot za juridično vprašanje.«

Glede prizadevanj za še večjo oblast evropskega parlamenta, je menil, da so to špekulacije in da se ta oblast lahko povečuje samo vzporedno s povečano oblastjo izvršne oblasti. »Če govorimo o haaškem duhu,« je dejal Pompidou, »je treba ločiti voljo in metode. Kar zadeva voljo, se pravi poglobiti to evropsko skupnost, Francija to voljo ima. Kar pa zadeva metodo menimo, da je treba to poglabljanje dosegati z dejanji, ne pa s frazami.«

Samo bežno je govoril o pripravah na konferenco o evropski varnosti. V nekem drugem odgovoru na podobno temo je menil, da bi bilo bolje, če bi bila ta konferenca čimprej.

Z veliko pozornostjo se je predsednik Pompidou ustavil ob sredozemski politiki Francije. »Naš cilj je, da predvsem tu uveljavimo zmago miru in da to področje izdvojimo iz območja obeh atomskih supersil.«

O Jarringovi misiji za mir na Bližnjem vzhodu je izrazil zelo rezervirano upanje v uspeh.

B. POGAČNIK

Dr. Leopold Edgar-Lavov odlikovan

LJUBLJANA, 21. januarja. — Podpredsednik republiške skupščine dr. Jože Brilej je danes zvečer v vili Podrožnik izročil dr. Leopoldu Edgarju-Lavovu, bivšemu dolgoletnemu priorju kartuzijanskega samostana Pleterje, red zaslug za narod z zlato zvezdo, s katerim ga je ob njegovi 90-letnici odlikoval predsednik republike Josip Broz Tito za posebne zasluge in dosežene uspehe pri delu, pomembne za socialistično graditev države.

Slovesnosti ob podelitvi odlikovanja so se med drugimi udeležili tudi Miha Marinko, Josip Vidmar, Janez Vipotnik, Boris Ziherl in Janko Rudolf, nadalje dr. Stanko Cajnkar, predsednik Društva slovenskih duhovnikov, dr. Maks Miklavčič, dekan teološke fakultete in Janez Drolc, prior kartuzije Pleterje, kakor tudi nekateri borci NOV, s katerimi je dr. Leopold Edgar-Lavov sodeloval med narodnoosvobodilnim bojem in jim nudil zavetišče.

Češkoslovaški veleposlanik v Ljubljani

LJUBLJANA, 21. januarja. — Podpredsednik republiškega izvršnega sveta dr. France Hočevar je danes opoldne sprejel na vljudnostni obisk veleposlanika ČSSR v naši državi inž. Jozefa Nalepko, ki ga je spremljal češkoslovaški konzul v Zagrebu Rudolf Martiško.

Zatem je veleposlanik Nalepka obiskal univerzitetnega profesorja dr. Jovana Hadžija in mu izročil ob navzočnosti predsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti Josipa Vidmarja zlato častno plaketo Češkoslovaške akademije znanosti in umetnosti G. J. Mendela za zasluge v razvoju bioloških znanosti.

Izrael bo dajal podatke ZDA

WASHINGTON, 21. jan. (AFP) — ZDA so sklenile Izraelu poslati najmodernejše orožje, tako da bodo Izraelci z njim kos protiletalski oborožitvi, ki jo je Egiptu dala Sovjetska zveza, piše ameriški časopis Aviation Week. Izrael bo Washingtonu v nadomestilo za to dostavljal vse podatke, ki jih bodo njegove sile zbrale o delovanju in učinkovitosti egiptovske oborožitve, če bodo vojne operacije obnovljene.

Zavarovanci ne plačajo prispevka

VRANJE, 21. jan. (Tanjug). — Zavarovanci iz Vranja in z območja te občine v prihodnje ne bodo več prispevali za zdravniške preglede in zdravila; tako so sklenile skupščine skupnosti socialnega zavarovanja delavcev in kmetov.

Pogovori Barzel-Jaroszewicz

VARŠAVA, 21. jan. (Reuter). Poljski minister Pjotr Jaroszewicz se je pogovarjal danes z voditeljem krščanskodemokratske opozicije v bonnskem parlamentu Rainerjem Barzlom. »Naši pogledi niso enaki o vseh problemih, poskušali pa smo ugotoviti stične točke,« je izjavil Barzel po tem sestanku. Barzlov predstavnik je med drugim obvestil novinarje tudi o tem, da je Barzel razložil premieru Jaroszewiczu stališče krščanskodemokratske opozicije, ki želi razumevanje in pomiritev s Poljsko, ne smatra pa, da bi bil za to solidna osnova nedavno sklenjeni sporazum med Bonnom in Varšavo.

Optimizem v Teheranu

TEHERAN, 21. jan. (AFP-AP) — V Teheranu se je danes nadaljevala konferenca predstavnikov desetih držav — proizvajalk nafte in največjih svetovnih petrolejskih družb. Pravijo, da je na konferenci, ki se je včeraj skorajda žalostno končala, danes prevladoval »preudarni optimizem«. Razpravljajo o zahtevi proizvajalk nafte, da dobe vsaj 55 odstotkov od dobička.

Pomoč britanskim poštarjem

BRUSELJ, 21. jan. (AP) — Generalni sekretar mednarodne poštne organizacije Stefan Nedžinski je pozval vse sindikate poštnih uslužbencev po svetu, naj podpro stavko njihovih tovarišev v Veliki Britaniji. Njegov poziv, naslovljen na sindikate 82 držav, ki imajo skupno dva in pol milijona članov, je odgovor na zahtevo britanskih poštnih uslužbencev, da jih v svetu podpro.

Waldheim brez komunističnih glasov

DUNAJ, 21. jan. (Tanjug). CK KP Avstrije je pozval člane partije, naj na aprilskih predsedniških volitvah ne glasujejo za kandidata Ljudske stranke Waldheima. Resolucijo, v kateri je tudi ta sklep, je sprejel plenum CK na dvodnevnem posvetovanju (19. in 20. januarja na Dunaju).

Centralni komite poudarja, da so avstrijski komunisti na dosedanjih volitvah za predsednika republike volili kandidate socialistične stranke in da je odvisno samo od socialistične stranke in njenega kandidata, ali bodo to storili tudi letos.

Zadnje vesti

Pogodbe veljajo

Italijanski zunanji minister Moro je dal na sinočnjem zasedanju izjavo o odnosih med Italijo in Jugoslavijo

OD NAŠEGA RIMSKEGA DOPISNIKA

RIM, 21. jan. (Po telefonu). Italijanski zunanji minister Aldo Moro je na nocojšnjem zasedanju zunanjepolitične komisije poslanske zbornice poročal o akcijah italijanske diplomacije in o mednarodnem položaju kot ga vidi italijanska vlada.

To je bila hkrati tudi priložnost za izjavo o odnosih med Italijo in Jugoslavijo, ki naj bi prižgala zeleno luč organizatorjem obiska predsednika Tita v Italiji. Kot je znano, so obisk predsednika Tita odložili, ko je Moro v odgovoru nekaterim desničarskim poslancem znova odprl vprašanje italijanske suverenosti nad cono »B«. Do te Morove izjave (objavljena je bila v začetku decembra), je prišlo potem, ko je vrsta italijanskih časnikov pisala o Jugoslaviji kot žrtvi notranjih razprtij in zunanjih pritiskov. Diplomatski krogi so komentirali, da je hotel Moro s to izjavo preprečiti, da bi med Titovim obiskom nanesel pogovor tudi na vprašanje do končne ureditve meja in pa na zadeve, ki se nanašajo na položaj slovenske manjšine v Trstu.

Mesec in pol diplomatskih stikov med Beogradom in Rimom, ki sta se oba zavzemala za čimprejšnji razplet problema, so se nocoj zreducirali v Morovo izjavo. Italijanski zunanji minister je nocoj povedal, da je italijanska vlada zainteresirana za dober razvoj odnosov z Jugoslavijo, ki niso pomembni samo za obe državi, marveč tudi za stabilnost na tem območju in za mir na splošno. Minister Moro je nadalje dejal, da sta obe državi, ne oziraje na različne družbeno, politične sisteme, stalno za vsebolj tesne in pristne odnose, ki so postali takšni, da jih javnost upravičeno označuje kot vzorne.

»Italijanska politika je politika dobrega sosedstva z vsemi posledicami tega, med katere sodi tudi polno priznavanje neodvisnosti in suverenosti,« je dejal Moro.

Kar zadeva nas, bi rad poudaril, da temelji politika italijanske vlade do prijateljske Jugoslavije kakor tudi do drugih držav na najbolj lojalnem spoštovanju veljavnih sporazumov in pogodb, vključno seveda tudi memoranduma o soglasju iz leta 1954. ter ozemeljskih določb, ki iz tega izhajajo«.

MARJAN SEDMAK

Dolanc končal pogovore

Sestal se je z voditelji KP Belgije in drugimi belgijskimi funkcionarji

BRUSELJ, 21. jan. (Tanjug). Član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Stane Dolanc je končal danes pogovore z voditelji KP Belgije. Pogovarjali so se o aktualnih mednarodnih vprašanjih in še posebej o evropski konferenci za varnost. Prav tako so govorili tudi o sodelovanju med ZKJ in KP Belgije.

Dolanc je izjavil, da je bila izmenjava mišljenj zelo iskrena in koristna.

Stane Dolanc in veleposlanik Miloš Laković sta se sestala danes tudi s podpredsednikom belgijske vlade in funkcionarjem socialistične stranke Belgije Andrejem Coolsom in podpredsednikom stranke Josse van Endejem. Pogovarjali so se o jugoslovansko-belgijskih odnosih in se strinjali, da se razvijajo zelo ugodno.

Razprava o osnutku ustavnih dopolnil

V ožjem koordinacijskem odboru ustavne komisije je razpravo vodil Edvard Kardelj

BRIONI, 21. jan. (Tanjug). Danes je ožji koordinacijski odbor ustavne komisije pod predsedstvom Edvarda Kardelja in ob udeležbi predsednika republike Josipa Broza Tita obravnaval osnutek ustavnih dopolnil o funkcijah federacije na področju političnega sistema ter o odnosih med federacijo, republikami in avtonomnima pokrajinama.

Stališča, zapisana v tem osnutku je uskladila koordinacijska komisija že med svojim delom v popolni sestavi. Dela koordinacijske komisije se udeležuje tudi predsednik pvezne skupščine in predsednik ustavne komisije Milentije Popović.

Koordinacijska komisija v ožji sestavi se je lotila obravnave in dokončne redakcije osnutka dopolnilnih predlogov o ekonomskih funkcijah federacije ter osnutka dopolnilnega predloga o predsedstvu SFRJ in organih federacije.

Ko bo na podlagi razprave o vseh dopolnilnih predlogih izdelano enotno besedilo, bo o njem razpravljala koordinacijska komisija v popolni sestavi, nato pa ga bo predložila skupni komisiji vseh zborov zvezne skupščine za ustavna vprašanja v nadaljnji postopek.

Truman v bolnišnici

CANSAS CITY, 21. jan. (UPI) — Bivšega ameriškega predsednika Harryja Truma. na so danes pripeljali v bolnišnico. Zdravniki so sporočili, da ima Truman bolečine v želodcu in da je njegovo zdravje »v dokaj slabem stanju.«

Edward Kennedy poražen

WASHINGTON, 21. jan. (Reuter) — Na današnjih volitvah za namestnika voditelja demokratske stranke v ameriškem senatu je bil senator Edward Kennedy poražen. Zmagal je Robert Byrd, senator iz zahodne Virginije.

Eksplozija letala: 21 mrtvih

Francija: med žrtvami 2 generala in 7 strokovnjakov za atomsko energijo

PARIZ, 21. jan. (Reuter) — Letalo francoskega vojnega letalstva, za katerega so sporočili, da je izginilo na poti iz Pariza v južno Francijo, se je zrušilo v centralnem delu države. Pilotu je še uspelo sporočiti, da je letalo eksplodiralo. Od 21 ljudi, kolikor jih je bilo v letalu, se ni nihče rešil.

Francosko obrambno ministrstvo je sporočilo, da sta bila v letalu dva generala, viceadmiral in sedem funkcionarjev francoske komisije za atomsko energijo.

Pogovori Kropuška v Celovcu

S koroškimi sindikalnimi voditelji so proučevali nadaljnje sodelovanje

OD DOPISNIKA RTV LJUBLJANA

CELOVEC, 21. jan. — (Po telefonu) Danes se je mudila na uradnem obisku pri deželnem vodstvu zveze avstrijskih sindikatov v Celovcu delegacija zveze sindikatov Slovenije pod vodstvom predsednika Toneta Kropuška. S koroškimi sindikalnimi voditelji je preučevala nadaljnje sodelovanje, pogovori pa so razjasnili tudi stališča sindikatov do skrajno ekstremnih izpadov med desetooktobrsko proslavo ob 50-letnici koroškega plebiscita.

Med slednjimi je najvidneje izstopal znani klic o duhovnem genocidu nad slovensko manjšino v glasilu Heimatdienst »Ruf der Heimat«. Ob tem je konec minulega leta protestirala tudi zveza sindikatov Slovenije. »Takšni izpadi, pa naj pridejo od katerekoli strani, razdiralno vplivajo na miroljubno sožitje v obmejnem prostoru in jih je kot takšne treba zavrniti,« pravi sporočilo o razgovorih.

Sporočilo o pogovorih, ki jih je s koroške strani vodil predsednik deželnega vodstva sindikatov in prvi namestnik deželnega glavarja Erich Suhanek, poudarja, da so minili v prijateljskem vzdušju. Samo po sebi umevno je, da zahtevajo jugoslovanski delavci na delu v Avstriji enakopravnost v primerjavi z delavci — domačini. Na tem področju med sindikati tudi v preteklosti ni bilo različnih mnenj.

V. PLAVČAK

Telegrami

ČAŠULA PRI ALVARADU — LIMA. Prvi veleposlanik SFRJ v Peruju Kole Čašula je perujskemu predsedniku Alvaradu izročil poverilnice. Alvarado je med pogovorom izrazil priznanje jugoslovanski politiki neuvrščanja in poudaril željo po razvoju sodelovanja med državama na vseh področjih.

HUSIEN SPET DOMA — LONDON. Jordanski kralj Husein se je po šestnajstdnevnem zdravljenju v neki londonski kliniki (zaradi manjšega srčnega obolenja) vrnil v domovino.

KOMUNISTI V VOJSKI — VARŠAVA. Danes se je izvedelo, da so najvišji partijski voditelji v poljski vojski v ponedeljek imeli posvet o krepitvi političnega in ideološkega dela v armadi.

PREURANJENE KANDIDATURE — NEW YORK. Ameriško odposlanstvo pri OZN je sporočilo, da bo treba s kandidaturo za položaj novega generalnega sekretarja počakati, dokler se ne bodo končala dolga in zapletena posvetovanja med vladami in člani OZN.

ITALIJANSKI DUHOVNIKI V SOVJETSKI ZVEZI — RIM. V torek se je okrog sto italijanskih duhovnikov odpeljalo na enotedensko turistično potovanje po Sovjetski zvezi.

KOLIKO JE POLJAKOV? — VARŠAVA. Po statističnih podatkih ima Poljska 32,7 milijona prebivalcev (3 milijone več kot pred desetimi leti). Ženskov je 16,8 milijona, moških pa 900.000 manj. V mestih živi 17,1 milijona ljudi (52,2 odstotka).

BOJ PROTI NEPISMENOSTI — BAGDAD. Irak se je letos prvič pridružil boju proti nepismenosti v arabskem svetu. Do leta 1986 želijo v Iraku nepismenost popolnoma odpraviti.

MAMILA IN VOJAKI — SAIGON. Ameriško poveljstvo v Saigonu je sporočilo, da se je jemanje mamil med vojaki izredno razpaslo. Zapadlo jim je kar 45 odstotkov vojakov v Južnem Vietnamu.

NOVO PREMIRJE — SAIGON. Saigonska vlada je razglasila, da bodo vietnamski praznik novega leta počastili s 24-urnim premirjem, osvobodilne sile pa bodo počivale štiri dni, začenši s torkom.

LADJEDELNIŠKI REKORD — BERLIN. Ladjedelnice v NDR so lani končale kar 120 različnih ladij (skupna nosilnost znaša skoraj 350.000 brutto registrskih ton).

AVTOMOBILSKEGA SEJMA NE BO — FRANKFURT. Združenje zahodnonemških proizvajalcev avtomobilov je sporočilo, da septembra ne bo priredilo tradicionalnega avtomobilskega sejma, ker proizvajalci spričo velikega povečanja cen za surovine ne bodo imeli dovolj sredstev za ta namen.

OBSOJENI UGRABITELJI — MÜNCHEN. Zahodnonemško sodišče je obsodilo tri Madžare na dve leti in pol zapora, ker so prisilili posadko nekega romunskega letala k spremembi smeri in pristanku v Münchnu.

UBOJ PRI BELEM DNEVU — MEXICO. Sredi Gvatemale, glavnega mesta istoimenske države, so štirje oboroženi mladeniči z 9 streli ubili telesnega stražarja britanskega konzula v Gvatemali — 20-letnega Joseja Boanergesa de Leona. Napadalci so žrtvi odvzeli orožje, nato pa se odpeljali v neznano smer.

Pa še to:

POZABLJEN KNEZ MILOŠ? — »Če ljudstvo glasno godrnja zoper davke, tedaj privijte davčni vijak; če pa molči — ga hitro odvijte!« Tako je učil knez Miloš svoje davkarje.

Naše gospodarstvo je vrsto let glasno terjalo razbremenitev. Ko so na včerajšnji skupščini slovenske gospodarske zbornice obravnavali temo »Enotnost jugoslovanskega tržišča«, se ni nihče prijavil k razpravi. Zato so odredili kratek predih, toda tudi po odmoru ni nihče hotel črhniti ne bele ne črne...

Še pomnijo davkarji Milošev nauk?

SOBOTNA PRILOGA

Dr. Stane Možina
ODGOVORNOST, OBVEZNICE IN POTROSNJA

Uresničevanje družbene in ekonomske reforme

*

Dr. France Černe
TROŠIMO »PREVEČ«, KER NE PROIZVAJAMO, TRGUJEMO IN INVESTIRAMO .DOVOLJ UČINKOVITO
V luči mednarodnih primerjav

*

Slavko Fras
EGON BAHR
Portret tedna

*

Andrej Novak
PROIZVAJALCI V OFENZIVI
Nafta

*

Mitja Meršol
PLOVEČA RAZSTAVA
Z »Liburnijo« v Zahodno Afriko

*

Bogdan Pogačnik
SUPERPOLICAJEV NI
Pariška srečanja

*

Primož Žagar
»SAM PROTI VSEM«
Govori prof. dr. France Križanič

*

POSTNI PREDAL 29
Stran naših bralcev

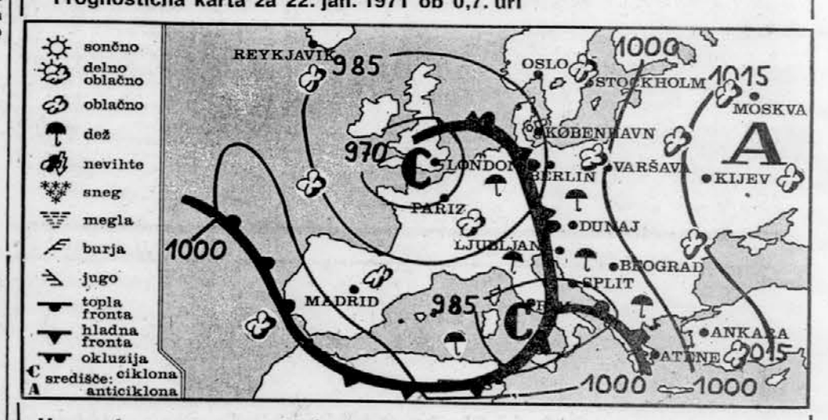
ZA KONEC TEDNA

VREMENSKO POROČILO

SONCE vzide: 7.34 zaide: 16.50

LUNA vzide: 3.36 zaide: 11.55

Prognostična karta za 22. jan. 1971 ob 0,7. uri

Vreme in temperatura 21. januarja 1971

kraji	vreme ob 7 uri	°C	vreme ob 13 uri	°C
Ljubljana	dežuje	2	dežuje	2
Planica	sneži	0	dežuje	1
Brnik	dežuje	1	dežuje	2
Kredarica	sneži	—5	sneži	—4
Maribor	dežuje	2	dežuje	2
Sl. Gradec	dežuje	1	megla	1
Celje	dežuje	1	megla	1
Novo mesto	dežuje	1	dežuje	3
Koper	megla	1	oblačno	9
Reka	dežuje	9	dežuje	10
Pulj	dežuje	10	oblačno	9
Hvar	dežuje	10	polobl.	15
Dubrovnik	—	—	dežuje	10
Zagreb	dežuje	9	oblačno	3
Beograd	dežuje	2	oblačno	9
Sarajevo	oblačno	5	oblačno	9
Titograd	—	—	dežuje	9
Skopje	dežuje	8	oblačno	7
Celovec	oblačno	3	dežuje	1
Gradec	dežuje	1	megla	2
Dunaj	megla	1	polobl.	3
Benetke	dežuje	2	oblačno	8
Milano	oblačno	5	dežuje	3
Genova	oblačno	—1	dežuje	11
München	oblačno	7	oblačno	—1
Zürich	oblačno	—1	—	—
Rim	oblačno	0	oblačno	13
Pariz	jasno	11	oblačno	8
Berlin	dežuje	6	oblačno	3
Stockholm	oblačno	1	jasno	2
Moskva	sneži	—2	sneži	1

Napoved za danes:

SLOVENIJA:

Oblačno bo, vmes padavine, v nižinah kot dež. Nočne temperature bodo okoli 0, v Primorju 5, dnevne do 4, v Primorju do 10 stopinj C.

V soboto se bo vreme prehodno izboljšalo.

JUGSLAVIJA:

Oblačno bo s padavinami. Deževalo bo na Hrvatskem, v Bosni in vzdolž Jadrana.

VREMENSKA SLIKA:

Obširno področje nizkega zračnega pritiska zajema severozahodno Evropo in Britansko otočje. Z dotokom hladnega zraka v zahodno Sredozemlje je včeraj nastalo v Genovskem zalivu novo ciklonsko jedro, ki bo predvidoma danes zajelo severni Jadran.

Snežne razmere: žičnica na Veliko planino: 0, oblačno, 95 cm južen, žičnice obratujejo; žičnica na Krvavec (g. post.), 0, visoko oblačno, 95 cm sn, žičnice obratujejo, proge teptane, cesta prevozna; žičnica na Vogel: 1, sneži, 165 cm južen, žičnica obratuje; žičnica na Zelenico: —4, sneži, 130 cm južen, žičnice bodo obratovale: Ljubelj — predor: 1 dežuje, 40 cm južen cesta prevozna; žičnica na Španov vrh: 3, rahlo oblačno, 80 cm južen, žičnica obratuje, drsališče zaprto; vlečnica Martuljk: 1, dežuje, 70 cm snega, vlečnica obratuje; Stari vrh nad Skofjo Loko: 1, rahlo dežuje 40 cm južen, žičnica obratuje, cesta prevozna, drsališče ni uporabno; Komna: 0, rahlo sneži, 170 cm južen pot prehodne, tov. žičnica obratuje, cesta do Savice pluženа; Bohinj: 3, oblačno, 60 cm južen, cesta prevozna vse obratuje; Bled: 4, megla dežuje, 40 cm južen, cesta prevozna, žičnica obratuje Planica: 0, rahlo sneži, 77 cm snega; Turistični center Golte — Pri Mozirski koči: 0, oblačno, 89 cm južen, žičnice obratujejo cesta prevozna, Pohorska vzpenjača: 2, megla, 55 cm snega, vse obratuje; žičnica Mežica: —2, rosi, zgoraj 45 cm, spodaj 40 cm, žičnica obratuje, cesta prevozna, Slovenj Gradec: 0, rosi, 26 cm snega; Celje: 1, rahlo dežuje 18 cm snega; Maribor: 2, rahlo dežuje 17 cm snega; Murska Sobota, —1, rosi, 8 cm snega; Novo mesto: 1, megla, 13 cm snega; Postojna: 4, dežuje, 8 cm snega; Brnik: 1, rosi, 28 cm snega; Planica: 0, rahlo sneži 77 cm snega; Jezersko: 1, rosi, 24 cm snega, Ljubljana: 2, rosi, 17 cm snega; Bovec: 1, dežuje, 23 cm snega; Kredarica: —5, rahlo sneži, 220 cm snega.

Rdeče beli Ciciban

Včeraj so odprli razstavo sodobne opreme za vzgojnovarstvene ustanove

LJUBLJANA, 21. jan. — V prostorih potrošniškega informativnega centra je Slovenijales danes predstavil novo pohištvo za otroške vzgojnovarstvene ustanove, ki so ga izdelali v lesni industriji Kočevje po načrtih arhitektta Slavka Masterla. LIK Kočev. je tudi sicer izdeluje predvsem pohištvo za šole in druge vzgojne ustanove. Otroško pohištvo »Cicibana«, ki so ga predstavili danes, pa je za naše tržišče novost. S tem pohištvom so sicer že opremili nekaj otroških vrtcev v Srbiji, vendar pa ga bodo šele zdaj, ko so dobili večja naročila iz vse Jugoslavije, začeli izdelovati serijsko. Prednost programa »Cicibana« je v tem, da so vsi elementi primerni tudi za opremo individualnih otroških sob. Pohištvo, ki je razstavljeno, je izdelano iz vezanih plošč in premazano z lakom v rdečebeli kombinaciji. Razstavljeno pohištvo, ki je razdeljeno v oddelek za mlajše in v oddelek za starejše otroke do sedem let, bo postavljeno na ogled do 1. februarja.

M. ŠVABIĆ

Streha v plamenih

LJUBLJANA, 21. jan. — Malo pred 19,15. uro se je vnelo ostrešje stanovanjske hiše na Ižanski 55, last Karla Kocjančiča. Ogenj je poškodoval pohištvo v podstrešnih sobah, uničil strop, ostrešje pa je zgorelo. Požar so tri ure gasili poklicni gasilci in prostovoljna gasilska četa z Barja. Škode je za 50.000 dinarjev. Vzrok požara še raziskuje komisija Uprave javne varnosti.

A. A.

LE KAJ SE SKRIVA ZA TEMI POPUSTI?.. Foto: S. Busić

Znižano, razprodaja!

V številnih ljubljanskih trgovinah so ob zaključku sezone veliki popusti — Nekaterim predmetom v razprodaji so znižale ceno celo tovarne same

LJUBLJANA, 21. jan. Velike sezonske razprodaje konfekcije so tudi našim trgovcem postale navada. Saj se le tako lahko rešijo blaga, ki ga niso prodali med sezono, in ne polnijo skladišč po nepotrebnem. Obiskali smo nekaj ljubljanskih veleblagovnic in si ogledali blago, ki ga prodajajo po globoko znižanih cenah. Cene znižujejo predvsem veleblagovnice same, nekaterim artiklom pa so znižale cene tudi tovarne.

Lahko bi rekli, da ima razprodaja največji obseg v prodajalnah veleblagovnice Nama. Razprodajajo zimske plašče, tople kostime in obleke. Za 400 dinarjev prodajajo lepe in še kar moderne kostime podjetja Novost, ki so prej veljali 630 dinarjev. Naprodaj so v sivi in drap barvi ter v vseh velikostih. Zelo lep plašč iz tvida, ki je prej veljal 795 dinarjev, stane zdaj le 550 dinarjev. Nekaterim artiklom so znižali ceno tudi za več kot polovico. Kostim, ne prav najbolj lep in moderen, ki je v redni prodaji stal 680 dinarjev, je zdaj naprodaj za 300 dinarjev. Tako v Nami v Čopovi ulici in na Titovi cesti.

Tudi v prodajalni Varteks v Čopovi ulici so znižali cene svojim izdelkom. Lep pepita ženski plašč, ki je bilo zanj treba odšteti 650 dinarjev, stane zdaj 350 dinarjev. V prodajalni Merkur v Trubarjevi ulici razprodaja sicer ni tako obsežna, kot v Nami, vendar pa lahko že za 400 dinarjev kupite žensko obleko z dolgimi rokavi. Ni sicer preveč lepa in moderna in je očitno že zelo dolgo ležala na polici, saj so ji znižali ceno zato, ker je umazana. Plašču »Maruša« izdelku podjetja Modna oblačila pa so znižali ceno s 434 na 250 dinarjev le zato, ker nimajo na izbiro več vseh velikosti in barv.

Veliko posezonsko razprodajo zimske konfekcije imajo tudi v Modni hiši. Modeli na razprodaji so kar lepi, vendar pa nimajo več vseh velikosti in barv. Zato so na primer za 435 dinarjev znižali ceno temnomodremu plašču z ovratnikom iz pravega krzna in tako zdaj velja le 480 dinarjev. Pritegnil nas je še trenchcoat s kapuco, podložen z umetnim krznom, ki je prej veljal 480 dinarjev, zdaj pa ga prodajajo po 280 dinarjev. Vendar pa tudi ta ni bil na voljo v vseh velikostih. Pa kaj bi naštevali. Kogar razprodaje zanimajo, si bo vse sam ogledal.

M. ŠVABIĆ

„Divja“ mlečna bitka

Mestna skupščina o stabilizacijskem programu in preskrbi mesta z mlekom — Zdrava kmečka pamet ima prav — Začasna rešitev dinar iz mestne mošnje

LJUBLJANA, 21. jan. Dve uri razprave o mleku in ravno toliko o osnutku programa ekonomske politike v Ljubljani v pogojih stabilizacije je tako utrudilo mestne odbornike, da so vse ostalo odločili ali sprejeli po »hitrem« postopku. O osnutku stabilizacijskega programa je uvodoma govoril predsednik mestne skupščine inž. Miha Košak.

Dejal je, da se morajo okrog programa potruditi vsi družbenopolitični dejavniki v mestu, da pa je Zavod za analize in cene dobil to nehvaležno nalogo in je osnutek pripravil brez stvarnih podatkov že sredi decembra. Poudaril je, da bodo dobrodošle vse pripombe in dodatki, ki jih bodo odborniki kot aktivni družbenopolitični delavci lahko povedali. Direktor zavoda za analize in cene Miloš Pirc pa je rekel: »Kot vidite ni nič stalnega, le spremembe so stalne,« ter dodal, kako se osnutek vsak dan dopolnjuje. »Vodilo nam je bilo, da v osnutku pripravimo teze naše ekonomske politike in te naj vodijo odbornike pa tudi republiške in zvezne poslance pri njihovih razpravah o najbolj perečih problemih.«

O osnutku so razpravljali mnogi, vendar je bilo stvarnih pripomb zelo malo. Skoraj vsak je dejal, da se strinja z osnutkom in ga podpira. Nekateri so menili, da je še premilo zapisan odstavek, ki govori o zemljiški politiki, češ špekulante bi morali še bolj udariti; drugi je govoril o povezovanju Ljubljane z drugimi mesti, tretji, da pogreša sproščanje in obračanje denarja v naših bankah; na samem začetku razprave pa je Ciril Stanič pribil: »Oprostite, mislim, da zaostajamo in da smo za to odgovorni. V tem programu je toliko stvari, o katerih smo govorili že pred leti in sedaj spet o njih govorimo, narejenega pa ni nič. Da ne bi govoril, recimo, o stanovanjih itd.«

Kako bo Ljubljana preskrbljena z mlekom? Kakšna bo odgovornost mestne skupščine, ko bo mleka primanjkovalo? Bomo lahko Ljubljančanu dokazali, da nismo krivi, če so cene zamrznjene? Taka in podobna vprašanja so bila v drugi točki zelo pogosta.

Zagrebška skupščina je namreč pred kratkim sprejela odlok o povišanju odkupnih in s tem maloprodajnih cen mleka, kljub trem veljavnim predpisom, (med drugim odlok ZIS), republiška skupščina SRH pa je k temu primaknila še 5 par pri vsakem litru. In precej naših proizvajalcev, zlasti v bližini Zagreba je začelo prodajati mleko Zagrebški mlekarni. Kot je še poveda direktor Ljubljanskih mlekarn Janez Perovšek, so zagrebški in reški predstavniki že prišli k trem našim največjim proizvajalcem mleka ponujat 15 do 25 para višjo odkupno ceno. Ti pa Ljubljanske mlekarne zalagajo kar s 60 odstotki vsega mleka, katerega samo mesto porabi dnevno okrog 50 tisoč litrov.

Razpravi, ki je sledila, bi lahko rekli vrsta dvogovorov.

Čimprej moramo najti rešitev, obenem pa spoštovati zakonitost. Zakaj kar takoj ne bi sprejeli odloka o višjih cenah. — Vedno smo se zavzemali za zakonite rešitve — Če tak odlok sprejmemo, bodo pripombe, če ga ne, pa tudi. Zdrava kmečka pamet je dejala, dokler ne bo ekonomskih cen in urejenega razmerja cen med mlekom in mesom, ne bo nič. Če je krma dražja, bo tudi mleko in pika. Janez Perovšek pa je rekel: »Izgubljamo se v razpravah, pogumne rešitve pa ni. Zagreb in Beograd sta jo našla, kaj pa mi? Naše notranje rezerve smo že postrgali in rešitev moramo najti!«

In to je mestna skupščina tudi našla. V obliki kompenzacije. Že v petek, 22. januarja, se bo sestala komisija za preskrbo, ki jo je skupščina pooblastila, da z Ljubljanskimi mlekarnami sklene pogodbo o regresiranju mleka za potrošnjo. To se pravi, da bo mestna skupščina iz proračuna za vsak liter prispevala 20 par. Seveda samo za tisto mleko, ki ga porabijo Ljubljančani. Pogodba naj bi veljala dva meseca. Tako bo imel Ljubljančan mleko, odlok bo ostal »cel«, le v proračunsko vrečo bo treba seči po nekaj sto tisočakov.

KSAVER DOLENC

Srečanje slovenskih pionirjev

Pokroviteljstvo nad njim bodo imeli komandanti IX. korpusa

NOVA GORICA, 21. jan. — Tradicionalno srečanje slovenskih pionirjev, posvečeno razvijanju tradicij NOB, bo za Kočevje in Pokljuko letos na Malih Laznah na robu Trnovskega gozda. Pričakujejo, da se bo 19. junija udeležilo tega srečanja več kot 7000 pionirjev z okoli 500 vodniki. Prišle bodo tudi delegacije pionirjev iz drugih republik.

Predstavniki občinskih organizacij ZZB NOV, Socialistične zveze ter ZMS iz severnoprimorskih občin so danes govorili o programu srečanja. Pokroviteljstvo nad njim bodo imeli preživeli komandanti in komisarji IX. korpusa. Pionirji bodo prihajali na Male Lazne v skupinah, ki bodo simbolizirale enote IX. korpusa. Predvideno je, da si bo do po glavnem programu, na katerem bodo sodelovali Primorsko dramsko gledališče ter pripadniki enot vseljudskega odpora, ogledali kraje, kjer so bile med NOB večje bitke.

L. K

PA SPREJMITE . . .

Direktor ljubljanskih mlekarn Janez Perovšek je na včerajšnji seji med drugim dejal: »Pa sprejmite odlok o višjih cenah za mleko. Prišli boste pred ustavno sodišče in čez dve leti boste dobili odločbo, da niste storili prav. In kaj potem . . . — Neprisiljeni smeh iz odborniških klopi.

Gvido Gulič - 85-letnik

Danes praznuje naš znani strokovnjak in znanstvenik na termoenergetskem področju, dipl. str. inž. Gvido Gulič svojo 85-letnico.

Rodil se je na Cresu, vso svoja mlada leta do mature pa je preživel v Trstu. Od tod je šel na tehniško visoko šolo v Prago, kjer je leta 1912. diplomiral za strojnega inženirja. Najprej je služboval v patentni pisarni v Trstu, kjer je dosegel pr-

ve uspehe. Pozneje je tudi sam patentiral več izboljšav pri parnih kotlih. Med prvo svetovno vojno je delal v avstrijskem letalskem centru, kjer se je seznanil z mladim letalskim strokovnjakom inženirjem Stankom Bloudkom. Pozneje se je vključil v koroške dobrovoljce kot izvidnik na vojnih letalih. Po demobilizaciji, leta 1919, je prišel v Ljubljano in prevzel vodstvo urada za pospeševanje obrti, hkrati pa se je začel temeljito ukvarjati s tedanjo inšpekcijo parnih kotlov, ki jo je dvignil na visoko organizacijsko in tehniško raven. Pri tem je vzgojil dober tehnični kader;

Prav zdaj poteka 50 let, odkar je inž. Gulič izdal prvo slovensko knjižico o parnih kotlih na 100 straneh z 52 slikami. Tej knjižici je dodal slovensko-nemški tehnični slovarček za to področje.

V kratekm obdobju se je inž. Gulič uveljavil kot dober strokovnjak in znanstvenik v termoenergetski stroki, za kar je dobil vrsto priznanj doma in na tujem. Leta 1939 je bil premeščen za načelnika v gradbenem ministrstvu, vendar je še naprej delal v svoji stroki, in bil v stalnem stiku s Slovenijo.

Po okupaciji Beograda (leta 1942) je šel v pokoj, ker se ni hotel podvreči okupatorjevim ukazom. Odtlej je pisal strokovne knjige in prispeval mnogo tehtnih člankov za domače in tuje strokovne revije. Doslej je izšlo šestnajst njegovih strokovnih knjig iz termoenergetske stroke, ki so požele največji uspeh prav pri naših termoenergetikih.

Njegov neutrudljivi duh neprenehoma išče v vseh najnovejših strokovnih publikacijah novosti in izboljšave na področju kotlogradnje in termoenergetike. Sam pravi: »Če me bo usoda še nekaj let pustila na tem planetu, bo tretja izdaja moje knjige Sagorevanje imela najmanj 400 strani in bo sodila med najobsežnejše strokovne publikacije o izgorevanju nasploh.«

Inž. Gvidu Guliču, ki prebiva v krogu svoje rodbine v Beogradu, želimo še veliko zdravja in ustvarjalnega dela.

A. D.

Občanov barometer

Dobri prijatelji

Današnji občan je le začasen Ljubljančan. Po končanem študiju najbrž ne bo prav pogosto zahajal v slovensko prestolnico, kajti Rašid Isajama je Somalec. Dve leti že posluša predavanja na elektrotehniški fakulteti, odlično se je naučil slovenščine, pridobil si je nove prijatelje, kar odvadil se je že življenja v svojem rodnem kraju.

● *So bile težave s slovenščino?*

»Hude. Mučil sem se z izgovorjavo, da je bilo kaj.«

● *Kaj pa je bilo najtežje?*

»Sklanjanje. Brat, brata, bratu in tako naprej. Angleščina je precej lažja.«

● *Kako pa ste se vključili v novo okolje, mislim med ljubljanske študente?*

»Hitro sem našal prijatelje.«

● *So Slovenci dobri prijatelji?*

»Zelo dobri, vedno so pripravljeni pomagati.«

● *In naša dekleta?*

»Dekleta so bolj nezaupljiva.«

● *Vas doma čaka dekle?*

»Seveda me čaka.«

● *In se boste z njo poročili, ko se boste vrnili?*

»Če se v Ljubljani ne bo kaj nepredvidenega zgodilo s kakim dekletom, se bom doma poročil s čakajočo.«

● *Povejte še kaj o svoji domovini?*

»Somalija je daleč, v Afriki. Ljudje živijo popolnoma drugače kot v Sloveniji.«

● *Kako drugače?*

»Vse je drugače. Ljudje imajo popolnoma druge navade, velikih mest pri nas ni, avtomobilov je malo.«

● *Vas take razlike motijo?*

»Ne motijo me. Afrika je še zaostala, toda tudi na črnem kontinentu bodo prišli lepši časi.«

● *Mladi strokovnjaki se boste vrnili domov?*

»Skušali bomo z delom in pridnostjo ublažiti razliko med razvitimi in zaostalimi državami.«

● *Boste javnemu delavcu zastavili kakšno vprašanje?*

»Res ne vem, kaj bi lahko vprašal. Moral bi razmisliti.«

ALEKSANDER LUČU

Študentski žep v počitnicah

Študentski servis za honorarne zaposlitve med zimskimi počitnicami ne pričakuje večjega navala študentov. Celo narobe, menijo, da jih bo za zaposlitev zaprosilo manj, ker bo večina študentov odšla domov. Kljub temu ni servis nikdar v zadregi, če je potrebno študentu priskrbeti delo. Predvsem gledajo na to, da dobijo študenti zaposlitev, ki je občasna, obenem pa dobro plačana.

Servis skrbi za to, da organizira čimveč dela v času, ko študenti nimajo predavanj študentova honorarna zaposlitev ne sme trajati več kot štiri ure na dan. Razen tega mora biti delo čimbolje plačano, da lahko študent v čimkrajšem času zasluži čimveč, tako da ga delo ne ovira pri študiju in da se lahko za nekaj časa preživi.

Neznani potnik umrl

LJUBLJANA, 21. jan. — Včeraj zjutraj okoli 3. ure je potniški vlak za Zidani most na postaji Laze zbil doslej neznanega moškega.

Neznanec se je peljal z expresnim vlakom Istambul —München, verjetno na delo v Nemčijo. Na železniški postaji Laze je prišlo do nepredvidenega postanka in izstopil je iz vagona. V tem, ko se je sprehajal po sosednjih tirih, je pripeljal potniški vlak iz Ljubljane in zadel vanj. Hudo ranjenega so odpeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer je umrl. Moški je star približno 30 let, visok 166 centimetrov, po narodnosti je verjetno Turek.

M. Hrkač noče pričati

Pravi, da ne bo spregovoril vse dotlej, dokler bo tožilec procesa V. Lešnjak, ki je umaknil tožbo zoper Marušiča

MARIBOR, 21. jan. Na smrt obsojeni Miljenko Hrkač, ki naj bi pričal zoper ali za svojega brata Boža in soobtožene, je danes pred nabito dvorano mariborskega okrožnega sodišča predsedniku senata Radu Javorniku in porotnikom izjavil, da ne bo pričal vse dotlej, dokler bo sedel na stolu tožilca procesa Viktor Lešnjak. V dvorani je završalo. »Pričal bom le, če bo zapustil dvorano tisti, ki je izpustil iz zapora Stanka Marušiča«, je s svojim značilnim smehljajem dejal Miljenko.

Kot je znano, je tožilec Viktor Lešnjak umaknil tožbo zoper Stanka Marušiča, ki naj bi po Miljenkovem pripovedovanju namestil mino na Mirogoju Kljub temu pa je Marušić dejanje priznal. Na podlagi dokazov namreč tožilstvo meni, da je ta poskus diverzije Miljenkovo delo in da obtožbe Miljenka Hrkača, ki je neštetokrat spremenil pričevanje, niso dovolj za nadaljnji pregon proti Marušiću.

Predno so v dvorano pripeljali Miljenka Hrkača, je predsednik Rado Javornik zaukazal dodatne ukrepe. Četverica oboroženih je sedla na mesto, kjer običajno sedé miličniki, ti pa so se izjemno preselili na zatožno klop. To zato, ker se je v Beogradu Miljenko večkrat lotil prič s pestmi. Miljenku so sneli lisice šele, ko je stopil pred senat. Ozrl se je nazaj po dvorani. Ko ga je brat Božo zagledal, je pljunil na tla. Opazili smo, da se je njegov brat Božo, ki se je vedel te dni zelo mirno, živčno presedal na klopi.

Predsednik Rado Javornik je Miljenka takoj po tem, ko je izustil presenetljive besede, ki pa niso bile nepričakovane, ker je na to namignil že v pismu, ki ga je iz Beograda poslal mariborskemu sodišču, opozoril Miljenka, da kot priča ne more postavljati ultimatov, da sodišče resnično potrebuje njegovo pomoč in da je v Beogradu obljubil pričanje.

Tožilec Lešnjak: »Obtožbo zoper Marušića sem umaknil iz utemeljenih in iz zakonov določenih razlogov. Če se med procesom ugotovi, da je Marušić vendarle upleten, jo bom spet dvignil. Ničesar nimam proti vam, Miljenko . . .« Miljenko Hrkač pa je trmasto vztrajal kljub temu, da ga je predsednik Javornik še dvakrat opozoril, kako pomembno bi bilo za obravnavo njegovo pričanje in da mora pričati — razen če noče zoper brata.

Ko so Miljenka peljali iz dvorane, se je še enkrat značilno ozrl.

Senat in tožilec sta nato sklenila, da bodo zoper Miljenkove odločitve v nadaljnji razpravi ukrepali kot določa člen 305 I/2 zakon o kazenskem postopku. Ta pravi, da lahko, če priče zakonito odbijajo pričevanje, uporabija njihove prejšnje izpovedi. Delo ne bo lahko, saj je znano da je Miljenko neštetokrat menjal izpovedi o posameznih dogodkih in ljudeh, ki so ali niso vpleteni v afero Hrkač.

Mariborski proces, ki se bo nadaljeval v ponedeljek z nastopom izvedencev, je postal tako še bolj zapleten.

MARJAN BAUER

Ljubljanska kronika

PREBIVALSTVO

Rojstva — V sredo se je v obeh porodnišnicah rodilo 8 deklic in 14 dečkov. Oba najtežja novorojena Ljubljančana sta zagledala luč sveta v klinični porodnišnici — punčka je tehtala 4350 gramov, fantek pa 4500 gramov.

Poroke — Dopoldne bodo na Magistratu sklenili zakonsko zvezo štirje pari mladoporočencev, včeraj pa ni bilo porok.

Pogrebi — Na žalah bodo popoldne svojci še zadnjič pospremili Janeza Preglja, 62-letnega strokovnega učitelja (ob 14.30); Marijano Marinšek, 54-letno gospodinjo (ob 15. uri); Marijo Vidrih, 66-letno šiviljo (ob 15.45) in Justino Miler, 80-letno upokojenko (ob 16.15); na viškem pokopališču pa se bodo ob 13.30 svojci poslovili od 87-letne upokojenke (ob 16.15); na viškem pokopališču pa se bodo ob 13.30 svojci poslovili od 87-letne upokojenke Ane Liter.

GOSPOD IN TOVARIŠ?

V nekdanjo mestno hranilnico ljubljansko je prinesel znanec šop bankovcev. Kot je v navadi, je lepo izpolnil ustrezen formular za prijavo hranilne vloge. Tovarišica ob okenčku si je ogledala prijavnico. Zadržala jo je visoka številka — 140.000 din! Znanca je vljudno opozorila:

»Tovariš, pri nas izpoljnujemo formularje v novih dinarjih!«

Znanec ji je odgovoril: »Koliko pa sem potlej napisal, kaj sem se zmotil?«

Tovarišica je dejala: »Napisali ste vendar 14 milijonov Sdin!«

»No, potem je pa v redu,« se je pohvalil znanec, ki je resnično tisti dan vložil toliko denarja na hranilno knjižico.

»O, potem mi pa oprostite, gospod,« je zagostolela gospa ob okencu in zadevica je bila — ad acta.

DUŠAN KRALJ

REŠEVALCI

225 prevozov — Včeraj do 20. ure so opravili reševalci 225 vožnj in osemkrat pomagali ponesrečencem. Med drugim so peljali v Ptuj, v Zagreb in v Selnico pri Muri.

PRVA POMOČ

Mladina se uri v prvi pomoči — Krajevna skupnost Krim-Rudnik je pripravila tečaj za prvo pomoč, ki se je začel že 15. decembra lani, zaključil pa se je včeraj, ko je delalo izpite iz osnov prve pomoči 32 udeležencev tečaja. Med njimi so večinoma mladinci in mladinke, ki so se v 45 urah, kolikor je trajal tečaj, usposobili za dajanje prve pomoči ob nezgodah, naravnih nesrečah ali v vojni. Obenem jim bodo ta tečaj priznali tudi pri opravljanju voziškega izpita. Krajevna skupnost Krim-Rudnik tudi že sestavlja moštva, ki se bodo pomerila na tekmovanju o znanju osnov prve pomoči 24. aprila v Ljubljani. Vodje in namestniki teh skupin bodo predvsem študenti, ki so že končali pouk predvojaške vzgoje.

ZAMAKA! — Sneg je odkril, kje hišni sveti ne skrbe za lastno streho. Seveda pa je treba sneg odstraniti zelo strokovno. Foto: Drago Kralj

Na domačem snegu

Turistična agencija Alpe - Adria bo smučarjem med zimskimi počitnicami postavila na Kureščku dve vlečnici

LJUBLJANA, 21. jan. Že pred dnevi smo pisali o smučarskih tečajih in izletih med počitnicami. Tokrat smo povprašali še v turistični agenciji »Alpe — Adria« in Ljubljana transport, ki tudi pripravljata smučarjem lepe izlete tako doma kot v sosednji Avstriji.

»Alpe — Adria« pripravlja devetdnevni smučarski tečaj na Lokvah nad Novo Gorico (635 dinarjev), osemdnevno smučanje v Mežici (444 dinarjev), sedemdnevno smučanje v Kranjski gori z vsakodnevnim odhodom iz Ljubljane (tečaj velja 394 dinarjev) v ceno pa je vračunan prevoz, enolončnica, neomejena uporaba vseh žičnic in učitelj smučanja). Na Kureščku bodo postavili dve vlečnici, kamor bo vsak dan peljal avtobus (za osem dni bo treba odšteti 378 dinarjev, — za prevoze, polni penzion, neomejeno uporabo vlečnic, vzgojiteljica, na vsakih deset otrok pa bo strokovni vaditelj smučanja). Posebnost je tečaj v Krimmlu v Avstriji za 802 dinarja (prevoz z avtobusom, polni penzioni v najboljši hoteli, karta za žičnice, smučarski učitelj in zdravnik).

»Ljubljana transport« organizira smučanje na Peci (12 kilometrov smučarskih prog, žičnica in vlečnica, drsališče, sankališča). Cena za sedemdnevno letovanje je od 620 do 700 dinarjev. Sedemdnevni tečaj na Veliki planini velja 460 dinarjev. V hotelu »Špik« v Gozdu Martuljku velja tečaj za sedem dni 480 dinarjev.

A. LUCU

ZA VAŠ DOM - ZA VAŠ DOM

TRAJNO ŽARNE PEČI
- Emo 5 kamin 1.300 din
- Kreka-Wesso, R 12 1.400 din
- Kreka-Wesso, R 10 1.260 din
- Küppersbusch 1.837 din
- Gorenje TG 250 1.200 din

TRAJNO ŽARNI ŠTEDILNIKI
- Küppersbusch SL 7.4 1.750 din
- Küppersbusch S 7.3 1.260 din
- Emo-4 1.250 din

KOMBINIRANI ŠTEDILNIKI
- Over All-Elra (5 plin. 2 elektr.) 4.032 din
- Gorenje EP-516 — G-Lux 1.337 din
- Gorenje E-416 — G-Superlux 2.096 din
- Gorenje P-316 — G-Superlux 2.096 din

PEČI NA GOSP. OLJE
z električnim vžigom in brez električnega vžiga
Emo-3, 5, 8

ŠTEDILNIKI NA GOSP. OLJE
Emo-6

emona

supermarket Ljubljana odprto od 7,30 do 21. ure